

KILKIERAN
EQUESTRIAN
FARM

GROTE HELPERS, KLEINE MENSEN!

Onderzoek over kinderen met autisme en beperkte communicatieve vaardigheden en hun profijt bij het werken met paarden.

Onderzoek en Innovatie

Naam: J.S.Denise van Heijst
Studentnummer: 2083291
School: Avans Hogeschool Breda
Faculteit: Academie voor sociale studies
Opleiding: Sociaal Pedagogisch Hulpverlening

Bedrijf: Kilkieran Equestrian Farm in Kilkenny, Ierland
Opdrachtgever: Yvonne Hoban

Eerste beoordelaar: Hans Pekaar
Tweede beoordelaar: Robin van Halderen

Datum: 24-05-2018

Bachelor afstudeeropdracht Onderzoeksverslag en Innovatie

Titel

Grote Helpers, Kleine Mensen!

Ondertitel

Onderzoek over kinderen met autisme en beperkte communicatieve vaardigheden
en hun profijt bij het werken met paarden.

Auteur

Naam: J.S. Denise van Heijst
Studentnummer: 2083291
Leerteam: 44

Organisatie

Naam: Kilkieran Equestrian Farm
Adres: Ballyfoyle Kilkenny
Land: Ierland

Opdrachtgever

Naam: Y. Hoban
Functie: Eigenaresse Kilkieran Equestrian Farm

Opleidingsinstituut

Studie: Voltijd Sociaal Pedagogisch Hulpverlening
Faculteit: Academie voor Sociale Studies
Naam: Avans Hogeschool
Adres: Hogeschoollaan 1
Postcode: 4818 CR Breda

Coach en eerste beoordelaar

Naam: H. Pekaar
Functie: Afstudeerbegeleider

Tweede beoordelaar

Naam: R. van Halderen
Functie: Beoordelend docent

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoeksverslag en innovatieplan van de scriptie ‘Grote Helpers, Kleine Mensen!’. Dit verslag is gemaakt in het kader van mijn afstudeeronderzoek voor Kilkieran Equestrian Farm, wat in de periode van januari 2018 tot en met juni 2018 is uitgevoerd. Dit verslag is het eindresultaat van mijn afstuderen aan de opleiding Sociaal Pedagogisch Hulpverlening (SPH) aan Avans Hogeschool te Breda.

Deze scriptie is geschreven voor hulpverlenende organisaties die werken met kinderen die autisme hebben tussen de nul en 21 jaar en tevens de ouders van deze kinderen. In dit verslag wordt aandacht besteed aan hoe het werken met paarden voor deze kinderen zinvol kan zijn om te werken aan verschillende doelen.

Dit verslag is mede tot stand gekomen door Yvonne Hoban, mijn afstudeerstagebegeleider en tevens eigenaar van Kilkieran Equestrian Farm. Kilkieran Equestrian Farm is de oorspronkelijke opdrachtgever van dit onderzoek. Yvonne Hoban en tevens haar man, James Hoban en kinderen, Liam Hoban, Lieke Hoban, Ciara Hoban en Kayleigh Hoban, hebben mij dan ook geholpen in het gehele proces om een zo goed mogelijk onderzoek neer te kunnen zetten. Hiervoor wil ik hen allen bedanken.

Daarnaast gaat dank uit aan alle ouders en professionals die ik heb mogen interviewen in het kader van dit onderzoek. Dit gaat om de veertien ouders van cliënten van Kilkieran Equestrian Farm, Nicky Meijs van Kairos A.A.I, Alexandra Hameetman van Animal Assisted Coaching en Michelle Hendriks van RomeoRanch. Zonder wie dit onderzoek niet tot stand had kunnen komen.

Tot slot is het verslag mede mogelijk gemaakt door mijn leerteam van Avans Hogeschool. Pim Jochems, Jorn de Klerk en Kris Schipperen hebben mijn stukken steeds voorzien van kritische feedback. Onze leerteam begeleider Hans Pekaar heeft ons gecoacht gedurende dit hele proces en zijn collega Robin van Halderen heeft geholpen met beoordelen. Graag wil ik alle bovenstaande mensen bedanken voor het ondersteunen en begeleiden van dit traject. Zonder hun medewerking had ik mijn onderzoek niet kunnen voltooien.

Ik wens u veel leesplezier,

Denise van Heijst
Avans Hogeschool Breda

Tilburg, Nederland, 20 mei 2018

Inhoud

Voorwoord	2
Samenvatting.....	5
Inleiding.....	7
H1. Probleemstelling	9
H1.1 De probleemstelling.....	9
H1.2 Doelstelling, hoofdvraag en deelvragen	10
H1.3 Theoretisch kader: Op welke manier kunnen welke vaardigheden aangeleerd worden door middel van het werken met paarden bij kinderen met autisme?.....	11
H1.3.1 Wat houdt het hebben van een autisme stoornis in?	11
H1.3.2 Welke beperkte communicatieve vaardigheden komen voor in combinatie met een autisme spectrum stoornis?	11
H1.3.3 Wat houdt therapeutisch paardrijden in?	12
H1.3.4 Welke andere methoden van werken met paarden zijn er bekend?	13
H1.3.5 Wat zijn de effecten van het werken met paarden bij kinderen met autisme?	14
H1.3.6 Conclusie theoretisch kader	14
H2. Onderzoeksmethoden	15
H2.1 De aanpak	15
H2.2 Betrouwbaarheid en validiteit	16
H2.3 Analysemethoden	17
H3. Resultaten	18
H3.1 Waaruit bestaat het huidige aanbod van K.E.F. voor kinderen die een autisme spectrum stoornis hebben?.....	18
H3.1.1 Huidige werkwijze.....	18
H3.1.2 Activiteiten.....	19
H3.2 Wat vinden ouders en (groeps)leiding van de kinderen met autisme belangrijk voor de kinderen tijdens de paardrijlessen?	20
H3.2.1 De werkwijze.....	20
H3.2.2 De activiteiten	23
H3.2.3. Overige	24
H3.3 Welke onderdelen van andere best practices in Nederland kunnen worden gebruikt in de activiteiten van K.E.F.?	25
H3.3.1 Het behandeltraject.....	25
H3.3.2 Doelen vaststellen.....	25
H3.3.3 De werkwijze in de lessen.....	26
H3.3.4 Activiteiten.....	27
H3.3.5 Valkuilen.....	32

H4. Conclusies deelvragen	33
H4.1 Waaruit bestaat het huidige aanbod van K.E.F. voor kinderen die een autisme spectrum stoornis hebben?	33
H4.2 Wat vinden ouders en (groeps)leiding van de kinderen met autisme belangrijk voor de kinderen tijdens de paardrijlessen?	33
H4.3 Welke onderdelen van andere best practices in Nederland kunnen worden gebruikt in de activiteiten van K.E.F.?	35
H5. Conclusie en aanbevelingen	36
H6. Vooruitblik & Reflectie	38
H7. De innovatie	40
H7.1 Innovatievoorstel	40
H7.2 Implementatieplan	41
H7.3 Innovatie: De werkmap	42
H7.3.1 Tabblad 1: Formulieren	42
H7.3.2 Tabblad 2: Lichamelijke doelen & activiteiten	45
H7.3.3 Tabblad 3: Educatieve doelen & schoolse vaardigheden activiteiten	47
H7.3.4 Tabblad 4: Sociaal-emotionele doelen & activiteiten	49
H7.3.5 Tabblad 5: Activiteiten en oefeningen voor ouders en thuis	54
Literatuurlijst	56
Bijlagen	59
Bijlage 1: Interview Yvonne Hoban - Kilkieran Equestrian Farm	59
Bijlage 2: Interview Nicky Meijs - Kairos A.A.I.	64
Bijlage 3: Interview Alexandra Hameetman - Alexandra Animal Assisted Coaching	73
Bijlage 4: Interview Michelle Hendriks - RomeoRanch	76
Bijlage 5: Interviews ouders en begeleiders van cliënten Kilkieran Equestrian Farm	86
Bijlage 6: Intakeformulier K.E.F. & Kairos A.A.I.	150
Bijlage 7: Observaties K.E.F.	157
Bijlage 8: Observaties Kairos A.A.I. en Alexandra Animal Assisted Coaching	173
Bijlage 9: Observaties RomeoRanch	176
Bijlage 10: Activiteiten van K.E.F.	181
Bijlage 11: Afkortingen en Begrippen	185
Bijlage 12: Autism and Equine-Assisted Interventions: A Systematic Mapping Review	187

Samenvatting

Het praktijkprobleem waarmee K.E.F. kampt, is de invulling van de therapeutische paardrijlessen betreffende kinderen met een autisme spectrum stoornis. De therapeutische lessen die K.E.F. op dit moment biedt zijn gericht op lichamelijke doelstellingen van de cliënt (Festina Lente, n.d.b.). De hulpvragen veranderden en de doelgroep groeide met kinderen die geen lichamelijke doelstellingen hadden. Lichamelijke doelen zijn niet de hulpvraag van deze ouders. De kinderen met autisme kunnen ook op andere gebieden zichzelf ontwikkelen door middel van het werken met paarden, denk hierbij aan het trainen van sociale vaardigheden, zelfvertrouwen en zelfredzaamheid (Festina Lente, n.d.b.). De vraag ligt op dit moment dus anders dan het aanbod en er is een verschuiving nodig van aanbod- naar vraaggericht werken. K.E.F. is op zoek naar een aanbod wat meer uitdaging biedt voor kinderen met autisme zonder dat het frustraties oplevert (Y. Hoban, persoonlijke communicatie, 14 november 2017). Deze probleemstelling heeft geleid tot de volgende doelstelling: het doel van het afstudeeronderzoek is om in mei 2018 een werkmethode te kunnen overhandigen aan Kilkieran Equestrian Farm, waarmee kinderen met autisme, nieuwe vaardigheden en competenties aan kunnen leren met behulp van paarden. De hoofdvraag: op welke manier kan K.E.F. kinderen met autisme, nieuwe vaardigheden aanleren met behulp van paarden?

Voor de uitvoer van het onderzoek is gebruikgemaakt van participerende en niet participerende semigestructureerde observaties bij K.E.F. en de best practices Kairos A.A.I., Alexandra Animal Asisted Coaching en RomeoRanch in Nederland. Ook zijn bij deze vier organisaties de eigenaresses geïnterviewd met een semigestructureerd interview. Daarnaast zijn veertien ouders geïnterviewd van cliënten van K.E.F. Ook deze interviews waren semigestructureerd. Alle interviews zijn opgenomen en daarna schriftelijk verwerkt. Verder is vakliteratuur gebruikt voor het beantwoorden van één van de deelvragen.

Uit het onderzoek zijn verschillende resultaten gekomen. K.E.F. heeft geen officieel behandelplan en volgt dus geen vaste structuur. K.E.F. heeft weinig sociaal-emotionele doelen. Ouders zouden beide dingen wel graag willen zien. Ze willen meer sociaal-emotionele doelen en meer diverse activiteiten. Ze willen een uitgebreidere intake met een gesprek waarin doelen goed worden vastgesteld. Ze willen door middel van evaluaties de voortgang bijhouden en schriftelijke evaluaties ontvangen. Ook zouden ze beter geïnformeerd willen worden over alle mogelijkheden die K.E.F. heeft. Ook willen zij als dit het kind helpt betrokken worden en graag handvaten en tips mee naar huis krijgen. Vanuit de best practices zijn veel nieuwe doelen en spellen gehaald waarvan K.E.F. kan leren. Ook werkmethodes zoals pictogrammen, de heftruckmethode, de movement methode en kind volgend werken zijn onderdelen waar K.E.F. winst kan behalen.

Om bovenstaande resultaten te verwerken is een nieuwe werkmethode ontwikkeld. Het gaat om een werkmap waarmee het hele proces van het begin tot het einde kan worden doorgelopen. Dit geeft het behandeltraject van K.E.F. meer structuur, doelen en activiteiten. Achter het eerste tabblad komen de formulieren. Eén formulier met informatie over K.E.F.,

een intakeformulier, een evaluatieformulier en een afsluitformulier. Achter de volgende tabbladen zitten per doel activiteiten op alfabetische volgorde. Achter het laatste tabblad zitten oefeningen voor ouders en oefeningen die zij thuis kunnen doen.

Om de betrouwbaarheid en validiteit te vergroten is gebruik gemaakt van brontriangulatie, er zijn tijdens het gehele onderzoek verschillende bronnen geraadpleegd. Er is zowel vanuit het perspectief van ouders als verschillende bedrijven gekeken. Daarnaast is er methodische triangulatie door de afwisseling van literatuur, observaties en interviews. Ook onderzoekertriangulatie is aanwezig in het onderzoek. Iedere verwerking van een observatie of interview is door meerdere, op dat moment betrokken, professionals gelezen om objectiviteit te kunnen waarborgen (Van der Donk & Van Lanen, 2011). Daarnaast zijn alle ouders van de doelgroep vertegenwoordigd omdat zij allemaal hebben meegewerkt aan het onderzoek.

Een beperking van het onderzoek is de mening van de kinderen zelf. Het is mogelijk deze in de toekomst te onderzoeken, net als de tevredenheid van ouders over de nieuwe werkmethoden. Ook is het onderzoek passend in de maatschappelijke ontwikkelingen in zowel Nederland als Ierland rond het cliënt- en vraaggericht werken. Tot slot is de innovatie bruikbaar voor elke sociaal pedagogisch hulpverlener die werkt met kinderen die autisme hebben. Iedereen kan het intake- en evaluatie- of afsluitend formulier gebruiken. Ook de activiteiten kunnen altijd gebruikt worden.

Inleiding

“THERE IS A much higher rate of autism among Irish school students than previously thought, a major new report has found. The study, from the National Council for Special Education, found that 14,000 students have an autism diagnosis – that’s one in every 65 students or 1.5% of the school population. A previous study, conducted in 2013, estimated that there was a one in 100 autism rate among Irish children (Brophy, 2016).”

Bovenstaand krantenbericht werd gepubliceerd in juni 2016 op www.TheJournal.Ie. Het onderzoek van de National Council for Special Education (NCSE) wees uit dat er in Ierland één op de 65 kinderen die schoolgaand is gediagnosticeerd is met autisme. Eerdere schattingen hadden lagere uitkomsten en waren niet officieel, deze bevatte foutieve informatie. In Ierland bleek dit nieuwe onderzoek het eerste officiële onderzoek dat was uitgevoerd in ruim veertien jaar tijd (NCSE, 2017).

In gesprek met mevrouw Hoban vertelt zij over de volgens haar achterlopende ontwikkeling van de zorg in Ierland (Y. Hoban, Persoonlijke communicatie, 12 februari 2018). In Ierland is er gedurende een lange tijd weinig aandacht besteed aan de ontwikkeling van de geestelijke gezondheidszorg. Hierdoor loopt Ierland achter in de ontwikkeling van behandelingen voor kinderen met autisme. Nieuwe methoden worden niet ondersteund door de overheid, die dit laat merken door geen financiering te bieden om de behandelingen te betalen (Minister for Finance and Public Expenditure and Reform, 2017).

Door de achterlopende ontwikkelingen staat in Ierland het werken met dieren rond kinderen met een beperking nog in de kinderschoenen. Desondanks heeft de Nederlandse Y. Hoban sinds een paar jaar een bedrijf in Ierland, genaamd Kilkieran Equestrian Farm (K.E.F.), waar zij paardentherapie geeft. De therapie is vooral gericht op het bereiken van lichamelijke verbeteringen bij kinderen met een beperking zoals balans, spierkracht en flexibiliteit. Door de opkomst van een nieuwe doelgroep in haar werkveld, namelijk kinderen met autisme en een communicatieve beperking, is er vanuit Y. Hoban de vraag gekomen hoe ze het paardrijden in kan zetten voor hen. Zij wil graag bereiken dat de kinderen door uitdagende oefeningen en spelletjes nieuwe vaardigheden en competenties aanleren. Dit wil ze doen door vraaggericht te werken. Dit is geformuleerd tot de volgende onderzoeksvraag:

‘Op welke manier kan K.E.F. kinderen met autisme en beperkte communicatieve vaardigheden, nieuwe vaardigheden aanleren met behulp van paarden?’

In de rest van het verslag zal er gesproken worden over kinderen met autisme als doelgroep, hiermee worden specifiek de kinderen met autisme én een communicatieve beperking bedoeld. Er zal gekeken worden naar wat K.E.F. nu aanbiedt, wat ouders graag willen en wat ze kunnen leren vanuit andere best practices in Nederland. In het theoretisch kader wordt

aandacht besteed aan bestaande methodes en de bewezen effecten van paardrijden bij kinderen met autisme. Er is gebruik gemaakt van interviews, observaties en literatuur.

In hoofdstuk één volgt de probleemstelling. Hierin vindt u het praktijkprobleem, de doelstelling, hoofdvraag en deelvragen. Ook volgt een kort overzicht van de resultaten in de literatuurstudie. De uitgebreide versie is terug te vinden in het Vooronderzoek en de Onderzoeksopzet (Van Heijst, 2018). Hierna volgt de onderzoeksmethode. Daarin wordt de aanpak en betrouwbaarheid en validiteit van de aanpak besproken. Vervolgens in hoofdstuk drie leest u de resultaten per deelvraag. In hoofdstuk vier vindt u bij de aanbevelingen het antwoord op de hoofdvraag. Daarnaast vindt u het innovatievoorstel, het implementatievoorstel en de uitgewerkte innovatie in dit hoofdstuk terug. Daarna volgen nog een vooruitblik en evaluatie om tot slot af te sluiten met de literatuurlijst en bijlagen.

H1. Probleemstelling

In dit hoofdstuk volgt een beschrijving van de probleemstelling, doelstelling, hoofdvraag en deelvragen. Deze worden gevolgd door het theoretisch kader.

H1.1 De probleemstelling

Het Probleem aan de hand van de 5xW+H methode (Michelbrink, 2008):

Het praktijkprobleem waarmee K.E.F. kampt, is de invulling van de therapeutische paardrijlessen betreffende kinderen met een autisme spectrum stoornis. De therapeutische lessen die K.E.F. op dit moment biedt zijn gericht op lichamelijke doelstellingen van de cliënt zoals het verbeteren van de balans, coördinatie, flexibiliteit en spierkracht beheersing rond het torso (Festina Lente, n.d.b.). Dit zijn doelstellingen die vaak niet relevant zijn voor een kind met autisme. De lessen zijn beperkt tot een aantal spellen die gespeeld kunnen worden in de arena en de sensory trail. Echter geeft Y. Hoban aan dat dit niet genoeg uitdaging geeft aan de kinderen. Op dit moment wordt afwisseling en diversiteit gemist in het programma aanbod (Y. Hoban, persoonlijke communicatie, 14 november 2017).

De lessen therapeutisch paardrijden voor kinderen met een autisme spectrum stoornis kunnen volgens Yvonne Hoban worden verbeterd en hier ligt dan ook de vraag van K.E.F. De kinderen, de begeleiders tijdens de lessen, de ouders van het kind of de medewerkers van de instelling waar het kind verblijft, krijgen regelmatig met het probleem te maken. Kinderen kunnen motivatie verliezen of geen uitdaging meer zien in de lessen die al bestaan, hetzelfde geldt voor de medewerkers van K.E.F. en ouders of begeleiders (Bakker et al, 2012).

Het probleem komt naar voren op momenten dat kinderen met een autisme spectrum stoornis en communicatieve beperking les hebben. Dit gaat om enkele lessen per week. Het probleem is ontstaan naarmate kinderen voor langere periode lessen bleven volgen bij K.E.F. Er waren op den duur geen nieuwe dingen meer om met deze kinderen te doen. Ook breidde de doelgroep zichzelf uit met kinderen die geen lichamelijke doelstellingen hadden. De kinderen met autisme kunnen ook op andere gebieden zichzelf ontwikkelen door middel van het werken met paarden, denk hierbij aan het trainen van sociale vaardigheden, zelfvertrouwen en zelfredzaamheid (Festina Lente, n.d.b.). Eerder actie ondernemen is nog niet echt nodig geweest omdat het bedrijf pas een paar jaar begeleiding biedt.

Het praktijkprobleem op Micro-, Meso- en Macroniveau:

Op microniveau staat het probleem rond de cliënt centraal (Verhagen, 2015). Het probleem rond de cliënt met autisme is vooral dat de vraag anders ligt dan het aanbod van K.E.F. Het aanbod dat K.E.F. nu heeft is eigenlijk gericht op een andere doelgroep. Ze zijn op zoek naar een aanbod wat meer uitdaging biedt voor kinderen met autisme zonder dat het frustraties oplevert (Y. Hoban, persoonlijke communicatie, 14 november 2017). Hierin is een verschuiving van het aanbod gestuurd- naar het vraaggerichte of gestuurde werken onvermijdelijk. Op dit moment is er een aanbod gestuurde aanpak. Bij een vraaggerichte aanpak wordt geluisterd naar de zorgvrager en waar mogelijk het aanbod daarop aangepast. Dit is nodig om zo doelgericht en doeltreffend mogelijk te kunnen werken.

Op mesoniveau staat het probleem binnen de organisatie centraal (Verhagen, 2015). De missie van K.E.F. is het aanbieden van rijlessen in kleine groepen om tegemoet te komen aan de speciale behoefte van iedereen in de samenleving (Hoban, 2015). Om de missie van K.E.F. waar te maken zullen zij ook een programma moeten ontwikkelen gericht op kinderen met een psychische beperking want een dergelijk programma bieden zij nu nog niet aan. De visie van de organisatie, iedereen kan baat hebben bij het werken met paarden, sluit hier ook op aan (Y. Hoban, persoonlijke communicatie, 14 november 2017).

Bij het macro niveau horen alle factoren die betrekking hebben op het probleem en de maatschappelijke ontwikkelingen. Hiervoor is gebruik gemaakt van het DESTEP model (Verhagen, 2015). Sociale integratie en het gebruik van therapie komen pas net op gang door gebrek aan onderzoek en financiering. In juni 2016 verscheen het eerste officiële onderzoek in veertien jaar, uitgevoerd door NCSE (National Council for Special Education). Uit dit onderzoek bleek dat één op de 65 schoolgaande kinderen in Ierland gediagnostiseerd is met autisme (NCSE, 2017). De NCSE bracht ook een rapport uit met aanbevelingen voor verbeteringen in de zorg (NCSE, 2016). De overheid laat weten een implementatiegroep te zijn gestart en 685 miljoen extra uit te trekken om de zorg te verbeteren. Echter zijn er in de uitwerking van de begroting geen verdere investeringen in de geestelijke gezondheidszorg opgenomen (Minister for Finance and Public Expenditure and Reform, 2017).

Voor een uitgebreide koppeling van het praktijkprobleem aan het werkveld van een sociaal pedagogisch hulpverlener wordt verwezen naar het vooronderzoek en de onderzoeksopzet (Van Heijst, 2018).

H1.2 Doelstelling, hoofdvraag en deelvragen

In gesprek met Yvonne Hoban en Avans Hogeschool zijn de volgende onderzoeks-uitgangspunten vastgesteld.

Doelstelling:

Het doel van mijn afstudeeronderzoek is om in mei 2018 een werkmethode te kunnen overhandigen aan Kilkieran Equestrian Farm, waarmee kinderen met autisme, nieuwe vaardigheden en competenties aan kunnen leren met behulp van paarden.

Hoofdvraag:

Op welke manier kan K.E.F. kinderen met autisme, nieuwe vaardigheden aanleren met behulp van paarden?

Deelvragen:

- Waaruit bestaat het huidige aanbod van K.E.F. voor kinderen die een autisme spectrum stoornis hebben?
- Wat vinden ouders en (groeps)leiding van de kinderen met autisme belangrijk voor de kinderen tijdens de paardrijlessen?
- Welke onderdelen van andere best practices in Nederland kunnen worden gebruikt in de activiteiten van K.E.F.?

H1.3 Theoretisch kader: Op welke manier kunnen welke vaardigheden aangeleerd worden door middel van het werken met paarden bij kinderen met autisme?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden zijn er een aantal dingen die onderzocht moeten worden. Namelijk wat autisme inhoudt en welke beperkte communicatieve vaardigheden kinderen met autisme hebben. Wat therapeutisch paardrijden inhoudt, welke methoden hier allemaal voor beschikbaar zijn en wat het effect is van de methoden, dus het wetenschappelijke bewijs. Deze vragen zijn beantwoord in de literatuurstudie. Deze is uitgebreid terug te vinden in het vooronderzoek en de onderzoeksopzet (Van Heijst, 2018). Hieronder volgt een kort overzicht van de resultaten van de literatuurstudie aangevuld met informatie uit interviews.

H1.3.1 Wat houdt het hebben van een autisme stoornis in?

Het autisme spectrum stoornis, ook wel ASS genoemd is een stoornis die vanaf drie jaar wordt gediagnosticeerd op basis van gedrag dat kinderen laten zien (Van Hintum & Rigter, 2015). ASS werd normaal gediagnosticeerd in verschillende vormen, de autistische stoornis, syndroom van Asperger, PDD-NOS, Desintegratieve stoornis van de kinderleeftijd en MCD. Tegenwoordig heet alles ASS (Van Os, 2014). ASS heeft verschillende kenmerken, het is niet zo dat ieder kind met ASS alle kenmerken heeft (Van Hintum & Rigter, 2015). De ernst van de stoornis wordt bepaald aan de hand van hoeveel van de volgende kenmerken een kind heeft en hoe ernstig deze kenmerken zijn.

1. Slecht sociaal contact en weinig sociale wederkerigheid: hebben bijvoorbeeld weinig inlevingsvermogen en kennen het concept van persoonlijke ruimte niet.
2. Een beperkt tot geen verbeeldingsvermogen en weinig fantasie, hierdoor ontwikkelen ze soms obsessies.
3. Een grote behoefte aan structuur en herhalen en het verzetten tegen verandering. Hierdoor worden ook tics ontwikkeld.
4. Vreemd reageren op zintuigelijke prikkels bijvoorbeeld niet tegen lichamelijke aanraking kunnen of de geluiden in de stad.
5. Het niet kunnen herkennen en zelf goed toepassen van emoties.
6. Heel goed zijn in details.
7. Zonder angst hele gevaarlijke dingen doen maar bang zijn van hele kleine dingen.
8. Extreme feiten kennis of in specifieke vaardigheden heel goed zijn.
9. Gedragsproblemen, bijvoorbeeld wanneer de structuur wordt verstoord (Van Hintum & Rigter, 2015).
10. Het hebben van beperkte communicatieve vaardigheden, uitgewerkt in paragraaf 3.3.2.

H1.3.2 Welke beperkte communicatieve vaardigheden komen voor in combinatie met een autisme spectrum stoornis?

Een taal of communicatiestoornis staat bijna nooit op zichzelf, bijna altijd is deze in combinatie met een andere stoornis. De taalontwikkeling van kinderen met ASS loopt vaak achter. De problemen kunnen verschillen van weinig praten tot geen taalbegrip ontwikkelen,

moeite met het begrijpen van non-verbale communicatie en het toepassen van taal. Sommige kinderen, die vaak ook een verstandelijke beperking hebben, kunnen enkel klanken produceren. Sommige kinderen praten letterlijk de ander na en komen niet verder dan dat. Deze kinderen moeten oefenen met perspectief innemen, leren dat 'ik' iets anders is dan 'jij'. Ook vinden veel kinderen met ASS figuurlijk taalgebruik erg moeilijk, denk hierbij aan spreekwoorden en gezegden maar ook aan ironie en hyperbolen. Daarnaast zijn het stemvolume en de intonatie vaak een probleem. Vaak praten deze kinderen te hard, zacht of eentonig. Ook kunnen ze zelf lichaamstaal niet goed gebruiken en dat van iemand anders niet goed lezen (Van Hintum & Rigter, 2015). Kinderen die het syndroom van Asperger hebben, zijn vaak wel goed in taal, maar praten deftig en met moeilijke woorden, ongeacht of dit gepast is in de situatie waarin zij zich bevinden (Van Hintum & Rigter, 2015). Echter is er niet altijd sprake van ASS bij een taalstoornis, soms kan het onderscheiden van beide erg moeilijk zijn omdat veel kenmerken overeen kunnen komen, beide hebben bijvoorbeeld moeite met symbolisch spel en behoefte aan structuur. Deze differentiaaldiagnose kan alleen door een specialist duidelijk worden gemaakt (Burger, Van Weerdenburg & Wetering, 2012).

H1.3.3 Wat houdt therapeutisch paardrijden in?

Therapeutisch paardrijden is een interventie die wordt gebruikt voor mensen met een breed scala aan fysieke, emotionele, cognitieve en zintuiglijke beperkingen. Therapeutisch paardrijden stelt doelen voor mensen met een beperking. Deze kunnen vervolgens worden behaald door middel van sessies met een paard. De multidimensionale beweging van de heupen en het bekken van het paard zorgt voor een beweging die invloed heeft op de houding en het lichaamsbewustzijn van de berijder. Er wordt geen zadel gebruikt. De rijder communiceert met en reageert op de bewegingen van het paard op een unieke manier (EFETA, n.d.b.). Festina Lente geeft de volgende beschrijving die hierop aansluit, en de bovenstaande uitwerking van EFETA aanvult:

"Horses are unique in their response to humans because they are prey animals, not predators, and their survival demands they be extremely sensitive to the environment. Horses are able to "read" people in terms of their feelings and intentions. Horses ignore the outward form and respond, instead, to the person's inner substance. All our Therapeutic Riding Horses are specially trained to do Therapeutic Riding Lessons and are very calm animals (Festina Lente, n.d.b.)."

Beide organisaties, zowel Festina Lente als EFETA vermelden dezelfde informatie over de inhoud van een sessie. De sessies bevatte fysieke oefeningen om de coördinatie, de houding, flexibiliteit, spierkracht en het evenwicht te verbeteren. Verschillende spellen zijn erop gericht om de fysieke, cognitieve en emotionele ontwikkeling van het kind te stimuleren. Als laatste onderdeel is er vaak een sensory trail aanwezig. Een spoor met spelletjes die de kinderen ook op lichamelijk en zintuigelijk gebied uitdagen. De rijder gebruikt tijdens de sessies zowel zijn grove als fijne motorische vaardigheden (EFETA, n.d.b; Festina Lente, n.d.b.).

H1.3.4 Welke andere methoden van werken met paarden zijn er bekend?

Equine facilitated or assisted learning

Deze vorm van leren geassisteerd door paarden is geschikt voor elk mens met of zonder beperking. Het paard wordt ingezet voor educatie (EFETA, n.d.a.). Mensen werken met paarden om hun emotionele groei, persoonlijk bewustzijn, relaties en vertrouwen te ontwikkelen (Festina Lente, 2016). Het werken met paarden helpt zelfbewustzijn te vergroten, en maakt op die manier verbeteringen mogelijk op de volgende gebieden: zelfvertrouwen en zelfbewustzijn, persoonlijke verantwoordelijkheid, grenzen stellen, assertiviteit, samenspel, communicatie, probleemoplossend vermogen, leiderschapskwaliteiten en teambuilding (EFETA, n.d.b; Festina Lente, n.d.b.). Het bestaat uit spellen te spelen met de paarden. Bij groepen kun je denken aan het afleggen van een hindernisbaan waarbij de focus ligt op communicatie tussen paard en cliënt en het oplossen van problemen (Festina Lente, 2016).

Individuele begeleiding

Individuele begeleiding met behulp van paarden is speciaal voor kinderen die op grond van hun beperking of stoornis een indicatie hebben van Bureau Jeugdzorg of het Centrum Indicatiestelling Zorg. De begeleiding is gericht op het behouden, compenseren en bevorderen van de zelfredzaamheid van de kinderen. Dit gebeurt door het aanleren en oefenen van nieuwe vaardigheden. Ontspanning en begeleiding is het uitgangspunt voor de sessies. Er wordt een zoektocht gestart naar de unieke vaardigheden en kwaliteiten van het kind (Kairos A.A.I., n.d.a).

PECS, Picture Exchange Communication System

PECS is een methode voor kinderen met beperkte communicatieve vaardigheden. PECS heeft als hoofddoel het verbeteren van de taalvaardigheid van het kind. Tijdens de sessies wordt geen gebruik gemaakt van verbale aanwijzingen, maar van foto's en afbeeldingen. (Bondy & Frost, n.d.). Bij PECS worden niet altijd paarden ingezet. Nicky Meijs van Kairos A.A.I. past dit wel toe met paarden vertelt zij in het interview, te vinden in bijlage twee: *'Het is de bedoeling dat het kind de plaatjes pakt en aan jou zijn keuze duidelijk gaat maken. (...) Het kind moet echt met een gerichte vraag komen en aangeven wat hij wil.'*

Horse Boy Methode & Movement Methode

Bij RomeoRanch wordt gewerkt met de Horse Boy en Movement Method. Het doel is om door middel van paardrijden, spelenderwijs oxytocine vrij te laten komen. De methodes zijn van Rupert Isaacson. De movement methode is de Horse Boy methode zonder paarden. Michelle Hendrikx geeft de volgende voorbeelden:

'De Horseboy methode, het rekenen, je zet het gezin op het rij. Bijvoorbeeld vier. Jij gaat op het paard met het kind voorop zitten en dan ga je 2 + 2 doen. Je haalt ze uit elkaar en je gaat ze als schapen bij elkaar drijven. De movement methode, de kinderen in de kruiwagen of op je schouders zetten en dan met het hele gezin tikkertje spelen. In de kruiwagen is het een pool noodle waarmee je slaat, want dan kan je hard slaan maar niemand pijn doen. Het is een actieve manier van spelen. Je kunt het hele gezin betrekken bij het spel, want dat is vaak het probleem. Voor het kind is het dan vaak moeilijk te begrijpen en dan kunnen ze het toch samen doen zonder dat het fout gaat.'

H1.3.5 Wat zijn de effecten van het werken met paarden bij kinderen met autisme?

Uit meerdere onderzoeken waarvan de resultaten werden gepubliceerd in The Journal of Autism and Developmental disorders bleken de effecten van het therapeutische paardrijden. In de onderzoeken kwam naar voren dat autistische kinderen die werden blootgesteld aan paarden meer zintuiglijk zoeken, sensorische gevoeligheid en sociale motivatie vertoonden en minder onoplettendheid, distractibiliteit en sedentair gedrag (Bass, Duchowny & Labre, 2009). Ouders ervoeren een verbeterd zelfbeeld en emotioneel welbevinden. De kinderen ervoeren namelijk volgens hen plezier tijdens de activiteiten. Daarnaast geeft het ze zelfvertrouwen om te weten dat ze een paard kunnen hanteren. Als tweede ervoeren ouders een verbeterde zelfregulatie van de kinderen. Ook ervoeren veel ouders sociale voordelen voor de kinderen. Zij gaven onder andere aan dat relaties vormen beter gaat. De kinderen hebben een verbeterde sociale motivatie en kwaliteit van interacties. Ouders ervaren het werken met paarden als een onderdompeling in een positieve sociale omgeving. De kinderen ervoeren volgens hen verbinding en vriendschap met zowel het paard als de instructrice. Zij merken dat het kind meer gevoel voor wederkerigheid en waardering krijgen. De kinderen en ouders ervoeren trots, succes en blijdschap. Ook kwamen ouders erachter hoe ze vaardigheden die kinderen geleerd hadden tijdens de sessies met de paarden in andere situaties kunnen toepassen (Tan & Simmonds, 2018). Ook het bewijs van de effecten van het werken met paarden werd meegenomen vanuit een groot aantal wereldwijde onderzoeken (McDaniel Peters & Wood, 2017). Een overzicht van de resultaten is te vinden in de bijlage twaalf. Tot slot blijkt uit een studie van de Washington State University dat kinderen die twaalf weken lang sessies met paarden hadden, een lager cortisolniveau hadden in hun bloed dan daarvoor en minder stress ervoeren. Er werd vastgesteld dat paarden effect hebben op het stresshormoon (University Herald, 2014).

H1.3.6 Conclusie theoretisch kader

Kinderen met autisme hebben moeite mee te komen op verschillende gebieden. Er zijn tien hoofdkenmerken die zich op verschillende manieren kunnen uiten. Het hebben van een communicatieve beperking is er slechts één van. De communicatieve beperking kan voorkomen in vele vormen. Aan alle kenmerken kunnen doelen gekoppeld worden waaraan gewerkt kan worden met behulp van paardentherapie. De therapie wordt ingezet voor fysieke, cognitieve en sociaal-emotionele verbeteringen. Er zijn verschillende methoden waarmee je kunt werken. De volgende zijn de grootste en bekendste methoden: Equine facilitated or assisted learning, Individuele begeleiding, PECS, De Horse Boy Methode & De Movement Methode. Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat deze methoden werkzaam zijn en effect hebben op lichamelijke, educatieve en sociale doelen. Ook werd bewezen dat door paardrijden het cortisolniveau wordt verlaagd.

H2. Onderzoeksmethoden

In dit hoofdstuk volgt een korte beschrijving en verantwoording van de gekozen onderzoeksmethoden en de invloed hiervan op de validiteit en betrouwbaarheid. Deze informatie is uitgewerkt per deelvraag.

H2.1 De aanpak

Op welke manier kunnen welke vaardigheden aangeleerd worden door middel van het werken met paarden bij kinderen met autisme?

Voor het beantwoorden van deze deelvraag is een literatuurstudie uitgevoerd over de verschillende methodieken die er zijn om met behulp van paarden aan doelen te werken met kinderen die autisme hebben. In H1.3 bevinden zich de resultaten van de literatuurstudie. Ook zijn er een aantal interviews en observaties bij best practices uitgevoerd die gebruikt worden bij het beantwoorden van deze deelvraag. De interviews zijn opgenomen en uitgeschreven in bijlagen twee, drie en vier. De observaties zijn terug te vinden in bijlagen acht en negen.

Waaruit bestaat het huidige aanbod van K.E.F. voor kinderen die een autisme spectrum stoornis hebben?

Voor het beantwoorden van deze deelvraag is gebruik gemaakt van twaalf op zichzelf staande observaties. Er is geprobeerd iedere activiteit meer dan eenmaal te observeren om de objectiviteit te vergroten. De observaties zijn terug te vinden in bijlage zeven. Daarnaast is Y. Hoban geïnterviewd. De uitgeschreven versie vindt u in bijlage één.

Wat vinden ouders en (groeps)leiding van de kinderen met autisme belangrijke vaardigheden voor de kinderen om te leren tijdens de paardrijlessen?

Voor het beantwoorden van deze deelvraag is er gesproken met de veertien ouders of verzorgers van de kinderen die bij K.E.F. paardentherapie volgen. Van de 25 plaatsen die K.E.F. heeft voor mensen met een beperking zijn er op dit moment 22 bezet. Drie van de cliënten zijn ouder dan 21 en vallen dus buiten de doelgroep. Drie van de cliënten hebben enkel een lichamelijke beperking en geen autisme. Tot slot zijn er twee cliënten te nieuw om deel te laten nemen aan het onderzoek. De veertien cliënten die overblijven hebben autisme en beperkte communicatieve vaardigheden, soms in combinatie met andere beperkingen. De cliënten zijn tussen de nul en twintig jaar oud. De interviews zijn uitgeschreven terug te vinden in bijlage vijf.

Welke onderdelen van andere best practices in Nederland kunnen worden gebruikt in de activiteiten van K.E.F.?

Voor het beantwoorden van deze deelvraag zijn er interviews uitgevoerd met drie organisaties in Nederland. Deze zijn opgenomen en uitgeschreven terug te vinden in bijlagen twee, drie en vier. Ook is er bij twee van deze instanties geobserveerd, deze observaties zijn terug te vinden in bijlagen acht en negen.

H2.2 Betrouwbaarheid en validiteit

Interviews:

De interviews zijn semigestructureerd uitgevoerd. Het interviewmodel is dan ook semigestructureerd opgezet met ruimte om door te vragen. Er is gekozen om de interviews op te nemen met een telefoon zodat het later rustig uitgeschreven kon worden. Dit zodat de volledige aandacht bij het interview was en er geen details gemist werden (Van der Donk & Van Lanen, 2011).

De veertien ouders en begeleiders die binnen de doelgroep vallen hebben allemaal ingestemd met het interview. Dit betekent dat de gehele doelgroep is vertegenwoordigd en bevraagd. Alle interviews zijn individueel één op één uitgevoerd. Er is niet gekozen voor groepsinterviews om te voorkomen dat men elkaars mening overging nemen. Daarnaast zijn de interviews uitgevoerd met enkel de onafhankelijke interviewer aanwezig zodat de geïnterviewde vrijuit kon spreken. Om het vrij uit spreken verder te bevorderen kreeg men de keuze om anoniem te blijven (Van der Donk & Van Lanen, 2011). Echter hebben alle ouders, begeleiders en professionals aangegeven dat zij anoniem blijven niet nodig achten.

Alle interviews vonden plaats in de instellingen waar de mensen werken of aanwezig zijn voor behandeling. Dit om binnen een professionele en veilige setting te blijven. Voor de interviews met ouders en begeleiders van cliënten was dit binnen K.E.F. Deze mensen zijn geselecteerd door middel van de doelgroep. De bedrijven die in Nederland hebben meegewerkt aan interviews zijn geselecteerd op deskundigheid, ofwel de reputatiemethode om de betrouwbaarheid van het onderzoek te vergroten (Van Der Donk & Van Lanen, 2011).

Observaties:

Bij alle observaties, zowel in Nederland als Ierland is afgewisseld tussen participerende en niet participerende observaties. Dit is gedaan om de aanwezigheid van de onderzoeker zo min mogelijk de betrouwbaarheid van het resultaat te laten beïnvloeden (Van der Donk & Van Lanen, 2011). Alle observaties zijn semigestructureerd uitgevoerd aan de hand van een observatie schema. Het observatieschema geeft richtlijnen voor de observatie maar houdt voldoende ruimte om mee te nemen wat opvallend is, dit om ervoor te zorgen dat belangrijke onderdelen niet worden vergeten (Van der Donk & Van Lanen, 2011). Daarnaast is er geprobeerd om de observaties in Ierland meer dan eenmaal uit te voeren om de objectiviteit te vergroten (Van der Donk & Van Lanen, 2011).

Triangulatie:

Om de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek verder te vergroten is onder andere gebruik gemaakt van brontriangulatie. Door het raadplegen van meerdere bronnen, zowel tijdens het vooronderzoek als het hoofdonderzoek ontstaat een betrouwbaarder resultaat (Van der Donk & Van Lanen, 2011). In het literatuuronderzoek is om deze rede verschillende vakliteratuur geraadpleegd. Daarnaast zijn er tijdens het onderzoek verschillende bedrijven geïnterviewd, zowel in Nederland als Ierland die met verschillende methoden werken. Ook is het perspectief van de ouders en begeleiders van cliënten onderzocht. Ook is er gebruik gemaakt van methodische triangulatie, dit door zowel literatuur te raadplegen als observaties

en interviews te gebruiken. Ook onderzoekertriangulatie is aanwezig in het onderzoek, iedere verwerking van een observatie of interview is door meerdere op dat moment betrokken professionals gelezen om objectiviteit te kunnen waarborgen. Deze drie triangulatievormen samen vergroten de betrouwbaarheid en validiteit (Van der Donk & Van Lanen, 2011).

H2.3 Analysemethoden

Interviews:

Om de interviews te analyseren zijn de interviews teruggebracht tot betekenisvolle tekstfragmenten opgedeeld per deelvraag. Het opdelen per deelvraag gaat door het analyseren aan de hand van categorieën die van te voren al in de interviews waren verwerkt. De betekenisvolle tekstfragmenten uit de interviews worden in de kleur gemarkeerd van de deelvraag waar de informatie bij hoort. De interviewopzet was al verwerkt in verschillende aspecten die bij de deelvragen terugkomen. Door de informatie na het opdelen in kleuren te analyseren aan de hand van deze aspecten, die terugkomen in elke deelvraag, wordt de informatie duidelijk gestructureerd verwerkt (Van der Donk & Van Lanen, 2011). De onderwerpen waar per deelvraag aandacht aan wordt besteed zijn de volgende. De werkwijze van het behandeltraject met daaronder de aanmelding, het vaststellen en reflecteren van doelen en de werkwijze in de lessen. En de activiteiten die gebruikt worden om aan de doelen te werken.

Observaties:

De observaties zijn geanalyseerd aan de hand van categorieën die van te voren als zijnde een observatiestructuur in het observatieschema zijn verwerkt. Dit schema zag er als volgt uit:

Figuur 1: Observatieschema

Activiteit	Omschrijving	Doel	Duur	Manier van uitleg aan cliënt	Reacties cliënt	Gedrag hulpverleners
(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

De beschrijvende observaties van Kairos A.A.I. zijn geanalyseerd door deze terug te brengen tot de betekenisvolle observatiepunten per deelvraag. Dit is gedaan door deze te markeren in de kleuren van de deelvragen.

H3. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het onderzoek per deelvraag weergegeven. Hiervoor is gebruik gemaakt van de analysetechnieken die beschreven staan in hoofdstuk twee.

H3.1 Waaruit bestaat het huidige aanbod van K.E.F. voor kinderen die een autisme spectrum stoornis hebben?

Deze deelvraag is opgesplitst in twee onderzoeksonderwerpen. Als eerst leest u over de huidige werkwijze van K.E.F. en vervolgens leest u over de activiteiten waarvan K.E.F. op dit moment gebruik maakt.

H3.1.1 Huidige werkwijze

Het behandeltraject:

Uit het interview met Y. Hoban komt naar voren dat K.E.F. op dit moment geen officieel behandeltraject op papier heeft staan. Het eerst contact verloopt telefonisch, waarnaar mensen vaak eenmalig op de boerderij komen kijken. Tijdens dit bezoek wordt enkel uitleg gegeven over wat K.E.F. doet en er wordt gekeken welke pony mogelijk is. De klant staat vrij om hierna een eerste afspraak te maken. Ze krijgen een aanmeldformulier mee naar huis, deze is te vinden in bijlage zes. In het interview vertelt Y. Hoban dat de normale sessies in de hoofdfase een half uur duren en bestaan uit de voorbereiding, warming up, een hoofdactiviteit en een afsluiting. Dit blijkt ook uit de observaties, in alle observaties uitgevoerd bij K.E.F. komt de volgende structuur terug; voorbereiding, inlopen met het paard, een spel in de arena en een rondje over de boerderij als afsluiting. Y. Hoban geeft aan nog nooit op een officiële manier een traject te hebben afgesloten: *‘Er zijn wel mensen gestopt maar dat verliep altijd op een manier dat ze zouden bellen voor een volgende afspraak en dit vervolgens niet meer deden. Deze trajecten hebben dus geen duidelijke afsluiting gehad.’*

Doelen en evalueren:

Uit het interview met Y. Hoban komt naar voren dat doelen worden afgesproken tijdens het introductiegesprek en op het aanmeldformulier. Na iedere les wordt kort mondeling besproken hoe de sessie is verlopen. Ze vraagt aan ouders om nieuwe doelen en geeft zelf aan waar zij denkt dat nog verbeterpunten liggen. Voor zichzelf houdt ze per cliënt een pagina bij met de ondernomen activiteiten van die week en hoe deze verliepen zodat ze tijdens de volgende sessie nog weet wat ze eerder heeft gedaan.

Y. Hoban werkt op dit moment met ouders aan de volgende doelen. Lichamelijke doelen; het verbeteren van de balans, het versterken van de buikspieren, het stimuleren van zwakkere delen of kanten van het lichaam, het verbeteren van de grove en fijne motoriek. Academische doelen: de ontwikkeling van taal zoals letters, woorden, zinnen en gebarentaal, het rekenen zoals het matchen van cijfers en tellen en tot slot kleuren en vormen. Sociaal-emotionele doelen zoals het opbouwen van zelfvertrouwen en het overwinnen van angsten. Y. Hoban geeft aan dat ze voldoende lichamelijke doelen heeft maar vastloopt in de doelen voor

kinderen met autisme: *‘Ik vind het te belangrijk voor de cliënt en ouder die de rekening betaalt om zonder doel te werken en op die manier de mogelijkheden die het paard ons kan bieden te verliezen.’*

De werkwijze in de lessen:

Tijdens elke les in er een duidelijke verdeling, één persoon begeleidt het paard en één persoon begeleidt het kind en de activiteit. Uitleg wordt gegeven aan de hand van korte zinnen en opdrachten. Bijvoorbeeld: *‘Ready, Steady, Go!’* Als het paard moet gaan lopen of: *‘See them A!’* Als het kind naar de plaatjes moet kijken bij de observatie van cliënt A. Het stimuleren wordt vaak gedaan met directe vragen zoals: *‘What is that?’* Sommige dingen worden ook voorgedaan zodat de cliënt het daarna na kan doen. Hierbij worden dan weinig tot geen woorden gebruikt. Dit alles blijkt uit de observaties. Vaak wordt de uitleg gegeven tijdens het uitvoeren van de handeling, zoals uit de volgende observatie van cliënt G. blijkt: *‘De leider nam de cliënt mee en liet haar in een bakje kijken, daar vond ze een bal. Ze liepen terug naar de flesjes en daar werd kort gezegd dat ze mocht gooien.’*

H3.1.2 Activiteiten

In bijlage tien staan de activiteiten die K.E.F. aanbiedt op dit moment. Bij iedere activiteit vind je kort het doel en de inhoud. De meeste activiteiten zijn ook terug te vinden in de observaties in bijlage zeven. Enkele activiteiten zijn bevraagd in het interview in bijlage één, omdat observeren niet mogelijk was door bijvoorbeeld weersomstandigheden. Iedere les bestaat uit een korte warming-up, één van de activiteiten in bijlage tien en de afsluiting door middel van spel nummer 28; een ronde over de boerderij. Naast deze lessen wordt er een kamp aangeboden, uitgewerkt bij spel nummer 29 in bijlage tien.

H3.2 Wat vinden ouders en (groeps)leiding van de kinderen met autisme belangrijk voor de kinderen tijdens de paardrijlessen?

Deze deelvraag wordt beantwoord aan de hand van de onderwerpen die van te voren in het interview zijn verwerkt. De werkwijze met daaronder de aanmelding, doelen en reflecties. De activiteiten en tot slot de overige onderwerpen met daarin onder andere hoe ouders denken dat het kind het ervaart.

H3.2.1 De werkwijze

De aanmelding:

Opvallend is dat in tien van de veertien interviews wordt aangegeven dat ouder of begeleider niet wist wat hij of zij van het werken met de paarden rond hun kinderen moest verwachten. Slechts één ouder heeft dit van te voren opgezocht. De meeste ouders en begeleiders geven aan via vrienden van het bedrijf van Y. Hoban gehoord te hebben. Iedereen was tevreden over de ervaring van de aanmelding. De ouder of begeleider komt langs en krijgt uitleg, neemt de formulieren mee of vult deze direct in. Acht mensen waren zeer tevreden over het formulier. In de interviews wordt aangegeven dat het belangrijk is dat er tijdens de intake informatie wordt gevraagd over de zintuiglijke behoeftes, interesses, beperkingen en medische informatie van het kind. Ook geven enkele ouders aan graag te willen vertellen wat het beste werkt om miscommunicaties te voorkomen bij hun kind, het stellen van doelen en grenzen wordt ook enkele keren benoemd.

De doelen:

De ouders verwachten te gaan werken aan verschillende doelen toen ze het kind aanmeldde. Zes kinderen hadden vooral lichamelijke doelen, twee kinderen kwamen voor problemen met de zintuiglijke verwerking. Comfortabel zijn rond dieren en het verminderen van angsten wordt vier maal genoemd. Empathie, zelfvertrouwen en sociale vaardigheden worden twee keer genoemd. Vijf mensen verwachten dat het kind kon ontspannen en meer rust kon krijgen onder andere door diepe druk. Twee mensen wilde dat het kind paardrijvaardigheden ging leren en drie mensen zochten een geschikte hobby voor het kind.

De doelen waaraan uiteindelijk is gewerkt zijn vaak anders dan de doelen die ouders gewenst hadden. Acht kinderen werken aan lichamelijke doelen, slechts één geeft specifiek taal aan. Drie maal wordt aangegeven dat er een vriendschap wordt aangegaan tussen Y. Hoban en het kind. Zesmaal wordt vermeld dat er aan schoolse vaardigheden wordt gewerkt zoals puzzels, kleuren en cijfers. Slechts één keer wordt het maken van plezier vermeld. Zintuiglijke stimulatie en prikkelverwerking wordt eenmaal genoemd en ontspannen en communicatie vaardigheden worden ook één keer genoemd. Vijf keer wordt vermeld dat er aan paardrijvaardigheden gewerkt wordt.

Meestal wordt aangegeven dat de doelen worden vastgesteld door Yvonne Hoban zelf. Twee keer wordt er gezegd door de fysiotherapeut, twee keer wordt er gezegd door het intakeformulier, twee keer wordt er gezegd samen in een gesprek en eenmaal wordt er gezegd dat er geen doelen zijn vastgesteld.

Negen mensen zijn zeer tevreden over de manier waarop Yvonne Hoban nu te werk gaat rond de doelen. Mevrouw Delany zegt: *'If something is not working, she knows. Then she says we will try something different next week.'* De meeste geïnterviewden geven aan dat Yvonne Hoban flexibel is en weet wat ze aan het doen is. Als verbeterpunten wordt gevraagd om meer gesprekken over de doelen, het vaker bijwerken van de doelen en het aanpassen van de doelen aan de leeftijd van het kind. Mevrouw Holoham zegt hierover het volgende:

"I would like to maybe have a chat about the goals and were she is going maybe. It would be a nice idea, kind of just, I don't stay for the sessions so I don't get to see how he gets on, he sometimes works better when I am not there. And Yvonne sets her own goals, so she came down and said: "Oow, did you know he could do that?" And I am like: "Yeah he can always match colours." So Yvonne didn't know that and thought she had teached him the colours but he had already done it."

Acht ouders en begeleiders weten zeker dat het kind verbetering laat zien. Zeven kinderen vertonen de verbeteringen ook thuis. Zeven keer wordt er verwezen naar lichamelijke verbeteringen en drie keer naar sociale verbeteringen. Taal, schoolse vaardigheden, concentratie en zintuigelijke verwerking worden allemaal slechts eenmaal genoemd. Het verbeteren van het humeur, minder angst hebben, beter en kalmer gedrag en zelfverzekerdheid worden allemaal tweemaal genoemd.

Slechts één persoon geeft aan tips mee te krijgen voor thuis terwijl twaalf personen aangeven graag tools voor thuis te willen ontvangen. Naast het niet weten dat er tools zijn om thuis hetzelfde effect te bereiken geven ook veel ouders aan niet te weten welke mogelijkheden Yvonne Hoban allemaal heeft op de locatie zelf. Mevrouw Holoham zegt hierover het volgende: *'Really just work out more goals, I don't know how much Yvonne can do with the horses.'*

Desondanks hebben ouders wel een duidelijk beeld van wat ze nog zouden willen in de toekomst. Hierbij worden de volgende dingen genoemd; het verbeteren van de concentratie, meer werken met Lámh gebarentaal, het leren van paardrijvaardigheden, meer taalontwikkeling, het leren omgaan met veranderingen door kleine dingen in de routine aan te passen, flexibeler worden in de structuur, omgaan met onverwachte dingen, werken aan het besef van veiligheid en risico's bij kinderen zonder angst, werken aan het probleemoplossend vermogen, sociale vaardigheden, antwoord kunnen geven op persoonlijke vragen zoals wat is je naam, hoe oud ben je en wat zijn je hobby's, het begrijpen van de begrippen waar, waarom, wanneer, wie enzovoort, antwoord geven op vragen, aandacht leren vragen op een gepaste manier, vragen leren stellen, schoolse vaardigheden, meer lichamelijke doelen en tot slot meer zelfstandigheid en onafhankelijkheid door bijvoorbeeld het zelf kunnen maken van keuzes.

De reflecties:

50% van de uitslagen geeft aan dat er wekelijks wordt gereflecteerd en 50% van de uitslagen geeft aan dat er nooit wordt gereflecteerd. Zes mensen geven aan dat ze tevreden zijn met het aantal reflecties. De rest vindt dat het minder vaak dan eens per week moet of als het niet gebeurt dat het wel moet gaan gebeuren. Als het formeler was geregeld wordt er aangegeven dat eens per maand genoeg zou zijn. Drie personen zeggen dat eens in de twee of drie maanden genoeg zou zijn. Volgens de meeste mensen besluit Yvonne Hoban zelf wanneer een doel is afgerond, twee mensen geven aan dat het samen wordt besloten. Enkele personen zeggen dat het niet wordt afgesproken. Op de vraag of er dingen zijn die men veranderd wil zien wordt er gezegd dat het fijn zou zijn als er teruggekeken kan worden op het intakeformulier om het te vergelijken met waar ze nu staan. Ook wordt er gevraagd om meer structuur. Mevrouw Mullins zegt over dit alles het volgende:

“It is probably because there is no formal structure, maybe we should have one. Maybe we should have something to say we are moving through a program, and keep it casual in chat. So yeah there definitely is room there for maybe a workbook or something to say, and even to measure it. Cause he has improved, but there is no prove. Do you know what I mean? I know he has made improvements, I know Yvonne has done new things with him but we, we should be measuring them. To prove the success of it. I would want written down reflections, yeah I suppose like, yeah I probably would like it. Because it is a therapy she is providing, but she does give search and rewards and camps and stuff for him. When we chat about it, and she would say, Oow you did great!”

De meeste ouders van cliënten zouden graag een geschreven reflectie zien. Slechts drie geven er aan dit niet te willen. Er wordt vooral aangegeven dat eens per zes maanden een mooi aantal zou zijn en dat het handig is voor bijvoorbeeld de fysiotherapeut.

Tien van de veertien geïnterviewden geeft aan dat foto's van de kampen voldoende zijn omdat ze tijdens de lessen zelf foto's kunnen maken. Het is goed als Yvonne Hoban haar aandacht bij de lessen kan houden. Wel zouden ze de foto dan graag op papier ontvangen.

Tips voor de intake, het stellen van doelen en de reflecties:

De algemene tips die over de bovenstaande onderwerpen door ouders worden gegeven zijn vooral het praten over de intakeformulieren, de doelen formaliseren en meer gericht eraan werken. Ook mag volgens hen worden ingevoerd dat ouders tijdens de eerste sessie verplicht kijken en niet de papieren invullen om ervoor te zorgen dat ze weten wat het kind doet. Daarna kan met de formulieren een plan van aanpak ontwikkeld worden.

H3.2.2 De activiteiten

Veel ouders hebben geen problemen om de activiteiten die de kinderen uitvoeren te benoemen. Als echter gevraagd wordt of ze het doel van de activiteiten ook weten zegt 50% het zeker te weten en 50% het niet te weten en enkel zelf te interpreteren. Iets meer dan de helft gelooft dat de activiteiten goed bij het doel passen, maar bijna hetzelfde aantal vindt de opdrachten niet uitdagend genoeg, of twijfelt hierover. Slechts vijf geïnterviewden zijn ervan overtuigd dat de opdrachten uitdagend zijn voor hun kind. Een ander opvallend gegeven is dat twaalf ouders tevreden zijn over het aantal activiteiten dat wordt aangeboden, ze zijn tevreden over de hoeveelheid. Echter vindt hetzelfde aantal het aanbod niet divers genoeg en zou graag meer verschillende spellen zien die niet allemaal tot dezelfde categorie behoren.

Alle ouders geven aan dat zij op dit moment niet betrokken worden bij de activiteiten, acht van hen zouden dit wel graag willen. Daarnaast vinden elf personen dat de kinderen in de les helemaal of deels zelf moeten kunnen beslissen wat er gebeurt. Bijvoorbeeld door hun keuze als beloning aan het einde te mogen doen of door te oefenen met kiezen door middel van het geven van twee keuzes; we gaan dit doen of dat. De ideale lengte van de les is voor veel mensen verschillend. Vier mensen zijn tevreden met het half uurtje zoals nu. Vijf mensen wensen dat het 40 minuten tot drie kwartier duurt en twee mensen willen zelfs drie kwartier tot een uur komen. Ook zijn er verschillende meningen over hoe vaak activiteiten moeten worden gewisseld, vijf personen geven aan dat dit niet te vaak moet, pas als het doel echt behaald is. Wel mogen er kleine veranderingen in de spellen zitten. Hetzelfde aantal mensen zou graag zien dat het aanbod aan het kind elke maand wisselt. Twee mensen willen dat het spel wisselt als het kind het niet meer interessant vindt, tenzij de interesse verdwijnt omdat iets moeite kost, dan moet het wel een aantal keer worden geoefend.

50% van de ouders geeft aan niet te weten welke andere activiteiten mogelijk zouden zijn in combinatie met de paarden. De andere ouders zouden graag de volgende activiteiten meer willen zien; De zintuiglijke kant van het paardrijden, dus sensomotorische stimulatie onder andere door middel van het borstelen; Moeilijkere schoolse vaardigheden zoals schrijven, verven, stapelen en bouwen; Meer leren over het paard zelf, bijvoorbeeld over zijn eet en slaap gewoontes; meer draven; de plaatjes die aan het hek van de arena hangen veranderen zodat er meer woorden geleerd kunnen worden; De voorspelbaarheid van de spellen wegnemen door met hetzelfde materiaal een ander spel te spelen, dus aan de flexibiliteit werken.

Over de flexibiliteit wordt ook bij de tips om de activiteiten te verbeteren veel gezegd door de ouders en begeleiders, Mevrouw Mullins: *“Velvet is not going to live forever, so just try to get him a bit more flexible.”* Eén van de tips is dus het wisselen van het paard dat bereden wordt. Daarnaast zouden ouders graag de plaatjes in de arena in felle kleuren zien en meer willen zien dat de kinderen zich richten op de verzorging van het paard. Eén van de ouders zou in de toekomst graag een gesloten arena zien voor slecht weer. Ook geeft een ouder de tip dat haar dochter graag zingt en dat, dat angst vermindert, dit komt bij meer ouders naar voren, ook in

de observaties. Ouders willen dat kinderen meer keuzes mogen maken en niet altijd het paard op moeten voor oefeningen, soms heeft een kind daar geen zin in. Ook zouden ze graag een aantal minder kinderachtige activiteiten zien voor de wat oudere kinderen. Tot slot geeft een kwart van de ouders aan dat het kind baat zou hebben bij het gebruiken van PECS, foto's of schema's zodat hij of zij weet wat ze gaan doen tijdens de les.

H3.2.3. Overige

Twaalf van de veertien ouders en begeleiders geven aan dat het kind plezier heeft in de lessen en tien van hen hebben de indruk dat het kind voldoende wordt uitgedaagd. Ook zijn er negen kinderen die ondanks hun beperkte communicatieve vaardigheden thuis proberen te communiceren of praten over de therapie op een positieve manier.

Op de vraag over wat ouders en begeleiders hopen dat er wordt bereikt met dit onderzoek komen verschillende antwoorden. Vaak wordt aangegeven dat elke vorm van hulp welkom is. Maar vaker komt naar voren dat er gehoopt wordt dat er duidelijkere doelen kunnen worden gesteld, mevrouw Holoham: *"To be honest, I hope that you can set clear goals for myself and Yvonne. Just to help X and help him move forward."* Ouders geven ook aan dat ze hopen meer te kunnen leren over de mogelijkheden die er allemaal zijn voor het werken met paarden rondom hun kind. Daarnaast wordt aangegeven dat er hopelijk bruikbare feedback naar voren komt voor Yvonne Hoban zodat zij zich professioneler kan gaan ontwikkelen.

Ouders hopen dat er meer met de verzorging van het paard gedaan kan gaan worden als 'kleine' verandering en dat het onderzoek meer bewustzijn van mensen met autisme in Ierland creëert als 'grotere' verandering. Bovenal willen veel ouders de volgende boodschap kwijt net als Mevrouw Mc Greevy:

"Well I'd like Yvonne to feel that what she is doing is making an impact. (...) Mostly I would like Yvonne to know that she is not just working. She is helping with these kids!"

H3.3 Welke onderdelen van andere best practices in Nederland kunnen worden gebruikt in de activiteiten van K.E.F.?

In deze paragraaf is gebruik gemaakt van de observaties, zoals vastgelegd in bijlagen zeven, acht en negen. Daarnaast is gebruik gemaakt van de interviews in bijlagen één tot en met vier. Per onderwerp wordt uitgewerkt hoe de organisaties RomeoRanch, Alexandra Animal Assisted Coaching en Kairos A.A.I. te werk gaan.

H3.3.1 Het behandeltraject

Nicky Meijs verteld het volgende over het behandeltraject in het interview. Het begint bij Kairos met een vrijblijvende kennismaking. Als mensen interesse hebben om verder te gaan wordt er een intake gepland. Hiervoor wordt het formulier in bijlage zes gebruikt. Tijdens de intake worden veel vragen gesteld over de ontwikkelingsgebieden, gezinssituatie en gezondheid van het kind. Uit de intake wordt een hulpvraag geformuleerd en dus een doel. Er wordt een termijn afgesproken, als een kind aarzelt wordt er eerst een aantal keer geprobeerd. In de hoofdfase, dus tijdens de sessies, wordt alles bijgehouden door middel van notities en foto's. Deze worden verwerkt in het 'Ik voel me goed'-boek van het kind. Er wordt zo vaak geëvalueerd als er behoefte aan is, wel minimaal eens per jaar. Er wordt elke drie maanden een schriftelijk verslag gemaakt. De sessies duren anderhalf of twee uur en kosten 65 euro per uur. Het proces wordt afgesloten als dit vanuit alle partijen het beste plan lijkt. Ook dit wordt weer schriftelijk vastgelegd. Alexandra Hameetman van Alexandra Animal Assisted Coaching werkt op dezelfde wijze als Nicky Meijs omdat zij onderaannemer is.

RomeoRanch heeft een andere werkvorm omdat zij volgens een andere methode werken. Michelle Hendriks begint met een intake en een try-out. De try-out is een gratis sessie waarin ouders kunnen beslissen of het passend is voor hun kind. In de intake wordt middels een gesprek gekeken welke handvaten ouders mee wensen te krijgen. Ook wordt ouders gevraagd een mail te sturen met de positieve triggers en interesses van het kind en de negatieve triggers. Dit zodat de eerste keer gelijk de omgeving op het kind kan worden aangepast. Er wordt altijd gestart met tien Play dates van twee en een half uur en dan volgt een evaluatie. Aan de hand van de evaluatie wordt weer besloten of er nog tien Play dates nodig zijn. De laatste Play date wordt aan het kind gezegd dat het de laatste keer is, het kind mag bepalen wat er nog gedaan wordt voor een positieve afsluiting. Daarna volgt een afsluitende evaluatie met ouders.

H3.3.2 Doelen vaststellen

De doelen van de cliënten worden zo goed mogelijk beschreven vertellen zowel Nicky Meijs als Alexandra Hameetman. Echter worden ze soms wel pas na een aantal sessies opgesteld. Dan zijn er grove doelen maar die moeten scherper worden bijgesteld als bekend is wat een cliënt al kan of nog niet. In overleg met ouders wordt een hulpvraag geformuleerd, dus er wordt niks zelf verzonnen. Er zijn altijd doelen. Doelen zijn belangrijk om de lijn in de lessen te houden en wat je doet te kunnen blijven uitleggen aan ouders. De beste manier om achter doelen te komen is heel veel vragen stellen en zo goed mogelijk vraaggericht te werken. Ook

is het principe 'Choose your battles' erg belangrijk volgens Nicky Meijs: *'Niet aan doelen werken die er niet zijn.'* Heel veel observeren is hiervoor erg belangrijk. Nicky kijkt goed naar de sensomotorische verwerking en het gedrag.

Een kind met autisme kan volgens Nicky Meijs en Alexandra Hameetman aan veel doelen werken zoals het contact met de werkelijkheid vergroten, zelfredzaamheid, verantwoordelijkheidsgevoel, weerbaarheid zoals nee zeggen en grenzen aangeven, tegen je verlies kunnen, communicatieve vaardigheden zoals vragen stellen, taalvaardigheid, gedrag reguleren, oefeningen voor ouders om strenger te zijn en grenzen aan te geven, je eigen aandeel leren kennen, motivatieproblemen, emotie herkenning en regulatie, nee leren accepteren of zeggen en rituelen uitstellen, delen, samenwerken, geven en nemen, respecteren van regels, empathie tonen, probleemoplossend vermogen verbeteren, assertiviteits-oefeningen voor ouders, balans verbeteren en plezier hebben, motivatie, activatie en structuur.

RomeoRanch heeft al deze doelen ook en voegt er een aantal aan toe; als gezin dichter bij elkaar komen, gewoon plezier hebben, schoolse vaardigheden, samen spelen, vertellen over je dag en hoe je je voelt, zelfvertrouwen vergroten, alleen spelen, zelfwaarde verhogen en obsessies in hun kracht zetten. Daarnaast stelt RomeoRanch de doelen niet alleen samen vast met ouders maar als broertjes en zusjes of het kind zelf oud genoeg zijn dan hebben die ook inspraak.

H3.3.3 De werkwijze in de lessen

Nicky Meijs en Alexandra Hameetman werken methodisch. Ze gebruiken tijdens hun lessen onder andere de heftruckmethode. Hierover verteld Nicky Meijs het volgende:

'Je kan zeggen wil je de afwas doen? Sommige kinderen zeggen ja, andere zeggen nee. Dan zeg jij, als je het doet krijg je een sticker, en dan zegt het kind nee. Dan moet je de methode inzetten. Het kan dan namelijk zijn dat het kind het niet kan. Het kan zijn dat hij niet weet waar hij moet beginnen. Dus dan ga je kijken wat kan een kind wel. Dan zeg je dat is niet erg, ik heb nog wel puf, ik doe het wel. Niet boos worden en geen druk zetten. Als hij komt kijken, zeg je pak even dit lepeltje. Dan doet hij de lepel. Zo bouw je het uit. Het kan zijn dat hij dan na een paar dagen de afwas doet, het kan ook dat hij nooit verder komt dan drie lepels. Maar wat hij doet moet voldoende zijn. Er zit niet meer in. Een kind naar mijn ervaring doet wat hij kan, als hij zich op zijn gemak voelt.'

Verder stelt Nicky Meijs niet te veel vragen omdat een kind dat overvraagd wordt altijd gelijk zal reageren met een nee. Daarnaast gebruikt ze het principe voordoen, samendoen zelf doen. En steeds wanneer een stap verder niet lukt, ga je een stap terug of begin je opnieuw. Ook is het belangrijk uit te vinden wat het kind wel kan. Ook werken Nicky Meijs en Alexandra Hameetman in de lessen met de PECS methode voor taalvaardigheid.

Er wordt gewerkt met pictogrammen, de eerste pictogram is altijd aankleden. De kinderen moeten zelf de spullen pakken om het paard te halen en samen wordt het paard gehaald omdat

dit ook al een heel proces is. Daarna volgen de oefeningen in de bak of in het bos om vervolgens in de blokhut het 'Ik voel me goed'- boek in te vullen. Ook wordt er tijdens het invullen van het 'Ik voel me goed'- boek gepraat met ouders. Nicky Meijs probeert tips te geven in hoe ouders met bepaald gedrag om kunnen gaan.

Om ervoor te zorgen dat kinderen niet steeds hetzelfde doen kun je iets ongebruikelijks aanbieden zoals het in elkaar zetten van een tafel of het uitmesten van een stal. Echter moet je altijd kind volgend blijven werken, je werkt aan de hand van de interesses van het kind. Michelle Hendrikx vertelt dat als een kind steeds hetzelfde pictogram kiest, je deze gewoon weg kunt halen.

Bij RomeoRanch houden ze er een kind volgende werkwijze op na. Er wordt gekeken waar het kind zelf aan begint en daar wordt een spel uit ontwikkeld. Er ligt zoveel mogelijk materiaal om uit te kiezen in de weide. Soms bereiden ze wel van te voren wat voor maar als het kind daar tijdens de sessie geen interesse voor heeft wordt er iets anders gedaan. Ook is er bij RomeoRanch een schaduw voor de ouders, die legt ouders steeds uit waarom de leider doet wat hij doet met het kind. Zelf stelt Michelle Hendrikx geen directe vragen aan het kind. Ze lokt antwoorden uit door met vrijwilligers of ouders over onderwerpen die het kind interessant vindt te praten en expres fouten te maken. Ook probeert Michelle de omgeving zo aan te passen dat zij nooit nee hoeft te zeggen tegen het kind. Ze zorgt dat er uitdaging blijft voor het kind door de omgeving iedere keer een beetje aan te passen.

[H3.3.4 Activiteiten](#)

Over de volgende spellen vertellen Nicky Meijs, Michelle Hendrikx en Alexandra Hameetman in het interview. Ook zijn enkele spellen geobserveerd tijdens de bezoeken aan de organisaties. Er zijn alleen spellen uitgewerkt die niet met hetzelfde doel of dezelfde inhoud bij K.E.F. te vinden zijn.

1. Het maskerspel:

Doel: Emotieherkenning en regulatie

Inhoud: Een rood masker staat voor woede, een blauw masker staat voor twijfel, vaak manipulatief en het gele masker betekend dat je je goed voelt. Je laat ze met elk masker iets vragen aan de ouder, bijvoorbeeld of ze drinken mogen.

2. De Leid / stop oefening voor ouders:

Doel: Streng zijn en grenzen stellen

Inhoud: Je laat het paard draven en de ouder moet het stoppen. Dit doe je met een groot en een klein paard. De ouder zegt bij het grote paard: 'Ho.', en ook gebruiken ze hun lichaam en handen hierbij, het paard stopt. Bij het kleine paard zeggen ze vaak zachter en liever dat het paard moet stoppen met als resultaat dat het paard doorloopt.

3. De leid / stop oefening voor het kind:

Doel: Je eigen aandeel inzien

Inhoud: Je laat het paard draven en het kind moet het stoppen, dit doe je met een groot en een klein paard. De ouder zegt bij het grote paard: 'Ho.', en ook gebruiken ze hun lichaam en handen hierbij, het paard stopt. Bij het kleine paard zeggen ze vaak zachter en liever dat het paard moet stoppen met als resultaat dat het paard doorloopt.

4. De cirkel van touw voor ouders:

Doel: Streng zijn en grenzen stellen, je persoonlijke ruimte beschermen

Inhoud: Het paard en de ouder staan in een cirkel van touw, de ouder moet het paard uit de cirkel jagen, non verbaal, zonder het paard aan te raken, dat lukt niet zomaar. Ze moeten heel hun lichaam gebruiken. Hulpmiddelen zoals een touw, of geen hulpmiddelen kan allebei.

5. Join-Up:

Doel: Je eigen aandeel inzien, bonding met het paard

Inhoud: Het paard wordt gelongeerd zonder touw. Door voor hem te gaan staan stopt hij, door achter hem te gaan staan jaag je hem op. Als hij niet doet wat jij wil komt dit door wat jij zelf doet. Het paard geeft vier signalen van vertrouwen, hij ziet je dan als maatje.

6. De cirkel van touw voor kinderen

Doel: grenzen stellen, je persoonlijke ruimte beschermen, weerbaarheid

Inhoud: Het paard en het kind staan in een cirkel van touw, het kind moet het paard uit de cirkel jagen, non verbaal, zonder het paard aan te raken, dat lukt niet zomaar. Ze moeten heel hun lichaam gebruiken, stampen en zwaaien met de armen. Hulpmiddelen of geen hulpmiddelen zoals een touw kan allebei.

7. Het grote ridder avontuur

Doel: samenwerken

Inhoud: De kinderen moeten de schat voor zich winnen met een speurtocht of parcours waarbij één kind op het paard zit en één kind ernaast staat.

8. Parcours voor oudere kinderen / ouders

Doel: Samenwerken

Inhoud: Door het gebruik van de kwaliteiten van deelnemende personen een paard non verbaal, zonder aan te raken, door een parcours krijgen. Er wordt gekeken hoe er als groep gewerkt wordt en wie welke rol inneemt.

9. Duo rijden

Doel: Angst verminderen, zelfvertrouwen vergroten

Inhoud: Het kind gaat samen met een volwassene op het paard rijden.

10. De levende klok

Doel: Leren klokkijken en samenspel / samenwerken

Inhoud: In een roundpen hangen getallen aan het hek. Het kind op het paard is de grote wijzer en iemand uit het gezin is de kleine wijzer. Zo maak je een levende klok.

11. Tikkertje te paard

Doel: Tikkertje leren begrijpen om samenspel te stimuleren

Inhoud: Met het gezin wordt tikkertje gespeeld, de cliënt rijdt duo op het paard. Het spel wordt iets trager gedaan als normaal en er wordt steeds verteld wat er gebeurt, doordat het kind hoger zit en overzicht heeft kan het tikkertje leren begrijpen.

12. De boos-meter

Doel: Emoties leren aangeven

Inhoud: Het kind moet hiervoor de emoties wel kennen. Je laat het kind aangeven hoe boos hij is door daarheen te rijden met het paard. Bijvoorbeeld de letter A is zo boos dat je nu naar huis wilt en de letter F is een beetje boos maar het gaat nog goed. Dit kan met alle emoties, blij, verdrietig en bang bijvoorbeeld.

13. Kunstjes doen

Doel: Zelfvertrouwen van non-verbale kinderen vergroten

Inhoud: Leer een paard kunstjes aan die hij uitvoert door bepaalde aanrakingen of bewegingen te maken. Het kind leert dat hij het voor elkaar kan krijgen dat het paard doet wat hij wil zonder zijn stem te gebruiken. Hij leert dat hij in staat is zijn omgeving dingen duidelijk te maken met bijvoorbeeld gebaren. Een voorbeeld: het paard tilt zijn been op als je erover heen wrijft of ernaar wijst, als jij schudt met je hoofd doet het paard dit ook.

14. Treasure hunt

Doel: Schoolse vaardigheden en probleemoplossend vermogen

Inhoud: Afhankelijk van het onderwerp door middel van het geven van goede antwoorden de juiste richting uitgaan. Bijvoorbeeld het aanleren van graden met een geodriehoek. Als je hier een hoek van 45 graden maakt kom je Assepoester tegen, daar is de volgende opdracht.

15. Obsessies als krachten

Doel: Zelfwaarde van het kind vergroten

Inhoud: Als een kind ergens veel vanaf weet maak je spellen in dat thema zodat hij daar veel over kan vertellen en zijn obsessie als kracht kan uiten. Normaal wordt iemand geremd als hij over een obsessie steeds opnieuw praat.

16. De tel-trap

Doel: Schoolse vaardigheden, lichamelijk, angst verminderen

Inhoud: Op de trap staan de nummers en het aantal paardenhoofden dat erbij hoort. De kinderen gaan vaak al tellend de trap op. Als je dit op het trapje doet waarmee je opstijgt op het paard kan dit tellen de angst reduceren.

17. Beweging activeren en prikkelverwerking stimuleren

Doel: Kinderen laten bewegen naast het paard, leren met de interesses en de sensorische verwerking verbeteren

Inhoud: Een grote yoga bal om gooien en vangen te oefenen of te tellen hoe vaak je overgooit, als je de bal gooit zeg je een provincie en als de bal terug gegooit wordt zeg je de hoofdstad. Een wip of een trampoline kun je ook weer mee tellen en je hebt diepe druk. Op een trampoline kun je ook krijten. Een ballenbak, met veel gekleurde ballen voor de prikkels of voor dwangmatig kleuren sorteren. Hoepels, fietsen, voetballen, kegels, jeu de boules ballen, klei en bliklopen. Slaan op de yoga bal en luisteren naar het geluid. De bal in de hoepel leggen en overrollen.

18. Verven of krijten op het paard

Doel: Schoolse vaardigheden en sensomotorisch

Inhoud: Rekenen door sommen op het paard te schrijven, inzicht door de handen erop af te drukken en te kijken welke groter is, biologie door het verteringskanaal van het paard te verven en schrijfvaardigheid door te schrijven. Kleuren mengen kun je ze ook leren. Door het paard aan te raken ben je bezig met veel prikkelverwerking.

19. Flesjes en dopjes

Doel: Schoolse vaardigheden en fijne motoriek

Inhoud: Op het flesje zet je de a en op het dopje de A zo kan het kind hoofd en schrijffletters leren of de cijfers door 1 en één of door op de fles 1 paard te tekenen en op de dop een één te schrijven. Het kind moet het dopje op de goede fles draaien.

20. Het rekenspel

Doel: Schoolse vaardigheden

Inhoud: Bijvoorbeeld de som twee plus twee oplossen. Iedere ouder staat met een broertje of zusje aan een kant van de arena dus twee groepjes van twee. Deze ga je dan eerst individueel tellen. Daarna drijf je ze bij elkaar in het midden en tel je ze weer.

21. Langs de koeien en geiten of een bosrit

Doel: Ontspannen

Inhoud: Er wordt met het paard een grote ronde gelopen zodat het kind zich ontspant.

22. De Movement-methode spellen

Doel: Thuis de verbeteringen doorzetten

Inhoud: Bij RomeoRanch geven ze ouders ook tips mee aan de hand van de Movement-methode waarbij geen paarden worden gebruikt zodat ouders de opdrachten thuis kunnen doen. Voorbeelden hiervan zijn de volgende; Het paard vervangen door het kind op de schouders te nemen tijdens spellen als tikkertje en verstoppertje of in een kruiwagen te zetten. Trampoline springen of schommelen om diepe druk te creëren. De kinderen tikkertje laten spelen met pool-noodles zodat ze elkaar geen pijn kunnen doen en toch samen kunnen spelen. Bijna alle bovenstaande opdrachten zijn uit te voeren zonder paard met de familie. Vooral ook alle spellen met materiaal die beschreven staan bij zeventien zijn goede thuisoefeningen.

23. Borstelen & zonder dekje rijden

Doel: Prikkelverwerking

Inhoud: Tijdens het borstelen aan de vacht laten voelen en door te rijden zonder dekje de warmte van het paard laten voelen. Hierbij kan je bijvoorbeeld stappen terwijl het kind op het paard ligt.

24. Het vragen spel

Doel: Nee leren zeggen en eerlijkheid

Inhoud: Je stelt ja-nee vragen over feiten. Bijvoorbeeld is dat huis rood? Hierbij stel je vragen waar het kind ook nee op moet antwoorden. Daarna maak je de vragen abstracter, voel jij je boos? Vind je paardrijden leuk? Het is de bedoeling dat het kind leert eerlijk nee te zeggen.

25. De hond aanhalen voor ouders

Doel: Assertiviteitsoefening voor aanhankelijke kinderen

Inhoud: De ouder moet ervoor zorgen dat ze de hond niet aanhaalt voor deze eerst netjes is gaan zitten. Dus als de hond tegen de ouder aan springt, of duwt met zijn snuit mag de ouder de hond niet aanhalen en moet de ouder de hond corrigeren met stem. Ze zullen merken dat corrigeren met handen niet werkt. Als de hond zit mogen ze hem aaien.

26. Parcours uitzetten

Doel: Kiezen en aangeven wat je wil

Inhoud: Het kind mag zelf pionnen en balken verslepen in de bak hoe het kind ze wil hebben. Hij maakt zijn eigen parcours. Laat het kind uitleggen waarom hij het heeft gemaakt zoals wat hij heeft gedaan, wat vindt hij bijvoorbeeld leuk of niet leuk.

27. Samen met de ouders duo rijden

Doel: Band tussen ouders en kind versterken en het kind meer vertrouwen in de ouder geven, angst bij het kind verminderen.

Inhoud: De ouder en het kind zitten samen op het paard. Ze kunnen bijvoorbeeld een parcours of sensory trail afleggen.

28. Opruimen, spullen pakken en voorbereiden

Doel: verantwoordelijkheid leren nemen, zelfstandigheid stimuleren

Inhoud: Het kind zichzelf leren aankleden, leren wat hij nodig heeft om het paard te halen, klaar te maken dus borstelen en hoeven uitkrabben en achteraf leren spullen ook weer op te ruimen.

H3.3.5 Valkuilen

Kairos A.A.I.:

Nicky Meijs geeft de volgende valkuilen aan in het interview; Het paard verkeerd behandelen, te prestatiegericht willen werken met het kind, haasten en werken aan een hulpvraag die niet bestaat. Het niet aanpassen van je taal naar het niveau van het kind. Hierbij geeft Nicky Meijs het volgende voorbeeld:

‘Een meisje is heel druk en roept steeds nee, maar ze heeft het taalbegrip van een kind van drie. Dat betekent dat ze drie a vier woordzinnen kan verwerken. Als je dan zegt dat als ze nu niet snel met haar voeten van de bank afgaat ze dadelijk geen koekje krijgt, dan hoort ze voeten en bank en legt ze, ze er juist op. Kinderen halen de kern eruit en gaan het dan juist wel doen. Dus geen dubbele ontkenningen, beeldspraak, spreekwoorden of uitdrukkingen maar heel concreet taalgebruik.’

Ook is een hele grote valkuil het dwingen van het om iets te doen wat hij of zij niet wilt. Soms moet je een kind zich laten vervelen, staren of in het zand laten tekenen. Dat is goed voor de creativiteit. En natuurlijk de veiligheid van het kind niet waarborgen, volgens Michelle Hendriks is dat de grootste fout die je kunt maken. Er moet altijd iemand naast het kind lopen en iemand naast het hoofd van het paard om deze vast te kunnen pakken als het nodig is. Daarnaast vind zij directe vragen stellen aan het kind een valkuil. Ook is het een valkuil als je dingen niet uitlegt. De kinderen hebben vaak een uitgebreide uitleg nodig om te kunnen leren. Maak de uitleg visueel en geef hem mee naar huis, dit geeft interne motivatie. Zoals Michelle Hendriks vertelde over deze jongen:

‘Ik heb daartegen gezegd van, later zal je in de Efteling willen werken om achtbanen te ontwikkelen, hoe leert het brein, hoe leren mensen dingen. Door informatie op te nemen zei hij, ik zeg ja en hoe doe je dat, door te lezen zei hij. Ik zeg ja en wat denk je van doen? Ja ook wel. Als je 1 keer iets leert of doet onthoudt jij het dan meteen? Nee, dat moet je herhalen zei hij. Zo was hij stap voor stap bezig. Want waarom gaan mensen dan naar school? Ja om dingen te leren want dan kan je later een baan hebben die je leuk vind. Waarom werken mensen dan? Voor geld voor eten en drinken. Ik zei niet alleen daarvoor, ook om leuke dingen te doen en naar de Efteling te gaan. Ja zei hij. Ik zeg waarom zouden ze dan huiswerk maken? Dat wist hij niet. Ik zei vertellen ze bij jou op school elke dag hetzelfde wordt het elke dag herhaalt? Nee ik leer elke dag iets nieuws, nou zeg ik waarvoor zou het huiswerk dan zijn? Ja om te herhalen. En toen was de cirkel rond.’

H4. Conclusies deelvragen

In dit hoofdstuk volgen de conclusies per deelvraag. Samen vormen zij het antwoord op de hoofdvraag. Vanuit dit hoofdstuk worden in hoofdstuk vijf aanbevelingen geformuleerd die het antwoord vormen op de hoofdvraag.

H4.1 Waaruit bestaat het huidige aanbod van K.E.F. voor kinderen die een autisme spectrum stoornis hebben?

Het behandeltraject heeft geen duidelijke structuur met een beginfase, hoofdfase met evaluatie en eindfase. Er wordt wel kort gesproken na iedere les. De doelen zijn vastgesteld met het aanmeldformulier, dat is meegegeven als de persoon komt kijken. De evaluatie hierop is mager. Voor zichzelf houdt Y. Hoban per cliënt een pagina bij met de ondernomen activiteiten van die week en hoe het verliep zodat ze tijdens de volgende sessie nog weet wat ze eerder heeft gedaan.

Y. Hoban heeft de volgende doelen in haar aanbod. Lichamelijke doelen; het verbeteren van de balans, het versterken van de buikspieren, het stimuleren van zwakkere delen of kanten van het lichaam, het verbeteren van de grove en fijne motoriek. Academische doelen: de ontwikkeling van taal zoals letters, woorden, zinnen en gebarentaal, het rekenen zoals het matchen van cijfers en tellen en tot slot kleuren en vormen. Sociaal-emotionele doelen zoals het opbouwen van zelfvertrouwen en het overwinnen van angsten.

De meeste activiteiten die K.E.F. aanbiedt zijn gericht op lichamelijke en academische doelen. Academische doelen zijn schoolse vaardigheden. Er zijn maar twee activiteiten die zich richten op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. Veel activiteiten hebben hetzelfde idee, iets halen in de bakjes en dan in het midden van de arena iets in elkaar zetten of uitvoeren of juist in het midden van de arena iets halen en het brengen naar de bakjes. Y. Hoban geeft aan dat ze voldoende lichamelijke doelen heeft maar vastloopt in de doelen voor kinderen met autisme. Er is weinig diversiteit in de activiteiten.

De lessen hebben een duidelijke opbouw die bestaat uit de warming up, het hoofdspel en de ronde over de boerderij. Tijdens elke les is er een duidelijke verdeling, één iemand begeleidt het paard en één persoon begeleidt het kind en de activiteit. De uitleg wordt gegeven aan de hand van korte zinnen en opdrachten. Sommige dingen worden ook voorgedaan zodat de cliënt het daarna na kan doen. Hierbij worden dan weinig tot geen woorden gebruikt. Vaak wordt de uitleg gegeven tijdens het uitvoeren van de activiteit.

H4.2 Wat vinden ouders en (groeps)leiding van de kinderen met autisme belangrijk voor de kinderen tijdens de paardrijlessen?

De aanmelding:

Aangezien veel ouders niet wisten wat ze moesten verwachten toen ze voor het eerst naar K.E.F. kwamen, is het belangrijk dat hier bij het eerste bezoek veel aandacht aan wordt besteed. Het aanmeldformulier moet dus niet ingevuld worden tijdens de eerste sessie. Veel mensen zijn tevreden over het aanmeldformulier maar zouden er wel graag ook een apart gesprek over willen, nadat zij het thuis hebben ingevuld. Ook worden de volgende onderwerpen genoemd die terug moeten komen volgens ouders: de zintuiglijke behoeftes,

interesses, beperkingen en medische informatie van het kind, het voorkomen van miscommunicaties, de doelen en grenzen.

De doelen en reflecties:

Ouders geven aan niet goed op de hoogte te zijn van de mogelijkheden met de paarden en daardoor wordt er veel gewerkt aan lichamelijke en academische doelen. Ouders komen vaak met andere doelen als waar uiteindelijk aan gewerkt wordt. Er wordt aangegeven dat de doelen vaak door Yvonne Hoban zelf worden vastgesteld. Er zijn maar twee mensen die wisten dat dit in het intakeformulier stond. Ouders geven aan dat het belangrijk is dat er vaker over de doelen gesproken gaat worden om deze mee te laten groeien met de kinderen. Ze geven aan eens per zes maanden graag een schriftelijke evaluatie te ontvangen. Het is belangrijk dat een evaluatieformulier wordt ontwikkeld.

Ook is het belangrijk dat er meer structuur komt in de evaluaties, de helft van de mensen geeft namelijk aan dat er nooit wordt geëvalueerd terwijl de andere helft dit wekelijks doet. Ouders zijn er niet tevreden over, ze willen dat het formeler wordt, bijvoorbeeld eenmaal per maand. Ook moet er samen besloten worden wanneer een doel is afgerond door te evalueren. Ouders geven aan vergelijkingsmateriaal te willen zien tussen waar ze zijn begonnen en waar zij zich nu bevinden.

Er worden meer lichamelijke dan sociale verbeteringen geconstateerd bij ouders, ongeveer de helft ziet deze ook thuis. Ouders zouden graag handvaten krijgen om thuis de verbeteringen voort te kunnen zetten. Het is dus belangrijk dat er meer aandacht komt voor de sociaal-emotionele doelen en hoe hieraan gewerkt kan worden. Ouders hebben namelijk veel wensen als het gaat om sociaal-emotionele doelen.

De activiteiten:

Er moet aandacht komen voor de doelen van de activiteiten, ouders weten vaak de doelen niet. Veel ouders vinden de activiteiten niet uitdagend genoeg, het niveau zal dus besproken moeten gaan worden. Ouders zijn tevreden over de hoeveelheid activiteiten, alleen moeten de activiteiten meer divers worden. Ouders vinden de mogelijkheid betrokken te worden bij de activiteiten erg interessant, dit geeft veel mogelijkheden voor nieuwe doelen en activiteiten. Ouders vinden het belangrijk dat de kinderen deels moeten kunnen bepalen wat er gebeurt in de les door bijvoorbeeld te kunnen kiezen uit twee activiteiten. Over de lengte van de les is hetzelfde aantal mensen tevreden als ontevreden, vijf mensen zouden 40 minuten tot drie kwartier beter vinden. Ook moet er aandacht komen voor hoe vaak ouders willen wisselen van spel, vijf mensen willen dit eens per maand, en hetzelfde aantal pas als een doel behaald is. Ouders weten niet goed wat voor activiteiten er allemaal mogelijk zijn, het is handig als hier een overzicht van zou zijn. Toch hebben de ouders veel activiteiten die ze graag meer zouden willen zien zoals borstelen. Ze zijn in staat te weten wat ze willen voor het kind, hier kan meer naar gekeken worden. De ouders hebben veel goede tips en ideeën voor activiteiten ook al weten ze niet zeker of alles mogelijk is. De meeste ouders hebben de indruk dat de kinderen tevreden zijn met de activiteiten.

H4.3 Welke onderdelen van andere best practices in Nederland kunnen worden gebruikt in de activiteiten van K.E.F.?

Er zijn een aantal dingen die K.E.F. kan gebruiken van de best practices in Nederland. De aanmelding zou de eerste keer gratis kunnen zijn zodat er gekeken kan worden of het bij het kind past. Daarna kan dan een uitgebreide intake gepland worden. Op voorhand kan het intakeformulier worden ingevuld als ouders dit wensen of het kan in het gesprek besproken worden. Het formulier van K.E.F. kan worden uitgebreid. Uit de intake moet een duidelijke hulpvraag komen en minimaal grove doelen. Deze kunnen later aan de hand van wat er geobserveerd wordt, worden bijgesteld. Er kan een termijn worden afgesproken waarna geëvalueerd wordt. Van de evaluatie kan een schriftelijk verslag worden gemaakt zodat de voortgang kan worden bijgehouden. Het doel kun je vaststellen met zoveel mogelijk betrokkenen als zij hiertoe in staat zijn, niet alleen ouders maar ook broers of zussen die oud genoeg zijn, of het kind zelf. Daarnaast is het opvallend dat de duur van de sessies in Nederland langer is dan in Ierland. Hier kan ook naar gekeken worden.

Betreft de activiteiten zijn er een aantal dingen die geleerd kunnen worden. Zo zijn veel oefeningen die ouders thuis kunnen doen vanuit de Movement-methode. Ouders kunnen deze als tips mee naar huis krijgen om de voortgang voort te zetten. Ook zijn er naast heel veel nieuwe doelen 28 nieuwe activiteiten die K.E.F. over kan nemen.

De werkwijzen tijdens de sessies zou ook kunnen worden aangevuld met bepaalde werkwijzen van de best practices uit Nederland. De heftruckmethode, geen directe vragen stellen maar erover praten en fouten maken, pictogrammen gebruiken, PECS gebruiken en het voordoen, samendoen, zelf doen-mechanisme kunnen hierin een groot verschil maken. Tot slot valt het op dat in Nederland de kinderen meer eigen keuzes krijgen als ze hiertoe in staat zijn.

Ook geven de Best practices valkuilen waarvan geleerd kan worden zoals, te prestatiegericht werken, dwingen in plaats van overhalen, en niet intern motiveren door uitleg maar extern door belonen, dit zijn grote fouten die je volgens hen moet proberen te voorkomen.

H5. Conclusie en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgen de algemene aanbevelingen voor K.E.F. om de therapeutische lessen voor kinderen met autisme te kunnen verbeteren. Deze aanbevelingen vormen samen het antwoord op de hoofdvraag: hoe kan K.E.F. kinderen met autisme nieuwe vaardigheden aanleren met behulp van paarden?

Algemeen:

- Meer een formele structuur aanbrengen in de behandeling. De intake, evaluaties en afronding zijn allemaal even belangrijk. Door middel van het werken met een plancyclus wordt de behandeling doelgerichter, systematisch en bewust procesmatig. Dit is nodig om methodisch te kunnen handelen (Fontaine, 2013). Deze aanbeveling is dan ook verwerkt in de innovatie.
- Verander de duur van de lessen in 40 tot 45 minuten, en laat de geïnteresseerden een gratis proefles doen. Zowel ouders als Best practices ondersteunen deze aanbeveling.

De aanmelding:

- Tijdens het eerste gesprek meer informatie verschaffen over de mogelijkheden die het paardrijden, biedt op het gebied van doelen die gesteld kunnen worden en activiteiten die mogelijk zijn. Ouders vinden dit belangrijk en ook bij best practices wordt dit gedaan.
- Een uitgebreider intakeformulier met minimaal de volgende onderwerpen; Interesses van het kind, zintuigelijke behoeften van het kind, beperkingen en belangrijke medische gegevens van het kind, de hulpvraag en gewenste doelen en hoe miscommunicaties met het kind kunnen worden voorkomen. Het is belangrijk om in de beginfase een duidelijk beeld te vormen van de hulpvraag door middel van zoveel mogelijk informatie (Fontaine, 2013). Een nieuw intakeformulier is dan ook terug te vinden in de innovatie.
- Een gesprek hebben over het intakeformulier met als minimale uitkomst de hulpvraag en grove doelen die na enkele sessies observeren specifiek gemaakt kunnen worden. Het vaststellen van een goede hulpvraag en doelen is belangrijk om vraaggericht en effectief te kunnen werken (Verhagen, 2015).

De doelen:

- Meer sociaal-emotionele doelen beschikbaar stellen. Ook dit is nodig om vraaggericht te kunnen werken (Verhagen, 2015). De hulpvraag van ouders is namelijk opgeschoven in de richting van sociaal-emotionele doelen. In de innovatie komen dan ook spellen naar voren vanuit de methodes beschreven in de literatuurstudie in H1.3.
- Als het voor een doel werkt om oefeningen met ouders te doen of ouders te betrekken, is het wenselijk dit ook te doen. Het is namelijk bewezen dat werken met het systeem helpt om doelen sneller te bereiken (Nabuurs, 2013). Daarnaast komt dit ook naar voren in de Horseboy Method. Meer informatie over deze methode is opgenomen in H1.3. Ook deze oefeningen zijn in de innovatie te vinden.

De evaluaties:

- Plan eens per maand een mondelinge evaluatie of overleg met ouders hoe vaak zij dit wenselijk vinden. Evalueren is belangrijk om het proces rond de doelen te monitoren (Fontaine, 2013). Er is een evaluatieformulier in de innovatie toegevoegd.
- Overleg met ouders hoe vaak zij een schriftelijke evaluatie wensen te ontvangen, maak deze sowieso eenmaal per zes maanden om de voortgang overzichtelijk te houden. Dit is de wens van ouders en ook terug te zien bij de best practices.

De activiteiten en werkwijze tijdens de lessen:

- De activiteiten meer divers maken en meer aangepast op het niveau van het kind.
- Geef ouders handvaten mee voor thuis aan de hand van de movement-methode. Dit helpt om het succes van de therapie ook thuis te kunnen ervaren. Deze methode is dan ook meegenomen in de innovatie. Meer informatie over de methode is te vinden in H1.3.
- Overleg met ouders over de keuzevrijheid in de lessen. Veel ouders wensen dat hun kind de keuze krijgt uit twee activiteiten. Vraaggericht werken is belangrijk om cliënten te behouden (Verhagen, 2015).
- Maak gebruik van methoden en hulpmiddelen zoals PECS, Lámh, pictogrammen, de heftruckmethode, voordoen-samen doen- zelf doen, en geen directe vragen. Al deze methoden zijn wetenschappelijk bewezen als hulp voor kinderen met autisme. Meer informatie hierover in H1.3.
- Ga niet te prestatiegericht om met het kind, als een kind zijn aandacht er niet bij heeft of even geen interesse heeft in een spel, de bal forcerend weggooit in plaats van legt waar de bal gelegd moet worden, is dit geen probleem, werk kind volgend. Het risico bestaat dat het kind anders wordt ondervraagd of overvraagd (Autismewegwijzer, n.d.).

H6. Vooruitblik & Reflectie

In dit hoofdstuk volgt eerst een vooruitblik, met daarna een kritische reflectie op het verslag. In de vooruitblik volgen mogelijkheden voor vervolgonderzoeken. In de kritische reflectie worden opmerkingen geplaatst over het uitvoeren van het onderzoek.

Er zijn verschillende onderwerpen die in de toekomst onderzocht kunnen worden. Bijvoorbeeld of ouders tevreden zijn met de nieuwe werkmethode. Ook kan geprobeerd worden om te onderzoeken wat de wensen van de kinderen zelf zijn want dat is in dit onderzoek bijna niet aan de orde gekomen. Daarnaast kan onderzocht worden of langere lessen in Nederland zinvoller zijn dan de korte lessen in Ierland. Ook kan onderzoek gedaan worden naar de mogelijkheden om ouders te ontlasten van de kosten van de zorg voor de kinderen in Ierland.

Het onderzoek roept enkele discussiepunten op. Onder andere dat Paardentherapie in Nederland al een veel gebruikte vorm van werken is. In Ierland is het een hele actuele ontwikkeling. Het is een voordeel geweest voor het onderzoek dat werken met paarden bij mensen met een beperking in Nederland al bekender is. Ook is het een onderzoek gericht op het versterken van de cliënt en eigen kracht, empowerment en zelfredzaamheid. Dit zijn in Nederland dan weer actuele onderwerpen sinds de invoering van de participatiewet en de transitie en transformatie van de jeugdzorg (NJI, n.d.). In Nederland werken wij al veel meer vraaggericht en met maatwerk. Dit maakt het onderzoek ook interessant voor organisaties in Nederland om te lezen. Vraag- en cliëntgericht werken is in Ierland een nieuwe stroming en K.E.F. zal één van de eerste bedrijven zijn die op deze manier gaat werken. De innovatie past in de maatschappelijke ontwikkelingen van zowel Ierland als Nederland.

Voor de aanpak op het hoofdonderzoek is gekozen voor verschillende methoden van dataverzameling gebaseerd op verschillende vakliteratuur. Het toepassen van zowel observeren, bevragen als bezoeken maakt het onderzoek betrouwbaarder. Nadelig is dat er geen enquête afgenomen kan worden bij een grote groep cliënten. Het bedrijf is hiervoor te kleinschalig. Informatie kan uitsluitend vergaard worden onder de groep cliënten die zich in het klantenbestand van K.E.F. bevinden. Als je het onderzoek reproduceert bij een andere organisatie is het niet gegarandeerd dat er hetzelfde resultaat uitkomt. Toch is het onderzoek wel bruikbaar voor andere organisaties. Zoals hierboven beschreven, door middel van de activiteiten en werkmethoden.

Mogelijk zouden groepsinterviews in dit onderzoek een betrouwbaarder resultaat kunnen opleveren. Echter is het zo dat de meeste mensen in Ierland een behoorlijke afstand af moeten leggen om de paardentherapie bij te kunnen wonen. Om deze reden is gekozen voor individuele interviews. Hiermee kan voldoende worden doorgevraagd zonder dat de respondenten elkaars antwoorden beïnvloeden (Van Der Donk & Van Lanen).

Tijdens het onderzoek was het belangrijk te kijken naar de afkomst van bronnen. Het is informatie gepubliceerd door bedrijven die er zelf baat bij hebben dat de informatie wordt gepubliceerd. Dat is een kanttekening van sommige bronnen. In dit verslag is naast deze informatie daarom ook informatie verwerkt van onafhankelijke onderzoeken. Dit maakt het onderzoek betrouwbaarder. Ook wordt tijdens het onderzoek gebruik gemaakt van triangulatie door middel van verschillende bronnen, verschillende manieren van dataverzameling en verschillende professionals waar de informatie vandaan komt. Om zeker te zijn dat de onderzoeker de juiste kennis bezat om vakliteratuur te selecteren is er een cursus gevolgd van XPLORA aan Avans Hogeschool. Voor meer informatie over de betrouwbaarheid en de validiteit van het onderzoek wordt verwezen naar hoofdstuk twee. Voor het onderzoek zijn verschillende professionals bevraagd. Nicky Meijs en Mevrouw Hendriks. Beiden ervaringsdeskundigen, maar beide hebben belang bij wat zij vertellen omdat zij erin geloven. Om deze reden is er vooral feitelijke informatie gevraagd.

Tot slot is het innovatievoorstel een tool die professionals, zowel in Nederland als in Ierland, in de toekomst zou kunnen helpen. De innovatie is namelijk een werkmap voor iedereen die met kinderen met autisme te maken heeft. Iedere instelling kan het intake- en het evaluatieformulier of de afsluitende vragen gebruiken. Ook zijn er activiteiten te vinden die je zonder paarden kunt doen. Voor iedere afgestudeerde sociaal pedagogisch hulpverlener die met kinderen met autisme werkt is er iets bruikbaar in de innovatie te vinden.

H7. De innovatie

In de eerste paragraaf van dit hoofdstuk volgt het innovatievoorstel. In paragraaf twee leest u het implementatieplan en in de derde paragraaf vind u een uitwerking van de innovatie.

H7.1 Innovatievoorstel

Mijn innovatievoorstel is zowel een nieuwe werkmethode voor K.E.F. als een systeem voor administratie en registratie in de vorm van cliëntendossiers en ondersteuningsmateriaal voor de lessen. Mijn plan is het maken van een werkmap. Deze map bevat alles wat K.E.F. nodig heeft om het proces met cliënten zo goed mogelijk te doorlopen. Het brengt structuur in de lessen en het behandeltraject. In de map is het eerste tabblad de aanmelding met het intakeformulier. Het intakeformulier wordt gemaakt vanuit een vergelijking van die van K.E.F. met die van Kairos A.A.I, deze zijn te vinden in bijlage zes. Ook een formulier met informatie over K.E.F. en de mogelijkheden die zij te bieden hebben. Dit formulier is om mee te geven aan de ouders of te mailen naar ouders nog voor de intake en het intakegesprek. Yvonne Hoban kan dit zelf schrijven en toevoegen aan de map. Ook zit er een evaluatieformulier in waarmee zo vaak als gewenst op de doelen geëvalueerd kan worden en eventueel een nieuw doel kan worden opgesteld. Tot slot zit er een formulier in waarmee een totale afsluiting kan worden vormgegeven. Het tweede tabblad bevat alle lichamelijke doelen die K.E.F. te bieden heeft en de activiteiten die ze daarvoor kunnen aanbieden. Het derde tabblad bevat educatieve doelen en de activiteiten die daarbij horen zoals het oefenen van schoolse vaardigheden. Het vierde tabblad bevat sociaal-emotionele doelen en activiteiten die aan deze doelen een bijdrage kunnen leveren. Met deze tabbladen wordt zowel het aanbod in doelen als in activiteiten uitgebreid en meer divers gemaakt. De activiteiten en doelen komen vanuit best practices en ideeën van ouders en de spellen die Yvonne Hoban al heeft, ze zijn op alfabetische volgorde verwerkt. Tot slot volgen achter het laatste tabblad oefeningen voor ouders en de movement-methode die ouders thuis kunnen toepassen, zodat K.E.F. de verbeteringen thuis door kan laten groeien. Deze oefeningen komen onder andere van RomeoRanch. Als er nieuwe oefeningen of doelen worden gevonden kan K.E.F. de map zelf verder aanvullen en uitbreiden zodat er altijd een overzicht blijft om zo goed mogelijk vraaggericht te kunnen werken. Met de intake en evaluaties kan een cliëntdossier worden opgebouwd.

Het moet voldoen aan de volgende ontwerpeisen; het moet geschikt zijn voor kinderen met autisme. Het moet voldoen aan zoveel mogelijk van de aanbevelingen in hoofdstuk 5.1. Er mogen geen verdere kosten aan verbonden zijn. Daarnaast moet het veilig zijn voor de privacy van cliënten. Om deze reden worden de bestanden niet digitaal bewaard. De innovatie betekent voor K.E.F. een omschakeling in de werkmethode en een verschuiving van aanbodgericht naar vraaggericht en cliëntgericht werken.

H7.2 Implementatieplan

Tijdens de periode van dit onderzoek in Ierland op K.E.F. is het bedrijf al begonnen met het implementeren van de onderzoeksresultaten die zich op dat moment voordeden. De implementatie van de innovatie zoals in de vorige paragraaf beschreven is, kan als volgt worden vormgegeven. Een begin kan worden gemaakt door bij de aanmelding van nieuwe cliënten op deze manier meteen te beginnen met werken. Met ouders of begeleiders van bestaande cliënten kan begonnen worden met het invullen van een evaluatieformulier in plaats van een intakeformulier. Het oorspronkelijke intakeformulier vormt dan de basis van de afgelopen periode. Indien nodig kan deze erbij gepakt worden. Met het evaluatieformulier kan gekeken worden naar de doelen, of ze nog actueel zijn en of er eventuele nieuwe doelen zijn. Ook kan er eventueel aanvullende informatie worden gevraagd die nog wordt gemist vanuit de oorspronkelijke intake. Op deze manier kan op een geleidelijke manier met iedereen met de nieuwe methode gestart worden. In de winterperiode is het over het algemeen rustiger dan in de zomerperiode. Het is dan ook aan te raden de omschakeling met al bestaande cliënten in de winterperiode plaats te laten vinden, zodat dit minder hectisch verloopt. Yvonne Hoban heeft de mogelijkheid gekregen om in Nederland op de zorgboerderijen te komen kijken, dit zal verdere implementatie ook bevorderen. Daarnaast hebben alle ouders meegewerkt aan het onderzoek en weten zij dat de nieuwe werkwijze in de toekomst ingevoerd zal worden. Zij staan hier allemaal achter en ook dit bevordert het doorvoeren van de innovatie. Tot slot heeft Yvonne Hoban veel intrinsieke motivatie. Samen met de ouders maakt dit het draagvlak van de innovatie groot.

H7.3 Innovatie: De werkmap

In deze paragraaf volgt de innovatie uitgewerkt per tabblad.

H7.3.1 Tabblad 1: Formulieren

1. **Informatie over K.E.F.**

Yvonne Hoban kan een mooie folder ontwerpen over K.E.F. Minimaal de volgende informatie moet in deze folder staan:

- De doelgroepen waarmee ze werkt
- De doelen waar ze aan kan werken zowel alle lichamelijke, educatieve als sociaal-emotionele doelen.
- Enkele voorbeelden van activiteiten bij de doelen. Minimaal één bij lichamelijk, één bij educatief en één bij sociaal emotioneel.
- Optioneel: een succesverhaal van een van de cliënten.

2. **Intakeformulier K.E.F:**

Intake Date:

Name cliënt:

Date of birth:

Adress:

Name contact person:

Phone number:

E-mail address:

Second contact person:

Phone number

E-mail address:

About the family:

1. Who are all part of the family? Parents, siblings, step family members and animals?
2. Is there anything special about the family that K.E.F. needs to know?
3. How is the relationship between the client and the other family members?

Medical information:

1. Does the child have any disabilities diagnosed?
2. Does the child have any allergies we should know about?
3. Is there anything we need to know about any medical issues that affects the safety of horse-riding for the health of the cliënt?
4. Has the cliënt had any other form of therapy or does he or she get any other form of therapy now? If so, what did they work on and what were the results?
5. Would you like K.E.F. to contact anyone involved in treating the cliënt, for example an physiotherapist? If so, how can they be contacted?

School:

Knows Numbers. Knows Letters. Knows Right and Left. Knows colours. Is able to recognize and finish patterns. Can do maths.

1. Circle in the list above what the client knows?
2. What kind of school is the client attending?
3. What level is the client attending at school?
4. What are the interests of the client at school?
5. Are there any learning problems, difficulties or disabilities K.E.F. should know about?
6. If known, what is his IQ?
7. Is there any subject or skills you would like the client to learn, train or practice?
8. What learning style does the client have? Visual, auditory or kinaesthetic?
9. How long can the client keep his attention to a task?
10. How many directions is the client usually able to follow? 1 step, two steps, three steps or more?

Language:

Makes sounds. Says words clearly. Combines two or more words. Speaks in complete sentences. Signs or uses gestures. Uses picture symbols. Communicates feelings.

Communicates choices. Others are able to understand the client.

1. Please circle what the client is able to do in the list above?
2. Is there anything special according to the language skills of the client K.E.F. needs to know about?
3. Is there any language skills you would like to see K.E.F. work on? What would you like to achieve?

Physical Skills:

Releases objects. Bears weight on legs. Bears weight on hands. Sits unassisted. Stands independently. Walks unassisted. Runs unassisted. Uses right hand independently. Uses left hand independently. Climbs stairs. Uses bathroom independently

1. Please circle the things your child is able to do without any help in the list above.
2. How developed are the gross and fine motor skills?
3. Does the client have any physical disability?
4. Is there any specific physical problems you would like to see solved?
5. Please list and explain any assistive devices that the participant may use at home or school?

Sensory processing

1. Please describe below if the rider has any sensitivity with the following senses and what the reaction most likely will be? Visual (seeing). Auditory (hearing). Olfactory (smelling). Tactile (touching). Gustatory (Taste). Proprioceptive (sense of body in space). Vestibular (Balance and sense of movement).
2. Would you like K.E.F. to work on sensory processing? In what way?

Social skills:

Recognizes Name. Makes Eye Contact. Shares Items. Interacts with Peers in a healthy way. Interacts with adults in a healthy way. Understands 'No'. Is able to say no to peers. Takes turns. Is able to keep agreements and rules.

1. Please circle everything the client is able to do in the list above?
2. Is there anything you would like to explain about the subjects you did not strike out in the list above?
3. Would you like K.E.F. to work on the social skills? If so, what would you like to achieve?

Emotional development:

1. Does the client know emotions?
2. Does the client recognize emotions, his own and others?
3. Is the client able to make choices? Out of two things or by him or herself?
4. How does the client deal with frustrations?
5. Can you tell anything about the problem solving skills of the client?
6. Is the client able to use imagination?
7. Is the client able to empathize with others?
8. Does the client have any problems with his or her self-confidence or image?
9. Does the client have any fears or anxiety problems K.E.F. should know about?
10. Would you like to see the client improve his or hers emotional development?

Independency:

1. How independent is the client? Is he or she able to dress, feed and shower him or herself etc?
2. Is the client able to read the clock?
3. Does the client know responsibility and is he or she able to take it for small tasks?
4. Would you like K.E.F. to work on independency? What would you like to achieve?

Personality Profile

1. Please describe personality and strengths of the client?
2. What are some of the rider's favourite activities or topics?
3. Successful intervention strategies used (sensory modalities, behavioural, rewards, etc.)
4. Family dos and don'ts to prevent misunderstanding?

Goals:

1. Why did you come to K.E.F.? What do you hope the client will learn or what problem would you like K.E.F. to work on?
2. What would you like the client to achieve? What goals would you like to set?

Filled out by Yvonne Hoban:

Specific Goals:

Reflection after sessions.

3. Evaluatieformulier K.E.F:

1. What goals have we been working on?
2. What activities and methods did we use to work on the goals?
3. What did work out and what did not work out the way we wanted?
4. Did we see any improvements on the goals in the lessons? Explain?
5. Did the parents see any improvements on the goals at home? Explain?
6. Is there any part of the goal that still needs work?
7. Has the child achieved the goal? Why did he or she or why not?
8. If the child has not mastered the goal yet are we going to keep working on it maybe otherwise, or not? Why?
9. Is there any other thing, besides the goals, where the client shows improvement compared to the beginning?
10. Is there any new problems or goals the parents would like to set?
11. Are the parents satisfied with the way Y. Hoban is working or would they like to see anything change?
12. Do the parents have any tips for Y. Hoban to improve the sessions with the client?
13. What is the plan for the coming sessions?
 - a. Goals:
 - b. Reflection after Sessions?

4. Afsluit formulier K.E.F:

During the last session the client gets to decide what he or she would like to do. The client has to be told it is the last session. To give the client closure you could print some pictures he or she gets to take home. The next questions are able to be asked during the final conversation with the parents. If during the final conversation there still are goals that need a reflection, use the reflection form at number three.

1. Are you satisfied with the treatment path of the client?
2. Are you satisfied with the way Y. Hoban set goals and what she did to achieve them?
3. Is there a reason for quitting K.E.F. you would like us to know about?
4. Do you have any tips for Y. Hoban to improve the lessons for new clients?

H7.3.2 Tabblad 2: Lichamelijke doelen & activiteiten

Het verbeteren van de balans, het versterken van de buikspieren, het stimuleren van zwakkere delen of kanten van het lichaam en het verbeteren van de grove en fijne motoriek:

1. Sensomotorisch Bospad

Tijdens het afleggen van de sensory trail worden oefeningen gedaan zoals het opstaan om een windtriangel te laten klingen en het gooien van een bal in de basket.

2. Cijfers op tel plaatjes plakken

Het kind moet de juiste cijfers op de tel plaatjes plakken en moet daarvoor strekken of draaien op het paard om erbij te komen.

3. Stickers plakken:

Fijne motoriek trainen door het plakken van stickers.

4. De kleuren vuurtoren of ballen met kopjes matchen

In de bakjes liggen delen van de vuurtoren of gekleurde ballen ieder in een andere kleur, deze worden verzameld en in elkaar gezet of gematcht met iets in dezelfde kleur. Het pakken vereist strekken en in elkaar zetten is de fijne motoriek.

5. Clipjes in de manen klikken

Er worden haarclips in de manen van het paard gedaan. Hiervoor moet je voorover op het paard leunen, rekken. Ook verbeterd het de motoriek.

6. Wasknijperspel

Er worden spullen aan een waslijn gehangen. Dit is voor de motoriek en het strekken.

7. Pop-Up spel:

De motoriek wordt geoefend. Als de juiste beweging wordt gemaakt op het kastje dan komt er een poppetje omhoog. Bijvoorbeeld de knop draaien, indrukken of verschuiven.

8. Vissen vangen

Het vangen van de vissen met een hengel verbeterd de motoriek.

9. Grote lepels met ballen en pittenzakken

De bal moet op de lepel worden gehouden door het vinden van de perfecte balans.

10. Matchen

Aan het hek van de arena hangen plaatjes met de bijbehorende letters. Het kind heeft de plaatjes in het klein of een voorwerp wat op het plaatje staat en moet deze naar hetzelfde plaatje in het groot toebrengen. Ze moeten het voorwerp zelf in het bakje leggen en hiervoor draaien, rekken strekken en hun evenwicht houden.

11. Overgooien

Tijdens het paardrijden wordt een voorwerp overgegooid ter stimulatie van balans en motoriek.

12. Flesjes omgooien

Er liggen ballen in de bakjes deze moeten gehaald worden. In het midden staat een ton met daarop genummerde flessen, deze moeten omgegooid worden.

13. Knutselen

Er wordt een knutselactiviteit gedaan waarbij moet worden geknipt en geplakt is goed voor de fijne motoriek.

14. De tel-trap

Op de trap zitten de nummers en het aantal paardenhoofden dat erbij hoort. De kinderen gaan vaak al tellend de trap op. Als je dit op het trapje doet waarmee je opstijgt op het paard kan dit tellen de angst reduceren.

H7.3.3 Tabblad 3: Educatieve doelen & schoolse vaardigheden activiteiten

Alle schoolvakken:

1. Treasure hunt

Afhankelijk van het onderwerp door middel van antwoorden goed te geven de juiste richting uitgaan. Bijvoorbeeld het aanleren van graden met een geodriehoek. Als je hier een hoek van 45 graden maakt kom je Assepoester tegen, daar is de volgende opdracht. Dit kan voor elk vak.

2. Verven of krijten op het paard

Rekenen door sommen op het paard te schrijven, inzicht door de handen erop af te drukken en te kijken welke groter is, biologie door het verteringskanaal van het paard te verven, schrijfvaardigheid door te schrijven. Kleuren mengen kun je ze ook leren. Door het paard aan te raken ben je bezig met veel prikkelverwerking.

3. Flesjes en dopjes

Op het flesje zet je de a en op het dopje de A zo kan het kind hoofd en schrijffletters leren of de cijfers door 1 en één of door op de fles 1 paard te tekenen en op de dop een één te schrijven. Het kind moet het dopje op de goede fles draaien.

Cijfers, tellen en rekenen:

1. Cijfers op tel plaatjes plakken

Het kind moet de juiste cijfers op de tel plaatjes plakken en moet daarvoor strekken of draaien op het paard om erbij te komen.

2. Dobbelstenen met cijfers

De spellen met de dobbelstenen stimuleren het tellen.

3. Nummers op volgorde plaatsen

De cijfers moeten op de juiste volgorde worden geplaatst in de arena.

4. Flesjes omgooien

Er liggen ballen in de bakjes deze moeten gehaald worden. In het midden staat een ton met daarop genummerde flessen, deze moeten omgegooid worden. Hiermee worden sommen gemaakt. Hoeveel flesjes staan er nog? Welk nummer staat op de fles?

5. Plaatjes reeksen afmaken

Inhoud: Het kind moet een ritme afmaken, hond, kat, kat hond, kat kat, hond, ? Het kind krijgt de keuze uit verschillende plaatjes en moet de juiste kiezen om het rijtje af te maken. Later krijgen ze dit op school met cijfers, plus en min sommetjes.

6. Het rekenspel

Bijvoorbeeld de som twee plus twee oplossen. Iedere ouder staat met een broertje of zusje aan een kant van de arena dus twee groepjes van twee. Deze ga je dan eerst individueel tellen. Daarna drijf je ze bij elkaar in het midden en tel je ze weer.

Concentratie:

Kijk hoeveel het kind al kan doen aan één stuk door. Stel dit is vijf plaatjes dan beloon je hem of haar als de volgende keer zes lukt. Dit zeg je alleen niet van te voren want als het niet lukt, is dit demotiverend. De keer erna probeer je zeven.

Kleuren:

1. De kleuren vuurtoren

In de bakjes liggen delen van de vuurtoren ieder in een andere kleur, deze worden verzameld en in elkaar gezet en de kleur wordt benoemd.

2. Kleuren ballen met kopjes matchen

De ballen liggen in bakjes rond de arena, het kind moet ze halen en in het kopje van dezelfde kleur doen. De bakjes hangen op moeilijke plekken, het daagt het kind uit erbij te kunnen komen.

3. Vissen met kleuren matchen

Het matchen van de kleuren leert kinderen de kleuren en de vissen moeten weer in bakjes gezocht worden rond de arena.

Probleem oplossend vermogen:

1. Pop-Up spel:

Als de juiste beweging wordt gemaakt op het kastje dan komt er een poppetje omhoog. Bijvoorbeeld de knop draaien, indrukken of verschuiven.

2. Ballen sorteren:

De kinderen krijgen een balletje of paasei (paaskamp) en moeten deze in de slang doen die naar de juiste kleur emmer leidt. De slangen kruisen elkaar op verschillende plekken.

3. Treasure hunt

Afhankelijk van het onderwerp door middel van antwoorden goed te geven de juiste richting uitgaan. Bijvoorbeeld het aanleren van graden met een geodriehoek. Als je hier een hoek van 45 graden maakt kom je Assepoester tegen, daar is de volgende opdracht.

Vormen:1. Vormpuzzel

Het kind verzameld de puzzelstukken die verspreid liggen in de arena. De motor moet dan in de puzzel in de vorm van de motor worden gedaan. Het woord motor wordt dan gezegd.

Bijvoorbeeld: 'The motor goes on the road.'

2. Blokkendoos puzzel

De blokken worden verzameld uit de bakjes. De vorm wordt benoemd en ze moeten in de blokkendoos worden gedaan.

Taalvaardigheid:1. Woorden oefenen

De plaatjes langs de arena aan het hek moeten worden benoemd. Appel, vis, beer, Mickey Mouse, Koe, Huis, olifant en sleutels. Tip: breidt uit met andere woorden.

2. Kaartjes spel

De kinderen krijgen een woord, deze komt overeen met een afbeelding op de rand van de arena en ze moeten het plaatje daar naartoe brengen.

3. Hulpmiddelen PECS en Lámh

Door middel van PECS en Lámh handgebaren kan de taal van kinderen gestimuleerd worden.

[H7.3.4 Tabblad 4: Sociaal-emotionele doelen & activiteiten](#)**Angst verminderen:**1. Duo rijden

Het kind gaat samen met een volwassene op het paard rijden.

2. Borstelen & zonder dekje rijden

Tijdens het borstelen aan de vacht laten voelen en door te rijden zonder dekje de warmte van het paard laten voelen. Hierbij kan je bijvoorbeeld stappen terwijl het kind op het paard ligt. Ook kan dit helpen angstgevoelens te verminderen.

3. Zingen

Door middel van het zingen van liedjes om dingen te doen worden kinderen minder angstig.

Antwoord geven op vragen:

Directe vragen kunnen een kind laten dichtklappen. Praat daarom over een onderwerp wat hem of haar interesseert en maak een fout of stel een vraag aan iemand anders zonder naam te noemen. Het kind krijgt de kans te antwoorden maar hoeft niet. Als hij dit eenmaal doet dan kun je directe vragen gaan stellen.

Bonding van cliënt met familieleden:1. Het grote ridder avontuur

De kinderen moeten de schat voor zich winnen met een speurtocht of parcours waarbij één kind op het paard zit en één kind ernaast staat. Dit kan ook worden uitgevoerd met ouders.

2. Parcours voor oudere kinderen / ouders

Door het gebruik van de kwaliteiten van deelnemende personen een paard non verbaal zonder aan te raken door een parcours krijgen. Er wordt gekeken naar hoe er als een groep gewerkt wordt en wie welke rol inneemt.

1. Duo rijden

Het kind gaat samen met een ouder, broer of zus op het paard rijden.

Emotie herkenning en regulatie:1. Stickers plakken:

Emoties leren door het plakken van verschillende gezichtjes.

2. Het maskerspel:

Een rood masker staat voor woede, een blauw masker staat voor twijfel, vaak manipulatief en het gele masker betekend dat je je goed voelt. Je laat ze met elk masker iets vragen aan de ouder, bijvoorbeeld of ze drinken mogen.

3. De boos-meter

Het kind moet hiervoor de emoties wel kennen. Van oorsprong laat je het kind aangeven hoe boos hij is door daarheen te rijden met het paard. Bijvoorbeeld de letter A is zo boos dat je nu naar huis wilt en de letter F is een beetje boos maar het gaat nog goed. Dit kan met alle emoties, blij, verdrietig en bang bijvoorbeeld.

Je eigen aandeel leren kennen:1. De leid / stop oefening voor het kind:

Je laat het paard draven en het kind moet het stoppen, dit doe je met een groot en een klein paard. De ouder zegt bij het grote paard: 'Ho.', en ook gebruiken ze hun lichaam en handen hierbij, het paard stopt. Bij het kleine paard zeggen ze vaak zachter en liever dat het paard moet stoppen met als resultaat dat het paard doorloopt.

2. Join-Up:

Het paard wordt gelongeerd zonder touw. Door voor hem te gaan staan stopt hij, door achter hem te gaan staan jaag je hem op. Als hij niet doet wat jij wil komt dit door wat jij zelf doet. Het paard geeft vier signalen van vertrouwen, hij ziet je dan als maatje.

Kiezen:

1. Parcours uitzetten

Het kind mag zelf pionnen en balken verslepen in de bak hoe het kind ze wil hebben. Hij maakt zijn eigen parcours. Laat het kind uitleggen waarom hij het heeft gemaakt zoals wat hij heeft gedaan, wat vindt hij bijvoorbeeld leuk of niet leuk.

2. Pictogrammen of activiteiten

Laat een kind eerst kiezen uit twee pictogrammen of activiteiten. Bouw het aantal keuzen als het goed gaat uit. Later kun je ook eerst een moeilijke opdracht doen en daarna de gekozen activiteit.

Ontspanning:

1. Langs de koeien

Er wordt langs de koeien en kalfjes gereden op de boerderij te kijken.

2. Het paard in de wei zetten

Het kind mag kijken hoe het paard na afloop in de wei wordt gelaten.

3. Ronde over de boerderij

Tijdens de ronde over de boerderij kom je verschillende spellen tegen. Uit een kluisje worden duplo dieren en blokken gepakt, deze worden in een zak meegenomen tijdens de rit. De dieren en duplo blokken worden even later aan elkaar geklikt op een bord wat verder van het paard staat. Er is ook een bord met gekleurde stokken waar de ringen van dezelfde kleur aangehangen moeten worden. Onderweg hangen verschillende voorwerpen in de bosjes die benoemd moeten worden, een bij, bloem, uil en vogeltje.

4. Kamp

Bij het begin van het kamp borstelen de kinderen de paarden zelf en ze zadelen zelf het paard op. Er worden verschillende activiteiten gedaan gedurende een heel dagdeel die gericht zijn op plezier.

Respecteren van regels:

Met het oog op veiligheid worden er altijd regels gesteld om paard te kunnen rijden. Zo moet een kind bijvoorbeeld een cap op. Op deze manier kan een kind leren omgaan met regels. Voeg regels toe en neem regels weg en kijk hoe het kind reageert.

Samenwerken en spelen en delen:

1. Butterfly leading:

Het paard wordt aan twee halstertouwen begeleidt door twee kinderen. Ieder kind staat aan één kant. Ze mogen niet praten en moeten het paard over een parcours krijgen.

2. Het grote ridder avontuur

De kinderen moeten de schat voor zich winnen met een speurtocht of parcours waarbij één kind op het paard zit en één kind ernaast staat. Dit kan ook worden uitgevoerd met ouders.

3. Parcours voor oudere kinderen / ouders

Door het gebruik van de kwaliteiten van deelnemende personen een paard non verbaal zonder aan te raken door een parcours krijgen. Er wordt gekeken naar hoe er als een groep gewerkt wordt en wie welke rol inneemt.

4. Tikkertje te paard

Met het gezin wordt tikkertje gespeeld, de cliënt rijdt duo op het paard. Het spel wordt iets trager gedaan als normaal en er wordt steeds verteld wat er gebeurt, doordat het kind hoger zit en overzicht heeft kan het tikkertje leren begrijpen.

5. Om de beurt rijden

Laat meerdere keren om de beurt paardrijden of een spel kiezen.

Structuur en flexibiliteit, rituelen uitstellen:

1. De voorspelbaarheid van de spellen wegnemen door met hetzelfde materiaal een ander spel te spelen.
2. Kleine onderdelen van spellen veranderen zoals andere plaatjes op het hek van de arena.
3. Wisselen van het paard waar op gereden wordt.
4. Gebruik maken van pictogrammen of foto's om de les te structureren. Later kun je steeds kleine aanpassingen maken in het programma.

Veiligheidsbesef en besef van risico's bij kinderen zonder angst,

Verantwoordelijkheidsgevoel:

1. Opruimen, spullen pakken en voorbereiden

Het kind zichzelf leren aankleden, leren wat hij nodig heeft om het paard te halen, klaar te maken dus borstelen en hoeven uitkrabben en achteraf leren spullen ook weer op te ruimen. Alles ook uitleggen, dus je hebt een cap voor als je van het paard valt. Tijdens het verzorgen van het paard mag je niet achter hem lopen want hij kan trappen etc.

Vertellen over je dag:

Eerst vertellen wat je zelf hebt gedaan. En dan vragen wat de ander heeft gedaan met hele specifieke vragen. Heb je op school gerekend? De vragen worden steeds opener, wat heb je op school gedaan?

Vragen stellen:

Bij ieder bevel wat een kind geeft stel je de vraag, hoe vraag je dat netjes? Als een kind iets doet zonder het te vragen stimuleer je ook een vraag te stellen. Complimenteren als een kind iets vraagt.

Weerbaarheid zoals nee zeggen en grenzen aangeven:1. De cirkel van touw voor kinderen

Het paard en het kind staan in een cirkel van touw, het kind moet het paard uit de cirkel jagen enkel non verbaal zonder het paard aan te raken, dat lukt niet zomaar. Ze moeten heel hun lichaam gebruiken, stampen en zwaaien met de armen. Hulpmiddelen of geen hulpmiddelen zoals een touw kan allebei.

2. Het vragen spel

Je stelt ja-nee vragen over feiten. Bijvoorbeeld is dat huis rood? Heb jij een zus? Hierbij stel je vragen waar het kind ook nee op moet antwoorden. Daarna maak je de vragen abstracter, voel jij je boos? Vind je paardrijden leuk?

Zelfstandigheid:1. De levende klok

In een roundpen hangen getallen aan het hek. Het kind op het paard is de grote wijzer en iemand uit het gezin is de kleine wijzer. Zo maak je een levende klok. Een kind is zelfstandiger als hij kan klokkijken.

2. Opruimen, spullen pakken en voorbereiden

Het kind zichzelf leren aankleden, leren wat hij nodig heeft om het paard te halen, klaar te maken dus borstelen en hoeven uitkrabben en achteraf leren spullen ook weer op te ruimen.

Zelfvertrouwen vergroten:1. Leidoefeningen

Het kind moet het paard aan het halstertouw laten lopen en stoppen. Ook over de balken. Dit is goed voor het zelfvertrouwen van het kind.

2. Kunstjes doen

Leer een paard kunstjes aan die hij uitvoert door bepaalde aanrakingen of bewegingen te maken. Het kind leert dat hij het voor elkaar kan krijgen dat het paard doet wat hij wil zonder zijn stem te gebruiken. Hij leert dat hij in staat is zijn omgeving dingen duidelijk te maken met bijvoorbeeld gebaren. Een voorbeeld: het paard tilt zijn been op als je erover heen wrijft of ernaar wijst, als jij schud met je hoofd doet het paard dit ook.

3. Obsessies als krachten

Als een kind ergens veel vanaf weet maak je spellen in dat thema zodat hij daar veel over kan vertellen en zijn obsessie als kracht kan uiten. Normaal wordt iemand geremd als hij over een obsessie steeds opnieuw praat.

Zintuigelijke prikkeling:

1. Sensomotorisch Bospad

Tijdens het afleggen van de sensory trail worden oefeningen gedaan zoals het opstaan om een windtriangel te laten klingelen en het gooien van een bal in de basket.

2. Beweging activeren en prikkelverwerking stimuleren

Een grote yoga bal om gooien en vangen te oefenen of te tellen hoe vaak je overgooit, als je de bal gooit zeg je een provincie en als de bal terug gegooit wordt zeg je de hoofdstad. een wip of een trampoline kun je ook weer mee tellen en je hebt diepe druk. Op een trampoline kun je ook krijten. Een ballenbak, met veel gekleurde ballen voor de prikkels of voor dwang kleuren sorteren. Hoepels, fietsen, voetballen, kegels, jeu de boules ballen, klei en bliklopen. Slaan op de yoga bal en luisteren naar het geluid. De bal in de hoepel leggen en overrollen.

3. Verven of krijten op het paard

Rekenen door sommen op het paard te schrijven, inzicht door de handen erop af te drukken en te kijken welke groter is, biologie door het verteringskanaal van het paard te verven, schrijfvaardigheid door te schrijven. Kleuren mengen kun je ze ook leren. Door het paard aan te raken ben je bezig met veel prikkelverwerking.

4. Borstelen & zonder dekje rijden

Tijdens het borstelen aan de vacht laten voelen en door te rijden zonder dekje de warmte van het paard laten voelen. Hierbij kan je bijvoorbeeld stappen terwijl het kind op het paard ligt. Ook kan dit helpen angstgevoelens te verminderen.

H7.3.5 Tabblad 5: Activiteiten en oefeningen voor ouders en thuis

1. De Leid / stop oefening voor ouders:

Doel: Streng zijn en grenzen stellen

Je laat het paard draven en de ouder moet het stoppen, dit doe je met een groot en een klein paard. De ouder zegt bij het grote paard: 'Ho.', en ook gebruiken ze hun lichaam en handen hierbij, het paard stopt. Bij het kleine paard zeggen ze vaak zachter en liever dat het paard moet stoppen met als resultaat dat het paard doorloopt.

2. De cirkel van touw voor ouders:

Doel: Streng zijn en grenzen stellen, je persoonlijke ruimte beschermen

Het paard en de ouder staan in een cirkel van touw, de ouder moet het paard uit de cirkel jagen enkel non verbaal zonder het paard aan te raken, dat lukt niet zomaar. Ze moeten heel hun lichaam gebruiken. Hulpmiddelen of geen hulpmiddelen zoals een touw kan allebei.

3. Parcours voor oudere kinderen / ouders

Doel: Samenwerken en je eigen aandeel zien

Door het gebruik van de kwaliteiten van deelnemende personen een paard non verbaal zonder aan te raken door een parcours krijgen. Er wordt gekeken naar hoe er als een groep gewerkt wordt en wie welke rol inneemt.

4. De hond aanhalen voor ouders

Doel: Assertiviteitsoefening voor aanhankelijke kinderen

De ouder moet ervoor zorgen dat ze de hond niet aanhaalt voor deze eerst netjes is gaan zitten. Dus als de hond springt tegen de ouder aan, of duwt met zijn snuit mag de ouder de hond niet aanhalen en moet de ouder de hond corrigeren met stem. Ze zullen merken dat corrigeren met handen niet werkt. Als de hond zit mogen ze hem aaien.

De Movement-methode spellen

Doel: Thuis de verbeteringen doorzetten

Het paard vervangen door het kind op de schouders nemen tijdens spellen als tikkertje en verstoppertje of in een kruiwagen te zetten. Trampoline springen of schommelen om diepe druk te creëren. De kinderen tikkertje laten spelen met pool-noodles zodat ze elkaar geen pijn kunnen doen en toch samen kunnen spelen. Bijna alle opdrachten zijn uit te voeren zonder paard met de familie. Een grote yoga bal om gooien en vangen te oefenen of te tellen hoe vaak je overgooit, als je de bal gooit zeg je een provincie en als de bal terug gegooit wordt zeg je de hoofdstad. een wip of een trampoline kun je ook weer mee tellen en je hebt diepe druk. Op een trampoline kun je ook krijten. Een ballenbak, met veel gekleurde ballen voor de prikkels of voor dwang kleuren sorteren. Hoepels, fietsen, voetballen, kegels, jeu de boules ballen, klei en bliklopen. Slaan op de yoga bal en luisteren naar het geluid. De bal in de hoepel leggen en overrollen.

Literatuurlijst

- Autismewegwijzer.(n.d.) Autisme en de buitenwereld. Opgeroepen op 19 mei 2018 van:
<https://www.autismewegwijzer.nl/autisme/wat-autisme/buitenwereld>
- Avans Hogeschool (2016). Sociaal pedagogisch hulpverlener (SPH). Opgeroepen op 1 maart 2018 van: file:///C:/Users/denis/Downloads/bijlagen-def-sph-oer-avd-2016-2017.pdf
- Bakker, A., Beek, A. van., Bergman, M., Demerouti, E., Derks, D., Doorne-Huiskes, A. van., Hamers, J., Hendrikse, W., Heuvel, M. van. den., Jonge, J. de., Blanc, P. Le., Ouweneel, E., Peeters, M., Schaufeli, W., Sjollem, S., Spoor, E., Tims, M., Wild, U. & Zeeuw, H. de. (2012). Scherp in Werk: Arbeidsmotivatie. Opgeroepen op 12 maart 2018 van:
https://www.researchgate.net/profile/Machteld_maggie_Heuvel/publication/258938647_Succesvol_Job_Craften_door_middel_van_een_groepstraining/links/00b7d5297a5a5cdc03000000.pdf#page=7
- Bass, M., Duchowny, C. & Labre, M. (2009). The Effect of Therapeutic Horseback Riding on Social Functioning in Children with Autism. *Journal of autism and developmental disorders*, 39 (9). pp 1261–1267
- Bondy, A. & Frost, L. (n.d.). Picture Exchange Communication System. Opgeroepen op 15 februari 2018 van: <https://pecusa.com/pecs/>
- BPSW (2013). Beroepscode voor de social agogisch werker. Opgeroepen op 2 maart 2018 van: <https://issuu.com/bpsw/docs/beroepscodeagogenl>
- Boendermaker, L. (2011). Implementeren is reflecteren : evidence based werken en de implementatie van interventies in de jeugdzorg. Opgeroepen op 1 maart 2018 van:
<http://web.b.ebscohost.com.ezproxy.leidenuniv.nl:2048/ehost/detail/detail?vid=0&sid=076f8740-8c20-427d-8ec1-c4c16287f255%40sessionmgr104&bdata=JnNpdGU9ZW9vc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=387429&db=nlebk>
- Brophy, D. (2016). Rate of autism among Irish school students much higher than previously estimated. Opgeroepen op 15 februari 2018 van: <http://www.thejournal.ie/autism-irish-schools-2879550-Jul2016/>
- Burger, E., Weerdenburg, M. van. & Wetering, M. van de. (2012). *Kinderen met specifieke taalstoornissen*. Leuven: Kentalis Acco
- Citizens Information. (2018). Domiciliary Care Allowance. Opgeroepen op 12 februari 2018 van:
http://www.citizensinformation.ie/en/social_welfare/social_welfare_payments/disability_and_illness/domiciliary_care_allowance.html
- CSO. (2016). Irish Health Survey 2015. Opgeroepen op 10 februari 2018 van:
<http://www.cso.ie/en/releasesandpublications/ep/p-ihs/irishhealthsurvey2015/>
- Donk, C. van der. & Lanen, B. (2011). *Praktijkonderzoek in zorg en welzijn*. Bussum: Coutinho.
- Dvortcsak, A. & Ingersoll, B. (2012). *Trainen van sociaal communicatieve vaardigheden bij*

- kinderen met een autismespectrumstoornis*. Leuven: Acco
- EFETA. (n.d.a.) Equine Facilitated Learning. Opgeroepen op 15 februari 2018 van:
<http://www.efeta.ie/equine-facilitated-learning.html>
- EFETA. (n.d.b.) Therapeutic Horse Riding. Opgeroepen op 15 februari 2018 van:
<http://www.efeta.ie/therapeutic-horse-riding.html>
- Festina Lente. (n.d.a) Accredited Therapeutic Coaches in Ireland. Opgeroepen op 2 februari 2018 van:
<https://festinalente.ie/qqi-courses/therapeutic-riding-coach-certification-course/accredited-therapeutic-coaches-ireland/>
- Festina Lente. (2016). Equine Assisted Learning. Opgeroepen op 10 februari 2018 van:
<https://festinalente.ie/equine-assisted-programmes/equine-assisted-learning-programme/>
- Festina Lente. (n.d.b). Therapeutic Riding Lessons. Opgeroepen op 2 februari 2018 van:
<http://festinalente.ie/index.php/equestrian-centre/therapeutic-riding-lessons/>
- Fontaine, B. (2013). *De plancyclus in het sociaal agogisch werk*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum
- Geenen, M-J. (2010). *Reflecteren*. Bussum: Uitgeverij Coutinho
- Government of Ireland.(2010). National Disability Survey 2006. Opgeroepen op 12 februari 2018 van:
<http://www.cso.ie/en/media/csoie/releasespublications/documents/otherreleases/nationaldisabilityvol2/NDS2006Publication.pdf>
- Heemskerk, I. Petrina, R. & Vosters, N. (2011). *Werken in de SPH*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Heijst, D. van. (2018). Vooronderzoek en onderzoeksopzet; *Grote Helpers, Kleine Mensen!* Breda: Avans Hogeschool.
- Hintum, M. van. & Rigter, J. (2015). *Ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen*. Bussum: Coutinho.
- Hoban, Y. (2015). Kilkieran Equestrian Farm info. Opgeroepen op 2 februari 2018 van:
https://www.facebook.com/pg/KilkieranEquestrianFarm/about/?ref=page_internal
- Hogeschool van Amsterdam. (2014). Kwalificaties van een beginnende SPH'er. Opgeroepen op 22 december 2017 van:
www.hva.nl/binaries/content/assets/programmes/fmr/sph/kwalificaties-van-de-beginnende-spher.pdf?2821027427170 competenties sph
- Huyghen, AM., Heikamp, M. & Emmerik, I. (2017). *Kind & Adolescent Praktijk*, 16(4), 16.-34. <https://doi.org/10.1007/s12454-017-0524-6>
- Kairos A.A.I. (n.d.a) Kairos-begeleiding. Opgeroepen op 15 februari 2018 van: <http://kairos-hippo.nl/kairos-begeleiding/>
- Kairos A.A.I. (n.d.b) Nicky Meijs. Opgeroepen op 15 februari 2018 van: <http://kairos-hippo.nl/nicky-meijs/>
- McDaniel Peters, B.C. & Wood, W. J. (2017). *Journal of Autism and Developmental Disorder*, 47 (10). pp 3220–3242. Opgeroepen op 1 maart 2018 van: <https://doi-org.ezproxy.leidenuniv.nl/2443/10.1007/s10803-017-3219-9>

- Migchelbrink, F. (2008). *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: SWP.
- Minister for Finance and Public Expenditure and Reform. (2017). Budget 2018 Statement. Opgeroepen op 24 februari 2018 van:
http://budget.gov.ie/Budgets/2018/Documents/Budget_2018_Financial_Statement.pdf
- Moeke, D. & Verkooijen, H. (2010) *Journal of social intervention: Logistiek in een zorgomgeving: Cliënt centraal*, 19(1), 22.-39. Opgeroepen op 12 maart 2018 van:
<file:///C:/Users/denis/Downloads/199-583-2-PB.pdf>
- Nabuurs, M. (2013). *Basisboek systeemgericht werken*. Amersfoort: ThiemeMeulenhoff bv
- NCSE. (n.d.). About us. Opgeroepen op 16 februari 2018 van: <http://ncse.ie/about-us>
- NCSE. (2017). National council for special education Annual Rapport 2016. Opgeroepen op 15 februari 2018 van: <http://ncse.ie/wp-content/uploads/2017/08/NCSE-Annual-Report-2016.pdf>
- NCSE. (2016). NCSE Pressrelease 15th July 2016. Opgeroepen op 24 februari 2018 van:
http://ncse.ie/wp-content/uploads/2016/07/6_Press_release_ASD.pdf
- Nederlandse Encyclopedie. (n.d.). Best Practice. Opgeroepen op 12 maart 2018 van:
<http://www.encyclo.nl/begrip/best%20practice>
- NJI. (n.d.) Transformatie jeugdhulp participatiewet. Opgeroepen op 17 februari 2018 van:
<https://www.nji.nl/Transitie-jeugdzorg-Beleid-Ontwikkelingen-Participatiewet>
- Os, J. van. (2014). *Persoonlijke diagnostiek in een nieuwe GGZ : de DSM-5 voorbij*. Leusden: Diagnosis Uitgevers.
- Rigter, J. (2008). *Het palet van de psychologie*. Bussum: Coutinho.
- Tan, V.XL. & Simmonds (2018). Parent Perceptions of Psychosocial Outcomes of Equine-Assisted Interventions for Children with Autism Spectrum Disorder. *Journal of autism and developmental disorders*, 48, (3). pp 759–769
- Tieleman, M. & Graaf, J-W. de. (2016). *Ontwikkelingspedagogiek*. Amsterdam: BOOM onderwijs.
- Verhagen, P. (2015). *Ondernemen en Innoveren in zorg en welzijn*. Bussum: Coutinho.
- Verhoeven, N. (2014). *Wat is onderzoek?*. Amsterdam: BOOM onderwijs.

Bijlagen

Bijlage 1: Interview Yvonne Hoban - Kilkieran Equestrian Farm

Doel: De aanpak en werkwijze van de opdrachtgever leren kennen

Anonimiteitsafspraken: Cliënten anoniem, Yvonne niet.

Datum: 15-04-2017

Tijd: 13.47 uur

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Papier

Bedrijf:

1. Bedrijf:

“Kilkieran Equestrian Farm.”

2. Hoe ziet uw week er ongeveer uit?

LESSONS KILKIERAN EQUESTRIAN FARM

Day	Time	Group	TR
Saturday	09.15		x
	10.00	x	
	11.00	x	
	12.00	x	
	13.00	x	
	14.15		x
	14.45		x
	15.30		x
	16.00		x
Sunday	OFF		
Monday			
	15.30		x
	16.15		x
	17.00		x
	18.00	x	
	19.00	x	
Tuesday	10.30		x
	13.00		x
	15.30		x
	16.15		x
	17.00		x
	18.00	x	
	19.00	x	
Wednesday			
(PM only)	Training		
Thursday	10.30		x
	11.30		x
	12.15		x
	13.00		x
Friday	15.00		x
(Lieke + Ciara)	15.30		x
	16.00	X	
	17.00	X	X

Het traject:

1. Hoe wordt het behandeltraject bij u vormgegeven? Welke aspecten maken deel uit van het behandelplan?

'Er is niet echt een behandeltraject op ons bedrijf op papier gezet. Er is nog geen vraag naar therapeutisch paardrijden gekomen via een verwijzing van een arts of therapeut. Mensen informeren naar t therapeutisch paardrijden omdat ze erover hebben gehoord van anderen.'

2. Hoe ziet de aanmelding eruit?

'Tot nu toe altijd telefonisch. Nieuwe klanten hebben soms via facebook maar meestal via mond op mond reclame over onze rijsschool gehoord en vragen om verdere informatie. Ik spreek dan met de mensen af om eerst een keer te komen kijken. Zij kunnen op die manier een indruk krijgen van onze boerderij en ik kan aan hun uitleggen wat de mogelijkheden zijn en ook bekijken welke pony het best past bij hun vraag en/of het postuur van de klant. Ik laat het aan de klant over wat het vervolg is, meestal maken de klanten een afspraak voor de eerste les. Ik geef ze dan mijn aanmeldingsformulier mee.'

3. Hoe ziet de hoofdfase eruit?

'Therapeutisch paardrijden zijn sessies van een half uur. Bestaande uit; voorbereiding cliënt (helm en laarzen) opstijgen, warm-up, hoofd activiteit, afsluiting, afstijgen.'

4. Hoe sluit u het traject af?

'Tot nu toe zijn mensen niet echt gekomen met een van te voren afgesproken aantal sessies. Er worden hier in Kilkenny nog geen mensen doorverwezen via een dokter om te gaan paardrijden, wel geadviseerd. Ik heb met één ouder t traject gestopt en geadviseerd om een andere activiteit voor haar zoon te zoeken. Ik had het idee dat de jongen na de eerste paar weken echt geen plezier in het paardrijden meer had. Hij begon steeds meer gefrustreerd te raken en werd ook agressief. Ik heb de moeder geadviseerd om te stoppen en haar verzekerd dat wanneer de jongen zelf zou vragen om weer paard te mogen rijden ze me altijd kan bellen. Verder zijn er wel mensen gestopt maar dat verliep op een manier dat ze zouden bellen voor een volgende afspraak en dit vervolgens niet meer deden. Deze trajecten hebben dus geen duidelijke afsluiting gehad.'

5. Hoe worden de doelen van cliënten vastgesteld?

'Er worden doelen afgesproken tijdens het introductiegesprek en verder nog ingevuld op het aanmeldingsformulier. Als doelen zijn bereikt of als ik vind dat ik vastloop dan vraag ik mondeling aan de ouders of er nog andere dingen zijn waar ze aan zouden willen werken. Dit is nu juist het probleem wat ik graag opgelost zie. Na twee jaar coaching therapeutisch paardrijden loop ik hier tegen aan ik zou graag meer gestructureerd aan vooraf vastgestelde doelen willen werken.'

6. Hoe kiest u de juiste activiteiten bij de vastgestelde doelen?

'Ik kies activiteiten vanuit ervaring en met behulp van fysio en ergo therapeuten van de cliënt. Naar aanleiding van de interesse van de cliënt en in gesprek met de ouders. en met behulp van bestaande literatuur op het internet. O.a. de site: "Lessons in TR"'

7. Wat is het belang van een goede opzet en het vastzetten van goede doelen volgens u?

'Ik vind het van groot belang voor de continuïteit van de lessen. Ook om te laten weten aan de cliënten en hun ouders/begeleiders dat er veel doelen zijn waaraan gewerkt kan worden met

behulp van het paard waarmee 't klinische therapie idee weggehaald wordt en het idee van plezier hebben op t paard nog een onderliggend extra profijt kan opleveren.'

8. Welke waarde hecht u aan het vraaggerichte werken?

'Ik vind 't erg belangrijk dat ik me zoveel mogelijk richt op wat de cliënt wil en daarna wat de ouder/begeleider aangeeft wat zij willen. Dit komt niet altijd overeen en ik vind t dan van belang dat ik me als intermediair opstel en dit op subtiële wijze probeer samen te voegen. Eveneens vind ik t van belang dat ik niet te veel aanstuur of push om aan bepaalde doelen te "moeten" werken en dat wanneer de cliënt komt met als doel "relaxen in de buitenlucht" dat ik daar aan werk en deze cliënt niet ga overvragen met andere activiteiten'

9. Hoe vaak reflecteert u met ouders op doelen en op welke manier?

'Na elke sessie, praat ik met de ouders over hoe het is verlopen. Ik probeer aan te geven waar ik denk dat nog meer werk nodig is en vraag om nieuwe ideeën als ik het idee heb dat een eerder gesteld doel is bereikt. Ik houd voor mezelf een pagina bij per cliënt met daarop de ondernomen activiteiten en hoe de sessie verliep.

Verder zou ik dit graag uitbreiden met een formulier waarin ik kan aangegeven wat de mogelijkheden zijn en waarin de ouders aan kunnen geven waar hun prioriteiten liggen. Formulieren vind ik prettig werken omdat mensen die mee naar huis kunnen nemen en er rustig over na kunnen denken. Ik kan deze dan ook in blijven kijken voor het verloop.

10. Is er iets wat je zelf graag anders zou willen gaan doen?

'Ik ben begonnen aan een cursus Equine Assisted Learning. Ik zou het liefst alleen maar paardentherapie doen in de toekomst. Ik merk dat doordat ik ook reguliere paardrijlessen geef en een gezinsleven met 4 opgroeiende kinderen probeer bij te houden dat ik tijd te kort kom om me voldoende naar mijn zin voor te bereiden op de lessen die komen. Dit heeft ook te maken met het financiële plaatje, reguliere lessen leveren meer geld op in kortere tijd. Ik zou graag sessies van ¾ uur of een uur gaan starten maar dat betekent dat het dubbel zo duur gaat worden voor ouders en er is hier geen vergoeding, ik weet niet of dat haalbaar zal zijn maar vergoedingen kunnen ook nog gaan veranderen.

Paardentherapie:

1. Wat zijn volgens u de werkzame factoren van het werken met paarden bij kinderen met autisme?

'Prikkelstimulatie: warmte van het paard, gevoel van de vacht en manen, diepe druk, het verhogen van de endorfine(feel good hormoon) en t verlagen van de cortisol(stress hormoon) maakt dat 't autistisch kind minder gevoelig wordt voor prikkels om zich heen die afleiden en zodoende in staat is te leren en te concentreren.'

2. Welke fouten kunnen worden gemaakt in het werken met paarden en waar moet dus op worden gelet?

'Veiligheid is t allerbelangrijkste al denken we onze paarden nog zo goed te kennen een paard kan elke keer weer in een nieuwe situatie terecht komen en reageren op een manier die we niet hadden verwacht. Ik vind t ook belangrijk dat we een passend paard voor elke cliënt zoeken. Dit wordt vaak gebaseerd op lichamelijke aspecten van de cliënt maar het kan ook de persoonlijke voorkeur zijn van de cliënt of de taak die het paard krijgt.'

3. Aan welke doelen kan een kind met autisme in jou bedrijf allemaal werken door middel van het werken met paarden?

‘ In principe is er geen limiet en omdat ik het belangrijk vind vraaggericht te werken probeer ik de activiteiten zo aan te passen dat we kunnen werken aan de doelen die gesteld worden.

Lichamelijke doelen:

Verbeteren van de balans

Versterken van de buikspieren

Stimuleren van zwakkere delen/kant van t lichaam (armen, benen)

Verbeteren van grove en fijne motoriek

Academische doelen:

Taal: letters, woorden, zinnen, gebarentaal

Rekenen: matchen, cijfers, tellen, getallen, sommen.

Overige: kleuren, vormen.

Sociaal-emotionele doelen

zelfvertrouwen opbouwen

angsten overwinnen’

4. Welke spellen / sessies / oefeningen heeft u allemaal, die ik niet heb geobserveerd?

Ballen in knikkerbaan,

Kleine bospad, (sensomotorisch pad)

Nummers in volgorde plaatsen

Cijfers op tel plaatjes plakken

Gezicht Stickers plakken

Kleuren stickers plakken op de paarden

Kleuren vuurtoren

Clips in de manen vastmaken

Wasknijperspel

Cijfer dobbelstenen

Nummers en plaatjes bij elkaar zoeken

Pop-up spel

Dublo blokken en dieren

Vissen vangen

Kleuren ballen met kopjes matchen

Grote lepels met ballen/been bags

Vissen met kleuren matchen

Foam stickers

Peppa pig plaatjes matchen

5. Hoe bepaald u specifiek bij deze kinderen welk doel op dit moment belangrijk is?

‘In mijn ogen kan dit alleen tot stand komen in goed overleg met de ouders/begeleiders van de cliënten. De kinderen kunnen zelf niet aangeven wat ze willen bereiken, wel waar hun interesses liggen en daar zou dan met behulp van een vastgesteld doel een plan aan vastgekoppeld kunnen worden.

6. Hoe zorgt u dat er voldoende uitdaging is voor de kinderen tijdens de sessies?

‘Het paard neemt dat voor t grootste gedeelte op zich. Meerdere malen heb ik nu meegemaakt dat ouders mij vertellen dat ze dingen niet voor elkaar krijgen thuis maar zodra de kinderen op t paard zitten blijven ze oefenen en proberen. Ik heb t idee dat er geen verveling op treed zolang de kinderen op t paard zitten en blijven proberen wat je ze ook vraagt te doen.’

7. Hoe zorgt u dat kinderen niet steeds hetzelfde aan het doen zijn tijdens de sessies en dat er dus voldoende diversiteit is in het aanbod?

‘De diversiteit in het aanbod van activiteiten voor de lichamelijke doelen is groot, mede omdat ik inmiddels een groot pakket van ideeën heb verzameld en uitgewerkt in de loop van de laatste twee jaar. Voornamelijk via Internet.

Deze zelfde activiteiten heb ik gebruikt voor kinderen met autisme maar daar ben ik achter gekomen dat het doel van de activiteit niet haalbaar is of het tegen overgetelde juist al behaald is of nooit een probleem is geweest. Ik vind t te belangrijk voor de cliënt en voor de ouder die de rekening betaald om zonder doel te werken en op die manier de mogelijkheden die het paard ons kan bieden te verliezen.’

Algemeen:

1. Wat hoopt u dat de uitkomst van mijn project brengt voor Kilkieran Equestrian Farm?

‘Een meer doelgerichte manier van werken. Een manier vinden waarop activiteiten direct met mogelijke doelen in verband worden gebracht. Meer activiteiten behorende bij niet lichamelijke doelen maar meer op sociaal/emotionele groei van de kinderen. Meer aandacht besteden aan de uitleg van wat de mogelijkheden zijn van werken met paarden bij de intake en uitgebreider maken van het aanmeldingsformulier. Een formulier creëren voor tussen evaluatie.

2. Is er nog iets dat u kwijt wilt aan de hand van bovenstaande vragen?

‘Door het project wat je bent gestart op ons bedrijf en ook dit interview heb ik gemerkt dat ik graag meer doelgericht zou willen werken. Niet alleen met het oog op de vraaggerichtheid van de activiteiten maar ook voor mijzelf zodat ik nog meer vertrouwen krijg dat ik op de goede weg ben. In mijn achterhoofd speelt altijd de vraag ‘doe ik het goed zo?’ Als er een doel is gesteld en ik werk daarmee al is het voor een langere periode dan kan ik er vrede mee hebben.’

Bijlage 2: Interview Nicky Meijs - Kairos A.A.I.

Doel: Het bedrijf, Nicky en de werkwijzen van het bedrijf beter leren kennen.

Anonimiteitsafspraken: Cliënten anoniem, Nicky Meijs niet.

Datum: 08-03-2018

Tijd: 14.30 tot 16.00 uur

Terugkoppeling: Verslag wordt toegestuurd.

Vastlegging: Opname en papier

Opname: 001

Over u:

1. Opleidingen:

‘VWO, Logopedie, Equitherapie en Post-HBO’

2. Specialisaties:

‘PECS, communicatie op gang brengen bij kinderen met autisme. Rupert Isaacson. Bij elke hulpvraag kan ik iets met een paard verzinnen.’

3. Eerdere werkervaringen:

‘1. Audiologisch centrum als logopediste.

2. Spraak taal gehooronderzoeker.

3. 1,5 jaar lesgegeven logopedische opleiding Amsterdam.’

4. Functie in bedrijf nu:

‘Eigenaresse Kairos.’

5. Persoonlijke missie:

‘Ik wil het naar mijn zin hebben in mijn werk, inhoud eraan geven, delen van kennis en ervaring en hopen dat er iemand beter van wordt.’

6. Hoe lang doet u dit werk al?

‘12,5 jaar. 2 jaar heette het de klimop toen kairos.’

7. Hoe ervaart u uw werk?

‘Ik ben er dol op en kan het eeuwig blijven doen.’

Bedrijf:

1. Kunt u iets vertellen over Kairos?

‘Het is een kleinschalig bedrijf. Ik verenig hier mijn hobby en beroep. Inmiddels heb ik enige bekendheid, zodanig dat ik ook wordt opgezocht voor crisisgevallen. Daar ben ik heel trots op. Inhoudelijk is het werk fantastisch, maar je hebt wel veel te maken met formaliteiten en regeltjes en betalingen die niet afkomen. In de zorg is het een beetje ingewikkeld.’

2. Hoe ziet uw week er ongeveer uit?

‘Ik werk meer dan 40 uur in totaal. Je hebt cliëntcontacturen maar als een cliënt één uur komt ben ik wel twee of drie uur bezig met daaromheen alles. Om de voorwaarden in stand te houden zoals je paarden trainen, de blokhut netjes en je administratie. Je hebt heel veel voorbereiding om het werk te kunnen doen en in stand te houden. Ook het uitvissen van de regelgeving.’

3. Wat is de missie van uw bedrijf?

4. Wat is de visie van uw bedrijf?

'De missie en visie kun je vinden op de website, daar staat hij uitgebreider beschreven dan ik nu zo kan doen.'

5. Hoe zou u uw doelgroep omschrijven?

'Vooral kinderen met een hulpvraag en kinderen die dol zijn op paarden, want daar kan ik wat mee. Ik heb kinderen met een beperking en handicap. Ook lichte beperkingen, autisme kan heel licht of heel zwaar zijn.'

6. Hoe lang bestaat het bedrijf al?

'12,5 jaar.'

7. Hoeveel cliënten heeft het bedrijf?

'Ongeveer tussen de 10 en de 15'

8. Hoeveel personeel heeft het bedrijf?

'Ik heb geen aangenomen personeel. Wel een andere ZZP'er, Alexandra, die dus nu ook twee halve dagen werkt. En ik heb meestal ongeveer vier vrijwilligers eromheen. Ook heb ik stagiaires, bij voorkeur van het HBO. Ik heb soms ook wel een MBO'er. Toch heb ik liever HBO omdat je je moet kunnen uitdrukken en verslag moet kunnen doen. En dan zijn het SPH'ers, MWD'ers, pedagogiek en orthopedagogiek of psychologie. Soms ookj een universitaire student psychologie.'

Het traject:

9. Hoe wordt het behandeltraject bij u vormgegeven? Welke aspecten maken deel uit van het behandelplan?

10. Hoe ziet de aanmelding eruit?

'Je hebt eerst een aanloop. Mensen mogen vrijblijvend kennismaken. Als ze het wat vinden spreken we een intake af. Dan stel ik heel veel vragen over de ontwikkelingsgebieden, de gezinssituatie en gezondheid. Daarna maak ik een plan. Aan de hand daarvan gaan we werken. Uit de intake komt ook de hulpvraag. Dus je hebt de intake, de hulpvraag en doelen om die hulpvraag de baas te worden. Dan spreek je een termijn af. Hij komt bijvoorbeeld tot aan de grote vakantie. Als een kind aarzelt ga je niks dwingen maar eerst drie keer proberen. Het is altijd heel belangrijk dat er ook naar het kind geluisterd word. Het ene kind komt 10 keer en het andere kind twee schooljaren. Dat is dus wisselend.'

11. Hoe ziet de hoofdfase eruit?

'Ik hou het bij door notities en foto's. Ik maak ook het Ik voel me goed boek. Als ouders halen en brengen dan wordt er geëvalueerd. Anders toch minimaal één keer per jaar of als ouders zelf een verzoek hebben of verwijzers. Soms zijn er veranderingen en dan kan er altijd tussentijds worden geëvalueerd. En daar maak ik ook schriftelijk verslag van. Sowieso elk jaar en op verzoek om de drie maanden. Het is wat de mensen willen. Ik heb één crisiscliënt waarvan ik elke week verslag moet doen.'

12. Hoe sluit u het traject af?

'In overleg met kind en verwijzers. Als het voldoende is geweest het liefst voor alle partijen. Dit weet je eigenlijk nooit zeker. Ik heb weleens een moeder gehad die het af wilde sluiten omdat het te dichtbij kwam. Zij had een verwerkingsprobleem. Dit kwam ter spraken tijdens de koffie. Toen werd haar zelf duidelijk dat zij haar kind met haar probleem opzadelde. Twee

weken later zei ze ik kom niet meer, en ik snapte waarom. Ik heb het er met haar over gehad dat ik dacht dat het te dichtbij kwam. Moeder vond zelf van niet maar ik heb het wel in mijn verslag geschreven. Zo voorzichtig mogelijk, dat ouders het voldoende vonden maar dat ik nog behandel mogelijkheden zag. Dat ze niet na een jaar kunnen zeggen dat ik het kind heb laten gaan omdat ik heb liggen slapen. Ik schrijf dan in het verslag wat beide partijen vinden, zo diplomatiek mogelijk want ik wil niemand beschuldigen. Ik weet namelijk niet hoe moeder zich voelde en hoe zwaar het voor haar was. Soms heeft iets tijd nodig, en daar hoeft ik niet deel van uit te maken.'

13. Hoe worden de doelen van cliënten vastgesteld?

'Door ze zo precies mogelijk te beschrijven. Soms begin ik en maak ik mijn doelen pas na een paar maanden. Dan maak ik ze wel grofweg maar denk ik bij het ene doel dat er niet zoveel werk is en bij het andere doel dat het veel tijd kost en blijkt dit niet te kloppen. Het is heel afhankelijk van het kind zelf en wat er gebeurt. Doelen zijn er altijd, dat is geen probleem. Maar je weet nooit hoelang het duurt. Je hebt de hulpvraag waardoor ik zelf niks hoeft te verzinnen. Soms moet je wel achter de hulpvraag zien te komen. De ouders stellen de hulpvraag.'

14. Hoe kiest u de juiste activiteiten bij de vastgestelde doelen?

'Ik heb boeken met spelvormen. Ik werk methodisch. Ik kijk naar de kinderen hun sensomotorische verwerking en hoe ik hun gedrag het beste op kan vangen. Daarvoor heb ik een aantal methodes zoals de heftruckmethode van Michel Noordzij. Je kan zeggen wil je de afwas doen? Sommige kinderen zeggen ja, andere zeggen nee. Dan zeg jij, als je het doet krijg je een sticker, en dan zegt het kind nee. Dan moet je de methode inzetten. Het kan dan namelijk zijn dat het kind het niet kan. Het kan zijn dat hij niet weet waar hij moet beginnen. Dus dan ga je kijken wat kan een kind wel. Dan zeg je dat is niet erg, ik heb nog wel puf, ik doe het wel. Niet boos worden en geen druk zetten. Als hij komt kijken, zeg je pak even dit lepeltje. Dan doet hij de lepel. Zo bouw je het uit. Het kan zijn dat hij dan na een paar dagen de afwas doet, het kan ook dat hij nooit verder komt dan drie lepels. Maar wat hij doet moet voldoende zijn. Er zit niet meer in. Een kind naar mijn ervaring doet wat hij kan, als hij zich op zijn gemak voelt. Je moet een kind ook niet te veel vragen stellen als hij daar niet goed op reageert. Een kind wordt acht van de tien keer overvraagd en roept sowieso al nee. Ik vraag dus niet pak jij je jas, maar zeg jij gaat je jas pakken. Het leerprincipe is ook voordoen, samendoen, zelf doen. Zoals hoeven krabben, eerst voordoen en dan samen. Lukt het niet samen dan doe je het weer voor. Als hij het samen kan, alleen lukt niet dan gaan we het weer voordoen. Je ervaart hoever je kan gaan. Wat er niet in zit komt er ook nooit uit. Het is belangrijk erachter te komen wat een kind wel kan.'

15. Wat is het belang van een goede opzet en het vastzetten van goede doelen volgens u?

'Ja, dat je de lijnen een beetje houdt, zelf ook. En dat je het aan verwijzers, het kind en ouders kan blijven uitleggen.'

16. Wat doet u om zo goed mogelijk vraaggericht te werken?

'Heel veel vragen stellen, erachter komen wat de echte hulpvraag is en niet aan doelen werken die er niet zijn. Choose your battles. Ook heel veel observeren. Een kind kan wel zeggen ik wil rijden. Je ziet dat hij alles leuk vind, maar als hij rijdt heeft hij het niet naar zijn zin. Dan bespreek je dat en maak je keuzes met het kind.'

17. Welke waarde hecht u aan het vraaggerichte werken?

'De hulpvraag staat voorop, ik hecht heel veel waarde aan het vraaggerichte werken. De ouder is de deskundige over het kind.'

Paardentherapie:

18. Wat zijn volgens u de werkzame factoren van het werken met paarden bij kinderen met autisme?

'Het is een groot warm ding. Voor sommige zal het echt niet meer zijn. Het is een groot warm levend iets. Een paard heeft geen oordeel. Je kunt met een paard altijd opnieuw beginnen. Al hebben ze er een drama van gemaakt de ene keer, de volgende keer komt het paard net zo graag een worteltje bij je halen. Het maakt de paarden niks uit. Paarden zijn altijd in het nu, en dat is het voordeel van paarden. Paarden koesteren geen wrok. Met een paard kun je altijd weer opnieuw beginnen. De sensomotorische input, dus het bewegen, de geur en hoe het eruit ziet en voelt. Die kan een kind naar zijn gevoel brengen. Dat een kind stopt met in zijn hoofd te malen en zich zorgen te maken of zich bedreigt voelen. Je kan het kind echt naar het nu halen. Dat ken je wel, dat je na het paardrijden jezelf een stuk beter voelt. Ook je cortisollevel wordt lager, Rupert Isaacson heeft dit onderzocht. Je hartslag en bloeddruk daalt. Dit zijn goed meetbare dingen.'

19. Welke fouten kunnen worden gemaakt in het werken met paarden en waar moet dus op worden gelet?

'Je kan het paard verkeerd behandelen, je materiaal kan niet deugen. Je moet zorgen dat je veilig werkt. Vraaggericht werken met een verkeerde vraag is ook een fout. Prestatiegericht zijn moet je ook voor uitkijken. Een kind hoeft geen prestatie te leveren. Het gaat om ontspanning. Het is bijvoorbeeld fout om te zeggen dat een kind nog één rondje moet lopen. Dat kan een kind zijn hele goede gevoel van de sessie al mee weghalen. Je mag niet dwingen! Goed is Goed! En zelfs de paarden kunnen dat aangeven. Mijn kennis hierin is toegenomen, het observeren van de paarden, in de afgelopen jaren. Ik had laatst een cliënt en die was moe, die had al gereden, en oefeningen gedaan. Ze heeft het aan haar longen en gaf aan dat ze het begon te voelen. Maar ze wilde eigenlijk heel graag nog een paar dingen doen. Maar het paard stopte en wilde niet meer. Het paard voelt eerder dan jij of je er aan toe bent om te stoppen. Hij correspondeert met je innerlijk. Dan vraag ik haar wat het paard aangeeft. Dat is een volwassen vrouw die zegt dat het paard gelijk heeft en dat ze eraf moet.'

20. Aan welke doelen kan een kind met autisme allemaal werken door midden van het werken met paarden?

'Het contact met de werkelijkheid vergroten. Het ligt eraan hoe het autisme zichzelf uit. Bijvoorbeeld zelfredzaamheid. Dat begint al bij het feit dat een kind andere kleren aan moet dan op school. Dan ga je kijken of het kind zelf zijn laarzen aan kan doen. Weet hij welke kleren hij nodig heeft. Ook werk ik hierbij met Pictogrammen. De bovenste is altijd aankleden. Eerst kon een van de jongens dit niet en nu doet hij het in tien minuten. Zijn moeder wilde het gelijk thuis ook gaan doen. Dan is het nog wel moeilijk om de transfer te maken. Het kan wel een troost zijn dat hij het wel kan. Dus mocht hij later ooit op zichzelf komen of begeleidt wonen dan weten ouders dat hij het kan. Daarnaast ook wat hebben we nodig om het paard te gaan halen. Dan geven ze dit aan, of leren ze dit. En dan gaan we samen het paard halen. We zetten ze nooit al klaar, want het is een heel proces. Het is heel belangrijk het geeft allemaal het gevoel van zelf verantwoordelijk zijn. Een sessie is anderhalf uur of twee uur en kost 65 euro per uur. Hier in de blokhut voorbereiden, dan naar buiten, het paard halen, dan de oefeningen, en tot slot weer hier afsluiten met het invullen van het ik voel me goed boek. Als je het gevoel hebt dat je loopt te

haasten dat valt onder het maken van fouten want dat is niet goed voor het kind. Kairos staat voor kwaliteit.

Daarnaast werk ik aan weerbaarheid, tegen verlies kunnen en de communicatieve vaardigheden zoals vragen kunnen stellen. En dan ben ik net een schooljuf. Taalvaardigheid en het gedrag. Het gedrag reguleren dat ze niet te veel uitbarstingen hebben, dat ze het verspreiden.

Bijvoorbeeld het maskerspel. Dat lijkt op de petten methode, de kleuren petten staan voor hoe je je voelt. Ik heb dit met maskers. Met het rode masker ben je heel boos. Met het gele masker ben je goed en met het blauwe onduidelijk en flauw. Dan zetten we ze op het paard en dan gaan we dat spelletje doen. Met het rode masker mogen ze schelden, maar als het dan mag doen ze het niet. Bijvoorbeeld mag ik thee op drie manieren. Blauwe maskers zijn vaak manipulatief. Door vele onduidelijke boodschappen. Ik was een keer op huisbezoek en toen deed het kind net of hij een nachtmerrie had, hij zei dat hij monsters zag en zielig was, en vervolgens vroeg hij om zijn Ipad. Als een kind manipulatief is vraag ik aan ouders hoe ze het vinden om ermee om te gaan en dan kijk ik of ik tips kan geven. Er is een kind wat letterlijk constant om moeders nek hangt en dan geeft moeder aan dat de rug pijn doet en dat het even niet kan. En dan denk ik dat is niet goed. Toen vroeg ik wat ze ervan vond. Ze vond het vervelend maar wilde hem niet neerzetten omdat hij veel slechte dingen had meegemaakt. Door dat te bespreken coach je de ouders door vragen te stellen.

Als ik kijk naar de interactie tussen ouder en kind laat ik ook weleens de ouders oefeningen doen met het paard als ze dat willen. Ouders hebben dan een kind met een beperking en zijn blij dat het kind leeft. Het is dan moeilijk om streng te zijn. Kinderen gaan ontsporen. Dan laten we ze oefeningen doen met het grote paard en met het kleine paard. Dit heet de leid/stop oefening. Je laat het paard stoppen waar jij wil. Het grote paard zeggen ze HO bij. En bij een klein paardje zeggen ze ho maar. Dan loopt het paardje door. Die gaat zijn eigen ding doen als je niet streng zegt dat het moet stoppen. Je kind is ook leuk klein en schattig maar ze loopt dwars door je heen. Wat deed je bij het grote paard dan, hard praten, grote gebaren, duidelijk zijn en streng. Dan laat ik ze dat bij het kleine paard doen en het werkt gelijk. Een moeder moest een keer huilen omdat ze het zo goed snapte. Toen werd ze duidelijker naar het kindje. Ze besepte zich dat doe ik.

Pony en moeder in een cirkel van touw zetten is ook een optie. Dan moet ze het paard uit de cirkel jagen. Dat lukt niet. Tot je het voordoet met stampen en het gebruiken van het lichaam. Of juist het paard uit de cirkel begeleiden. Maar het kan ook zonder hulpmiddelen. Met hulpmiddelen denken ouders er niet aan om een touw te pakken. Kinderen heb je ook niet aan een touw.

21. Welke spellen / sessies / oefeningen heeft u allemaal?

‘Bij een kind met autisme is het belangrijk om zijn eigen aandeel in een proces te leren kennen. Hij doet dit, Hij doet dat. Ze leggen alles buiten zichzelf. Maar zijn eigen aandeel in het proces kent en snapt hij niet. Door de oefeningen te doen met het leiden van het paard. Als het paard niet stopt komt het omdat jij niet goed het voorbeeld hebt gegeven. Dat is weer voordoen, samendoen zelf doen. Dan gaat hij dat leren dat hij zijn voeten hard op de grond moet zetten en zijn handen in de lucht moet doen en een harde stem opzetten. Dat is echt het leren van zijn eigen aandeel. Dan leren ze hun eigen aandeel kennen in het proces. Ook de Join-up van Monti Roberts is een goede voor je eigen aandeel. Je longeert het paard dan zonder touw. Als je voor hem gaat staan dan stopt hij en als je achter hem gaat staan kun je hem opjagen. Het paard geeft dan vier signalen van vertrouwen en erkenning als maatje en leider; het binnenoor tonen, het hoofd laten hangen enzovoort.

22. Wat raadt u aan in het werken met kinderen die autisme en een communicatieve beperking hebben? Wat werkt volgens u wel en niet?

'De allerbelangrijkste is je taal aanpassen. Ook je houding. Maar taal aanpassen is een hele zware opgave, daar zie ik stagiaires vaak mee worstelen. Je moet dus ook de taal aanpassen aan het kind. Je kunt zeggen kom mee om de pony samen te gaan halen of kom de pony halen. Bij het tweede reageert het kind wel. Het moet makkelijk zijn. Je kan daar ruzie mee voorkomen omdat kinderen niet snappen wat je zegt. Een meisje is heel druk en roept steeds nee, maar ze heeft het taalbegrip van een kind van drie. Dat betekent dat ze drie a vier woordzinnen kan verwerken. Als je dan zegt dat als ze nu niet snel met haar voeten van de bank afgaat ze dadelijk geen koekje krijgt, dan hoort ze voeten en bank en legt ze ze er juist op. Kinderen halen de kern eruit en gaan het dan juist wel doen. Dus geen dubbele ontkenningen, beeldspraak, spreekwoorden of uitdrukkingen maar heel concreet taalgebruik. Ouders willen graag scoren en dat het kind normaal is en geven de boodschap onduidelijk. Neem de tijd. Niet dwingen want je bent niet bezig met jezelf maar om het kind. Wat noem je dwingen, ieder kind moet namelijk wel een cap op. Ik had ooit een kind die het echt niet kon. Dan stemmen mensen er in toe. Maar zonder cap niet paardrijden, ik probeer ze over te halen. Dat is wel de grens en moet dus voorzichtig. Je moet niks, maar ondertussen moeten ze de halster op een bepaalde manier vasthouden en de deur dichtdoen en het is heel mooi dat de kinderen het dan opeens gewoon doen. Ze snappen het dan opeens. Dat vind ik heel bijzonder. De veiligheid staat altijd voorop.

Bij motivatieproblemen gebruik ik vaak de heftruck methode omdat het vaak gewoon onzekerheid is. Het is een pakketje gevoelens, vaardigheden en kwaliteiten. Als je te veel meemaakt dan leert hij dat zijn gevoel en vaardigheden niks waard zijn. Hij leert dat het normaal is dat je geslagen word of misbruikt. De omgeving kan een kind breken, hij kan niet meer bij zijn eigen gevoel, Vervolgens krijgt hij daar last van en moet hij therapie gaan volgen. Als hij zich dan maar leuk voelt. Maar als je dan gaat voelen dan voel je de leuke en negatieve dingen. Kinderen hier waren dol op het paard maar konden ondertussen wel iets slopen omdat ze zich met hun gevoelens geen raad wisten. Dat zijn hele moeilijke kinderen. Dat is altijd zoeken, maar de heftruck methode helpt heel goed. Zo snel mogelijk ook de kinderen uitleggen dat het ook komt doordat ze het leuk vinden, en dat je ze niks kwalijk neemt. Neem cliënt X dat die begon te flippen doordat de omstandigheden te veel veranderden en omdat hij te veel meemaakte en er kwam te veel druk op. Maar het was bij hem ook zo dat hij iets leuk vond en hij dacht onbewust dat kan niet dat ik dat leuk vind dus ik ga hem nu even flippen. Je weet gewoon niet meer hoe je met je leuk moet omgaan. Je moet goed kijken naar de belastbaarheid van een kind.

Bij agressieregulatie wordt gedaan met het maskerspel, want als het dan moet schreeuwen met het rode masker, dan is het helemaal niet zo leuk meer. En dat helpt ook voorkomen dat ze het in een andere situatie weer doen, ik heb daar leuke voorbeelden van. Een kind barst uit omdat een kind het niet voelt aankomen, dat is er opeens. Dus als je het moet doen voel je het verschil tussen een uitbarsting en wat niet. En op een moment had ik een kind dat hier kwam en zei, mijn vader heeft deze week heel veel gepraat met het rode masker, en die moeder zei hij had stress op het werk. Dat kind die snapte het helemaal. Zo ging hij dus emoties herkennen.'

23. Hoe bepaald u specifiek bij deze kinderen welk doel op dit moment belangrijk is?
'Op basis van hulpvraag, soms zegt de ouder dit of dat is fijn om aan te werken. Maar ik vraag altijd in de intake, wat kan Kairos nou echt betekenen voor uw kind. En dan zeggen heel veel ouders terwijl ze al veel hebben opgenoemd, als hij zich maar een beetje rustiger voelt van binnen. En dat is zo belangrijk want rust van binnen, hebben ze vaak gelijk, dan gaat de rest ook vanzelf mee. Het komt dus vaak uit het hart van de ouders vandaan. Het

allerbelangrijkste is, wat ouders willen. De juf kan van alles zeggen maar ouders vinden rust belangrijk, dan ga je samen kijken waarvan hij tot rust komt. Wat is zijn belastbaarheid. Zo lukt het niet, maar zo wel. Dingen in stukjes opdelen en dingen samen doen. Vooral dus door te praten en observeren.'

24. Hoe communiceert u met kinderen die autisme en een communicatieve beperking hebben? Hoe geeft u instructies en legt u oefeningen uit?

'Taal aanpassen qua inhoud en qua niveau. Kwantitatief en kwalitatief noem ik dat ook wel. En dat heeft iedereen, want als er een crisissituatie is dan roept politie ook enkel HO en verder niks. Hij kan wel zeggen, ik wil niet meer dat er mensen met stenen gooien en hou jij eens op met dat gegil, maar dat doet hij niet, hij zegt gewoon HO.'

25. Hoe zorgt u dat er voldoende uitdaging is voor deze kinderen tijdens de sessies?

'Dat observeer je en het kind vraagt er zelf om. Hij zegt soms ik wil nog een rondje of ik wil wat anders proberen. En ik merk het ook aan de paarden. Ik heb hier een jongen gehad, vanuit de krant. Want hij had een slecht leven, zat in een rolstoel, hij had geen plaats om te wonen en leven. Toen heb ik via de krant contact gezocht en gezegd, is paardrijden niet iets voor hem. Want hij hield van schommelen en ik dacht dat kan beter. Lang verhaal kort, hij kwam hier. De eerste keer lag hij als een foetus in het midden van de bak, hij wilde niet meer staan of zitten. Kwam ik daar aan met mij goede gedrag. Toen liet ik het paard om hem heen snuffelen en heb ik moeder op het paard gezet. De keer erna kwam hij een beetje overeind. Hij aaide het paard. De keer daarna zat hij op een kruk midden in de bak. Het paard kwam weer bij hem snuffelen en wij deden heel voorzichtig. En het paard gaf toen die jongen een hengst tegen zijn scheenbeen met zijn voorbenen. Ik zei sorry dat doet hij anders nooit hoor. Maar de jongen bleek in de avond geen blauwe plek te hebben, het paard had hem niet geraakt. Hij had zijn broek geraakt. Dat paard vond ons veel te voorzichtig. De keer erna had ik zes man hulp geregeld. We hebben hem erop getild en we hebben samen op het paard gezeten. Het paard gaf een seintje dat het minder flauw moest. De jongen kon zelf niet communiceren. Ik merk het echt aan de paarden, hij probeerde wel te aaien en ik moest bijna zijn hand optillen. En dan kreeg hij soms een epileptische aanval en dan liep het paard niet meer die bleef dan staan en dan lieten we hem gewoon staan. Na een paar keer kon hij zelfstandig zitten. Hij begon ook wel te lachen soms. Hij heeft hele goede buikspieren. Hij is zeven keer geweest en toen is hij naar paardrijden voor gehandicapten gegaan. Eerder durfde ze dat niet aan, maar hij kon nu echt een half uur zelf zitten dus toen ben ik ook nog een paar keer mee geweest.'

26. Hoe zorgt u dat kinderen niet steeds hetzelfde aan het doen zijn tijdens de sessies en dat er dus voldoende diversiteit is in het aanbod?

'Het komt voor dat ze iedere week hetzelfde willen doen. Eerst een koek, dan naar de wc. Het ritme aanhouden. Ouders vinden dat ook fijn. We proberen hem dan toch uit te dagen. We bieden hem dan iets aan en dat is dan anders dan normaal. Zoals opeens een tafel in elkaar zetten toen hij aankwam. Toen maakte ik een filmpje en zei ik tegen ouders kijk eens wat hij kan. En die wiste niet eens dat hij dat kon. Het kind was zo van de rituelen en laag van niveau dat niemand ooit op het idee komt hem zoiets te laten doen. Wij denken van gewoon proberen. Of er is een stal niet klaar en die laat je hem eerst doen. En je moet alles begeleiden maar zo kun je wel kleine diversiteitsdingen aanbrengen in het schema. Ook is het heel belangrijk dat kinderen die in de rituelen zitten leren uitstellen en nee leren accepteren. Anders worden ze boos als een keer iets niet doorgaat. Dat leer ik ze wel. Bijvoorbeeld hij wil op een paard maar dat paard is kreupel, dat krijg je dan toegeworpen, dat je daaraan kan werken, want dan ik niet anders zeggen dan nee. En dan zeg ik hij heeft een zere poot, het kind snapt dat niet echt als je twee bent in je hoofd, maar het gaat niet door en hij wordt niet boos. Dan leg

je dat aan ouders uit, hij kon niet op zijn lievelingspaard. Ouders vragen dan gelijk hoe dat is gegaan dan, en dan zeg ik gewoon op een ander paard kijk maar op de foto. En dan denk ouders, kon je hem schakelen dan? Ja dat kunnen wij. En vervolgens durven ze thuis ook nee te zeggen tegen hem.'

27. Denkt u dat een SPH'er bijdrage kan leveren in de wereld van het werken met paarden, zo ja hoe dan?

'Bijdragen door goed mee te doen, methodes van school meenemen en hier uitproberen, daar sta ik altijd voor open. De stagiaires zijn wel paardenmeisjes, dus ze rijden vaak zelf. Ik heb meisjes van Avans en we werken met een blokboek. Aanpassen en leren van afstand en nabijheid kan ook met de cliënten hier. We leren alle competenties alleen nu met paarden erbij. Het een SOVA training met paarden.'

PECS:

1. Kunt u kort uitleggen wat PECS precies inhoudt?
2. Hoe past u PECS toe in combinatie met paarden?
3. Wat zijn volgens u de werkzame factoren in PECS?
4. Wat zijn volgens u de valkuilen van PECS?
5. Hoe ervaart u het werken met PECS?
6. Kunt u een voorbeeld geven van hoe zo een oefening eruit ziet?

'PECS is eigenlijk niet met paarden, dat heb ik zelf gemaakt. Ik pak hem even. PECS is werken met plaatjes. Wij hebben paarden met plaatjes. Kinderen maken zinnen met plaatjes en geven aan wat ze willen. Soms alleen met werkwoorden. Het is de bedoeling dat een kind de plaatjes pakt en dan jou zijn keuze duidelijk gaat maken. Bijvoorbeeld BOS. Hij wijst het aan en ik zeg wat er op het plaatje staat. Uiteindelijk kan hij dan soms de woorden zelf zeggen. Het zijn zes niveaus. Van plaatjes aanwijzen tot hele zelfstandigen zinnen zeggen. Sommige kinderen halen niveau zes nooit. Maar het is de bedoeling dat je ze conditioneert met iets wat ze leuk vinden en dat zij dat dan aanwijzen en kiezen. Bijvoorbeeld wat te doen met het paard, of wat ze willen eten en drinken of welke kleur pionnen ze in de bak willen. Heel veel ouders van kinderen met autisme die zeggen dan ik weet wel dat hij dorst heeft en dan geven ze gewoon drinken. Maar bij deze methode moet het kind dan alsnog een picto komen brengen. Dat is volwaardige communicatie en dan merk je soms dat het kind waarvan jij dacht dat hij dorst had dat hij zin had in een koekje en dan snap je waarom jij soms drinken naar je hoofd kreeg. Ik vind het hartstikke leuk. Ik had de hond meegenomen, hij moest zeggen wat de hond moest doen met zijn pictogrammen. De bekrachtiging, hondje op tafel en dan tilde ik de hond op de tafel.'

7. Welke doelen kun je stellen met PECS, buiten de verbetering van taal?

'PECS is puur om een kind te laten communiceren, dus niet laten raden of aan laten wijzen maar echt dat hij komt met een gerichte vraag en aangeven wat je wil. Tachtig procent van de kinderen die niet spreken en PECS aanbied, die komen tot één van de niveaus. Dus dit is altijd een verbetering!'

Zijn er nog vragen die u gemist heeft of dingen die u kwijt wilt?

'Nee, ik zal nog even in mijn lijstje kijken bij topics. Ik wil daar ooit nog een boek over schrijven, dat zijn mijn stokpaardjes. Nou wat ik weleens heb met ouders of verwijzers is dat ze zeggen van als een kind het naar zijn zin heeft, natuurlijk doet het dan wat jij wilt. Ik schep voorkomende omstandigheden, ik koop de koekjes die een kind wil ik koop limonade en brood wat een kind lust. Dan voelen ze zich op hun gemak. Dan maak ik de vergelijking met een

topsporter. Een topsporter die kan alleen maar zo hard zwemmen als hij dat en dat en dat eet. Dus een speciaal dieet en zoveel slaap, dan vinden ze dat heel normaal. Maar als een kind met een beperking zegt die moet eigenlijk zo slapen en liggen en dat eten en zus doen, dan zeggen ze ja maar daar gaan ze niet aan beginnen hoor. Dan vergelijken ze het met topsport. Optimale omstandigheden helpen het kind alleen. Optimaal betekend niet perfect maar gewoon goed genoeg en je best doen. Ouders zeggen dan ik krijg van school op men kop omdat ik de appel in zijn bak doe zoals hij het wil en dan denk ik nou en! Kinderen laten dwalen, staren en lummelen, want uit verveling komt creativiteit. Dat doen kinderen weleens hier, gewoon een beetje in het zand tekenen. En dan kun je wel denken ik heb een spel voorbereid en mijn paard staat klaar en dan gaat hij een beetje eikeltjes staan harken in de bak. Laten gaan want er komt wel weer wat leuks. Ook uit je hoofd naar je lichaam doe ik ook met de paarden. Het naar het hier en nu trekken en het allemaal bij jezelf houden. Communicatieve vaardigheden zijn ook heel belangrijk. Ik had het net al over taal aanpassen, inhoudelijk maar ook kwalitatief en kwantitatief. Maar daarbij ook nog hou het bij jezelf. De ik Boodschap geven. Ik heb er last van etc. Weet jij dat als jij kinderen test op intelligentie en ze hebben stress. Dus ze hebben thuis niet genoeg aandacht of rust en het niet gezellig. Een intelligentie test kan dan zeker tot 20 punten lager uitvallen. Dat is het verschil tussen een beperking of een gezond kind. Ik heb een cliënt gehad die kreeg budget, ze had geen beperking maar het was in haar voordeel en ik kon goed met haar werken. Maar soms pakt het anders uit. Dat hij ook nog bovenop de scheiding van ouders een beperking blijkt te hebben dan zeg ik laat hem over een half jaar nog maar eens testen of over een jaar.'

Bijlage 3: Interview Alexandra Hameetman - Alexandra Animal Assisted Coaching

Doel: Het bedrijf, Alexandra en de werkwijzen van het bedrijf beter leren kennen.

Anonimiteitsafspraken: Cliënten anoniem, Alexandra Hameetman bij naam.

Datum: 01-04-2018

Tijd: 11.15

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: op papier

Over u:

1. Opleidingen:

'MBO Marketing en communicatie, Toegepaste psychologie, Maatschappelijk werk en dienstverlening, paard,- en lifecoaching'

2. Specialisatie:

'Jeugdhulpverlening met de hulp van het paard'

3. Eerdere werkervaringen:

'Stage bij Kairos Etten-Leur'

4. Functie in bedrijf nu:

'Zzp'er in eigen bedrijf: Alexandra – Animal Assisted Coaching'

5. Persoonlijke missie:

'Mensen verder helpen (samen met dieren)'

6. Hoe lang doet u dit werk al?

'Ongeveer 3 jaar.'

7. Hoe ervaart u uw werk?

'Het geeft voldoening om van betekenis te kunnen zijn voor mensen. Het is hard werken maar prachtig werk om te doen.'

Bedrijf:

8. Bedrijf:

'Alexandra – Animal Assisted Coaching (onderaannemer van Kairos A.A.I.)'

9. Hoe ziet uw week er ongeveer uit?

'Ongeveer 10 cliëntcontacturen. Ongeveer 2,5 dag met paardencoaching bezig (inclusief paardenverzorging). Daarnaast ben in werkvoorbereider bij Van Caam asbestverwijdering en Sloopwerken.'

Omdat het een onderaannemer is van Kairos A.A.I. is hier geen verdere vraagstelling nodig, daarvoor wordt verwezen naar het interview met Nicky Meijs.

Het traject:

10. Hoe wordt het behandeltraject bij u vormgegeven? Welke aspecten maken deel uit van het behandelplan?

'De kennismaking (vrijblijvend), intake, en een traject van onbepaalde tijd.'

11. Wat mag volgens u absoluut niet ontbreken in het traject?

‘Het intake gesprek is van belang om bijvoorbeeld de geschiedenis, het systeem om de cliënt, de kwaliteiten en doelen in kaart te brengen.’

12. Hoe ziet de aanmelding eruit?

‘Aanmelding kan telefonisch, via mail of via via komen. Een vrijblijvende kennismaking wordt aangeboden dan volgt een intakegesprek waar de doelen worden bepaald en er meer kennis over de cliënt wordt verkregen.’

13. Hoe ziet de hoofdfase eruit?

‘Spelenderwijs het versterken van de kwaliteiten en werken aan de doelen die er met ouders zijn gesteld. Dit traject duurt zo lang als het nodig en gewenst is.’

14. Hoe sluit u het traject af?

‘Wanneer gewenst kunnen doelen worden geëvalueerd. Meestal is het voornamelijk een gezellig afscheid voor de cliënt waarin we activiteiten plannen die de cliënt het leukste vindt!’

15. Hoe worden de doelen van cliënten vastgesteld?

‘Samen met ouders (of cliënt als het een meerderjarige is). Door middel van een uitgebreid intakeformulier.’

16. Hoe kiest u de juiste activiteiten bij de vastgestelde doelen?

‘Door gebruik te maken van verschillende methoden, literatuur, en ervaringen (bijvoorbeeld opgedaan bij cursussen en opleidingen).’

17. Wat is het belang van een goede opzet en het vastzetten van goede doelen volgens u?

‘Door doelen te bepalen en een zorgplan op te stellen kan er doelgericht worden gewerkt. Met behulp van de ‘ik-voel-me-goed-boeken’ kunnen de cliënt, de ouders en wij de vooruitgang volgen. Hierin schrijven we op wat de positieve ervaringen zijn. Op deze manier wordt er inzicht gegeven in het proces van de cliënt.’

18. Hoe reflecteert u de doelen?

‘Wanneer gewenst kunnen ouders een evaluatie plannen. Meestal wordt het proces gevolgd door korte terugkoppelingen bij haal,- en brengmomenten en via het ‘Ik-voel-me-goed-boek’.’

19. Wat doet u om zo goed mogelijk vraaggericht te werken?

‘Intake, en luisteren naar terugkoppelingen van ouders, en ook kind-volgend werken.’

20. Welke waarde hecht u aan het vraaggerichte werken?

‘Het is altijd belangrijk om het proces en de doelen van de cliënt voorop te stellen. Je werkt volgens de vragen die de cliënt en ouders stellen.’

Paardentherapie:

21. Wat zijn volgens u de werkzame factoren van het werken met paarden bij kinderen met autisme?

‘Het inzetten van paarden kan zeer nuttig zijn voor de educatie en motiverend werken. Het contact tussen een hulpverlener en de hulpzoekende is toegankelijker wanneer er een dier aanwezig is. Kinderen met autisme en paarden hebben bepaalde raakvlakken die valide mensen in mindere mate hebben. Kinderen met autisme ervaren de wereld anders en hierdoor is het vaak gemakkelijker om via een dier te communiceren dan rechtstreeks met mensen.’

22. Welke fouten kunnen worden gemaakt in het werken met paarden en waar moet dus op worden gelet?

'Ik vind het van belang om echt methoden en doelgerichte activiteiten aan te bieden. Daarnaast vind ik het van belang dat paardencoaches en therapeuten een erkende opleiding hebben gevolgd.'

23. Aan welke doelen kan een kind met autisme allemaal werken door middel van het werken met paarden?

'Emotieverkenning, sociale vaardigheidstraining, weerbaarheidstraining, contact leggen etc. Zie mijn website: <https://www.alexandra-aac.nl/werkwijze/hoe-ziet-dat-eruit/>.'

24. Welke spellen / sessies / oefeningen heeft u allemaal?

'Te veel om op te noemen! Wij maken plannen op maat voor cliënten en elk traject ziet er weer anders uit. Ook verzinnen we regelmatig andere activiteiten met die passender zijn voor een cliënt en zijn doelen. Daarnaast werken we veel met stagiaires die vaak een nuttige inbreng hebben. Voor een aantal activiteiten kan je meer vinden op mijn website: <https://www.alexandra-aac.nl/werkwijze/hoe-ziet-dat-eruit/>.'

25. Wat raadt u aan in het werken met kinderen die autisme en een communicatieve beperking hebben? Wat werkt volgens u wel en niet?

'Werk kind-volgend! Onderzoek waar de grenzen en beperkingen liggen maar werk vooral met de kwaliteiten en interesses. Bijvoorbeeld: Een jonge met autisme vind niets leuker dan door de plassen lopen. Leer hem tellen hoe vaak hij door de plas loopt (wanneer een doel is om tellen te bevorderen).'

26. Hoe bepaald u specifiek bij deze kinderen welk doel op dit moment belangrijk is?

'Aan de hand van de vragen en wensen van ouders.'

27. Hoe communiceert u met kinderen die autisme en een communicatieve beperking hebben? Hoe geeft u instructies en legt u oefeningen uit?

'Aan de hand van het Pec systeem en via de paarden en zo simpel mogelijk taalgebruik.'

28. Hoe zorgt u dat er voldoende uitdaging is voor deze kinderen tijdens de sessies?

'Uitdaging creëren. Peilen hoeveel uitdaging er gewenst is bij het kind.'

29. Hoe zorgt u dat kinderen niet steeds hetzelfde aan het doen zijn tijdens de sessies en dat er dus voldoende diversiteit is in het aanbod?

'Soms is hetzelfde doen zeer prettig voor een cliënt (vooral met autisme). Dit kan rust en regelmaat brengen. Andere kinderen willen elke keer een andere activiteit, dat is ook geen probleem. Dan moeten we onze creativiteit gebruiken!'

Bijlage 4: Interview Michelle Hendrikx - RomeoRanch

Doel: Het bedrijf, Michelle en de werkwijzen van het bedrijf beter leren kennen.

Anonimiteitsafspraken: Cliënten anoniem, Michelle Hendrikx

Datum: 20-03-2018

Tijd: 12.20 tot 16.00

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Opname en papier

Opname: 002

Over u:

1. Opleidingen:

‘-SPH Minor Jeugd en Afgestudeerd met autisme en paarden.

-Horseboy practicioner.

-Movement method (Horseboy zonder paarden) Mensen hebben thuis geen paard en dan moet je het ook toepassen.’

2. Eerdere werkervaringen:

‘Zorponny menno in panningen, limburg.

BuitenGewoon, individuele begeleiding met het paard.’

3. Functie in bedrijf nu:

‘Eigenaresse RomeoRanch.’

4. Persoonlijke missie:

‘Kinderen en gezinnen helpen. Autisme is iets moois, ik wil mensen dit in laten zien. De kracht zit erin.’

5. Hoe lang doet u dit werk al?

‘RomeoRanch is aan het opstarten, ik heb nu try out play dates. BuitenGewoon doe ik sinds 3 kwart jaar.’

6. Hoe ervaart u uw werk?

‘Ervaar het zoals je het wil. Belangrijk is de connectie met je eigen paarden.’

Bedrijf:

7. Bedrijf:

‘ROMEORANCH!’

8. Hoe ziet uw week er ongeveer uit?

‘Op dit moment is dit grotendeels nog bij BuitenGewoon, daar werk ik op maandag, woensdag en vrijdag dit is na schooltijd. En overdag ben ik bezig met de administratie en rapportages rondom RomeoRanch. Op dinsdag komt een stagiaire naar RomeoRanch. Dus dan gaan we echt de paarden trainen. En dan alles regelen voor de Playdates zoals het maken van de spellen. In het weekend heb ik dan regelmatig de Playdates. En dan komen ook de vrijwilligers en ben ik bezig met het trainen van de vrijwilligers. Dat is minimaal één keer per maand maar de laatste tijd is dat dan vaker geweest omdat ik veel mensen heb die het uit willen proberen. Mijn stagiaire is ook een van de vrijwilligers voor Playdates. Ik train zelf mijn vrijwilligers. Ze hebben soms ervaring met kinderen of paarden en soms met geen van beide maar die moeten het wel interessant vinden. Ik ben begonnen met try dates en dan kwamen de vrijwilligers hier eens in de maand naar toe en dan gingen we gewoon oefenen.

En dat deden we dan of met de knuffelbeer, want dat deden we in Texas ook, om het duo rijden te oefenen. Twee weken terug zijn we naar het bos geweest met de neefjes van mijn vriend en mijn neefje, om het schaduwen te oefenen, want dat zijn drie hele drukke kinderen. Je moet ook eigenlijk zorgen dat je het kind altijd binnen een armlengte houdt. Dus dat is dan leuk om te oefenen en op die manier train ik dus zelf eigenlijk mijn vrijwilligers.'

9. Missie:

'De missie van het bedrijf overlapt mijn persoonlijke missie.'

10. Visie:

'Ik werk volledig vanuit de visie van de Horseboymethod. Wij noemen het geen paardentherapie maar Playdates. De paarden moeten goed getraind zijn en ze moeten goed reageren want sommige reacties kun je niet trainen.'

11. Doelgroep:

'Dat is best ruim want het is gebaseerd op kinderen met autisme. Maar het is ook ADHD, PTSS, dus alle hersenen en zenuwstelsel stoornissen is het voor geschikt. Leeftijd kan ook enorm verschillen. Over het algemeen beginnen we vaak met zo jong mogelijke kinderen want hoe jonger we beginnen hoe beter je ze kunt helpen. We gaan ervanuit dat na 10 Playdates ouders weer voldoende handvaten hebben om er weer zelf tegenaan te kunnen. En vaak komen kinderen dan weer terug als ze in een nieuwe fase komen dus als ze naar de basisschool gaan of als ze gaan puberen, een verhuizing of een verandering in het gezin. Als ze dan weer tegen dingen aanlopen komen ze regelmatig terug.'

12. Hoeveel cliënten heeft het bedrijf?

'We hebben 4 gezinnen nu die al try-outs hebben gedaan en die door willen gaan.'

13. Hoeveel personeel heeft het bedrijf?

'Mijn vriend die helpt mij veel mee en dan heb ik één stagiaire op dit moment die waarschijnlijk wel blijft als vrijwilliger nadat ze haar stage heeft afgerond want die was er al wel vrijwilligerswerk aan het doen bij ons. En dan heb ik denk ik, ik kan het precies nakijken, 13 vrijwilligers plus mijn zus die het communicatie gedeelte mee oppakt, die heeft communicatie gestudeerd.'

Het traject:

14. Hoe wordt het behandeltraject bij u vormgegeven? Welke aspecten maken deel uit van het behandelplan?

'We starten gewoon met een intake en een try out, dus eerst kan het gezin gewoon gratis een keer een Playdate uitproberen om te kijken of het passend is. Dan starten we gewoon met de intake, dus samen stellen we dan de doelen op. Kijken we samen wat de ouders willen bereiken en wat voor handvaten ze mee willen krijgen. Dan starten we met 10 Playdates en na die Playdates komt er een evaluatiemoment. Dan gaan we ervanuit dat na de 10 Playdates ouders voldoende handvaten hebben om door te kunnen gaan, zo niet kunnen ouders weer voor 10 Playdates kiezen. Dat zie je ook weleens, in Texas kwam dat vaker voor. Dat ze dan zeggen van nu lopen we hier tegenaan, we hebben een nieuw doel.'

15. Hoe ziet de aanmelding eruit?

'Tot nu toe is dat gewoon vooral telefonisch eerst contact. Dan vraag ik even of ze een korte uitleg geven van hoe ziet het gezin eruit, waar lopen jullie tegenaan. Ik leg uit wat we doen en op welke manier we werken, zodat ouders ook in kunnen schatten of ze denken dat het

passend is. Vaak vraag ik ze ook nog even aan ze om een mailtje te sturen om even kort aan te geven wat zijn de positieve triggers voor het kind en wat zijn de negatieve triggers. Dat als ze voor een try-out komen we ook gelijk de omgeving op een goede manier aan kunnen passen.

16. Hoe ziet de hoofdfase eruit?

'Dat zijn dus die tien Playdates. Het hele gezin komt dan voor 2,5 uur naar RomeoRanch toe. En tijdens die Playdates is het dan voornamelijk gericht op volgen van het kind. We hebben de doelen van het kind, die houden we in ons hoofd. We kijken wat het kind op dat moment leuk vind om te doen en binnen de dingen die het kind op dat moment leuk vind om te doen werken we aan de doelen. Dus dat is gewoon heel creatief zijn. Zo was er bijvoorbeeld een kindje, die wil heel graag leren klokkijken, dat heeft hij zelf al aangegeven en die wil heel graag leren klokkijken. Het is een jongen met ADHD, die is gewoon ontzettend druk. Dus die kan ook niet ontspannen, dus dan kom je ook niet binnen als hij zo druk is, maar op het paard zakt dat af. Dus wat wij dus als idee hebben als hij dat ook leuk vind maar dat verwacht ik wel, is wij hebben een roundpen, dan gaan wij op het paard rijden, hij gaat bij mij op het paard zitten en dan zijn wij de grote wijzer en dan iemand uit zijn gezin is de kleine wijzer en dan oefenen we zo de klok. Je maakt een levende klok en op die manier gaan we dus spelenderwijs dat soort dingen leren. Het gezin dat zondag komt, die willen samenkomen omdat ze een heftig verleden hebben gehad. Die willen gewoon samenkomen, want één dochter daarvan krijgt begeleiding maar dat is individueel. Dat meisje vind het heel leuk als haar zusje meegaat, maar het in individueel dus zij kunnen dat niet bieden voor het hele gezin. Zij hebben zoiets van wij willen gewoon dichterbij elkaar komen, we willen gewoon samen een leuke tijd hebben. En dan werk je daaraan dat je bijvoorbeeld tikkertje gaat doen, met één op het paard en de rest van het gezin erbij. Dat je echt samenspel stimuleert.'

17. Hoe sluit u het traject af?

'In ieder geval met een evaluatie. De laatste Playdate geven we natuurlijk ook aan dat het de laatste Playdate is, dat maken we duidelijk voor de kinderen. En dan kijken we gewoon wat wil het kind nog graag doen, dan richten we ons daarop om het op een positieve manier af te kunnen sluiten. En dan eindigen we met de evaluatie en dat is samen met ouders. En dan gaan we kijken of ouders voor hun gevoel voldoende handvaten hebben binnen gehad en wat hebben wij gezien aan groei, eigenlijk een standaard evaluatie. Daarna besluiten we of de doelen voldoende behaalt zijn of dat ze nog nieuwe doelen hebben die ze willen zetten.'

18. Hoe worden de doelen van cliënten vastgesteld?

'Samen met ouders. We zien ouders als ervaringsdeskundige en als professional. Als broertjes en zusjes wat ouder zijn zouden we ze daar ook bij kunnen betrekken. Bij de Playdates betrekken we die sowieso. Die kennen vaak het kind toch anders dan hoe ouders het zien. Want ouders projecteren vaak verwachtingen op het kind wat broertjes en zusjes niet doen waardoor ze net een andere invalshoek hebben. Samen met ouders bekijken we gewoon van wat willen ze graag bereiken en dan zetten wij dat op een professionele manier om tot een doel. Maar alles gaat in samenspraak. Of het kind inspraak heeft ligt aan de leeftijd van het kind. Soms hebben ze een non-verbaal kind wat zelf helemaal niks in kan brengen. Maar bijvoorbeeld het kind wat zegt ik wil leren klokkijken, die geeft het zelf aan.'

19. Hoe kiest u de juiste activiteiten bij de vastgestelde doelen?

'Nee, want dat is dus echt het volgen van het kind. Want dat is wat verschilt van andere methodes inderdaad. Bij andere methodes kijk je van ik heb dit doel, die activiteit is daar werkzaam voor dus dat gaan we doen, klaar. Wat we hier doen, is we hebben dit doel, dat houden we in ons hoofd, we kijken wat het kind leuk vind, waar het kind op dat moment aan

begint, en dan gaan we samen aan een creatieve manier werken om dat doel daar in te brengen. Je kunt van te voren ook echt wel een spel maken maar dat moet dan gebaseerd op de interesses van het kind. En hou er rekening mee dat als het kind op dat moment niet geïnteresseerd is in het spel, dat je het dan gewoon links moet laten liggen. Voorbeeld: ik had een jongetje in Texas, ik moest een spel voor hem ontwikkelen. Omdat ik kort in tijd zat moest ik dat doen zonder dat ik hem had gezien. Dus gebaseerd op papier, daar stond in dat hij de hond leuk vond en daarin was geïnteresseerd en hij moest leren vertellen over zijn dag. Dan beginnen we met de standaard dingen zoals hoe voel je je, blij of verdrietig, eten naar de wc gaan en slapen, even de basis. Hij was niet heel verbaal. Toen heb ik met die hond een route uitgezet, heel de week aan bezig geweest om voetjes uit te knippen. Een blij Bo want de hond was Bo, en een verdrietige Bo maken en een WC en dat soort dingen. En dan kreeg je een beetje Dora de Explorer idee. Een tasje met een plastic drol en brokjes voor de hond en de blij en verdrietige en slapende bo in zaten. Toen kwam het jongetje aan, en toen bleek dat hij de hond wel interessant vond maar hij durfde niet dichtbij te komen. De keer ervoor had hij op het paard gezeten en had hij gezegd ik wil de hond volgen in het bos maar toen was er afstand. Hij heeft dat spel niet gespeeld, ik ben er heel de week aan bezig geweest, maar dan moet je kunnen zeggen, laat maar. Nou dat jongetje hebben we in twee uur tijd van Non-Verbaal naar meezingend zien gaan in die tijd. En dat vader ook verbaasd was. De keer erop heeft hij het spel wel gespeeld maar op dat moment moet je het los kunnen laten.'

20. Wat is het belang van een goede opzet en het vastzetten van goede doelen volgens u?
'Vooraf ook duidelijkheid, voor ouders en de kinderen. Wat wij ook doen tijdens de Playdate is dat ook een vrijwilliger op ouders staat. Je hebt een schaduw op de kinderen maar je hebt ook een vrijwilliger die bij ouders staat en die uitlegt waarom de schaduw iets doet. Want dan is dat voor ouders natuurlijk heel fijn om ook gewoon de doelen duidelijk te hebben en daardoor dus begrijpen van oke daarom doet hij dat, want we werken nu aan dat doel, dat dat voor ouders ook gewoon duidelijk is en dat we niet alleen maar zomaar wat doen. En sowieso vind ik het belangrijk dat ouders goed aangeven wat ze willen en dat je daar ook gewoon vanuit gaat.'

21. Wat doet u om zo goed mogelijk vraaggericht te werken?
'Buiten het aangeven van doelen van ouders is ook het volgen van het kind heel vraaggericht. En dat je niet zelf beslist. Als ouders zeggen van kunnen we die persoon meenemen, dat staat ook altijd vrij. Opa en oma kunnen meegaan, of een goede kennis die dichtbij het gezin staat kan ook meegaan. Wat dat betreft zijn we ook heel open. Iedereen kan er als zij willen bij zijn. Heel veel is mogelijk, ouders kunnen ernaar vragen en we staan open om erin mee te denken dan. In April krijgen we nog een gezin, een gezin met een heel heftig verleden. Moeder met vier kinderen. Door de wijkteam manager werd ik gebeld en die had gezegd, ze willen eigenlijk gewoon paardrijden. Toen heb ik wel overlegd van ik denk dat een Playdate veel fijner is. Met vier kinderen als je dan alleen maar gaat rijden dan moeten er drie naast het paard meelopen. Want ze heeft maar één rijpaard, en als het jonge kinderen zijn is dat een pittig eind want als ze allemaal een half uur willen rijden ben je gewoon twee uur weg. En dan zijn de kinderen anderhalf uur aan het lopen. En als je een Playdate doet kunnen de kinderen allemaal rijden maar ondertussen als ze dan aan het wachten zijn kunnen ze nog zoveel andere dingen doen. En dan kun je veel meer gezellig samen bezig zijn dan dat er vier mensen achter een paard aan lopen te sjouwen. Dus dan doe ik wel een overleg met aansturing. Als het tegenvalt in April en ze willen wel gewoon rijden dan doen we dat wel. Maar dan denk ik wel mee.'

22. Welke waarde hecht u aan het vraaggerichte werken?

'Ik vind dat gewoon heel belangrijk want ik ben dat gewoon al vaker tegengekomen dat ouders zeggen, wij hebben zo weinig invloed terwijl het toch wel hun kind is. Zij kennen het kind het beste en ze weten hoe het in elkaar steekt en wij ondersteunen daarin. En het is niet zo dat wij zeggen dat wij weten hoe jou kind in elkaar steekt want wij weten wat autisme is, dus luister maar naar ons. Zo werken we niet, jullie weten hoe een kind in elkaar steekt maar jullie lopen daar en daar tegen aan. Daar willen jullie professionele hulp op en daar ondersteunen wij, dat vind ik heel belangrijk. Dat ouders het gezag blijven houden.'

Paardentherapie:

23. Wat zijn volgens u de werkzame factoren van het werken met paarden bij kinderen met autisme?

'Dat is per kind ook wel verschillend natuurlijk. Het kan echt gewoon het feit zijn dat het paard toenadering zoekt maar wat wij in de horsemannmethode hebben onderzocht is het feit dat het rijden, zolang je duo rijdt of longride, dus niet het paard leiden, oxytocine vrijkomt het geluks en communicatie hormoon. Wat er gebeurt als jij spanning hebt dan span je je psoasspier aan, dat doen we ook als we vechten of vluchten, dan komt er cortisol vrij dat is heet stresshormoon, en kinderen met autisme en ook veel andere stoornissen hebben een overwerkende amygdala en dat maakt extra veel cortisol. Zoals Rupert altijd zei: 'Op het moment dat jij een boekje bent aan het lezen en er komt een olifant de kamer binnen stampen dan ga jij echt niet lezend in je boekje opzij, dan richt jij je volledig op die olifant en dan heb je niet meer door wat er in het boekje gebeurt.' Dat is wat wij wel vragen van kinderen met autisme. We zeggen je moet tegenover mij aan tafel gaan zitten, je moet me aankijken en ondertussen iets leren. Alleen dat aankijken is al die olifant die binnenkomt, en dan komt er niks meer binnen. En dat is dus wat wij met de paarden doen, je zit erachter je bent de stem en het oor, je hebt ze vast dus kinderen krijgen diepe druk, wat voor veel kinderen ook gewoon heel fijn is. Degene die naast het paard loopt heeft het paard niet vast zodat het paard mooi in balans blijft. Als jij voor fysiek, dan lopen ze naast het paard maar dan drijf je het paard uit elkaar. Wat wij doen is met een tieleman rijden omdat je met één hand rijdt en je het paard wel verzamelt moet rijden en dat is dan lastig zonder tieleman. Je zorgt dat het paard niet zijn hoofd naar voor kan steken maar een tieleman is best vrij want zodra hij zijn hoofd naar voren doet staat er geen druk meer op. Die dwingt ze niet in houding maar als jij je teugels korter pakt zet hij wat kracht bij. En die gebruiken we tijdens het rijden, verder geen hulpmiddelen. En dan rijden met het kind. Als je het paard leidt valt het paard uit elkaar. Een kind dat nooit rijdt, of het niet goed kan die valt dan naar voren en spant die psoasspier aan. En dan heb je weer cortisol. Maar als een paard verzamelt loopt en in balans is dan gaan de heupen ontspannen en bewegen en dan komt oxytocine vrij. Dat werkt ook als je het kind op je schouder neemt of op de schommel, daarom werkt de movement methode ook. Dat is wat we voornamelijk bij het paard zien. We hebben in Texas echt ouders gehad die aankwamen en die verontschuldigde zich dan omdat het kind op het paard ging praten, maar thuis is hij echt non-verbaal. Die ouders dachten dat ze overdreven hadden. Als je een paard heb wat heel sensorisch gericht is dan is de paardenvacht heel fijn of de warmte die het paard uitstraalt. Kinderen die niet verbaal zijn, onze shetlander die kan kunstjes waar je geen stem voor nodig hebt. Door te wijzen naar zijn been tilt hij zijn voeten op, door te schudden met jou hoofd doet hij dat ook. En dan kan een kind zien dat ook al kan hij het niet uitspreken dat hij dat toch van zo een paard gedaan krijgt. Dat werkt op zelfvertrouwen. Je bent met een heel team en je vraagt wat interesses zijn van het kind, bijvoorbeeld trainen. Dan ga je met je team over trainen praten en dan kun je af en toe expres een fout maken of een vraag stellen en dan iemand van je vrijwilligers hem na een opening laten beantwoorden. Zodat je geen directe vraag stelt aan een kind, maar als hij wil heeft hij wel de ruimte om te antwoorden of jou te

verbeteren. Anders slaat een kind dicht. Een voorbeeldje met C. hij moest graden leren van hoeken. En toen zei een vrijwilliger van nu ben ik hier afgeslagen en dat was een hoek van negentig graden die ik heb gedraaid. En toen zei een andere wat is dat dan en toen gingen ze in gesprek, kind C. nam toen alles wel op. Later test je het door een treasure hunt uit te zetten. Een zoektocht, en dan op dat moment hield hij van Simba en de Lion King. We hadden een tocht uit gezet en dan kreeg hij een geo driehoek mee. Als een hoek van zoveel graden maakt kom je Rafik tegen, als je een hoek van zoveel graden maakt kom je Simba tegen en zo was er een hele tocht uitgezet. Als iets niet lukte nam je het over en had je in je hoofd van dat lukt nog niet. Geen probleem we gaan weer door en zo toets je ze dus er is geen druk.'

24. Welke fouten kunnen worden gemaakt in het werken met paarden en waar moet dus op worden gelet?

'Je moet gewoon sowieso altijd op de veiligheid letten. Onze paarden zijn natuurlijk getraind maar het blijven dieren. Zorg ervoor dat als iemand op het paard zit dat je er altijd naar loopt. Naast het hoofd want als het paard te sterk wordt kan er altijd iemand aan het hoofd meepakken. Mocht het kind er ineens af willen, een kind met autisme kan het weleens niet inzien dat als hij zich opzij gooit dat hij dan nog een stuk naar beneden valt. Dan moet er ook iemand naast het kind lopen die dan ook gelijk het kind aan kan pakken van je. Dat zijn echt dingen van veiligheid die we in de gaten moeten houden.'

25. Aan welke doelen kan een kind met autisme allemaal werken door midden van het werken met paarden?

'Schoolse vaardigheden kunnen, zo dus ook echt de schoolvakken. Zo kun je bijvoorbeeld in verstoppertje biologie en aardrijkskunde doen. Zo kun je bijvoorbeeld ook in de spelletjes zoals tikkertje en verstoppertje, al die dingen die voor kinderen met autisme heel onlogisch zijn, want leg nou maar eens aan een kind uit als je tikkertje gaat spelen, Iemand is hem, maar nou tikt hij hem, dus nu is hij het, en nu hij en nou is die weer het. Dus wat wij doen is, we pakken het kind op het paard en we gaan tikkertje spelen en ondertussen roepen we van oow nu is je moeder hem dus we moeten wegrekken, te laat nu heeft ze ons getikt. Je ziet na een tijdje dat ze het doorkrijgen. Ook de Theory of Mind, het inzien van zichzelf. Die punten komen enorm naar voren. Dus schoolse vaardigheden en theory of mind. Wat we ook doen is obsessies die veel kinderen hebben die zetten we in hun kracht. Neem nou iemand die trainen heel leuk vind, die daar heel graag over verteld, sommige mensen gaan dat afremmen, ja stop maar over de trainen en nu even iets anders. Wij gaan daar juist in mee we vragen hoe alles zit. Het kind krijgt hierdoor meer zelfwaarde. In Texas hadden ze ondertussen een man die daar jonger is begonnen, en die vond geschiedenis geweldig. Als tic deed hij heel veel friemelen met zijn handen, hij was veel bezig met zijn handen. Nu maakt hij maliënkolders, dat is zijn werk. Dat is gewoon een hele mooie manier van een obsessie omzetten in werk. X die gewoon geobsedeerd was door zijn dieren die gaf spreekbeurten of gastlessen op scholen over zijn dieren. Schoolvaardigheden is omdat daar veel kinderen met autisme tegen aan lopen. Op een bank leren werkt vaak niet. Maar ook sociaal-emotionele doelen komen naar voren, bijvoorbeeld het gezin dat zegt wij willen samenkomen. Wij willen dat de kinderen meer samen gaan spelen. Dat jongetje dat klok leert kijken is een jongen die goed samen spelen maar hij kan zich ook heel goed afzonderen en lang alleen zijn. Misschien dat ouders daarvan zeggen, we zouden willen dat hij meer samen leert spelen op een positieve manier. Want hij is zo druk dat toen wij in het bos waren op het gezicht van een ander jongetje gaan staan, gewoon omdat hij zo druk was. Hij viel en hij sprong eroverheen. Dat soort dingen zorgen natuurlijk wel voor ruzie op het schoolplein dus daar werken we dan heel veel aan. En dat is dan ook een beetje weer die Theory of mind die dan naar voren komt want dan krijg je inzicht in je eigen gedrag. De paarden spiegelen natuurlijk altijd wel, tenminste als je een

beetje de juiste paarden hebt. Zoals Romeo die spiegelt enorm, we doen geen coaching maar je kunt het wel altijd er gebruik van maken. Dus samenkomen met het gezin, samen leren spelen op een positieve manier en inzicht geven in het eigen gedrag of Sova.'

26. Welke spellen / sessies / oefeningen heeft u allemaal?

'We hebben nummers op de trap met klittenband en het aantal paardenhoofden ernaast voor de nummers. En je ziet ook, ieder kind wat naar boven loopt dat gaat tellen dus het werkt. Trampoline, zandbak, wip, een grote bal en veel groot speelgoed om bewegingen mee te activeren. We hebben ook altijd wel verf in de wei liggen. Waarmee kinderen kunnen verven en dan kun je natuurlijk zelf ook weer iets maken wat leerzaam is. Als je weet dat een kind heel erg geïnteresseerd is in verf kun je bijvoorbeeld nummers richting de verf wegleggen zodat het kind onderweg telt, dus we hebben altijd nummers en altijd letters voor het alfabet. Verder is het echt aanpassen op het kind zelf welke spellen je creëert. Waar ik nu bijvoorbeeld mee bezig ben is, we hebben flesjes, dat zag ik op internet voorbij komen. En dan stonden die op een houten plaat waar dan de flesjes inzaten, zonder dop. Dan stond op het plankje nummer 1 of letter A en dan had je een dopje met de nummer 1 of Letter A. Dan moesten ze de dop op het flesje draaien. Dat kun je doen met hoofdletters en kleine letters met cijfers en streepjes. En zo kun je allemaal combinaties maken. En zo kun je ook allemaal verschillende combinaties maken, net als bijvoorbeeld het spelletje met die hond. In Texas hadden we ook een jongetje die geobsedeerd was door de film UP. En hij gebruikte woorden niet op de goede manier, de, het en een. Zij maakte puzzels van UP uit karton en dan kon hij kiezen tussen de of het. Dus het UP huis of De UP huis. Alleen de goede maakte het plaatje compleet en dan kon hij door naar de volgende. Dus het is echt een vorm van heel creatief zijn. Zo is het ook nooit hetzelfde. Ook hebben we de ballenbak. We hebben laatst een jongen gehad die heel erg sensorisch gericht was, die vond de ballenbak heel leuk om te ontspannen. Nu hebben we alleen paarse ballen, ik wil nog kijken naar andere kleuren ballen. We deden in Texas bijvoorbeeld het sorteren van kleuren. We hadden ook een sneeuwpop gemaakt, want we hadden een kerst Playdate met heel veel kinderen. En die had gaten op de plekken van de knopen, de ene geel, de ander groen en de laatste rood. En dan mochten de kinderen vanaf het paard de ballen in de goede gaten gooien. En dat kun je dan weer gaan bellen. Ook paarden verven is sensorisch, vingerverven. Voor sommige is dat moeilijk want dan worden de vingers vies. Maar vaak is het heel leuk. Kinderen zien dat als ze hun hand erop duwen dat dan hun hand achterblijft, en dan kun je zeggen kijk mijn hand is groter dan de jouwe. Dat is inzicht. Je kunt op het paard een rekensom opschrijven, als ze wat verder zijn. Op die manier kun je het paard ook weer inzetten. Je zou het hart kunnen tekenen van waar zit nou het hart en welke botten zitten waar en waar zitten die bij jou. Dat is biologie. Als het paard aan het eten is, dan ga je tekenen waar gaat het eten langs, hoe komt het in de maag, wat gebeurt er in de maag en hoe komt het er weer uit, dat is ook weer biologie. Op die manier kun je echt gewoon heel creatief zijn.'

27. Wat raadt u aan in het werken met kinderen die autisme en een communicatieve beperking hebben? Wat werkt volgens u wel en niet?

'Volgen, kijken waar hun interesses naar toegaan, en kijken om daarbinnen communicatie te ontwikkelen. Zonder te veel druk erop te zetten. Geen directe vragen stellen maar gewoon interesses tonen. Dat laat zien dat jij ook geïnteresseerd bent in wat hun interessant vinden. Bij motivatieproblemen zou ik niet werken met externe motivatie, dat ze dan weer die beloning krijgen, maar ik denk dat innerlijke motivatie heel belangrijk is. Ik heb een jongetje die huiswerk maken altijd niet leuk vind want dat gaat ten kosten van zijn vrije tijd. Hij is beter ontwikkelt en zit op het regulier onderwijs. Ik heb daartegen gezegd van, later zal je in de Efteling willen werken om achtbanen te ontwikkelen, hoe leert het brein, hoe leren mensen

dingen. Door informatie op te nemen zei hij, ik zeg ja en hoe doe je dat, door te lezen zei hij. Ik zeg ja en wat denk je van doen? Ja ook wel. Als je 1 keer iets leert of doet onthoudt jij het dan meteen? Nee, dat moet je herhalen zei hij. Zo was hij stap voor stap bezig. Want waarom gaan mensen dan naar school? Ja om dingen te leren want dan kan je later een baan hebben die je leuk vind. Waarom werken mensen dan? Voor geld voor eten en drinken. Ik zei niet alleen daarvoor, ook om leuke dingen te doen en naar de Efteling te gaan. Ja zei hij. Ik zeg waarom zouden ze dan huiswerk maken? Dat wist hij niet. Ik zei vertellen ze bij jou op school elke dag hetzelfde wordt het elke dag herhaalt? Nee ik leer elke dag iets nieuws, nou zeg ik waarvoor zou het huiswerk dan zijn? Ja om te herhalen. En toen was de cirkel rond. Stapje voor stappen uitleggen waarom iets belangrijk is, je moet er diep op in gaan. Ik kan het wel gewoon zeggen maar ik heb het helemaal uitgetekend voor hem. Dat heb ik geplastificeerd en als hij uit school komt en huiswerk maakt legt moeder dat op tafel, en dan kan hij elke dag zien waarom hij zijn huiswerk maakt. Niet alleen dat het moet maar ook waarom. Het is heel belangrijk om er diep op in te gaan.'

28. Hoe bepaald u specifiek bij deze kinderen welk doel op dit moment belangrijk is? *'Ik denk dat ouders ook wel aan kunnen geven sowieso welk doel voor hun het belangrijkste is. En ik denk dat het ook van de activiteit die het kind kiest afhangt welk doel je daar het beste in kunt verwerken. Je werkt niet perse aan 1 doel. Je kan ook aan twee doelen werken soms in 1 activiteit. Dat verhaal met de speurtocht en de hond was zowel emotieherkenning als vertellen over je dag. Dat zijn twee doelen.'*

29. Hoe communiceert u met kinderen die autisme en een communicatieve beperking hebben? Hoe geeft u instructies en legt u oefeningen uit? *'Geen oog contact of directe moeilijke vragen. Als je zeker weet dat het kan, dan moet je het doen maar als je niet zeker weet of het kind dan dichtslaat moet je gewoon geen directe vragen stellen. Volg echt de interesses en zorg dat je een veilige omgeving hebt. Je moet proberen geen Nee te zeggen. Je moet de omgeving ook echt zo aanpassen dat dat nooit hoeft. Een kind moet niet door de draden heen gaan, je mag niet nee nee nee dat mag niet zeggen dan ga je hem proberen af te leiden. Je mag ook niet als het kind te dicht bij het paard komt, of iemand pijn doet dan ga je ze afleiden. Nee nee nee horen ze constant, en je wil een positieve omgeving houden. En tuurlijk als hij iemand pijn doet en er is geen andere manier dan houdt je ze tegen, want veiligheid gaat voor alles. Voor jezelf, de kinderen en de paarden. Als je ze af kan leiden en het misschien bij een hoger niveau later kan benoemen dan moet je het op die manier aanpakken.'*

30. Hoe zorgt u dat er voldoende uitdaging is voor deze kinderen tijdens de sessies? *'Door van te voren de omgeving in te richten op hun interesses. Daarom is het heel belangrijk om van te voren te weten wat het kind leuk vind. Het kan natuurlijk dat als ze eens per maand komen dat ze een maand later een totaal andere obsessie hebben, Van Thomas de Trein naar pokémon. Je leest je van te voren even in, als je zelf niks van het onderwerp weet kun je heel weinig. Je zorgt dat er minimaal 1 persoon in je team is die er wat vanaf weet. En als er niemand is dan moet iemand zich inlezen. Niet perse heel veel, maar wel wat zodat je in gesprek kan gaan. Dat is vooral belangrijk. Je moet ook niet iedere keer de omgeving op precies dezelfde manier inrichten, er mag best wat verandering in zijn, geen grote want dat is niet fijn. Maar ze moeten steeds iets tegenkomen wat hun interesse kan oproepen.'*

31. Hoe zorgt u dat kinderen niet steeds hetzelfde aan het doen zijn tijdens de sessies en dat er dus voldoende diversiteit is in het aanbod?

‘Ja want ik, doe bij BuitenGewoon werken met Picto’s. Hij koos steeds voor hetzelfde dus toen heb ik die picto eruit gehaald. En hierbij doe je dat ook. Als een kind constant bezig is met verven en je komt daar niet verder in dan zorg je gewoon de volgende keer dat de verf er niet is. Of dat de verf het laatste uur pas komt. Je kan ze ook altijd zelf stimuleren om iets leuks te gaan doen. Bijvoorbeeld als je een kind hebt, wat niet in het paard geïnteresseerd is of lijkt. Dan blijft ze misschien op een punt spelen. Dan ga je eens met het paard naar het kind toe in plaats van andersom. Zodat ze ook eens kan zien van, oow dat kan ook nog. En dus op die manier kun je ze stimuleren om andere dingen te doen. Maar we zeggen nooit je moet nu mee, dat doen we niet. Als kinderen trouwens niet op het paard willen kunnen we ze ook in de kruiwagen zetten en ze daarmee rondrijden.’

Horse Boy Method & Movement Method:

1. Kunt u kort uitleggen wat de methodes inhouden?

‘De Horseboy methode is het volgen van het kind en het door middel van paardrijden oxytocine vrij laten komen, dit niveau verhogen. Spelenderwijs aan doelen werken en dingen leren. De movement method is hetzelfde zonder praten, handig voor ouders om mee naar huis te nemen. Bewegen Bewegen Bewegen! Dat is meestal de Slogan. De methodes zijn van Rupert Isaacson.’

2. Wat zijn volgens u de werkzame factoren in de methodes?

‘Het buiten zijn is een belangrijke, de positieve omgeving. Je moet op een positieve manier het kind benaderen. Je gaat kijken naar de krachten, niet naar wat niet lukt maar naar wat wel lukt.’

3. Wat zijn volgens u de valkuilen van de methodes?

‘Ik heb dit nog niet echt ervaren. Het is belangrijk om te zorgen dat je omgeving veilig is. Want je wil wel dat het veilig blijft. Zo riep ik net naar mijn stagiaire dat ze die kruiwagen niet mag gebruiken voor mest omdat er kinderen in gaan. Dat zijn gewoon dingen, kinderen met autisme stoppen misschien hun vingers sneller in hun mond. Als ze in de kruiwagen hebben gezeten en er zat nog een beetje mest aan dan worden ze hartstikke ziek. Dat is wel, het loslaten van het kinderen moet in een super veilige omgeving gebeuren. Dat is ook de reden waarom we een zandbak hebben. Want ja, we hebben een bak, dat is een en al zand maar daar mesten de paarden ook. Dus als een kind in het zand wil spelen dan stimuleren we ook echt dat ze in de dichte zandbak gaan waar ook geen katten in kunnen, zodat als ze een keer zand in hun mond steken, dat ze niet gelijk mest binnen krijgen. Dat zijn dingen waar je echt rekening mee moet houden als je zo wilt werken. Daarom moeten deze paarden ook gewoon echt goed getraind zijn, want je moet niet tegen een kind moeten zeggen, je mag niet achter het paard langs rennen. Ouders doen dit automatisch, maar dat hoeft bij de paarden dus niet. Ik heb ze echt staan pesten door achter ze te staan en te duwen tot hij zijn voeten niet meer optilde. Heel veel belonen als ze het niet doen en bij wel doen gelijk afstraffen.’

4. Hoe ervaart u het werken met de methodes?

‘Heel fijn, het is een ontspannen manier van werken. Je moet wel in staat zijn dat als je een fout maakt dat je gewoon jezelf kunt vergeven. Maar het is doordat je het kind plezier ziet hebben, is het een fijne manier van werken. Ik heb een keer stage gelopen op een woonvoorziening en daar was het echt alleen maar politie agentje spelen en dat was gewoon niks voor mij. Bij BuitenGewoon wordt ik ook eigenlijk gewoon vrij gelaten en ik pas dus ook heel veel van deze methode toe. Ik laat ze zelf kiezen wat ze doen, soms twee keuzes. Ik dwing

ze niet want met tegenzin werken kost veel energie en het kind leert er niet zoveel van. Kinderen hebben plezier en dat is het mooiste wat er is!’

5. Kunt u een voorbeeld geven van hoe zo een oefening eruit ziet per methode?

‘De Horseboy methode, het rekenen, je zet het gezin op het rij. Bijvoorbeeld vier gezinsleden. Jij gaat op het paard met het kind voorop zitten en dan ga je 2 + 2 doen. Je haalt ze uit elkaar en je gaat ze als schapen bij elkaar drijven. Zo heb je er twee en zo vier.

De movement method, de kinderen in de kruiwagen of op je schouders zetten en dan met het hele gezin tikkertje spelen. In de kruiwagen is het een pool noodle waarmee je slaat, want dan kan je hart slaan maar niemand pijn doen. Het is een actieve manier van spelen. Het is niet de bedoeling dat het kind overprikkelt raakt doordat het te snel gaat. Maar je kunt wel gewoon het hele gezin betrekken bij het spel, want dat is vaak het probleem. Voor het kind is het dan vaak moeilijk te begrijpen en dan kunnen ze het toch samen doen zonder dat het fout gaat.’

Zijn er nog vragen die u gemist heeft of dingen die u kwijt wilt?

‘Nee, ik heb denk ik alles wel besproken.’

Bijlage 5: Interviews ouders en begeleiders van cliënten Kilkieran Equestrian Farm

Interview Mevrouw Delany

Doel: Te weten komen hoe ouders de therapie ervaren.

Anonimiteitsafspraken: Achternaam ouder mag worden gebruikt, naam kind niet.

Datum: 12-04-2018

Tijd: 14.00 uur

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Opname en papier

Opname: 003

About U:

1. Last name (afhankelijk van toestemming):
"Delany"
2. What is your connection to the child?
"I am her Mother."
3. How long have you been using the facilities of Kilkieran Equestrian Farm?
"Two years now."

Registration

1. What did you expect when you first came to K.E.F.?
"To be honest, I did not know what to expect. I heard about Therapy Horse Riding, I thought it would be something that could really help X. But because I did not have much of a horse background I did not know what to expect. So I came here with an open mind."
2. How did you experience the registration and intake?
"It was very good. Yvonne took the time and showed us around and tried to explain Therapy Horse Riding a bit more to us. What it involved. Then she asked us if we would come back and give it a try. Just to give us a first impression. I did have to fill out a form. It was good because I think it is good to know. There was a lot of questions about the kids abilities and disabilities and it is good to know of each child what he can do and what he can't. Here there needs are it is very important. So, some people don't like the forms, but I think it is important in this case."
3. What did you hope the child would learn during the sessions when you first came to K.E.F.?
"The main thing we were coming for was gross motor skills. She does not have any balance. I find that terribly hard. So that was number one. Then came different things like, she has sensory processing problems, so that might really help. And just for her to have a hobby, just for her to have something fun. And she loves animals, so we thought it was a good fit."

The Goals

4. What goals has the child been working on during the sessions?
"Probably extra stuff has been coming with that, fine motor skills. I did not know what all was involved. There were games that were for stretching and the motor skills and language

and that stuff. There is been extra. And she has made some lovely friends here. And that is very important too."

5. How was decided which goals had to be set?

"It is two years ago now, I think it may well have been on the forms. I can't remember the forms, sorry. But I think it might have been on them. She always each time, especially at the start we would go through what she was doing."

6. How was decided which goal was the most important to work on first?

"I don't think it was specific one set goal. But I could see that the gross motor skills where definitely going to be helped."

7. Are you satisfied with the way Yvonne Hoban sets goals? Would you like something different?

"I am really happy. We are here two years and I keep going back every week. Yvonne is great at judging how things are going. If something is not working, she knows. Then she says we will try something different next week. I just put my faith in Yvonne cause she knows X very well, and she knows what is working and what is not working at all."

8. Do you see the child progress on the goals that where set? What do you see?

"Yeah, her balance from the day that she started was definitely improved. We have photographs of the first couple of sessions and X is just forward on the horse. And now Yvonne is barely holding on to her. Her back, it is just up right. She does it all by herself and we definitely see a difference in that."

9. What other goals would you like to see Yvonne working on with the child?

"I don't know. I am thinking, we will come back to this. (...) To work on the concentration that could be a new goal for her."

10. Does the child show the improvements at home?

"You can see, even the drive home after we come here is way more relax than the journey to come here. I can see the difference."

11. Does Yvonne give you tools to move forward with the improvements at home?

"No, not necessarily"

12. If not, would you like her to? And if she does, do you think she does it enough? And what kind of tools does she give you?

"Yes, if she thinks it is something that could help X. I am always open to it."

The Reflections

1. How many times do you reflect on the goals that where set with Yvonne?

"I suppose what it is with X is, I am always constantly looking at her progress and see how things are going, bur Yvonne always gives feedback at the end of each sessions. Always at the end after I talk to her."

2. Do you think this is enough and why? How many times would you prefer?

"Yeah I think it is. Because Yvonne is very good, she will always give a few minutes at the end. You never feel rushed. Even though I know she probably has 3 to 4 lessons lined up. You never feel rushed. She will always find time. She always gives the feedback. I think the way it

is with X works really well at the end of each session that she gives feedback than, I think that helps."

3. How is decided when working on a goal is finished or not?

"That they would go on through a different goal or horse? Well X started on Macy, the smallest one. Sometimes she would go to the different bigger horses sitting on top. But I really leave it up to Yvonne. She knows from a professional point of view what might help or work. So, yeah, I suppose it just depends on what Yvonne thinks. And on what help she has as well. I let her decide whether a goal is finished or if it is not time to move in yet."

4. Would you like to change anything about the reflections and the way Yvonne does them?

"No, I suppose maybe it might help if we look back at the initial form. That you can see, this is where we were at and where we are at. Maybe that might help. I can't even remember what I put on that initial form. Maybe just to sit and talk about the form and to compare it to another, that might help."

5. Do you get a written down reflection on the goals, or receive them in any other way? If not, would you want that? If so, are you satisfied with it?

"Just Verbal, Maybe I would want a reflection on paper every six months or something like that, that would be nice."

6. Do you, or the child, get pictures of the sessions as a memory, if not, do you want that? If so, are you satisfied with it?

"We have them from some of the camps. But I, myself, take pictures from time to time, and I look up her Facebook and there is some nice pictures on that as well. If I want pictures I can take them."

7. Do you have any tips for Yvonne to improve the registration/intake, the way she sets goals and reflects on them?

"I can't speak highly enough of her. Because I think she is just very knowledgeable from her background of people with intellectual disability. And even from the horses point of view as well. And I think she approached it so well."

The activities

1. What kind of activities has the child been doing with Yvonne?

"Well they usually start in the arena, then she is picking things up from the buckets. That is what helps with her, reaching across. And she is doing ring stackers you know stuff like that. Or playing with balls. It is very hard to get her to concentrate. She has ADHD, autism and some other issues. So really the best thing Yvonne does is, she sings to her. Which just shows how Yvonne is so adaptable. She tries it all. With X she is able to gather the sing songs and then she will make a game out of it. She is also that bother on forest walk and walking around the farm because, she probably gets more out of that than some of the playing games. She is just never really been into that, not anywhere, not at home or at school. Activities, Jigsaws and stuff like that, she is never really into that. So that is a great way Yvonne does that. Because she is still getting the benefits. Even just a walk."

2. Do you know the purpose of those activities, what is it?

"She does that most of the time."

3. Do you think the activities fit the goals well or not, why?

"Yeah yeah, it depends on her concentration, she will try but if it does not work she does not give up. But especially at school we need X to try and do some of these table topics and stuff like that so, it is good to keep trying, and she does that."

4. Do you think the activities challenge the child enough, and why?

"Yeah, cause I know some of the activities are stuff that she just does not like to do. But Yvonne does it in a fun way and in a different way."

5. Are you satisfied with the amount of activities Yvonne offers to the child, why?

"Yeah, I am. She does try to mix them."

6. What other, maybe new, activities would you like to see Yvonne do with the child?

"I know she does it sometimes at the camps, but maybe just a bit more of brushing the horse and take care of the horse. Even just for a few minutes, there might not be time, maybe even a minute or two or less can be very helpful. Just more of the sensory side and brushing. And maybe visual schedules or something like that as well."

7. Does Yvonne ever involve you in the activities she does with the child?

"No."

8. Would you want to get involved in the activities with the child if it would help the child and in what way?

"If it would be of any help, absolutely I would, but with X the thing is, sometimes she does better if I am not there. No, she might play up a little more if I am there. So if it might help absolutely."

9. Do you think the child should be able to decide what he or she wants to do during a session?

"Yeah, in certain elements."

10. How long do you think a session of activities should take?

"I think that 30 minutes is nearly enough, I just think there should be a couple of more minutes, maybe like 5, to give just a quick brush, I think."

11. What do you think a session should involve at least?

"What activities? It is exactly what they do, just the movement. As much movement as possible I think. She needs movement."

12. Would you like the child to do different activities every time they come to K.E.F.?

How often would you like activities to change?

"It is just when she finds an activity difficult or she is just not interested, to know to move on. But if it is something that is involving fine motor skills, then that should be maybe kept going for a few weeks in a row."

13. Do you have any tips for Yvonne to improve the activities?

"X uses de PECS at home, X responds very well to them. Or photographs as well. She does respond better to actual photographs, rather than animations and cartoons or tv. Just real"

pictures. Like at home we do a schedule, the days of the weeks and just pictures of her school, a picture of her and Macy, like what she is going to do. So even something like that might help for X. Maybe this lesson we are going to do, like a picture of the horse she is going on and the arena and the gate and then a picture of a cow. She loves to see the cows. If they are going to do something straight away then she does not like what she is going to do first, but she knows there is something else afterwards what she does like."

The child

1. How do you think the child experiences the activities?

"I think she enjoys maybe not some of the fine motor skills, or that she told her what they would do next and then she does it anyway. But the walks around the farm, she really enjoys that. She loves that."

2. Do you have the impression the child is satisfied with the activities?

"She might be challenged with some of them, so maybe she might not enjoy does. But I think they are important, and she needs to do them. But overall she is, definitely."

3. If the child is able to communicate somehow, does it ever say or show anything about how he or she experiences the sessions with Yvonne, if so than what?

"Yeah, on the ride home as well as when we get home, she will tell my husband which horse she was on. She talks a lot about it so we ignore her just sometimes. She does talk about it afterwards."

General

1. What do you hope the outcome of my project brings for you and the child?

"Just, any help. Any help just in the whole field of autism. Just that you want to help. And if it helps Yvonne, I am always willing to do anything I can to help."

2. Is there anything else you would like to say?

"No, not really."

Interview Mevrouw Holoham

Doel: Te weten komen hoe ouders de therapie ervaren.

Anonimiteitsafspraken: Achternaam ouder, kind anoniem.

Datum: 13-04-2018

Tijd: 9.30 uur

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Opname en papier

Opname: 004

About U:

1. Last name (afhankelijk van toestemming):
"Holoham."

2. What is your connection to the child?
"I am the mother."

3. How long have you been using the facilities of Kilkieran Equestrian Farm?
"I have to think about that. I think about six months, I am not sure about that, it could be longer. I might have to check that with Yvonne. I can't remember how long ago we started."

Registration

4. What did you expect when you first came to K.E.F.?
"I didn't really know what to expect to be honest. I did not know about Therapeutic Horse Riding for children with autism, so Yvonne introduced that to me. So I was kind off really learning from her, and what she knew. And what she did not know the first time, she knew the second time."

5. How did you experience the registration and intake?
"Very good, Yeah. They were very accommodating. X would be very nervous at first. He would not sit on a horse. If you sat him up he got straight off the other side. So Yvonne came up with the idea that Ciara or Lieke, her daughters would sit on the horse with him. And after two sessions he was able to go on his own."

6. What do you think is important during the registration and intake?
"Just information about the child's sensory needs, likes and dislikes, and especially ways to prevent miscommunication, especially with a child with no words."

7. What did you hope the child would learn during the sessions when you first came to K.E.F.?
"Really, we'd hoped that the deep pressure getting from the horse riding, would help X settle more because he is a really hyper child. To bring him back to that baseline is what we really hoped for, and after that, it was just matching up with colours and doing the little games around, ones he was happy."

The Goals

8. What goals has the child been working on during the sessions?
"He is been working on jigsaws and matching colours."

9. How was decided which goals had to be set?

"Yvonne just decided, I think she kind of observed X in the first few sessions. She saw what he was willing to do as well as he was able to do. And able to follow then and work with it."

10. Are you satisfied with the way Yvonne Hoban sets goals? Would you like something different?

"I would like to maybe have a chat about the goals and where she is going maybe. It would be a nice idea, kind of just, I don't stay for the sessions so I don't get to see how he gets on, he sometimes works better when I am not there. And Yvonne sets her own goals, so she came down and said: "Oow, did you know he could do that?" And I am like: "Yeah he can always match colours." So Yvonne didn't know that and thought she had taught him the colours but he had already done it."

11. Do you see the child progress on the goals that were set? What do you see?

"Yeah, I do absolutely. Because at the start when Yvonne would go around the farm with him, you know that coloured rings that she has, at the very start it was hard to get X to even look at them, let alone put one on the right colour. And, so now he is able to match them all perfect. He has an improvement in his concentration when he is on the horse."

12. What other goals would you like to see Yvonne working on with the child?

"I am not sure really. I would like to work a little bit more with his Lámh, his hand signs, with Yvonne as well. Because we are really pushing for that here at home, getting Yvonne to work with it as well, that would be great. And really just work out more goals, I don't really know how much Yvonne can do with the horses. I think I would like to work more with Yvonne and stay to see what she is working on. It was lovely to drop him off and have that little half an hour to myself, but for him to get the most out of it I think maybe I should be there."

13. Does the child show the improvements at home?

"You would see a difference, yeah, when he comes back from horse riding. He would be generally happier coming home. He really enjoys his time on the horse. Usually the faster the better for him. He loves the trotting."

14. Does Yvonne give you tools to move forward with the improvements at home?

"No."

15. If not, would you like her to? And if she does, do you think she does it enough? And what kind of tools does she give you?

"Yeah, Yeah, I would be open to it."

The Reflections

16. How many times do you reflect on the goals that were set with Yvonne?

"Not really at all. She would have a chat with me, whenever she comes back from the therapy. When X comes down from the horse and she'd say, oow he did very well today or we tried this today and it did not really work. And she asks me why, why do you think it did not work. We have a chat about that but I don't know at the start of the day what she is going to do with him."

17. Do you think this is enough and why? How many times would you prefer?
"Yeah, I would prefer to maybe discuss before the session what she is going to do. It would be nice to know and maybe then I will be able to give her tips. For example how X would have done in school or something like that. Where she can work from."

18. How is decided when working on a goal is finished or not?
"There is not really. Yvonne just decides herself what she is doing."

19. Do you get a written down reflection on the goals, or receive them in any other way? If not, would you want that? If so, are you satisfied with it?
"No, but I would like that. Just like to have the chat about it to maybe discuss before and then. Especially, I know when I stay I would know how the session went. That is a thing that we might need to work on."

20. Do you, or the child, get pictures of the sessions as a memory, if not, do you want that? If so, are you satisfied with it?
"No, once she did take a photo of him because he was lying on the horse. That was the only time. I would like them more. We all love pictures of our children, don't we?"

21. Do you have any tips for Yvonne to improve the registration/intake, the way she sets goals and reflects on them?
"Registration, I found. She gave me a form to fill out. And it was a very detailed form. As a parent of a child with special needs, you are constantly filling out forms. I would love to just have a chat like this, and she gone through the form. And chat about what she needs to know specifically. You could go anywhere you could be writing for days on them. I feel like there is so much information needed. It would be easier to have a chat and discuss that."

The activities

22. What kind of activities has the child been doing with Yvonne?
"I know he was doing the jigsaws, the insert jigsaws not the separate pieces but the insert of the animals. She had him matching colours, he would have to take the piece out of the bucket put it into the back. Then they walk to the jigsaw and he has to get it out of the back and put it on. That and the matching of the colour rings. That is all I know about it."

23. Do you know the purpose of those activities, what is it?
"Yeah, it would be for his hand skills, his eye coordination, his matching of colours and recognizing of the pictures. I just assumed that are the goals."

24. Do you think the activities fit the goals well or not, why?
"They are a good starting base, but I do kind of feel that we are a bit lost with him at the minute. I know that Yvonne last week was like, it did not go well and he did not get the pictures that she was trying to match with him. With X they have to be very clear or very, very bright. For him to be interested. They were quiet faded pictures and he has no interest in them then however."

25. Do you think the activities challenge the child enough, and why?
"Yeah, but I do think we can start pushing him further."

26. Are you satisfied with the amount of activities Yvonne offers to the child, why?
"She has done pretty well so far with a lot of things, but I do think we are now at the point we need to step it up a little. But then again I do not see all the activities. Maybe I do not know about some of them."

27. What other, maybe new, activities would you like to see Yvonne do with the child?
"I am not really sure what she is going to offer, what activities could be done. To be honest we are working on different things at home, like stacking, building. His writing skills are very poor. He has very little interest in it. To get him interested a bit more writing, or painting. Do you know that kind of style and that kind of things."

28. Does Yvonne ever involve you in the activities she does with the child?
"No."

29. Would you want to get involved in the activities with the child if it would help the child and in what way?
"Yes. Absolutely, and as well our daughter is seven and she loves helping and working with the horses herself. And it would help with X his learning. So it would be great."

30. Do you think the child should be able to decide what he or she wants to do during a session?
"Not really no, he is not verbal at all and his communication skills are poor. Still we are working on all of them. We have pictures and stuff. I think if X was left to his own devices he would just lie on the horse. He could pick one from two pictures, that would be nice, that would be oke. If he had a multiple of choices he would just trot all time."

31. How long do you think a session of activities should take?
"I like to see it a little bit longer. I think he'd cope with 45 minutes on the horse."

32. What do you think a session should involve at least?
"I don't know to be honest. I suppose a bit of variety. In maybe two or three different tasks around the arena with the trotting or even around the farm. Whichever works, but I think with X when you go around the farm he spends the whole time looking at the threes. He gets lost. He loves the threes and watching the wind blow. The more nature, the more you lose him."

33. Would you like the child to do different activities every time they come to K.E.F.?
 How often would you like activities to change?
"When he is completed and mastered and they are no longer a challenge, then change them. But not every time, no."

34. Do you have any tips for Yvonne to improve the activities?
"Just, brighter, clearer. Just, other than that no. She is very good at working with him. And very good at watching him and observing him."

The child

35. How do you think the child experiences the activities?
"I think he does very well at them, he is always happy when he comes home. He jumps of the horse with a big smile on his face and runs to the back to the trampoline to get his happy out. He loves it when Yvonne is in the arena during the days, when we are home. He will be standing over at the ditch, trying to look in to see what she is doing. He loves it."

36. Do you have the impression the child is satisfied with the activities?
"Some days, it depends on the activities. Like last week, it did not work well but it was faded so I think you are going to improve a lot of that."

37. If the child is able to communicate somehow, does it ever say or show anything about how he or she experiences the sessions with Yvonne, if so than what?
"No."

General

38. What do you hope the outcome of my project brings for you and the child?
"To be honest, I hope that you can set clear goals for myself and Yvonne. Just to help X and help him move forward. And make the horse riding do more for him. Cause I feel like it can, but like that Yvonne is not long at it and that she is trying to figure things out as she goes. So said you were definitely going to help when you came."

39. Is there anything else you would like to say?
"No, I don't think so, no."

Interview mevrouw Phelan

Doel: Te weten komen hoe ouders de therapie ervaren.

Anonimiteitsafspraken: Achternaam ouder, kind anoniem.

Datum: 13-04-2018

Tijd: 9.30 uur

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Opname en papier

Opname: 006

About U:

1. Last name (afhankelijk van toestemming):
"Phelan."

2. What is your connection to the child?
"I am her mother."

3. How long have you been using the facilities of Kilkieran Equestrian Farm?
"Almost two months. Just over two months now actually. Over every Friday."

Registration

4. What did you expect when you first came to K.E.F.?
"I did not know, I hoped that it would just be for therapy and for anxiety and just with animals and gentle. I spoke to Yvonne on the phone and then I came over. I did not have any expectations, and I did not know what it was."

5. How did you experience the registration and intake?
"Brilliant, very easy. We met with Yvonne and Yvonne showed X around and myself. Until X got very relaxed in the environment. And then we took forms home with us. We were able to take home the registration forms and go through everything before bringing it back with Yvonne."

6. What do you think is important during the registration and intake?
"The understanding of the conditions of the child. The differences between the children especially with the special needs. And the side that Yvonne is providing, and she really does. The way we did the registration and I gave her the forms, and she had actually never heard of mental coordination disorder with anxiety. So the week after, I came back and Yvonne knew everything. She researched it, she had done everything, especially for my daughter. I think I would prefer both, the forms and the conversation. We kind of had both. So I think the forms are good for Yvonne to go back on."

7. What did you hope the child would learn during the sessions when you first came to K.E.F.?
"When I first came, was I suppose, calmness and empathy but also core strength. My daughters core is very weak. And Yvonne put a program in place where there is no saddle, and she does physio on the horse. She does the physio while she did not even realise she is doing the physio. And it is perfect, it is working really well. Her core strength, we went to her paediatrician and her core strength was improved it was tightened. For what it was six months ago. So I actually think we come her a bit longer. The paediatrician asked what we

were doing differently? And the only difference that we are doing in her physio is the horse riding. So it has actually worked.”

The Goals

8. What goals has the child been working on during the sessions?

“The goal I suppose it is the core strength and the enjoyment of it. And I would eventually feel like her to go into actual horse riding. And to stay here with Yvonne, cause they build up a relationship as well. And X, my daughter is not comfortable with everybody. And with Yvonne there is no problem. So I suppose building the relationship, and the advantage she is getting to horse riding cause she loves animals.”

9. How was decided which goals had to be set?

“It wasn’t, I suppose Yvonne did, based on the conditions I gave her on the registration form. Yvonne set the goals. And it just happened that it worked on the physio site of things and it is brilliant. It is really beneficial.”

10. Are you satisfied with the way Yvonne Hoban sets goals? Would you like something different?

“No, I am absolutely happy. I think it is brilliant and I am happy with the way it is going.”

11. Do you see the child progress on the goals that were set? What do you see?

“Yeah, the goals, the main one that I said was the core. She had a core change appointment with urologist and the paediatrician and they had not seen her in a few months and it was a week and a half ago. They could not get over posture had changed, it is still not up to normal but it has improved. It is the first time it has improved in about four years. That is a really big achievement. Because we do physio at home, we have got balls and, you know the whole physio program. But this is different, it is really big yeah.”

12. What other goals would you like to see Yvonne working on with the child?

“I suppose, once we get there to put her on a saddle. Because next to the core strength we want to get her into the horse riding. And continuing with the horse riding side of it. To continue on that side.”

13. Does the child show the improvements at home?

“So, as in with her core, or with other things. Well X has anxiety as well and she has behaviour and sensory issues. So from the horse riding side when we come here on a Friday, she really is tired at the end of the week. So we would usually have behaviour issues on a Friday afternoon, and since we are with Yvonne it is a lot better. Friday night we won’t have as many tears. It is just a bit a distraction. She finishes her week in school and it is all anxious. So we do not have as many screaming and shouting as well as we would have.”

14. Does Yvonne give you tools to move forward with the improvements at home?

“At the moment no, but I have not asked. I know Yvonne is wanting to progress X as well. So at the moment I am kind of taking Yvonne’s lead.”

15. If not, would you like her to? And if she does, do you think she does it enough? And what kind of tools does she give you?

“I suppose, Yeah, if they are on offer, yeah.”

The Reflections

16. How many times do you reflect on the goals that were set with Yvonne?

"Probably I don't reflect on her that much because I know I trust Yvonne, the program and I see the benefits. I let Yvonne take the control on it, because it works."

17. Do you think this is enough and why? How many times would you prefer?

"No, I think, like if you are able to introduce more from your side, absolutely I will take it. Because for X it is physio, it is sensory, it is anxiety. And it all comes together. From having half an hour even out here, it impacts out whole household. And her mind is going, and her body is reacting with the physio. So absolutely, it reflections could be offered more, I would definitely take more."

18. Would you like to change anything about the reflections and the way Yvonne does them?

"No, I am happy with it."

19. Do you get a written down reflection on the goals, or receive them in any other way? If not, would you want that? If so, are you satisfied with it?

"No, we talk obviously when I am here. And when there is something happened the week before and my husband has been here and I haven't been here then she will text me. If it was on offer to get reflections on paper I would like that yeah."

20. Do you, or the child, get pictures of the sessions as a memory, if not, do you want that? If so, are you satisfied with it?

"No, we don't know. Yes because there was a picture from the camp, and I actually saved it. It would be lovely, It would be nice."

21. Do you have any tips for Yvonne to improve the registration/intake, the way she sets goals and reflects on them?

"No, I think as I said that the registration and the intake went very easy. And I was very impressed because I had only just put down the registration forms and Yvonne had no idea of what the condition was because it is very rare and the week after she knew everything. She was able to tell me what was needed. And that was brilliant."

The activities

22. What kind of activities has the child been doing with Yvonne?

"She has been doing physio, so she has been sitting on the horse and do her balance. While she sit on the horse she will take balls and leans across and places them into buckets or she moves bean bags. She also counters a little bit. Of course she is riding, but when she was here on the camp she was grooming. That seemed to really calm her and relax her as well."

23. Do you know the purpose of those activities, what is it?

"To build core strength and obviously to learn to ride or to manage the horse as well."

24. Do you think the activities fit the goals well or not, why?

"For the moment absolutely, yeah, cause they are improving. "

25. Do you think the activities challenge the child enough, and why?
"I do not know, maybe, possibly. Because she is starting to counter already and she is only a few weeks in. So I would say probably."

26. Are you satisfied with the amount of activities Yvonne offers to the child, why?
"Absolutely, a million percent."

27. Do you think the activities Yvonne offers are diverse enough, why?
"Well I think at the moment a lot of it is the same with X at the moment. I don't know if Yvonne would change it depending on her skills or something. You know, but at the moment it seems to be quiet similar most of the weeks. But with X maybe it works as well because she likes structure."

28. What other, maybe new, activities would you like to see Yvonne do with the child?
"I don't know. Actually don't know. Because she is doing everything and I don't know what she can do with the horses. It is definitely improving and it is helping her. So you do not fix what is not broken."

29. Does Yvonne ever involve you in the activities she does with the child?
"Not for the moment. No, but I usually come with Y, so I have to sit in the car cause I have him on a Friday as well."

30. Would you want to get involved in the activities with the child if it would help the child and in what way?
"If it would help, yeah and if it was needed, absolutely. Yeah it would be lovely to involve the rest of the family like brothers and sisters as well. That would be lovely. I would be really interested in that, the family side yeah."

31. Do you think the child should be able to decide what he or she wants to do during a session?
"I think the program has to be set for X. Because if you would leave the decision up to X it would trigger her anxiety. X could have a panic attack, because she does not know if she wants to go or not. We take the decisions out of her hands. She can pick one out of two but it depends on the mood. Her psychologist is saying to take the action away from her and just tell her. So take away the anxiety to worry about making a decision. Just tell her what to do and that seems to help a little bit. With the anxiety it seems to be that when she first came here, she did not know it here, she did not know Yvonne. But the relationship seems to work. She is not anxious around the horses. She seems to be good here, it seems to be calming for her. She does not get anxious and she is excited for coming here."

32. How long do you think a session of activities should take?
"The further she progresses with the horse riding and physio it is a lot of work to do for her. Because one lab of the arena, does the same for her muscles as you or me doing it 10 times. But when she starts riding and starts doing more activities, maybe 45 minutes up to one hour. For one session, I think, like I do not know."

33. What do you think a session should involve at least?
"The physio, definitely were she is doing the balancing. But also, I know that she finds the grooming of a horse really therapeutic. And we found that out from the camp last week,

because she is still talking about it. Even like yesterday she was telling the daddy about when she was grooming the horse. And even when Yvonne asked last week what they liked the best about the camp she said grooming. And she is still talking about grooming the horse. I do not know what way she groomed the horse cause I was not there."

34. Would you like the child to do different activities every time they come to K.E.F.?

How often would you like activities to change?

"I think probably once a month. If you have had the same kind of thing for a month, I think that would be enough. Once a month maybe shake it up."

35. Do you have any tips for Yvonne to improve the activities?

"I suppose, you know, we know now from X is the grooming, she loved it. Cause she was already doing it at the camps. But other than that I am really happy with the way she is doing it and the way things are going. I have no issues at all. Really I recommend to all parents this way of working."

The child

36. How do you think the child experiences the activities?

"She loves it, she loves the experience. And she always wanted to go horse riding, but she would not be able to do it in a group with her anxiety. So she loves it."

37. Do you have the impression the child is satisfied with the activities?

"Yes definitely, cause she is happy when she does it and she talks about it when we are leaving. With other activities that we have tried over the years, we tried dancing, we have tried a lot of things. And normally after a week of two she says I don't want to go. And you would be fighting her like come on let's go, we have to go. We don't have that with coming out here, not once. We are coming every Friday and she looks forward to it. She tells everybody that she goes horse riding."

General

38. What do you hope the outcome of my project brings for you and the child?

"I suppose as you said, extending the time or implementing a bit of the grooming. But really I am very happy with the things as they are."

39. Is there anything else you would like to say?

"No, no I am happy with it."

Interview Mevrouw Mullins

Doel: Te weten komen hoe ouders de therapie ervaren.

Anonimiteitsafspraken: Achternaam ouder, kind anoniem.

Datum: 14-04-2018

Tijd: 14.15 uur

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Opname en papier

Opname: 007 / 008

About U:

1. Last name (afhankelijk van toestemming):

"Mullins."

2. What is your connection to the child?

"He is my son."

3. How long have you been using the facilities of Kilkieran Equestrian Farm?

"2 years, this June, so almost 2 years."

Registration

4. What did you expect when you first came to K.E.F.?

"I had looked up La Lente, where she trained and I had seen a little bit of what they do. So I expected some therapy. Not specifically occupied therapy but therapy like table top therapy. You know like, with his learning age on a horse. So and fair enough that was pretty much it, especially in the beginning. I did not expect horse riding, you know what I mean, learning horse riding as a part of it too."

5. How did you experience the registration and intake?

"The registration, it was fine, she asked me lots of questions, and she let me fill out a form and stuff, and we worked on it even afterwards, when she got to know X, she tweaked it. You know what I mean. Like you kind of have to know him to try hard to listen of. The intake was very good as well. Yvonne was very good with him, so I really liked it. I had a really good experience. He has lots of behaviour, X can be quiet difficult, and Yvonne hasn't even seen them yet. Because she has him, she understands him. While there is lots of things, I have done judo, and an activity camp on a Saturday for kids with autism from 11 till 1. For X it was too much because they were all loud and noisy and most of them were high functioning, so they all talk and are able to do much more than him. So he did not fit in. So and the people, I could never leave. And I can leave him here. I am completely comfortable leaving him here for the three hour camp. She is able to manage him perfectly and I would not be worried."

6. What do you think is important during the registration and intake?

"Really, because of X, all I wanted was for him being able to do something, he could not do any other activity outside school. So it was just a hobby. As we were moving through it Yvonne started asking me for suggestions, and there is more stuff we could probably do, we were recently talking about speech language. And we were changing to objects, she was using the pictures, and now he is saying the word of an object. He loves being on the horse and he repeats words on the horse. So we should really undertake his speech and language program on the horse. Because he is so calm. He is so regulated."

7. What did you hope the child would learn during the sessions when you first came to K.E.F.?

"I suppose we have not really, I just let Yvonne do it. In the beginning we probably had more like that, doing pictures and carts. And probably speech is the one we focus on a lot, with his, X, has the undertake like sensory integration program every day. So 15 minutes of every hour he spends to have proprioceptive work. He has to be moving. What was happening while he was in school, he would be moving all the time. So we put it into 15 minutes of heavy movement, and then he can work for the other 45 minutes. So he does that in school and at home. It has worked. And it is kind of controlling it rather than going on all the time. That's why we moved into speech goals, his regulations were being met so we do other stuff. We probably are going to sit down to talk about stuff again, because sometimes, X loves to work around the horse but he also loves going around the farm. Just the enjoyment of it. So like the one that Yvonne brought him up to the farm house it was like 45 minutes, so he loves the country side, that's all. Not too serious all the time."

The Goals

8. What goals has the child been working on during the sessions?

"See it is a tough one, because I would probably like to get more. To get more from it for the 25 euro, that's just being honest I suppose. I don't think it is Yvonne's fault, do you know what I mean, I think there is definitely more that could be done. That should be done for this amount of money. It is 25 euro for 30 minutes. It is my fault as well, but there is probably more we could do which we don't."

9. Do you see the child progress on the goals that were set? What do you see?

"Yeah I have seen a lot of progress in him. Like specifically if X could be on a horse every day, for half an hour in the morning, his day would be much better. So Saturday, our weekends are much better. When he gets out of school, we used to have a 9 o'clock in the morning, but we changed it, cause he started sleeping better and everything, so he would not get up. So he is overall, like regulations, and the ability to do it, like he now went to camp for three hours. He did it last year and it did not go very good with him, but this time it was like a massive success. He participated, socially, with other kids more than he did the previous year. So that would be a massive progress. That would be from one year to the next, but we come every week, half an hour."

10. What other goals would you like to see Yvonne working on with the child?

"Like I am saying just the speech I suppose, and just to move him on a bit. So she has kind of a routine, it is a tough one with X because he has a fine line between routine. So a lot of stuff is the same every week. The way we kind of have to do it is keep everything the same and change one thing. Like, he could probably be doing a lot more. It is the exact same as it was the day we came here. So maybe there is more. Now she has that thing gone down (wijst naar knikkerbaan) that's new. That's good. So yeah, like I suppose for X you see it is so hard to say it. Because I would say, yes I wish we would do something different every week and move on, but X may not have the ability to do that. So I would not push it then."

11. Does the child show the improvements at home?

"Yeah, because weekends are better, like today we go great now. It has improved the weekends as a whole, cause we had nothing to do and he found it very hard and it was hard to set up a routine, so we kind of worked towards, horse riding now, 2 o'clock and the rest of

the day will just go on. So he is just so happy, like he really needs to be on a horse every day."

12. Does Yvonne give you tools to move forward with the improvements at home?
"No."

13. If not, would you like her to? And if she does, do you think she does it enough? And what kind of tools does she give you?
"Yes, but I do think the horse is, we could, we could definitely do more together, but I think the horse is kind of important to X. So there is not much we could take away from here. Unless we come here. Live in the horsebox."

The Reflections

14. How many times do you reflect on the goals that were set with Yvonne?
"we are very casual so we talk about it a bit. We chat. We don't really, it is not formal."

15. Do you think this is enough and why? How many times would you prefer?
"It is fine, because I know that if I wanted more of it, I could have gone to Yvonne, I know that, I think like it is my own fault I probably don't utilise her enough. No I don't necessarily want it more formal. It is working the way it is."

16. How is decided when working on a goal is finished or not?

17. Would you like to change anything about the reflections and the way Yvonne does them?

18. Do you get a written down reflection on the goals, or receive them in any other way? If not, would you want that? If so, are you satisfied with it?

"No, and it is probably because there is no formal structure, maybe we should have one. Maybe we should have something to say we are moving through a program, and keep it casual in chat. So yeah there definitely is room there for maybe a workbook or something to say, and even to measure it. Cause he has improved, but there is no prove. Do you know what I mean. I know he has made improvements, I know Yvonne has done new things with him but we, we should be measuring them. To prove the success of it. I would want written down reflections, yeah I suppose like, yeah I probably would like it. Because it is a therapy she is providing, but she does give search and rewards and camps and stuff for him. When we chat about it, and she would say, Oow you did great!"

19. Do you, or the child, get pictures of the sessions as a memory, if not, do you want that? If so, are you satisfied with it?
"No, yeah from the camp. I don't need more pictures of it, it is oke."

20. Do you have any tips for Yvonne to improve the registration/intake, the way she sets goals and reflects on them?
"Maybe just a little bit more formalize the goals and maybe we should review it every six months. Or whenever it is decided it is time to review it. X is very slow in his learning. You could not review it every week. Just a little bit more formal, but registration is fine. And maybe about registration, it be a bit more specific, it was a little bit general. So could probably meeting me in person without X to talk about it because it is very hard to write it down on paper. Maybe she could even record it and to try to get a picture of X. Because it is

very hard all the things you fill out, like even when I do it for centring profiling, you still don't get it. It is better to have it in a conversation and give a real understanding. I obviously, when you know someone you forget things, and I will be like, oow yeah he does that. You know because I am so used to it now like so maybe better to have like maybe a litte chat beforehand the 30 minutes."

The activities

21. What kind of activities has the child been doing with Yvonne?

"He does, I think about 15 minutes of this (wijst naar arena) so they go around the ring and she has him matching pictures. And they do that sometimes trotting, sometimes X does not like it, so he does get to control that, which is good. So she is able to observe and read him. And she will do it again if he likes it. Sometimes he gets a little bit hyper so she scales it back. She knows at the end he want to walk around the farm because he likes it. And it is good for his, he is really like the anxiety, that's probably his most prominent thing his anxiety, the end really gets him calm. So he does a little bit of work and a little bit of meditation."

22. Do you know the purpose of those activities, what is it?

"No, I don't really know. And I probably did not get much of an explanation about what she is going to do. I really did not know, I looked up La Lente and therapeutic horse riding but from herself I probably did not. We did not sit down and she did not say, this is what we are going to do, this I what we are going to try achieve. You know so...I would like that if I had to do it again. It was all new. But I think we were one of the biggest first customers yeah."

23. Do you think the activities fit the goals well or not, why?

"Yes, I suppose they do, but we don't really have very structured goals."

24. Do you think the activities challenge the child enough, and why?

"Sometimes no like sometimes I would like him to do a bit more, but I do trust Yvonne's intuition with him."

25. Are you satisfied with the amount of activities Yvonne offers to the child, why?

"Yeah like I think, I think there could be more I suppose, but I don't know what, because I don't know anything about horse riding. I haven't looked it up. So yeah I would like to see him do more stuff. It is successful and he is doing really well so I would like it to become really really well."

26. Do you think the activities Yvonne offers are diverse enough, why?

"yeah like again I would say no, because it is the same thing. But it fits X, because it has to be the exact same thing with a tiny tweak and she does do that. Maybe not every week but she has changed things over the two years."

27. What other, maybe new, activities would you like to see Yvonne do with the child?

"We have like a Pecs book in there (wijst naar rugzak) which we don't use, which we could use. Because on his Pecs he is in stage 5 I think. And he is not really progressing much. He stopped using it for request and stuff. He does use the words. If he wants pizza, he will say pizza and if I say no, he will go get the pecs. He does not seem to understand what do you want, the question. He will just say no. We need to change it, we need more pictures, he prefers real life stuff. (...) I only said it to her last week, I would like to see her, he is responding very well to the flash carts, and I would like us to expand his knowledge of, you know like flash cards he only knows a certain amount of things, like on the pecs book. So I

would like us to kind of say, like you know in preschool kids learns apples and that kind of stuff. I would like to do his colours, she does do them with that thing over there (wijst naar buizen met emmers) but she has not done that in a long time. Do his colours and his numbers, make him count. Just bring a little bit more schooling into it. In school he is not learning anything, because he finds it very hard to stay in the classroom, so he is not learning anything. There is just 4 kids and they are all in spectrum. And there is two new ones this year, and he was flying it but now he is finding it hard so I just think it is not Yvonne's job, she is not a teacher. But it would be a good way of getting to learn. But I probably don't know exactly what she should be doing."

28. Does Yvonne ever involve you in the activities she does with the child?

"No, but I like that. I like that I don't have too. Because every activity up to know I always have to do it with him because we don't get support. So I like that I get rest. Sometimes I would if Lieke wasn't available I would lead the horse. That would not be a problem. It was one of the goals I would have had with him. I did everything with him, so being able to say off you go to Yvonne, like that for me was a goal. And it has in general cause he has become more independent and sure he is learning to trust people. He did not trust anybody."

29. Do you think the child should be able to decide what he or she wants to do during a session?

"Yeah, to be fair, it has to be very structures, do you know what I mean, it had to be very clear. Like the activity flashcards you would have to have a big visual, yeah it would be good if he could be choosing what he could do. Some days he probably won't do the games, he just wants to go for a walk around the farm. And some days he wants to do the matching. It is not fair with X that he does not get to choose we keep putting stuff at him while sometimes he just does not feel like it. It could be a goal to learn him to choose."

30. What do you think a session should involve at least?

"What should definitely be included, I would say the learning and the schooling kind of stuff. The colours. And then also like, things like. It is one thing Yvonne did do was getting him to point across the ring. And she did do that and it worked. It is basically just saying, when he was here that another mini mouse was over there and he had to point that. Which he did not do until he got here. Like far away. He could point close but not far away. Like that is kind of a life skill. We should do more things like that, there is so much he can't do."

31. Would you like the child to do different activities every time they come to K.E.F.?

How often would you like activities to change?

"He could not with X, it has to be the same. Maybe every month, once a month change one thing. Or move through kind of a program."

32. Do you have any tips for Yvonne to improve the activities?

"I find she is very good and Lieke is very good. I was saying we should try different horses and stuff, Velvet is not going to live forever and just try to get him to be a bit more flexible. While it is a good routine it is very set, he should be more flexible. At first it was Ciara and Lieke and now it is just Lieke. Which is good but with X you have to try keep things a bit more flexible. Or else he is going to get very stuck in it. So that would probably be the only thing."

The child

33. How do you think the child experiences the activities?

"He loves it, he loves horse riding, he loves coming here. Like when we are in the car I would ask where we are going and he would say horse riding, what is your horse called and he says Velvet. So he really enjoys it and of all the days we have come, maybe one day he did not have a good time."

34. Do you have the impression the child is satisfied with the activities?

"yes, I do, I think that he likes it yeah. I think that he likes the routine of it. He likes being on the horse. There probably is a large part of him that does not care what he is doing because he is on the horse. So that is why it is actually a really good window to do stuff with him. It is like swimming, he loves swimming, and I sometimes do things with him when he is swimming because then he is so ready to learn."

General

35. What do you hope the outcome of my project brings for you and the child?

"Uhm I would love to see what they do in the Netherlands. I would love to see what activities, I would hate to make suggestions to Yvonne because I don't know what she is meant to do and what she is not meant to do. If it is something else I would probably know but it is not that common in Ireland. I would like to see what they do in other places. I would like to hear success stories. Kids like X that have a high anxiety number and need a lot of regulation and any tips or helps or anything. And like it is obviously quiet dear, but if it works I will probably try to pay for it."

36. Is there anything else you would like to say?

"No, just like, one thing about the horse riding. I would like, X is very good at the horse, he has great balance and stuff. I would like for him to be able to do horse riding, like as in ride on his own. Maybe not two people leading, but one. I would like for him to, is it possible to work into a place where he might be able to like trot on his own, that kind of things. Just the actual horse riding aspects because he loves the horse and he loves counterering. But it probably will be an safety issue, around it. I would like, I have said this to Yvonne, I would like if Lieke could go up on a bigger horse, and then X in front of her so they are there with the two of them. For him to experience that."

Interview meneer Lenehan

Doel: Te weten komen hoe ouders de therapie ervaren.

Anonimiteitsafspraken: Achternaam ouder, kind anoniem.

Datum: 16-04-2018

Tijd: 16.15 uur

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Opname en papier

Opname: 009

About U:

1. Last name (afhankelijk van toestemming):
“Lenehan.”

2. What is your connection to the child?
“Her dad.”

3. How long have you been using the facilities of Kilkieran Equestrian Farm?
“Over a year. It must be over a year, but I am not that sure. I’d say about a year and a half.”

Registration

4. What did you expect when you first came to K.E.F.?
“We specifically came, because it was for therapy for X. I did not know what to really expect. I am very happy with what it is doing for her. Does that make sense? We knew from this crowd enable Ireland, it was through a group that we heard about Yvonne and the therapy work. And the physio recommended that it would be good. Anything with a horse even if it is not therapeutic I think it would be good. Even the warmth from the horse is good.”

5. How did you experience the registration and intake?
“My wife did that, but there was no problems, she did not come back with any questions or anything so it was not a problem.”

6. What do you think is important during the registration and intake?
“I suppose that because disabilities take all shapes and sizes that Yvonne would be fully aware and hopefully, I don’t know but that she get reports from the physio in town. It is mainly for the physiotherapy. I think at the beginning de physio said I need Yvonne to work on X her core strength. Yvonne knew that.”

7. What did you hope the child would learn during the sessions when you first came to K.E.F.?
“I suppose two things. One is to be comfortable with animals and in the open spaces, and the farm environment. The other one is the physio.”

The Goals

8. What goals has the child been working on during the sessions?
“Physical, so not really horse riding what we are looking at. I think it is the physical skills. Balance would be one, the core exercise. Her flexibility, even sort of massage. I see she lies back on the horse as well and getting the heat from the horse. So core, balance and relaxing.”

9. How was decided which goals had to be set?

"I'd say they are coming from the physio therapy in town."

10. Are you satisfied with the way Yvonne Hoban sets goals? Would you like something different?

"Yvonne is very flexible. We can change it. It is good. Because her need can change cause she is getting taller and older."

11. Do you see the child progress on the goals that where set? What do you see?

"Oh yeah! Definitely, specifically with the core. Her core strength, cause we do physio with her at home as well and I can see that her core strength has improved. Possibly, it is the physiotherapy. It is hard to judge, is it just the horse riding or is it the physiotherapy. You know I think it is everything. But it is definitely the horse as well."

12. What other goals would you like to see Yvonne working on with the child?

"I think just keep it as it is. Just keep adapting to her needs as she gets older and bigger. And as her requirements change. What I had in mind was just her experiencing the farm from grooming, and the two dogs here. The safety aspect, not to walk behind horses, how to respect horses. Cause they are life skills that X does not pick up as quickly as other children. She does not see safety, she is quiet fearless. That can be a problem. She puts full trust in adults."

13. Does Yvonne give you tools to move forward with the improvements at home?

"not really that I am aware of. I would not mind, even advice. I don't know if she has the time too. Because it is like short enough in a session. But I am not sure, to come back to the physic part. We don't have a problem with the physio and Yvonne talking directly, they know each other. I think one of the benefits is that she has the summer camps and all. So it is not only physical aspects. I might be afraid that X gets bored. If she starts getting bored it will be very hard to get her out here again."

The Reflections

14. How many times do you reflect on the goals that where set with Yvonne?

"God, never. You might have to talk to my wife about that. I tend to do stuff, my wife talks about it. It is a good way it works."

15. Do you think this is enough and why? How many times would you prefer?

"It is unlucky for Yvonne that it is not constantly me or my wife. Let's say I do 75% of the visits here. They probably talk more about that. I can't really answer that."

16. Would you like to change anything about the reflections and the way Yvonne does them?

"No, it is smoot and seamless. It has not really applied to us lately. X has to be lead. And at the moment it has been constantly Caroline, sometimes it can be the kids, it would be different. But I prefer if it was someone that is constant."

17. Do you get a written down reflection on the goals, or receive them in any other way? If not, would you want that? If so, are you satisfied with it?

"I think it might be handy to give a copy to the physio. But no I don't think we do now."

18. Do you, or the child, get pictures of the sessions as a memory, if not, do you want that? If so, are you satisfied with it?

"Yeah, we do. I don't need more. To me it is more important to do the therapy than taking pictures. So it is nice when you get them."

The activities

19. What kind of activities has the child been doing with Yvonne?

20. Do you know the purpose of those activities, what is it?

"I always watch, I don't play on my phone. So I am very familiar with them yeah. I can tell you what she does. But I can't tell you why she does them. Does that make sense. It is a lot of stretching, so she would ride around the arena. For the ball games and things in the buckets. It is balance, stretching and the core. She does trotting then, which is a new development for X. If you look at her. She got right side anaplasia. You can clearly see it. The trotting position is good for that. And then the walk around the woods or the farm. There is a lot of stretching there as well. But I think it also helps to just get them interested and motivated."

21. Do you think the activities fit the goals well or not, why?

"Definitely, for at the moment."

22. Are you satisfied with the amount of activities Yvonne offers to the child, why?

"I think she varies it. It is the same exercise quiet often but she uses different ways to do it. And with X it bored fast so it is important."

23. What other, maybe new, activities would you like to see Yvonne do with the child?

"I generally don't know. Because we are learning as well as parents. I think are physio knows what is down the road for us. She knows what will be important three years from now. We really don't. So I am slow about setting aims because I don't know what is going to be important once she gets developed and changes."

24. Does Yvonne ever involve you in the activities she does with the child?

"not really no."

25. Would you want to get involved in the activities with the child if it would help the child and in what way?

"I have no problem, nut my wife is afraid of horses so that would be a problem. Even though I am not familiar with them it would not be a problem. I like animals."

26. Do you think the child should be able to decide what he or she wants to do during a session?

"That is a really difficult choice now. She is six years old, I would say she is too young. When she is older I would probably say she is too lazy she just wants to do what she wants to do. I think she is too young and Yvonne needs to keep on managing the situation so she stays interested. There might be input for mom and dad there."

27. How long do you think a session of activities should take?

"I think the time we are doing is ideal. Well it definitely most of the time goes up to 40 minutes. It is good for her patience."

28. Would you like the child to do different activities every time they come to K.E.F.?

How often would you like activities to change?

"the activities depend on her physical therapy needs. So the more she can do the better. But I would not go doing easy therapies. It is important. What I try to say is that if there is only

three activities good enough for it than I rather spend the time doing that than different ones."

29. Do you have any tips for Yvonne to improve the activities?

"No, she is good. She got good person skills with X. I suppose she is nearly like a school teacher. That she has that comment with her. So she is ideal as a teacher."

The child

30. How do you think the child experiences the activities?

"She does not express any emotions really at all. In Kilkenny if she is sitting in front of the television, and we say we go to Yvonne she might say no. Cause she is happy watching TV. But the minute we sit in the car she is fine with going here. She always says no. We never having a problem getting her here."

31. Do you have the impression the child is satisfied with the activities?

"She loves it. The camps as well."

General

32. What do you hope the outcome of my project brings for you and the child?

"I suppose feedback for Yvonne might be handy as well. Nationally we have a long way to go to get information about that kind of therapy and I think something like this might be a help already."

33. Is there anything else you would like to say?

"No."

Interview mevrouw Lawlor

Doel: Te weten komen hoe ouders de therapie ervaren.

Anonimiteitsafspraken: Achternaam ouder, kind anoniem.

Datum: 17-04-2018

Tijd: 13.00 uur

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Opname en papier

Opname: 010

About U:

1. Last name (afhankelijk van toestemming):
"Lawlor."

2. What is your connection to the child?
"Mother."

3. How long have you been using the facilities of Kilkieran Equestrian Farm?
"So it is been two years since march. So just over two years."

Registration

4. What did you expect when you first came to K.E.F.?
"Our objectives has changed over time. But initially when I started using the service, I used it for building X her core strength. Cause that would have been her main problem at the time. But over times I suppose what we are getting from the services is changing. So now the focus is different."

5. How did you experience the registration and intake?
"You know, I got a recommendation, so I contacted her and it was very easy. She made it very simple to test the facility. And the paper work wasn't very challenging."

6. What did you hope the child would learn during the sessions when you first came to K.E.F.?
"Directly on her physical development I hoped that she would engage the activity. Because for young children, trying to build their core strength, it is hard to do activities at home and get a child to engage for long enough. So obviously they are difficult, they are tired and disengaged. Where is they have so much fun on the horse, they are happy to engage for much much longer periods of time. So the fact that she was on the horse as she was being challenged on her core strength and she was enjoying is. Than it was a win win situation. And then obviously she got exposure to animals, you know she found the whole experience quiet relaxing and calming. So she got to do more what she enjoyed. You know this problem solving because she was playing all these games so she was learning all the time. And Yvonne's games are always good because, it always connects the visual and the spoken language so she was learning enough."

The Goals

7. What goals has the child been working on during the sessions?
"So, there is the physical, she has progressed on to walking with X, doing the exercises on the horse. Turning around. You know turning. Then reaching above her head, throwing the ball,

throwing the ball above her head. There is the physical ones and she progressed on to trotting in the last couple of months. She trots for short periods as well when she is going through the woods. She as well has to stand on the peddles reaching high, throwing again, and same around the farm as well."

8. How was decided which goals had to be set?

"We, I invited her physiotherapist to come and talk to Yvonne, and she was very happy to meet her. So she came to the session one day. And she spoke to her. And any time we would have had a meeting with the physiotherapist and the goals could have changed there, I would have told her. So it would have meant for example, X would be doing an activity and she could be reaching and turning, at her sitting height. But then we needed her to reach so much higher so Yvonne moved the items that she needed higher on the fence of the arena, to achieve that. So she is always modifying the activities trying to meet her goals."

9. Are you satisfied with the way Yvonne Hoban sets goals? Would you like something different?

"Yeah, X is forward coming, she does it in a way that X engaged with her. Yeah, she has always managed incorporated."

10. Do you see the child progress on the goals that where set? What do you see?

"Yeah, she is progressing, I would talk to Yvonne, every now and again. I would say that in conjunction with everything. So with the therapy she is getting, you know from the health service, the exercises we do at home, to the activities here. She goes to an outdoor preschool, we make sure that we have quiet an outdoor lifestyle. So it is not just here, it is it all together. But absolutely everything complements each other. And certainly, you know since X only has a recent diagnose of autism. All these things are getting on a sensory level. Because you know, outdoor, calming environment, the animals are here. She loves having that contact. So as well we come every Tuesday, there is routine. She knows the routine of the sessions, so it is all reinforcing."

11. What other goals would you like to see Yvonne working on with the child?

"I suppose, problem solving, verbalising what she is doing, her being able to engage with unpredictable things, You know, Yvonne does change what they do. X is not flexible, she likes to be in control. So routine suits her, so I suppose challenging that routine suits her. Maybe I need to talk with Yvonne about changing maybe the routine of how she does her activities. Just so it is a bit more unpredictable for X and she gets to change you know how she expects things to come along. She can change how she does things but when she is used to something doing one way she does not change. It was not that she would throw a temper. But she would say I don't want to do it like that. So she like to keep control, maybe you know I might ask her to add in some unpredictable things to make it more flexible. Challenge her flexibility."

12. Does Yvonne give you tools to move forward with the improvements at home?

"No."

13. If not, would you like her to? And if she does, do you think she does it enough? And what kind of tools does she give you?

"I would not mind that, I am open to all help."

The Reflections

14. How many times do you reflect on the goals that where set with Yvonne?

"I suppose at the end of the session she would always say if she did well today regarding A, B and C. I suppose we could focus in on naming the goal. So we could specifically reflect on that goal. We do reflect on the session. Probably not in relation to specific goals."

15. Do you think this is enough and why? How many times would you prefer?
"I suppose we don't always get an opportunity to reflect after each session. I don't think it is necessary after each session. I suppose, if we named the goals, and if we specifically reflected on those, once a month would probably be fine. Would you like to change anything about the way Yvonne does the reflections right now."

16. Would you like to change anything about the reflections and the way Yvonne does them?
"Well I suppose, we could make it more structured if she would like that. Just to name the goals. And if we actually wanted to have a little plan of action. We haven't named each specific goal so if we have it named, that's how we could structure the feedback."

17. Do you get a written down reflection on the goals, or receive them in any other way? If not, would you want that? If so, are you satisfied with it?
"No. I don't know, I think to take it step by step if we, well look if we named the goals it would probably be helpful for Yvonne, cause she knows what she is dealing with for many children. I would probably be familiar with them because we only have one child coming here, but it would probably be easier for her. And if it was easier for her to give it to me that way, fine. But for me it probably is not that necessary. I mean I can't imagine that we would have more than three, four or five goals at a time. That's a lot, but for me it's easy to remember. But for Yvonne it's hard to remember them for every child."

18. Do you, or the child, get pictures of the sessions as a memory, if not, do you want that? If so, are you satisfied with it?
"No, she does take some photographs during the camp, which she puts on Facebook. Which you know she has permission. And she never minds me taking photos. They are lovely, I think every parent makes photographs and then does not print them out. So yes a gift of a photograph is always lovely."

19. Do you have any tips for Yvonne to improve the registration/intake, the way she sets goals and reflects on them?
"Well look when it comes to Yvonne and the sessions she has always been very flexible with us. And you know, we tried to be as well. When you are dealing with people you can't set everything. Anytime we had to change anything, it worked. We always work it out."

The activities

20. What kind of activities has the child been doing with Yvonne?
"So she would do puzzles, the puzzle might be putting shapes into a board, it might be building lighthouse, it might be matching pictures. You know with the game, collecting the things in the little buckets around the arena. Identifying the pictures or with numbers. They may be different animals, she has to count. Colour recognition, colours with what they are doing. So then I suppose, going through the woods than she trying to have things in the wood to represent the seasons or the festivals. So they are learning about symbolism with the time of year, with nature."

21. Do you know the purpose of those activities, what is it?
"Maybe a little bit of both."

22. Do you think the activities fit the goals well or not, why?
"Yeah, I suppose I haven't studied what is the best way of doing these. So I don't actively look up the things that she could be doing because you know I trust that she knows because she has done it before. If there was, if she want to discuss choices, I could choose what could suit her. To be honest I suppose I would probably choose the more challenging one. And Yvonne does too into that when she feels that she does not get challenged enough."

23. Do you think the activities challenge the child enough, and why?
"She definitely has a good sense of X. And certainly if X is not that interactive or cooperative as she would like. I have spoken to her in response of her being concerned about that because that obviously she asked permission to be a little bit more directive and strict with her. Which I thought was perfectly reasonable. So she would have a good sense of her."

24. Are you satisfied with the amount of activities Yvonne offers to the child, why?
"She never gets bored. I suppose even outside of the activities that Yvonne is doing even the activity itself of horse riding. She enjoys. So she has never complained that she is bored and Yvonne has not noticed that she is bored. Depending on the day she could be more tired than others. She might not engage as well as others."

25. What other, maybe new, activities would you like to see Yvonne do with the child?
"I suppose, she has autism, but we are lucky because she does not have the textures that she does not like. But I suppose changing the predictabilities of the session and forcing her to be more flexible and so that she does not have the control of the routine that would be good for X. Because that is something that has been identified that when she is playing she plays very well in whatever she chooses to play or whatever you suggest to play. But she plays with it in one way. Of you diverse from the predictability routine she does not like it."

26. Does Yvonne ever involve you in the activities she does with the child?
"No, Yvonne does not mind us watching it but if we are very visible or watching for the whole session she becomes distracted. I am the person she trusts the most, you know if anything if anyway challenging she would automatically look to me and she will come to me."

27. Would you want to get involved in the activities with the child if it would help the child and in what way?
"If it was helpful absolutely. But he (wijst naar broertje) is always with me."

28. Do you think the child should be able to decide what he or she wants to do during a session?
"She may choose to keep doing the same thing. I think it is always good to be challenging her in changing. It is not that I would ever want her to not enjoy it. But certainly it would not be any harm if she was given a choice of A en B. But only A en B if it is both things that are equally beneficial."

29. How long do you think a session of activities should take?
"I had this conversation with Yvonne last time, I was interested in the way things are going in the Netherlands. And we talked about the short fall of the Irish services and the services that are not yet developed. And they are far more developed in the Netherlands. So I suppose the

fact that we are not subsidised for sessions is the influence. I totally understand and agree with a longer session that is more beneficial. But financially the sessions are not supported. If I could afford it I would absolutely do it. Whatever it would take. If money wasn't an object and time. I don't put money into the occasion when it comes to how it benefits her. But what I am trying to do is, do as many activities that are sustainable like choosing the preschool, like choosing an outdoor lifestyle for the whole family. She has her therapy sessions as well, like swimming. So it is not just that it is horse riding is the only thing I rely on. Because half an hour once a week is a drop in the ocean. For me it is one aspect of a whole lifestyle change. It is something that benefits the whole family, so as long as it is benefitting her, than that is the main thing."

30. Would you like the child to do different activities every time they come to K.E.F.?

How often would you like activities to change?

"Well it depends how hard the activity is. If it is an activity that she has to learn than it would be beneficial to repeat it a couple of times before moving on. So then she could really get the understanding of the purpose. But if it was something easy that Yvonne felt that she has mastered very quickly I would not expect her to do it again the next session."

31. Do you have any tips for Yvonne to improve the activities?

"I think she is doing a very good job. I don't have any concerns at the moment. She is constantly improving the facilities here. Ireland is a very wet country and it would be great if the arena was enclosed but that is a Hugh commitment. She does make a compromise to use the shed but you could not compare the quality that you would get there. So I suppose it is just the fact that the wetter really doesn't allow the sessions to always go ahead or have the same quality. But I understand that that is something that is work in progress."

The child

32. How do you think the child experiences the activities?

"Well I know that she absolutely loves horse riding. She would come every day if she could. She enjoys it, she never complains about it and she looks forward to it. Now she tells me that she enjoys it, she loves the horse riding. And because she goes horse riding horses are one of her favourite things now. She is looking at horses in the field when we drive along you know anything that has to do with horses. She is spotting them in books, reads stories about them. I suppose one of the challenges that she has is that she would not tell a whole story. She is not able to tell me about her whole session."

33. Do you have the impression the child is satisfied with the activities?

"Yeah, certainly. I think she should be always challenged. After two or three times the activities has to changed. I want her to be challenged cause I think that she responds well to being challenged."

General

34. What do you hope the outcome of my project brings for you and the child?

"I suppose that Yvonne can develop her service in a positive way and that she can pinpoint areas to improve. I suppose to improving areas that don't need to be improved. Once that are already exist and that are very good. That if she wants to do any professional development in the future that she knows which way to go in. she is doing courses and that she can choose the course that fits her the most."

35. Is there anything else you would like to say?

“No, I suppose it is hard with autism because every child is different. X just had her diagnose of autism. I suppose if we were a little bit further down the line that I could be more specific about goals.”

Interview mevrouw Mc Inerney

Doel: Te weten komen hoe ouders de therapie ervaren.

Anonimiteitsafspraken: Achternaam ouder, kind anoniem.

Datum: 17-04-2018

Tijd: 15.30 uur

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Opname en papier

Opname: 011

About U:

1. Last name (afhankelijk van toestemming):
"Mc Inerney."

2. What is your connection to the child?
"Mother."

3. How long have you been using the facilities of Kilkieran Equestrian Farm?
"I think nearly a year."

Registration

4. What did you expect when you first came to K.E.F.?
"Nothing, I had no expectations. I did not know what to expect."

5. How did you experience the registration and intake?
"Good, yeah, we met Yvonne face to face, it was great. Yvonne had a form for me to fill out. It was good because the questions asked on it were very appropriated. I felt comfortable that I was in the right area."

6. What do you think is important during the registration and intake?
"Nothing apart from the questions that were asked, they were good. They were comprehended. I was happy with it."

7. What did you hope the child would learn during the sessions when you first came to K.E.F.?
"Maybe how to horse ride, ultimately. That would be like a bonus. But to learn, I did not expect her to learn anything from this. I thought, hoped, it would support her learning."

The Goals

8. What goals has the child been working on during the sessions?
"mainly I come here for pro perceptive influence for X cause her, that sense is misaligned. And anything else is a bonus. But X is not talking very well. So anything that is social and has communication on it, is good."

9. How was decided which goals had to be set?
"I don't think we did."

10. Are you satisfied with the way Yvonne Hoban sets goals? Would you like something different?

"It would be nice if, what we discussed last week, about refreshing the goals which is good. I probably need to think more about it myself and give more input."

11. Do you see the child progress on the goals that were set? What do you see?

"I don't know. I don't know if she progresses here, but I see progress in other areas. Like her speech is improving and in general it's improving. It is hard to measure where the improvement is coming from, we do everything."

12. What other goals would you like to see Yvonne working on with the child?

"We have a lot of goals ourselves, just written up. And it would be really great if we could share the goals. So we are all working towards a common point. So if I have it here on my phone. Social goals, speech and language goals. I have written my own EAP because the one the school prepared was poor. So now I have a full one. And really it would be amazing if we were able to somehow align the goals. But some of them won't be appropriate. I have a full document outlined, what difficulties X has and how you should best work with her. So that we all know her challenging areas and how to prevent them or when it happened you know manage them. So I got speech and language goals so we are working prepositions and adjectives, we are working on who, where, what questions. And we have visuals that support who and where and what. They are pinned up all over the house. To visually see and connect the words, so yeah then we are working on personal questions like, what is your name? How old are you? The social questions that everybody asks when you meet and that is challenging. I have ten of them that I want to do before the end of the summer. Then I have social goals, they are sheets to improve her frequency of comments and requests. So come here? How to gain someone her attention. Asking stuff like, can I brush the horse? Then I have play goals, in the sense of playing at home, independently with her dolls house for some hours. So like imagined play but self-driven imagined play. And then I have literary goals, which kind of is what we are doing here. But X is strong in that field compared to the other areas. So they are not my priority. Like the A B C or numbers. But she is good at them so my main goals are the other ones. Then I have physical movement skills, I would like to improve them. Patricelli her balance and body awareness. That is one of the reasons why I come here. When I went to preschool I thought we would make a plan together but they did not."

13. Does the child show the improvements at home?

"Yes, she is talking and interacting more. She is generally improving but who knows."

14. Does Yvonne give you tools to move forward with the improvements at home?

"No, but I never saw that as needed."

15. If not, would you like her to? And if she does, do you think she does it enough? And what kind of tools does she give you?

"Why not, yeah, we take everything."

The Reflections

16. How many times do you reflect on the goals that were set with Yvonne?

"Now we do it every month, it depends on the goal. We also have a supervisor who is overseeing all the therapies and result and who is charging everything for me. So she has been working with me for the past six months, she is going to supervise me. No I don't reflect on the goals with Yvonne, we haven't done that yet."

17. Do you think this is enough and why? How many times would you prefer?
"Once every two or three months would I like that."

18. How is decided when working on a goal is finished or not?
"When we can agree that she can do it. No problems."

19. Would you like to change anything about the reflections and the way Yvonne does them?
"No, we have not really set any strong goals but we could do, we should do."

20. Do you get a written down reflection on the goals, or receive them in any other way? If not, would you want that? If so, are you satisfied with it?
"No, but there is probably no need to. I would be happy to do that verbal, I do that with all the other ones."

21. Do you, or the child, get pictures of the sessions as a memory, if not, do you want that? If so, are you satisfied with it?
"Yes, we got pictures from events. No there is plenty. We got the main like Christmas and summer school. We have them at the house and when a big thing happens we can talk about it."

22. Do you have any tips for Yvonne to improve the registration/intake, the way she sets goals and reflects on them?
"No, we can probably work harder on our goals."

The activities

23. What kind of activities has the child been doing with Yvonne?
"well she does the finding and putting on like she is now, the little twisty twirl thing (knikkerbaan XXL), they go through the forest or the park collecting things and throwing."

24. Do you know the purpose of those activities, what is it?
"The main lines are twisting and balance and movement. I just guessed."

25. Do you think the activities fit the goals well or not, why?
"Yeah, as far as her gross motor skills yeah, I like the throwing one, that require, sitting balance and coordination, I love those. Less though the leaning and balance cause X is very physical and fun. I think the stuff in the forest is more suited to her than here. She trotted last week, probably should do more of that, she loved it."

26. Do you think the activities challenge the child enough, and why?
"Possibly not now for X. She is so familiar with the arena that she knows it inside out. But we discussed last week changing the pictures for her so we can move forward."

27. Are you satisfied with the amount of activities Yvonne offers to the child, why?
"Yeah, I would not might to see more of the throwing one. X really liked the coloured ball one with the buckets at the bottom, that's really cool, she likes them."

28. Do you think the activities Yvonne offers are diverse enough, why?
"The arena is a bit kind of the same, but the other stuff is good, with the balls and the throwing."

29. What other, maybe new, activities would you like to see Yvonne do with the child?
"I don't know but I would not mind if she could learn to horse ride while she was here."

30. Does Yvonne ever involve you in the activities she does with the child?
"I go for a couple of walks with her but otherwise no."

31. Would you want to get involved in the activities with the child if it would help the child and in what way?
"Yeah, I would, Yeah, that would be a really good idea. Because I know her so well now and I know what works and does not work. And she loves when things are a game, and funny silly things. So when you make a situation with more people and she could be messing she enjoys that quiet well."

32. Do you think the child should be able to decide what he or she wants to do during a session?
"No I don't think she does that now, but I think it would really help. Sometimes she does not want to come here after school but I think it is because she is too tired after school. I was going to ask Yvonne if we could switch it to earlier in the day. And x likes to have control over things. If she had a choice, were do you want to go first, then yeah, she would be much more engaged. Do you want to brush the horse or go in the arena? And then she would be running to what she has chosen. A normal kid who can talk would say, I am bored of going around the arena, can we do something else, but she can't say that."

33. How long do you think a session of activities should take?
"I think if there was more activities, no I think it is plenty long, it is fine."

34. What do you think a session should involve at least?
"Maybe more trotting and more things that are visually challenging for her. But she is quiet good at all the visual things like find the bird. She is fast with her eyes. Maybe more things that are physical."

35. Would you like the child to do different activities every time they come to K.E.F.?
 How often would you like activities to change?
"That might be too much, but every few times maybe. Because she does get bored. I don't think she has the same need for repetition at all that a lot of kids with autism might have. I don't want her to develop strong routines."

36. Do you have any tips for Yvonne to improve the activities?
"No but I can tell you, strength that we could think about. She is really musical, so maybe we can use that somehow. We do a lot of singing when we are cooking and stuff because it releases her anxieties. Now when she sees a pancake she sings the pancake song. But she can be funny about singing if someone is not like a good singer or if it is talking and singing then she is like no stop. She likes things that are silly and funny like if things are stupid. Like you were walking around and dropped your pancake. She finds that hilarious. Silly things have big success. She gets really deregulated when she does not know what is coming next. If at

beginning at the session it would help to say, we will go here first, then this and then this. And maybe she can choose what she is going to do today. When she is stressed she does not hear what you are saying at all, so sometimes when things are difficult it is better to say nothing. Some days she does not want to go on the horse, and when we talk too much this is going to make it worse. So it would be better to say nothing and lift her of to show her there. Sometimes she comes here and she just wants to run in the mud or run around the arena, or you know. Sometimes we say get on the horse because you are here to be on the horse... so maybe it is not such a bad thing to let her run around for ten minutes. Like first run, then horse or first horse, then run. This is what we do at home to get her to do something she does not want to do first and something nice after. First work on the goals and then she can jump in the mud or role in it, I don't care. And she likes things that have structure like the twisty thing because she can she there is a beginning and an end. Things that are a bit like loose, but I don't think that matters to much here, so that is fine. And simple words, speak slow. Pronounce our words incredibly rarely cause I don't think she hears everything. We have to be really really clear about what is happening. Get her attention first."

The child

37. How do you think the child experiences the activities?
"I think she enjoys some of them and others bore her."

38. Do you have the impression the child is satisfied with the activities?
"I think, I find it hard to get her here. But she is happy when she gets here and she is happy when she is leaving. So I don't know."

39. If the child is able to communicate somehow, does it ever say or show anything about how he or she experiences the sessions with Yvonne, if so than what?
"Not really we are not at that level. But we were away last week, we were skiing and there was horses with sleds and she named them socks. So I know it is on her radar."

General

40. What do you hope the outcome of my project brings for you and the child?
"Anything that makes things better is fantastic. It is very timely cause I am currently reviewing all the aspects. So it would be great if Yvonne and I have a thought about what our goals are and how to bring them together. I have a work sheet for the moment, for preschool and the goals get a tick when we worked on it, so list it. We could do that here at the end of the session, like we did throwing. One of my goals is throwing and catching a ball."

41. Is there anything else you would like to say?
"I don't think so, no."

Interview mevrouw Mc Donald

Doel: Te weten komen hoe ouders de therapie ervaren.

Anonimiteitsafspraken: Achternaam ouder, kind anoniem.

Datum: 17-04-2018

Tijd: 16.15 uur

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Opname en papier

Opname: 012

About U:

1. Last name (afhankelijk van toestemming):
"Mc Donald."

2. What is your connection to the child?
"I am his mother."

3. How long have you been using the facilities of Kilkieran Equestrian Farm?
"Oh my gosh, I think, I would say almost a year. When did we start? I think, I would say almost a year. Maybe between 9 and 12 months."

Registration

4. What did you expect when you first came to K.E.F.?
"I had no idea what to expect. I have never been near horses, horse riding or anything. So I did not know. One of X classmates his mom told me about Yvonne. It was very good for his muscles. So I rang Yvonne to make an appointment straight away, I was very lucky. X loves it, I love it. It is just, it is brilliant. So it is really therapeutic as it says. I expected maybe it would help with his muscles but he is getting so much more from it."

5. How did you experience the registration and intake?
"Perfect, no problem at all. We just filled out a form. No problem at all. And Yvonne gave it to us at the form, if you want to fill out this, or not if you prefer not to. But no I filled out the form. I think the form was fine because when you are writing or answering a question you are more focussed on it then in a conversation I would probably move on to something else and forget to say everything. I think I had about a week to do it. I had the opportunity to do it, I did not have to do it very quickly."

6. What do you think is important during the registration and intake?
"I suppose, if there is any problems like say medical issues or anything with the child, or if he has a fear of anything or maybe special interests in something."

7. What did you hope the child would learn during the sessions when you first came to K.E.F.?
"I suppose to get a sense of calmness, and also just to help him his core muscles. And he is definitely getting that and more."

The Goals

8. What goals has the child been working on during the sessions?
"He has been working on stretching and his core muscles and also even educational wise. Yvonne would have posters of certain themes with different colours and letters. And he is learning that as well as getting physical strength of it."
9. How was decided which goals had to be set?
"Well, in the questions that Yvonne had given me she had questions in it with what would you like for X to get from this. Questions of what goals we wanted."
10. Are you satisfied with the way Yvonne Hoban sets goals? Would you like something different?
"No I think it is perfect, I am happy with the way they were set."
11. Do you see the child progress on the goals that where set? What do you see?
"Yes I do, I mean he is sitting much straighter, and he is stretching backwards while he is on the horse to get a ball from Yvonne and he is not holding on. So he is getting much more confident so he is progressing."
12. What other goals would you like to see Yvonne working on with the child?
"I suppose just more physical strength, I now he gained a lot. But I suppose as time goes on, maybe a little bit more. Or strengthen his goals. And to get maybe to get a bit more confidence. So X is a lonely child, so sometimes he does not like to share or take turns, so maybe taking turns and sharing."
13. Does the child show the improvements at home?
"Yeah, definitely, as he is getting older I suppose. It is because of the horse as well, but also because he is getting older. He is calmer then when he started horse riding. I think it has a positive effect, even on me. First day we came, I said I don't care what, we have to do about it, he will come every week if Yvonne can take him. I love it. He is sense of calm."
14. Does Yvonne give you tools to move forward with the improvements at home?
"No."
15. If not, would you like her to? And if she does, do you think she does it enough? And what kind of tools does she give you?
"I suppose that would be good, yeah that would be good."

The Reflections

16. How many times do you reflect on the goals that where set with Yvonne?
"We haven't really since we started. We haven't really. And now Yvonne has come to me, and she knows that we are approving what she does. I have not been here in a long time and the father hasn't said that Yvonne said anything."
17. Do you think this is enough and why? How many times would you prefer?
"I don't mind, maybe every six months. But I am happy with what she does though, I trust her."

18. Would you like to change anything about the reflections and the way Yvonne does them?

"No, I am happy with what she does, sometimes he can act up a bit. Like when he is going to throw the ball in the basket and he might throw it the opposite way on purpose. So she does not pick it up and give him another which he want. So she is right to do that to be consistent."

19. Do you get a written down reflection on the goals, or receive them in any other way? If not, would you want that? If so, are you satisfied with it?

"No, just the first time the questions I filled out. She has them. It would be great idea, it would be a good idea for every six months or so."

20. Do you, or the child, get pictures of the sessions as a memory, if not, do you want that? If so, are you satisfied with it?

"Yes I take lots of pictures on my phone. Anytime I am here. Sometimes I say the dad has to send me a picture. It would be lovely if she took them more, we got photographs of the camps on Facebook."

21. Do you have any tips for Yvonne to improve the registration/intake, the way she sets goals and reflects on them?

"No, I don't think so."

The activities

22. What kind of activities has the child been doing with Yvonne?

"Well they usually go around the arena first, they have lots of different games which is great. Every week there is something different. This one (knikkerbaan XXL) was out there and he had to pick a ball from a bucket and go along and put the ball of certain colour in certain space. Lots of different puzzles and stacking rings to make something. Say after that they go around the farm or into the woods. In the woods are other activities like the ball and basket. You know pick up something of the three to hang it somewhere. So lots of different activities."

23. Do you know the purpose of those activities, what is it?

"I presume it is to get him to stretch certain ways and concentration maybe. She would have told me at the beginning."

24. Do you think the activities fit the goals well or not, why?

"Yeah, I do, definitely. Every week it is almost something different."

25. Do you think the activities challenge the child enough, and why?

"Yeah, I think so, cause I know in the beginning he did find it very hard to recognize letters, so Yvonne would say where is the letter E, and he knew that it was on the fence by the elephant, so he has learned that from the beginning because he would know it eventually. So I think they are suiting him and appropriate for him right now. He was oke with his colours but he has gotten better in the harder colours."

26. Are you satisfied with the amount of activities Yvonne offers to the child, why?

"I think it is perfect for the amount of time."

27. What other, maybe new, activities would you like to see Yvonne do with the child?
"Gosh, I haven't really thought about that. What will I say now. I can't even think. Maybe explaining more about the horse. Cause he is always interested in when is socks going to bed, and when is he going to sleep and when does he eat. I know that it is not an activity but it would be, he is always asking about it."

28. Does Yvonne ever involve you in the activities she does with the child?
"No, no really don't. we are usually following him around so maybe we are distracting him. X his concentration can be an issue. So maybe, you know it might be for a reason that she does not involve us."

29. Would you want to get involved in the activities with the child if it would help the child and in what way?
"Well, yeah definitely."

30. Do you think the child should be able to decide what he or she wants to do during a session?
"Yeah, I think well, I suppose if he was given a choice of maybe two things. He needs to get the choice do you want to do this or this. And I think Yvonne has given him that choice. Make it visual with pictures helps him. Sometimes he picks what he wants to do. That would be good."

31. How long do you think a session of activities should take?
"I think about half an hour to 40 minutes. I think that is enough especially after school. If it was first thing in the morning he could do more but he gets tired after school and he might start acting up."

32. Would you like the child to do different activities every time they come to K.E.F.?
 How often would you like activities to change?
"I think, not every time, maybe just every second or third week maybe. He could a difference every second or third week."

33. Do you have any tips for Yvonne to improve the activities?
"No, no. Well sometimes it is better to ignore when he is acting up. Don't be silly X and then move on. If you say you can't do that X it will make it worse. Distract him that does work."

The child

34. How do you think the child experiences the activities?
"I think he likes it very much, he loves it. I treat him with it, if he does not behave he can't go horse riding. I think there was once that he did not want to come, he was so tired once. No I think he loves it and enjoys it."

35. Do you have the impression the child is satisfied with the activities?
"Yes I do, I think so."

36. If the child is able to communicate somehow, does it ever say or show anything about how he or she experiences the sessions with Yvonne, if so than what?
"Yes he would. He asks when he is at home, where is Socks and what is Socks doing? Even if we are going somewhere and we say look X there is a horse and then he would go like but

where is Socks? It is Socks he is interested in. Sometimes he might even say where is Yvonne?"

General

37. What do you hope the outcome of my project brings for you and the child?

"I think, maybe it is an idea to have major goals. At the start, and then to get feedback from Yvonne. It is to know, to just get a bit of feedback. Cause I just think he is doing well. I know she would say if there was a problem or anything but, the idea is good."

38. Is there anything else you would like to say?

"No, I can't think of anything. I am very happy with the way it is and X is happy as well. And he loves it. I could not ask for better."

Interview mevrouw O'Donoghue

Doel: Te weten komen hoe ouders de therapie ervaren.

Anonimiteitsafspraken: Achternaam ouder, kind anoniem.

Datum: 19-04-2018

Tijd: 15.15 uur

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Opname en papier

Opname: 013

About U:

1. Last name (afhankelijk van toestemming):
"O'Donoghue."

2. What is your connection to the child?
"I am her Keyworker, for the organisation."

3. How long have you been using the facilities of Kilkieran Equestrian Farm?
"Since, I believe, I would not know the exact date, but I believe it was march 2017."

Registration

4. What did you expect when you first came to K.E.F.?
"I knew that it had great benefits for people with autism. But I had not actually taken any other clients or seeing anybody teaching that way before. So it was interesting."

5. How did you experience the registration and intake?
"It was quiet easy. I received all the necessary paper work. We had to take those papers en bring them home to the client I work with. Her parents had to sign those. Then they came back to us and then our organisation returned it to Yvonne."

6. What do you think is important during the registration and intake?
"Well obviously, I think it is important for the organisation, insurance and things are very very important. They need to be like, understood both side. The clients side and the Equestrian centre side. But I did not look into what qualifications or training, I trusted that Yvonne had the training in specific areas and, on reflection I am watching her teaching the person that I work with, it seems that she seems to be open. I don't know what the training was focussed on, so possibly I should have asked a few more questions about her training. But she seems to be quiet adaptable. She is adapting well to the person that I work with anyway. So I am very happy with the way it is working so far."

7. What did you hope the child would learn during the sessions when you first came to K.E.F.?
"It was not really organized in a learning progress. It was not important to learn how to ride. Obviously she did need to learn the basics to stay on the horse. But physically she is fit. She is a young woman, she does a lot of swimming, and has a good balance so I knew there was not a problem there. It was more the sensory we came here for, for relaxing kind of purposes. Relaxing therapy rather than a teaching expedition on a horse."

The Goals

8. What goals has the child been working on during the sessions?

"There were initially when she started using the harness with a handle, and she was using the blanket with that. As she was progressing, cause she was quiet capable on that, her balance was quiet good, Yvonne suggested after two months that she was ready for a saddle. So she progressed, she did not take it well, she did not like the change of it. But eventually she was fine with it. Than they changed to using reins, she wasn't interested in that. It took a few weeks trying to teach her how to use them. But we realised she is not holding on at all, she uses her legs to balance herself. She doesn't like trotting, just walking slow. And doing the activities around the arena so I don't think she has to use the reins, she will always be on a lead with a leader. So I don't think the important to steer is there for her. she has a great basis from school, people with autism have special interests and one of hers is numbers, letters and animals. She is a very visual person. Yvonne picked up on that, matching things like the red ring on the red hook and stuff. Animals with colours, big fox with a baby fox. She finds those small challenges really good. The other things is placing balls and buckets and stuff like that, again it is a challenge and she is achieving. In themselves. They are satisfying. You are also talking about someone with, her mental age is much lower. It is almost like preschool, those kids get the same kind of satisfaction. And then with the A B C, the colours, that's also working as well. Sometimes when it does not work it has nothing to do with the lesson itself at all, it can has something to do with something that happened that morning, her anxiety levels will be higher, there might be something coming up later on that afternoon, she might not have had a good night sleep. She might not even be well, she might have a headache or something like that. I noticed when she has had a bad lesson it is akways the first ten minutes, she worries about or considering something else. And once she is in the therapy, Delany seems able to relax her somehow. You know what I mean. That's how it is working. Her anxiety levels are coming down. From the minute she wakes up in the morning her anxiety levels are through the roof. So it is really reducing anxiety."

9. Are you satisfied with the way Yvonne Hoban sets goals? Would you like something different?

"Yes I think so. She does wonder if she is doing the right thing. And I make suggestions. But you know she has a lot cards and everything laminated and ready to go. I would inform her. the girl I work with has a problem with waiting, she doesn't like to wait, she like to just start straight away. At the start when the horse wasn't ready that 5 minutes causes so much anxiety it takes ten minutes to calm down. So thinks like having the horse ready to go that is really important to her. Yvonne and I spoke about these things. She also uses sign language for people who have disabilities, they build up their own relationship by doing that because Yvonne asks her to explain signs. She is teaching them to Yvonne. Sometimes it might be ab bad day but doesn't say anything about Yvonne's work."

10. What other goals would you like to see Yvonne working on with the child?

"We don't really do short term goals. We usually do long term and that is as in years. So you know we will be looking at maybe this time next year we will be doing something else. Use things like the wetter to our advantage. When it is good wetter people are in better shape and they are the days you can push a little bit farther. We can google things together and come with different ideas of how to change it up. But again people with autism they don't really like change. They like repeating the exercises. So I think maybe tweaking things rather than change. But definitely visualise, any picture is the best way to go with. Sort of communication and keeping the exercises short. Not like you have to do this, then that, and then that. That

does not work. You have to go from A to B, you finish that and then the next one and you finish that. Keep everything short, it won't work otherwise."

11. Does she show any progress?

"On equestrian level, with regard to balance and confidence, yes. With regards to progression when it comes to equestrian skills not really, because it is not a goal. It is more sensory based. The blanket sometimes she wants it back, cause she likes it. That seems to work well for her sense and her feeling as well. The progress is enjoyment and the calming effect. A service, so that she is actually integrating into the community and participating in such things."

The Reflections

12. How many times do you reflect on the goals that were set with Yvonne?

"With regards to her goals not very often. We reflect on her progress and on how she is doing on a weekly basis. Because it is sensory related, we don't have an end goal. We are looking on a long basis. As a therapy not a lesson. This is going to be a lifelong therapy. It is really important to just kind of keep this going, she will have off days. She has her good days too."

13. Do you think this is enough and why? How many times would you prefer?

"For this lady, once a week. She achieves one activity on a day. To her doing something else on a different way would be confusing. If we put it on another day it is too confusing. Once a week is enough."

14. Would you like to change anything about the reflections and the way Yvonne does them?

"No I think we have a quiet open conversation. I know I can offer suggestions and she can do the same with me."

15. Do you get a written down reflection on the goals, or receive them in any other way?

If not, would you want that? If so, are you satisfied with it?

"No, not really because it is confidential and data protection and all that rules. Talking to someone on a verbal basis, then anything that I write down, notes with regards on how she has done in her lesson. That's confidential, I don't have to worry about other paperwork. That's just legalities. Yvonne can have her notes with regards to progress. I keep a personal diary, on a daily basis, every Wednesday I write in 4 or 5 lines down how her lesson went."

16. Do you, or the child, get pictures of the sessions as a memory, if not, do you want that? If so, are you satisfied with it?

"I take photographs, personally for her file and there are a couple in her room. That is part of her goals for here. Progress for herself. I don't take Yvonne is in a position to make more pictures. She has a picture as well for her schedule on Tuesday morning."

17. Do you have any tips for Yvonne to improve the registration/intake, the way she sets goals and reflects on them?

"Very individual, keep the communication open at all time. Don't be afraid to ask. Sometimes it was mixed between Mondays and Tuesdays, and there were different workers involved. Different messages were coming and going, Yvonne told me she found that difficult, so she has my number. When she needs something, she talks to me. And when it is bad weather, it needs to be cancelled or something I contact her specifically. So we just narrowed that communication down. Communication is the best form of progress."

The activities

18. What kind of activities has the child been doing with Yvonne?

"The main activity is that she stays in the arena. She starts of by placing balls in buckets. Sourcing games, matching pictures, and different balls. I can't name them all. Usually it is a visually thing for matching. She starts in a location and she seems to know where things are. She has a photographic memory. So one challenge you could do is change the pictures. Make it more of a challenge, but keep the game the same so you are not completely confusing her. but it seems to be working. I tried a game and she doesn't like it then Yvonne will tell me. I supposed be prepared to have something else in there for if she doesn't want to do it. That

19. Do you know the purpose of those activities, what is it?

"I would say the purpose on themselves is, they are small little achievement goals, and movement on the horse. It is very difficult especially for someone with autism, to just go around in a circle. You know what I mean. There has to be a purpose for everything. So with the little games. You are actually having your therapy on the horse for half an hour with movement and then not even realising that you are spending half an hour on a horse. If you would say we go on a horse around in a circle for 30 minutes you would get a straight no no."

20. Do you think the activities fit the goals well or not, why?

"I do. If we changed them up some way, but based on animals, numbers and letters and thinks like that. Absolutely."

21. Are you satisfied with the amount of activities Yvonne offers to the child, why?

"They are just right for this girl. Maybe tweak them but not change them."

22. What other, maybe new, activities would you like to see Yvonne do with the child?

"Nothing to drastic. I haven't actually really researched it, I left it up to Yvonne. But it is something that you could, maybe look into the pony games, google is a wonder for different ideas and even pinterest. It might actually not relate to equestrian but you can adapt it to equestrian. All those kind of things just to keep fresh. And not let things get boring. Keeping their interest all the time."

23. Does Yvonne ever involve you in the activities she does with the child?

"No, there is a protection issue there with being on the road. I will always have to supervise when she is outside of the arena."

24. Would you want to get involved in the activities with the child if it would help the child and in what way?

"I think with the person I work with that if I became involved that there would be confusion. The relationship is between Yvonne and the client. That is really important. If I step in as a third person she doubts who is leading her. I am not driving away, she can see my car. Just to say it is good I am here. I can come in between if there is ever an issue so she doesn't get upset. But her lesson is with Yvonne. It is important for her to know that as well."

25. Do you think the child should be able to decide what he or she wants to do during a session?

"It would not work for her. She finds decision making very difficult so it would bring up stress and anxiety. I think what would happen is that if certain game did not work you can choose

an alternative game. You could work it like that. But if something is working don't try to change it."

26. What do you think a session should involve at least?

"Well obviously movement is very important. She manages to get her 15 to 20 times around the arena in one half hour. Which is good. Keeping the movement, that is the therapy working. And that in a unconscious thing. And the purpose of the whole lesson in the first place. She can do games on her table at home as well. It is a distraction, sometimes you have to distract a kid to get him to do certain things. You make a lollipop and say oke lets go over here and to this. You know. It is what works. The distraction achieves the actual ultimate goal. That is the therapie."

27. Do you have any tips for Yvonne to improve the activities?

"No not at the moment."

The child

28. How do you think the child experiences the activities?

"On a good day. I am not going to include bad days. She is not really aware of the therapy that goes on behind it. She is not an animal lover, she does not like to rub the horse. She does not get that connection. But yes, if Delany is relax she would automatically calm down. It has this effect on her. It is a calming experience for her, even though she is not aware of it happening."

29. Do you have the impression the child is satisfied with the activities?

"Yes, she talks about it. She talks about it the night before to her parents. She talks about Delany. It is something that she seems to look forward to."

General

30. What do you hope the outcome of my project brings for you and the child?

"I hope you find that you have learned something. I hope also awareness for autism and actually project that on to other people. Just that is really important to them. Spread the word. Create that awareness."

31. Is there anything else you would like to say?

"I think I probably said more than you expected me to say. So I think it covered it all."

Interview mevrouw Mc Greevy

Doel: Te weten komen hoe ouders de therapie ervaren.

Anonimiteitsafspraken: Achternaam ouder, kind anoniem.

Datum: 20-04-2018

Tijd: 16.00 uur

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Opname en papier

Opname: 014

About U:

1. Last name (If using is permitted):

"Mc Greevy."

2. What is your connection to the child?

"I am her mother."

3. How long have you been using the facilities of Kilkieran Equestrian Farm?

"A few months, this winter. So maybe 4 to 6 months."

Registration

4. What did you expect when you first came to K.E.F.?

"Well I suppose I had heard about the service from another parent. And I knew that Yvonne was experienced with children that are not that confident. Let's just say it, with disabilities. So I thought we will take her there and we will see what one session is like. I did not have enormous expectations. I just thought I will try it and we will see. So we took it from there."

5. How did you experience the registration and intake?

"That was very straight forward. Because my daughter had a session and I did the basics for that one sessions, and then I took away forms and different things to read about the equestrian centre after that. So it was nice not to have to do all that at the start. It was nice to have a session, then take the forms away. So that works well."

6. What do you think is important during the registration and intake?

"Well, again, it would probably help for me to say that the free session I had was a price in a local draw. And a friend of my new that my daughter had been thinking about this and she gave it to me as a gift. So, what was really useful about it was that I was able to stand out there and watch her session and not have to fill out forms during the session. Just watch enjoy and see what the set up was. And then talk to my daughter about it afterwards and then fill out the form. So I really enjoyed that I thought that was a good way to do it. If I had spent the session filling out forms maybe I would not have had such a positive experience."

7. What did you hope the child would learn during the sessions when you first came to K.E.F.?

"Everything that I put my daughter in it to do is confidence, social skills. I'd like her to be, I don't have high goals when it comes to horsemanship. I just want her to enjoy an activity. Yes, those are the main things. And then if she starts to like it she can progress, and set new

goals. Get things harder and more challenging, if that was a pad she chose. And if not that she could just come and enjoy it every week."

The Goals

8. What goals has the child been working on during the sessions?

"I suppose they are the goals that Yvonne set. Very gradually go around then trot, go a bit faster. I trust Yvonne I just let her with that. I know that she did a camp recently and I know that she made much progress in one day camp. I am just watching it from a distance. But she no longer has to have some kind of thing on her. there was a lead or something on it, she no longer needs it. But that is not the way I talk to my daughter, I would not say these are our goals, if she comes home and says I don't have to do this anymore or I am better at that, then I am very pleased and supportive. But I am not goal driven."

9. Are you satisfied with the way Yvonne Hoban sets goals? Would you like something different?

"I am very satisfied, I trust her. I suppose that is an element of, I haven't asked to many questions either. So other parents might have a different view. I trust her, I like the way she interacts with my daughter and the other children. And even if she has a group of three or four, she seems to be able to set different goals for four different children within one group. So I sort of trust her and know that she is kind of leading her and that she is progressing. I mean she could sit down with me and tell me this is the goal and this is the aim. I feel if I needed to know I can ask her. I trust her to take my daughter to the steps that she thinks she is capable of doing them and at the speed she thinks she is capable of doing them."

10. Do you see the child progress on the goals that were set? What do you see?

"She is, she is more confident. And she loves it more, every week. So it is an activity that would have been an extra thing that she would have taken up, and now it is one of her favourite things. So that is the measure for me. She is getting better, she is happy and she loves it more. That's good."

11. What other goals would you like to see Yvonne working on with the child?

"Again, just steady progress in terms of her horsemanship, her skill. Being able to handle the animal with confidence. Feeling confident and secure. Yvonne was talking about different things down the line. You know about competitions or whatever, but maybe she will be interested in that in the future. But if she was yes, that's not why I am here. She is happy. It is like the example I gave you. After the camp she made big progress and came home and told me. So that's the way I am going with it. If every time she makes a lead and Yvonne says oh my goodness you are this now! X will come and tell me, and I will go like that's great. Enjoyment is the main focus."

12. Does the child show the improvements at home?

"That is hard to measure. I think what I will do to illustrate that is when she was on the camp, she was with another neighbour's child who was doing the camp at the same time. And she felt confident enough to help another child with an activity that was new to her. I thought that was great. And I think for someone with additional needs it is all parts like a jigsaw. You don't go home and go woow she is a different person, it is a slow progress. But everything that contributes to a positive side of achievements you know it is another activity. Even things like I suppose her posture, strength, her core, you know all that, so that's really important. And she would have coordination difficulties so even or even kind of right left just practice and repetition that has got to be positive."

The Reflections

13. How many times do you reflect on the goals that were set with Yvonne?

"I have not. I suppose I haven't have a conversation with Yvonne. It comes back the thing. I think it is an Irish thing as well. If you put your child in for an activity and you trust the person, I'd not leave it up to them but I'd step back and say I trust her to do it at the pace that is necessary. If I was concerned I would probably reason with Yvonne. I suppose, I don't have an issue, I will just go to Yvonne directly and say what is the story."

14. Do you think this is enough and why? How many times would you prefer?

"Again, I am putting it back to Yvonne. If Yvonne said X should join another group or should come twice a week or did this then you could see massive improvement. Then I would say all right oke. I would be interested in that if there is going to be a big change. Or if she said you know, came to me, I am wondering if she is bored. We have been doing the same thing every week for weeks. And again I would stop and reflect on that. But when she seems happy and X seems happy then I am oke with that."

15. Would you like to change anything about the reflections and the way Yvonne does them?

"No, I don't. I mean I like the informality of it. I think again when you have a child with additional needs and you are doing an activity or sport. For example if you are at soccer. You might have a thing that they would never get picked for the team, where they would sit on the side-line. You will have to intervene and say to the people will you please line up or explain. I like that I don't have to intervene in this please. Let's put it this way, it seems to be led by my daughters disability and Yvonne's ability to recognize it and work with that. So I am very positive on that pad."

16. Do you get a written down reflection on the goals, or receive them in any other way?

If not, would you want that? If so, are you satisfied with it?

"I don't get it. But perhaps, if it useful just a few lines of feedback. I suppose a little bit of feedback so now and then. Yeah, I suppose I would not need it every week. But once a season maybe. The winter? Oke she has done this and these are my goals for the next block."

17. Do you, or the child, get pictures of the sessions as a memory, if not, do you want that? If so, are you satisfied with it?

"I haven't seen any. Well no, I come every week. I come every week so I can take pictures whenever I want. I know some parents drop their children and drive off. But not me, I always stay. So it is not really relevant. I like the way Yvonne is totally focussed on the session. I think if she was taking pictures, I don't personally think that is helpful. I think if a parent wants a picture they should come and take that picture. I think she is for the full session in the ring she is just totally focussed."

18. Do you have any tips for Yvonne to improve the registration/intake, the way she sets goals and reflects on them?

"No, I suppose. Everything with Yvonne is very straight forward. She is very direct and I like that. Simple and flexible. If children cancel or whatever she will change times. You know my experience of being her watching a session and then taking the forms away, I think that is a good system. I would not have missed the first session for anything. I think if people just get that chance to watch. I have seen parents with forms, reading them in the car, I think maybe just watch. Make it a formal thing for the first session that the parent stays. It is a suggestion that they stay and watch, at the end they can ask questions. So they engage with the first

session. They kind of know what they are getting into. Maybe instead of a written report have one session every six months where the parents come to watch, and Yvonne maybe in that session would say, this is what we have been doing and this is what we are going to do. So it is not like a beauty packet. But you get to see what your child has achieved. So you know she can stop and change directions and sort out the Lego blocks. It is better than dropping the kid off and not really knowing what they are doing. Then you are leaving it up to your child to say I don't like it anymore or I do like it and you won't really know why they don't like it."

The activities

14. What kind of activities has the child been doing with Yvonne?

"She does a mixture, she does work in the arena every week. So different things, learning the basics. Then she sometimes goes to the farm of the sensory trail. Then there is the camp, which she loves, really loves. And that's kind of what she is at. It is only four to six months now. Trotting around. I might have more if she does one session where at she tells me what she is doing."

15. Do you know the purpose of those activities, what is it?

"Not clearly, but again I could ask. So I don't see that as a gap. Maybe if I suppose, again when you have a child with additional needs, I am always afraid of goals. They don't always need them. Exactly, she tells me what she has learned."

16. Do you think the activities challenge the child enough, and why?

"I do, she seems challenged. She is always exhausted when she comes from here. So physically she is feeling it. So that's yeah, she is."

17. Are you satisfied with the amount of activities Yvonne offers to the child, why?

"Yeah, I think she does. This is me watching. It seems to be, I see the lesson divided in kind of three units. Introduction, going around in the arena. Then they do a specific activity, learning activity. And then the last part is more about pleasure. And the riding through the farms and the woods. There will still be little challenges and stuff. But there is change."

18. What other, maybe new, activities would you like to see Yvonne do with the child?

"I don't know enough about horse riding myself. It is a new territory for me so I am maybe, this is a gap. I don't know what is next."

19. Does Yvonne ever involve you in the activities she does with the child?

"No, but she will greet me and when I am watching she will talk and say look at this mom and involve me in that kind of way. But no, I don't go down into the arena or up into the stables or anything. I like the fact my daughter is able to do it by herself and I am just watching her."

20. How long do you think a session of activities should take?

"I think, 45 minutes to an hour is a good session. They take a bit of time, wondering up and get the horses. They are not always ready to go. And people coming in and arriving at different times, so by the time they start probably it is half an hour of work. Then they sometimes trot back up with the horses to the shed so, yeah I think 45 minutes for all that coming and going part as well."

21. What do you think a session should involve at least?

"I think, I am going back to my goals, I think that she is for confidence. She is much more confidence on the horse. And I am glad now to hear that she is not terrified. She is acquiring new skills. Six months ago she could not get on a horse, and now she is very happy. And it is something that she loves. Even the social part of it, that she has something to do with other children. Even though they are all focussed on what they are doing. She does communicate with other kids. She has some communication problems. That is positive for me."

22. Would you like the child to do different activities every time they come to K.E.F.?

How often would you like activities to change?

"No I don't have an issue with that either. Working with my daughter repetition works, so for her, if she repeats something that is how she learns."

23. Do you have any tips for Yvonne to improve the activities?

"No I don't. The camps are a nice idea. The extended periods and mixed activities. You can't do that every Thursday or Friday afternoon. Just in the holidays, it is nice to have that. As an additional opportunity. But it isn't my area so I don't know."

The child

24. How do you think the child experiences the activities?

"She really really loves it, she is very happy. She is a person that will try anything anyway even if it is difficult for her. But I think she feels this is something she feels progress. She feels she is getting better, wonders which horse she is going to get to ride from Wednesday till Friday. Her gloves are in the car. You know she is thinking about it a lot. It is something that she loves."

25. Do you have the impression the child is satisfied with the activities?

"Yes, I do, I think the fact that. It is different this group is different. The group at five o'clock is a different experience. I think, she feels everything as manageable. She is not in a group where somebody is of doing sorrow, jumping over fences, or someone else who can't do anything, they are all kind of doing the same things and learning. She feels like she is getting it, and there is no big gap or anything. Yvonne had the group well organized by ability."

General

26. What do you hope the outcome of my project brings for you and the child?

"Well I'd like Yvonne to feel that what she is doing is making an impact. And I, for my child I suppose that this is something that she can stick with and progress. She loves it, I would like there to be a pad for her to keep following. Mostly I would like Yvonne to know that she is not just working. She is helping with the kids."

27. Is there anything else you would like to say?

"No, I think I said lots. I am happy enough I think."

Interview mevrouw Dooliy

Doel: Te weten komen hoe ouders de therapie ervaren.

Anonimiteitsafspraken: Achternaam ouder, kind anoniem.

Datum: 22-04-2018

Tijd: 10.00 uur

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Opname en papier

Opname: 015

About U:

1. Last name (If using is permitted):
“Dooliy.”

2. What is your connection to the child?
“I am X his mother.”

3. How long have you been using the facilities of Kilkieran Equestrian Farm?
“Three years now.”

Registration

1. What did you expect when you first came to K.E.F.?
“To be honest I did not know. He was in horse riding before. But he was in a larger group. Mainstream horse riding lessons. I had to take him out because he was putting his hand behind the saddle and pulling at the horses tail. So we had to take him out. So when I heard about Yvonne’s I thought I’d start him there. I thought maybe the same thing would happen again but it did not.”

2. How did you experience the registration and intake?
“Very well, very good. Questions where what kind of autism X had, what where his issues? Did he ever ride a horse before? It was about X and his interest in animals. Did he like them and Yvonne would have talked to X when I was filling out the form. To see, she was showing him all the horses to see what type of horse he’d like or would suit him better.”

3. What did you hope the child would learn during the sessions when you first came to K.E.F.?
“I was hoping X would learn balance. His balance is not great because he is low toned. I was hoping that he would learn to be able to ride a horse. Not to be afraid. In the last place he was afraid of the horses. I was hoping that he would learn to be comfortable on the horse.”

The Goals

4. What goals has the child been working on during the sessions?
“He was always riding Delany. He likes the patch, he is, we are trying to get him on the saddle. I think he is afraid, because of the balance thing, he prefers the patch. So we have been working on that. Another thing we have been working on is communication goals. With Yvonne while he is riding and he tempts to drift off in his own conversation. He talks about general things, which is good for X because he is not really able to express himself for example in school. When he is on the horse he talks with Yvonne about it. He is calm when he

gets on the horse and stuff. He can sense the calmness himself a little bit more as well. And when he comes home he is calm as well. He is not as hyped up as after school. It is a different kind of calmness than when you have been for a walk. It is different. It is a different kind of calmness.”

5. Are you satisfied with the way Yvonne Hoban sets goals? Would you like something different?

“I am satisfied for the moment. I think that all the goals for the moment that were set at the start that we are still working on them. I think he is doing well and he likes it. X is not into any other type of sports. Only horse riding and swimming. There is two things that he does every week.”

6. Do you see the child progress on the goals that where set? What do you see?

“I do, he sit on the saddle now but before he would ask Yvonne if he could have the patch. Now he will try it, you know he will try different things. With Yvonne, before if he did not like something he would not do it. He would say no I don’t do that. The leaning over to grab something. His balance has gone better so he has better balance on the horse as well.”

7. What other goals would you like to see Yvonne working on with the child?

“She is doing everything. I suppose maybe... I am not sure to be honest. Maybe just letting him go just a little bit more on his own. As in you know maybe just giving him a little bit more independence on his own. Just push him a little bit further. X needs to be pushed. He is very lazy.”

8. Does the child show the improvements at home?

“Yes, definitely. When he comes home from his session he is always much calmer and kind of more at ease with himself.”

9. Does Yvonne give you tools to move forward with the improvements at home?

“Yes she does.”

10. If not, would you like her to? And if she does, do you think she does it enough? And what kind of tools does she give you?

“She tells me how the session went. After having a bad session as in cooperating with her she tells me and says maybe next week try this. Before we go on the horse try a bit of grooming. He might have had a bad day in school. She will always walk with me.”

The Reflections

1. How many times do you reflect on the goals that where set with Yvonne?

“We nearly reflect every time he has a session. We always talk about how it went and what we are going to do for the next session. And what goals we are going to set for the next session.”

2. Do you think this is enough and why? How many times would you prefer?

“I think that is enough, I am happy with it. I think when she talks to me every time and reflect on it and Yvonne will say to move forward or we might have to go back. Sometimes we can’t move forward, you have to go back, you know. So I am happy with it.”

3. Would you like to change anything about the reflections and the way Yvonne does them?

"No, to be honest. I think she is doing a great job."

4. Do you get a written down reflection on the goals, or receive them in any other way?
If not, would you want that? If so, are you satisfied with it?

"I get them verbally. I don't want them written down. X reads everything I have at home and sometimes he does not see. Sometimes he will read stuff, I prefer verbally between me and Yvonne, sometimes he looks at stuff and says I am not going to do that, never."

5. Do you, or the child, get pictures of the sessions as a memory, if not, do you want that? If so, are you satisfied with it?

"We do. I am satisfied with that."

6. Do you have any tips for Yvonne to improve the registration/intake, the way she sets goals and reflects on them?

"I don't really to be honest. I think she is doing really really well. She is."

The activities

1. What kind of activities has the child been doing with Yvonne?

"He has been doing the going around and picking up the pieces of the jigsaw. He does that with her. and he does the knock the bottles. And going through the wood and picking out all the different, and the triangle rattle. And more visual that kind of things on the horse."

2. Do you know the purpose of those activities, what is it?

"Yes she did."

3. Do you think the activities fit the goals well or not, why?

"I think they do, because with his balance and the leaning over and the chains, it is all sensory. They were the goals we set."

4. Do you think the activities challenge the child enough, and why?

"At the moment they do. But there is times where he would say. I don't want to do that today. Moving forward Yvonne would maybe change the jigsaw."

5. Are you satisfied with the amount of activities Yvonne offers to the child, why?

"Yes, definitely yeah."

6. Do you think the activities Yvonne offers are diverse enough, why?

"Oh there is enough variety yeah."

7. What other, maybe new, activities would you like to see Yvonne do with the child?

"I am not too sure. I suppose what she is doing at the moment, is enough for him at the moment. But moving forward I think maybe some more activities as in countering or trying to get him to do more on the horse as such. Because eventually he will grow out of those little activities that she is doing at the moment. But he likes them so they are fine at the moment."

8. Does Yvonne ever involve you in the activities she does with the child?

"Oh she does yes. If I am there and she needs help or whatever, I be there and do it with her."

9. Do you think the child should be able to decide what he or she wants to do during a session?

"Yes, to a limit. Because if you give X too much control, he would do nothing. You have to guide him. Let him pick out of two, A or B. because if you give A or nothing, he picks nothing."

10. How long do you think a session of activities should take?

"Half an hour is enough at the moment because I think his attention span is gone after that."

11. Would you like the child to do different activities every time they come to K.E.F.?

How often would you like activities to change?

"At the moment I think he likes the activities that he is doing. He does them once a week and he likes them once a week. X likes routine and structure. The same thing every week. So at the moment they are working."

12. Do you have any tips for Yvonne to improve the activities?

"No not really, she is good with him. She is stern and X needs that. If Yvonne was not stern with X then we would have a problem. And she is just the right type of person to do it. So she is very good."

The child

1. How do you think the child experiences the activities?

"He loves it, he does talk about them. He talks about the horse he has been on or what the horse has done. Sometimes Delany shakes his head and he talks about that, I could not have the jigsaw because Delany kept shaking his head. He comes home and he says things like that he loves the experience."

2. Do you have the impression the child is satisfied with the activities?

"Yes he is. He likes them."

General

1. What do you hope the outcome of my project brings for you and the child?

"I suppose to understand a little bit more about how autistic kids think and how their brain is structured. It is different for everyone else and how they look at things differently. Like X looks at things totally different to the way we look at things. I suppose to see and to understand a little bit more about how he, how his brain works compared to such. You know with the activities."

2. Is there anything else you would like to say?

"No not really to be honest no. I think you have covered it all."

Interview mevrouw Fitzgibbon

Doel: Te weten komen hoe ouders de therapie ervaren.

Anonimiteitsafspraken: Achternaam ouder, kind anoniem.

Datum: 23-04-2018

Tijd: 11.10 uur

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Papier

Opname: X

About U:

4. Last name (If using is permitted):
"Fitzgibbon."

5. What is your connection to the young adult?
"I'm currently her keyworker."

6. How long have you been using the facilities of Kilkieran Equestrian Farm?
"She has been using the facilities at K.E.F since November 2017."

Registration

11. What did you expect when you first came to K.E.F.?
"Upon first arriving at K.E.F we expected her to attend to horse riding lessons, to build a rapport with Yvonne and to thrive during these lessons."

12. How did you experience the registration and intake?
"The registration at K.E.F was straight forward and reassuring to both the young adult and her staff. It was made clear that Yvonne had an understanding of autism and that she would work well with the young adult."

13. What do you think is important during the registration and intake?
"I believe that the most important aspect of the registration is setting boundaries and clear goals that the young adult could work towards."

14. What did you hope the young adult would learn during the sessions when you first came to K.E.F.?
"During the young adults' last horse riding placement we did not see a major improvement with her management of the horse and she displayed very little awareness of how to use the reins in order to gain control, this was one of the lessons we hoped she would learn."

The Goals

15. What goals has the young adult been working on during the sessions?
"During her lessons with K.E.F. she has worked towards the goals set out. She had built a good relationship with her horse riding instructor and has developed her basic horse riding skills. She now displays a good understanding of using the reins in order to control the horse for example Yvonne has worked with her and continued to work with her on what direction to steer the horse. "

16. How was decided which goals had to be set?

"The young adult has autism and can become confused and distressed when she has been giving too many instructions, for this reason it was important that the goals set out for her were not too difficult and that in turn we could work on small goals and build them up. Myself (her keyworker) and other staff members communicated with Yvonne the possible goals that could be set out. We agreed that it was important for her to develop the basic skills of horse riding before making them too complex. These goals were explained to her as she needs to have a plan in place so she knows what to expect."

17. How was decided which goal was the most important to work on first?

"We decided that the basic skills of horse riding were most important to ease her into the lessons and to prevent stress on the young adult."

18. Are you satisfied with the way Yvonne Hoban sets goals? Would you like something different?

"I am very satisfied with the goals Yvonne had set out. Yvonne is very knowledgeable around horses and could explain to the young adults' careers."

Yvonne displays a good understanding of autism and has helped the young adult achieve her goals affectively by working with her in a way she understands without putting her under any unnecessary distress."

19. Do you see the young adult progress on the goals that where set? What do you see?

"I can see a huge improvement in the young adult throughout the lessons. Yvonne used coloured arm bands on the young adults' wrists. For example, Yvonne places a red band on the young adults' right wrist and uses the colour for the young adult to associate between the right and the left arm. This was a fantastic idea which has thought the young adult more life skills as well as horse riding skills."

Due to the good relationship that the young adult has with Yvonne her communication has developed. The young adult communicates as effectively as possible with Yvonne during her lessons, this has been seen as an improvement at home as well as during her lessons."

20. What other goals would you like to see Yvonne working on with the young adult?

"I would like the young adult to continue to develop on the skills she has already learned with Yvonne. Once she has a complete understanding of these skills I would like to see the young adult to become more independent on the house and require less assistance as the lessons go on. However I would not like to rush into these developments until I am sure that the young adult is comfortable with the skills being currently learned."

21. Does the young adult show the improvements at home?

"The young adult does display improvements at home as she is attempting to distinguish between her left and her right arm. The young adult appears to be engaging positively with discussions around her horse riding lessons at home as Yvonne encourages her to use more language during her lessons. This is a fantastic improvement as she will engage more while participating in an activity she enjoys and it is great that Yvonne can have this effect on the young adult."

22. Does Yvonne give you tools to move forward with the improvements at home?

"I am not aware of any tools that Yvonne could encourage the young adult to use at home however if there any suggestions myself and her staff team will be willing to take the advice on board."

23. If not, would you like her to? And if she does, do you think she does it enough? And what kind of tools does she give you?

"Yes we will take any suggestions into account when developing her skills in house. In her home and in the community, we aim to encourage and empower the young adult to thrive in all aspects in life. "

The Reflections

7. How many times do you reflect on the goals that were set with Yvonne?

"Following each lesson Yvonne gives a recap on how the lesson went from her perspective. "

8. Do you think this is enough and why? How many times would you prefer?

"I do think that this is an appropriate amount at the moment as we aim to ensure that the young adult is as comfortable during each lesson and would not like to put major changes into her usual lesson plan. "

9. How is decided when working on a goal is finished or not?

"Once myself and the young adult's staff team are satisfied that she has a good understanding of the goals we will then discuss if we are finished on the goal or not. "

10. Would you like to change anything about the reflections and the way Yvonne does them?

"No I am happy with them at the moment. "

11. Do you get a written down reflection on the goals, or receive them in any other way?

If not, would you want that? If so, are you satisfied with it?

"No we do not currently have any written reflections following each lesson however I do believe that this would be a benefit to the young adult and her staff team in order to support her with the lessons and to improve the communication between the staff team. "

12. Do you, or the young adult, get pictures of the sessions as a memory, if not, do you want that? If so, are you satisfied with it?

"During her lessons the staff team take photos for her memories where appropriate. This works better and due to confidentiality reasons I would prefer if her staff team to the photographs. "

13. Do you have any tips for Yvonne to improve the registration/intake, the way she sets goals and reflects on them?

"No Yvonne has a good understanding of the young adult and works very well with her. She set out the goals affectively and I would not like to interfere with this. However if myself or the staff team have any suggestions we will not be afraid to verbalise these to Yvonne and I hope she is not afraid to verbalise her own suggestions to us. "

The activities

13. What kind of activities has the young adult been doing with Yvonne?

"There is a structure to the activities the young adult participates in. the young adult greets the horse and the other horses in the stable and feeds the horses. The young adult then approaches the arena with Yvonne and begins the activities. The young adult improves her motor skills and her hand eye coordination and balance while on the horse by placing a ball in a bucket off the side of the horse. Coming to the end of the lesson she brings the horse

around the farm and again works on this skills by moving coloured hoops onto different rings when on the journey down to the farm. ”

14. Do you know the purpose of those activities, what is it?
“Yes, I have given my understanding of these activities above.”

15. Do you think the activities fit the goals well or not, why?
“I do believe the activities fit the goals.”

16. Do you think the activities challenge the young adult enough, and why?
“Yes they do challenge the young adult as she needs to develop on these motor skills.”

17. Are you satisfied with the amount of activities Yvonne offers to the young adult, why?
“I am satisfied as the young adult engages well and remains motivated throughout the lesson.”

18. Do you think the activities Yvonne offers are diverse enough, why?
“They are and Yvonne displays an understanding of the young adult and changes the activities when she believes necessary.”

19. What other, maybe new, activities would you like to see Yvonne do with the young adult?
“At the moment I am unsure whether of more activities which can be included.”

20. Does Yvonne ever involve you in the activities she does with the young adult?
“ Yvonne encourages the staff to be involved with certain aspects of the lesson however I prefer when the young adult receives as much independence as possible and not interfere with the lesson too much. ”

21. Would you want to get involved in the activities with the young adult if it would help the young adult and in what way?
“At the moment the staff support the adult throughout the lesson by watching from a distance and are on hand if help is required however we aim to give the young adult independence throughout her lesson and this allows her to build a relationship with Yvonne.”

22. Do you think the young adult should be able to decide what he or she wants to do during a session?
“Myself and the staff team encourage choice in the young adults life and we focus on promote choice where possible for this reason offering choice may have a positive effect on empowering the young adult.”

23. How long do you think a session of activities should take?
“They currently take an hour and this suits the young adult.”

24. Would you like the young adult to do different activities every time they come to K.E.F.? How often would you like activities to change?
“I would not like too much change in the young adults’ lessons as she requires predictability and only small changes in her plan are important for her anxiety.”

25. Do you have any tips for Yvonne to improve the activities?

"No Yvonne appears to have a good understanding of the activities she uses with the young adult."

The young adult

3. How do you think the young adult experiences the activities?

"She appears to enjoy the whole horse riding experience and the activities. I believe that the young adult receives a sense of achievement following the lesson. "

4. Do you have the impression the young adult is satisfied with the activities?

"Yes."

5. If the young adult is able to communicate somehow, does it ever say or show anything about how he or she experiences the sessions with Yvonne, if so than what?

"The young adult looks forward and requests to horse riding, this is an indication that she enjoys it as she has limited communication skills."

General

3. What do you hope the outcome of my project brings for you and the young adult?

"I hope that the young adult becomes as independent with her lessons as much as possible."

4. Is there anything else you would like to say?

"I would like to take this opportunity to thank Yvonne and all at K.E.F for all the hard work they put in to benefit the young adult."

Interview mevrouw O'Flynn

Doel: Te weten komen hoe ouders de therapie ervaren.

Anonimiteitsafspraken: Achternaam ouder, kind anoniem.

Datum: 23-04-2018

Tijd: 14.30 uur

Terugkoppeling: Via verslag.

Vastlegging: Papier

Opname: X

About U:

1. Last name (If using is permitted):
"O'Flynn"

2. What is your connection to the child?
"Mother"

3. How long have you been using the facilities of Kilkieran Equestrian Farm?
"A year."

Registration

1. What did you expect when you first came to K.E.F.?
"I expected a friendly inclusive atmosphere and hoped that the experience would suit my child."

2. How did you experience the registration and intake?
"Fine. I took a while for me to return the registration form."

3. What do you think is important during the registration and intake?
"That the course director knows all the facts enabling the participant to have the best experience."

4. What did you hope the child would learn during the sessions when you first came to K.E.F.?
"To continue learning how to sit and hold the reins up and to continue learning how to get the horse to turn left and right and stop."

The Goals

5. What goals has the child been working on during the sessions?
"To do the runs work and start and stop the horse. some fork bare back and some stretching to challenge the balance."

6. How was decided which goals had to be set?
"We chatted about what Carl had experienced and what he needs to practice."

7. How was decided which goal was the most important to work on first?
"I can't remember."

8. Are you satisfied with the way Yvonne Hoban sets goals? Would you like something different?

"I don't know. I feel she had a way of seeing what needs to be worked on."

9. Do you see the child progress on the goals that were set? What do you see?

"yes. As he is getting used to Yvonne and the place."

10. What other goals would you like to see Yvonne working on with the child?

"Perhaps the balance will be a good thing."

11. Does the child show the improvements at home?

"I haven't linked the 2 but he likes horse riding and is calm after it."

12. Does Yvonne give you tools to move forward with the improvements at home?

"not that I can remember."

13. If not, would you like her to? And if she does, do you think she does it enough? And what kind of tools does she give you?

"I guess i don't know what they would be so i cannot comment."

The Reflections

1. How many times do you reflect on the goals that were set with Yvonne?

"We have not discussed them as such but as he is going along or after there is usually a briefing on how it went."

2. Do you think this is enough and why? How many times would you prefer?

"Yes it is ok. but if she suggested things to me i would willingly listen."

3. How is decided when working on a goal is finished or not?

"I think Carl's progress with things can be slow so we are still working on reins etc."

4. Would you like to change anything about the reflections and the way Yvonne does them?

"Well if it is something that is written as feedback and emailed after the session that would be fine."

5. Do you get a written down reflection on the goals, or receive them in any other way?

If not, would you want that? If so, are you satisfied with it?

"No, see above, more a conversation after but that is usually hectic and maybe not always remembered."

6. Do you, or the child, get pictures of the sessions as a memory, if not, do you want that? If so, are you satisfied with it?

"No. Carl would love that. I do take pictures myself."

7. Do you have any tips for Yvonne to improve the registration/intake, the way she sets goals and reflects on them?

"If she could set out a template it might be useful for herself."

The activities

1. What kind of activities has the child been doing with Yvonne?
"Putting items into containers, moving items up poles, collecting things. crossing midline, balance work."
2. Do you know the purpose of those activities, what is it?
"Yes, to stimulate the core muscles and help Carl's core and balance and confidence."
3. Do you think the activities fit the goals well or not, why?
"Yes they seem to. It would be easy to tailor things very specifically to him but the activities work fine. He is not into games as such so the purpose of these can pass him by."
4. Do you think the activities challenge the child enough, and why?
"Balance wise they do. I think that the set-up is still a bit rough and ready and Carl can be unclear. Things need to be modelled for him and so perhaps he should always be behind someone who knows what to do."
5. Are you satisfied with the amount of activities Yvonne offers to the child, why?
"Yes. i don't know of other activities he could do. but maybe Yvonne has more ideas. He does like to trot fast which if the help isn't there he doesn't get to do."
6. Do you think the activities Yvonne offers are diverse enough, why?
"I don't know what else is out there but maybe it could be varied. some of it seems childish yet is effective for the job e.g. putting things into things etc."
7. What other, maybe new, activities would you like to see Yvonne do with the child?
"As I said more trotting would be nice for Carl in particular."
8. Does Yvonne ever involve you in the activities she does with the child?
"I have gone on the walks in the lanes where she has games of various sorts."
9. Would you want to get involved in the activities with the child if it would help the child and in what way?
"I am not adverse to it. I can't if it involves pulling or lifting."
10. Do you think the child should be able to decide what he or she wants to do during a session?
"Yes to a certain extent or their wishes can be as a reward at the end."
11. How long do you think a session of activities should take?
"The session is fine. An hour would be ideal but money wise 15euro is enough as i also have to drive out there."
12. What do you think a session should involve at least?
"Reins work and balance."
13. Would you like the child to do different activities every time they come to K.E.F?
How often would you like activities to change?
"No. i think if a goal is being worked on then keep going till its reached or it is felt that is the limit. lots of change can be confusing."

14. Do you have any tips for Yvonne to improve the activities?

"Perhaps make some of the items less childish. I would love if there was an indoor arena too!"

The child

1. How do you think the child experiences the activities?

"He enjoys Yvonne. I don't think the activities interest him especially if they are challenging but he needs to be pushed so that's ok."

2. Do you have the impression the child is satisfied with the activities?

"He is happy on the horse and is calm."

3. If the child is able to communicate somehow, does it ever say or show anything about how he or she experiences the sessions with Yvonne, if so than what?

"No he hasn't about the activities but if i ask him if he enjoyed it he says yes."

General

1. What do you hope the outcome of my project brings for you and the child?

"More progress and opportunities for people to experience therapeutic horse riding and if Yvonne and others instructors can learn anything from your thesis which can help the child to grow, I think that is great."

2. Is there anything else you would like to say?

"Best wishes."

Bijlage 6: Intakeformulier K.E.F. & Kairos A.A.I.

Form 1: Kilkieran Equestrian Farm Intake Form:

Physical Skills:

Check all that apply

- ☐ Releases objects
- ☐ Bears weight on legs
- ☐ Bears weight on hands
- ☐ Sits unassisted
- ☐ Stands independently
- ☐ Walks unassisted
- ☐ Runs unassisted
- ☐ Uses right hand independently
- ☐ Uses left hand independently
- ☐ Climbs stairs
- ☐ Uses bathroom independently

Please list and explain any assistive devices that the participant may use at home or school:

Sensory processing

Please describe below if the rider has any sensitivity with the following senses and what the reaction most likely will be:

Visual(seeing):

Auditory(hearing):

Olfactory (smelling):

Tactile (touching)

Gustatory (Taste)

Proprioceptive(sense of body in space):

Vestibular (Balance and sense of movement):

Cognitive Processing

In the following area, please check each box where rider is proficient.

Educational:

- ☐ Knows Numbers
- ☐ Knows Letters
- ☐ Knows Right and Left
- ☐ Makes Sentences
- ☐ Communicates Feelings
- ☐ Makes Choices

Social:

- Recognizes Name
- Makes Eye Contact
- Shares Items
- Interacts with Peers
- Understands 'No'
- Takes Turns

Language:

- Makes sounds
- Says words clearly
- Combines two or more words
- Speaks in complete sentences
- Signs or uses gestures
- Uses picture symbols

Learning Style:

- Visual, learns by seeing
- Auditory, learns by hearing
- Kinesthetic, learns by doing

Please rate the rider's response to:

Follows directions:

- 1 step directions
- 2 step directions
- 3 step directions
- Complex directions

Attention to task:

- Poor (0-1 minute)
- Fair (1-3 minutes)
- Average (3-5 minutes)
- Above average (above 5 min.)

Frustration tolerance:

- Poor
- Fair
- Average

Problem solving:

- Poor
- Fair
- Average
- Above average

Personality Profile

The following questions are used to get a better understanding of the rider, and his or her goals for therapeutic riding. We use this information to help build successful classes.

Please describe personality and strengths:

What are some of the rider's favourite activities or topics?:

Successful intervention strategies used (sensory modalities, behavioural, rewards, etc.):

Family dos and don'ts:

Please list your goals for accomplishment in therapeutic riding/hippotherapy: *

Kairos A.A.I. intakeformulier:

A.A.I.-Kairos

Nicky Meijs
Zundertseweg 66
4876 NL Etten-Leur
info@aaikairos.nl

Datum intake: dd-mm-jjjj

Intake afgenomen door: Naam

Naam cliënt: Naam

BSN nummer: 00000000

Geboortedatum: dd-mm-jjjj

Adres: straat en nummer

Postcode en woonplaats: 1111AB woonplaats

Telefoonnummer: 000-0000000

e-mail: aaaa@bbbb.nl

Doorverwijzer/aanmelder: doorverwijzer

Huisarts: Naam en telefoonnr.

PGB

Verzekering: naam en polisnummer (?)

1. Gezin

• **Hoe is de gezinssamenstelling?**

Vader

moeder

broer(s) naam en geb. datum

zus(sen) naam en geb. datum

huisdieren

• **Zijn er bijzonderheden?**

Bijv. adoptie, echtscheiding, overlijden, handicap

• **Hoe is de huidige woonsituatie?**

Bijv. samengesteld gezin, leefgroep

• **Kunt u de sfeer in het gezin omschrijven?**

Antwoord

Aandachtspunten gezin: niet invullen

2. Ontwikkeling

• **Hoe verliep de zwangerschap en geboorte?**

antwoord

• **Hoe verliep de ontwikkeling als**

- baby

antwoord

- peuter
zindelijkheid
- kleuter
antwoord

Aandachtspunten ontwikkeling: niet invullen

3. School

- Op welke school zit het kind momenteel
Naam
Plaats
Tel:
Juf of meester
Regulier of bijzonder onderwijs
- Is er sprake geweest van schoolwisselingen of zijn er periodes geweest dat uw kind niet naar school ging?
antwoord
- Gaat uw kind graag naar school?
Antwoord
- Heeft uw kind vrienden op school?
Ja, want:
Nee, want:
- Vindt u de huidige school geschikt voor uw kind?
Ja, want:
Nee, want:
Wat is ongeveer het niveau van uw kind (IQ)?Datum...
antwoord
- Andere testgegevens? Datum...
antwoord
- Zijn er specifieke leerproblemen?
Bijv. dyslexie, NLD, ADHD

Aandachtspunten school: niet invullen

4. Emotioneel functioneren

- Hoe is over het algemeen de stemming/ het humeur van uw kind?
antwoord
- Hoe gaat uw kind om met frustraties en verdriet?
antwoord
- Is uw kind regelmatig angstig?
antwoord
- Hoe zou u het zelfbeeld van uw kind willen omschrijven?
antwoord
- Kan uw kind zich inleven in andere mensen?
antwoord
- Heeft uw kind een rijke fantasie?
antwoord
- Zijn er op emotioneel gebied zaken die u bijzonder vindt aan uw kind?

Aandachtspunten emotioneel functioneren: niet invullen

5. Sociaal functioneren

- Zoekt uw kind makkelijk uit zichzelf contact met u of met anderen?
antwoord
- Hoe speelt uw kind met andere kinderen?
antwoord
- Kan uw kind makkelijk iets delen?
antwoord
- Hoe is de omgang met volwassenen?
antwoord
- Houdt gaat het kind om met gemaakte afspraken en regeltjes?
antwoord
- Wat doet uw kind graag in zijn of haar vrije tijd?
antwoord
- Zijn er op sociaal gebied zaken die u bijzonder vindt aan uw kind?
antwoord

Aandachtspunten sociaal functioneren: niet invullen

5. Spreekvaardigheid en taalontwikkeling

- verloop taalontwikkeling
antwoord
- wijze van communiceren nu
antwoord
- inhoud communicatie
antwoord
- verstaanbaarheid
antwoord

Aandachtspunten spreekvaardigheid en taalontwikkeling:

6. Zelfstandigheid

- Zou u uw kind als zelfstandig willen typeren?
antwoord
- Hoe gaat uw kind om met zijn/ haar spullen/kleding?
antwoord
- Kan uw kind klokkijken?
antwoord
- Zijn er op het gebied van zelfstandigheid zaken die extra aandacht vragen bij uw kind?
antwoord
- Kan uw kind iets bijzonder goed?
antwoord

Aandachtspunten zelfstandigheid: niet invullen

7. Gezondheid

Is uw kind gezond?

antwoord

- Eet uw kind goed?

antwoord

- Slaapt uw kind goed?

Antwoord

- Hoe zijn de grove en fijne motoriek van uw kind?

antwoord

- Is uw kind ergens allergisch voor?

antwoord

- Gebruikt uw kind medicijnen?

antwoord

Aandachtspunten gezondheid: niet invullen

8. Andere therapieën

- Heeft het kind al eerder therapie gehad? Zo, ja, wanneer, waar werd aan gewerkt en wat was het resultaat?

antwoord

- Krijgt uw kind momenteel nog ergens anders therapie? Zo ja, bij wie en waarvoor?

antwoord

- Stelt u het op prijs als wij contact opnemen met de school en met evt. andere therapieën?

antwoord

9. Verwachtingen t.a.v. Kairos

- Wat is er de reden van dat u uw kind nu aanmeldt bij Kairos

antwoord

- Wat zijn uw verwachtingen ten aanzien van de begeleiding bij Kairos?

antwoord

10. Bijzonderheden

- Zijn er verdere bijzonderheden waarvan u denkt dat het voor ons belangrijk is om te weten?

antwoord

Bijlage 7: Observaties K.E.F.

1. Observatie Vrijdag 06-04-2018: Kamp voor jongeren met een beperking.

Aanwezigen cliënten: 5.

Begeleiders: 9

Verdeling: 2x 2 op 1 / 3x 1 op 1 / 1 persoon hielp waar nodig / 1 instructie geveer.

Tijd: 13.00 uur tot 17.00 uur.

Tijd	Activiteit	Omschrijving	Doel	Duur in minuten	Manier van uitleg aan cliënt	Reacties van Cliënt	Gedrag hulpverleners
13.00	Aankomst, Borstelen en opzadelen	Kinderen borstelen het paard onder begeleiding en maken het paard klaar om erop te rijden.	Leren het paard voor te bereiden. (Sensomotorisch)	45	Korte 1 op 1 instructies.	Veel zelf proberen, acceptatie van begeleiding.	Veel voordoen, kinderen kijken toe. Helpen wel met borstelen maar minder bij pakken van het paard en opzadelen of het hoofdstel omdoen.
13.45	Paardrijen, inrijden.	Rondjes stappen met het paard. De armen rekken en strekken op het paard	Warming up en even wennen aan het paard	5	Instructie gegeven door instructrice, 1 op 1 begeleiding naast het paard.	Volgen de instructies moeiteloos op.	Naast het paard lopen en vooral het paard begeleiden terwijl ze een praatje maken met het kind en de instructrice zich met de handelingen van de kinderen bezig houdt.
13.50	Sturen	De kinderen moeten zelf het paard sturen en stoppen met de teugels terwijl ze figuren lopen en een parcours afleggen.	Zelfstandig leren sturen en stoppen.	10	Instructie gegeven door instructrice, 1 op 1 begeleiding naast het paard.	Proberen de instructies zo goed mogelijk uit te voeren, zijn rustig	Naast het paard lopen en vooral het paard begeleiden terwijl ze een praatje maken met het kind en de instructrice zich met de handelingen van de kinderen bezig houdt.
14.00	Draven Voorwerpen spel	De kinderen moeten met of zonder teugels, draven. Van en naar verschillende letters in de bak. Opvallend: een van de kinderen kan niet draven en krijgt een aangepaste opdracht, namelijk om	Leren draven Taal oefenen en voorwerpen herkennen.	10	Instructie gegeven door instructrice, 1 op 1 begeleiding naast het paard.	De kinderen hebben hier soms wat meer moeite mee maar blijven rustig.	Nu rennen de begeleiders naast de paarden mee en houden in de gaten dat het kind niet valt. En dat alles goed gaat terwijl de instructrice kijkt naar de lichaamshouding van de kinderen.

		voorwerpen naar het juiste plaatje te brengen.					
14.10	Kaartjes spel	De kinderen mogen ieder uit een bakje een chocolaatje en een woord pakken. Het woord matcht met één van de letters en plaatjes in de bak. Ze moeten het daar naartoe brengen. Ze mogen zelf weten of ze dit dravend doen.	Het oefenen van woorden en letters en het draven. (Kiezen)	10	Instructie gegeven door instructrice, 1 op 1 begeleiding naast het paard.	De kinderen vinden dit leuk. Ze hebben hier bijna geen moeite mee. En kiezen makkelijk.	De begeleiders rennen mee als de kinderen draven en letten hierbij op veiligheid. Ze overleggen met het kind en stimuleren het kind om te kiezen. Ze oefenen de woorden met het kind. De instructrice let op lichaamshouding.
14.20	Kaartjes halen	De kinderen halen de weggebrachte kaartjes weer op en leggen ze terug in de bak	Oefenen met draven	10	Instructie gegeven door instructrice, 1 op 1 begeleiding naast het paard.	Een van de kinderen krijgt een dubbele instructie en geeft duidelijk aan moeite te hebben met de structuur door meermaals te zeggen dat hij eerst iets anders moest doen.	Bij het draven wordt weer gelet op veiligheid. Er wordt met de kinderen gekletst.
14.30	Paaseitjes sorteren.	De kinderen pakken ieder twee paaseitjes en rijden naar een plan waarop buizen gekruist over elkaar zitten met gekleurde emmers aan de onderkant. Ze moeten de paasei in de juiste emmer laten komen op kleur door hem in de juiste buis te gooien.	Oefenen van kleuren	5	Instructie gegeven door instructrice, 1 op 1 begeleiding naast het paard.	De kinderen vinden dit leuk en verheugen zich op pauze. Dit weet ik doordat ze dit zeggen.	Er wordt met de kinderen gekletst.
14.35	Pauze			35			
15.10	Hobbelpaardjes knutselen	De kinderen knutselen Hobbelpaardjes	Plezier hebben	30	De instructies worden gegeven	De kinderen vinden het moeilijk en vragen veel	Doen dingen samen met de kinderen zoals knippen en tekenen of iets op de

			Relax tijd voor de paarden (Fijne motoriek trainen, vragen om hulp.).		door dezelfde instructrice, er zijn meerdere mensen die helpen met knippen en plakken	hulp of staren voor zich uit en wachten tot iemand ze helpt. Ondanks dat hebben ze het gezellig.	goede plek plakken. Alles gaat een beetje snel en gehaast.
15.40	Paarden halen	De paarden klaarmaken voor therapieles met een dekentje en grip voor de handen.	Weer verder gaan met de paarden	10	De helpers doen alles en de kinderen kijken toe.	De kinderen vinden het lang duren, beginnen rond te lopen.	-
15.45	Opstijgen en Leiden zonder te praten. Butterfly Leading.	Het paard wordt aan twee halstertouwen begeleidt die door 1 kind en 1 volwassenen worden vastgehouden aan het einde. Er wordt zonder dat de leiders van het paard praten een parcours afgelegd.	Non verbale communicatie trainen (Oefening uitproberen na nieuwe cursus introductie)	30	Er mag niet worden gesproken dus non verbaal wordt gecommuniceerd. De instructrice praat ook niet.	De kinderen vinden het leuk en zijn trots als het lukt.	Terughoudende rol van de hulpverleners.
16.15	Egg Hunt	De kinderen hebben een nummer en gaan op zoek naar verstopte paaseieren, daaronder ligt een kaartje met hun nummer. Ze moeten er acht verzamelen.	Zoeken en plezier.	40	De instructies zijn gegeven aan het begin van het spel. De één op één begeleiding loopt mee.	De kinderen vinden het leuk.	De begeleiders kletsen gezellig met de kinderen
16.55	Afscheid	De kinderen krijgen een zakje met snoepjes en mogen er hierna ook een zakje aan hun leiders geven. Er wordt nog een leuke foto gemaakt.	Afronding	5	De instructies worden gegeven door de instructrice	De kinderen houden natuurlijk van snoep en zijn vrolijk met ouders bezig.	Terughoudende rol verder van de één op één begeleiders.

2. Observatie Zaterdag 07-04-2018: Individuele begeleiding Cliënt A.

Aanwezigen cliënten: 1.

Begeleiders: 2

Observator: 1

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. Observator op afstand.

Tijd: 9.15 uur tot 9.50 uur.

Tijd	Activiteit	Omschrijving	Doel	Duur in minuten	Manier van uitleg aan cliënt	Reacties van Cliënt	Gedrag hulpverleners
9.15	Paard klaarmaken	Begeleiders maken het paard klaar.	Beginnen met het spel.	5	Geen.	Cliënt loopt en rent met moeder door de bak. Richting alle objecten die in de bak staan. Ook zelfstandig, hij loopt steeds weg en komt dan terug voor een knuffel.	Eén van de leiders begint een gesprek met moeder tot het paard klaar is. De andere helper maakt het paard klaar.
9.20	Opstijgen, en wegrijden	Begeleider tilt het kind op het paard. Begeleider vraagt het kind om Go aan te geven met zijn handen. Er wordt een rondje gelopen en de hangende bakjes worden opgehaald.	Voorbereiden van de bak en inlopen voor het paard. Ook even wennen voor het kind.	2	In korte woorden: Ready Go! En geen uitleg over wat ze gaan doen tijdens het lopen van het rondje.	Het kind lacht en als er GO wordt gezegd flappert hij zijn handen op en neer.	1 leider begeleidt het paard aan een halstertouw en 1 begeleider begeleidt het kind. Met als het nodig is 1 hand achter de rug.
9.22	Plaatjes Matchen	In de arena hangen aan het hek plaatjes van dieren die matchen bij de letters. Deze plaatjes heeft de begeleider in het klein vast. Ze stoppen bij een plaatje op het hek en de cliënt moet dan het matchende plaatje kiezen en ophangen. Tijdens het plaatjes matchen wordt er steeds Ready Go als commando om weer te gaan lopen gebruikt. Tussendoor worden stukjes gedraafd.	Cliënt A. is in staat om kleuren te matchen. De vraag is of hij ook plaatjes kan matchen. Dus het doel is plaatjes matchen.	12	‘See them A.’ Kind bekijkt de plaatjes in de hand van leider. Als hij gekeken heeft gaan ze rijden. Ze laat als ze stoppen bij een plaatje eerst zien hoe het werkt.	Al snel heeft hij door dat de plaatjes plakken maar hij hangt ze allemaal op. Hij matcht de plaatjes niet. Bij ieder commando om weer te gaan lopen flappert het kind zijn handen en beweegt zijn voeten. Na het draven maakt het kind steeds meer geluiden. Als het kind van het paard wil afstappen mag die niet. Bij het volgende plaatje zegt hij ‘Uhhhh’. Tussendoor fladdert het kind soms.	1 leider begeleidt het paard en 1 begeleider begeleidt het kind.

9.35	Ronde over de boerderij	Alle opdrachten doen die je onderweg tegenkomt. 1. Gekleurde blokken uit de kluis in de zak doen. 2. Ringen matchen met ringen die dezelfde kleur hebben op een stok die ook dezelfde kleur heeft. 3. Lego blokjes op een bord hangen 4. Een stukje draven 5. Hoi en doe zeggen tegen een vogel die fluit als je erlangs loopt.	1. Oefenen van kleuren 2. Zien dat de kleuren hetzelfde zijn. 3. coördinatie 4. Blijdschap	10	Bij iedere oefening wordt 1 op 1 uitleg gegeven in korte simpele zinnen. Er moet vaak om aandacht gevraagd worden.	1. Het kind herkent de kleuren niet maar opent de kluis zelf en begint alle blokken in de zak te doen. 2. Hij kan moeilijk zijn aandacht erbij houden maar doet het uiteindelijk allemaal goed. Hij staart veel voor zich uit. 3. Het lukt hem niet, hij vertoont hierbij geen veranderingen in zijn mimiek of lichaamshouding. Het blokje valt op de grond. 4. Het kind lacht en fladdert en maakt veel geluid. 5. Het kind zwaait dag naar de vogel als leider hierom vraagt. Vertoont hierbij geen veranderingen van mimiek.	1 leider begeleidt het paard en 1 begeleider begeleidt het kind.
16.45	Naar huis	De cliënt woont dichtbij dus we brengen hem op het paard naar huis	De overgang naar huis wordt kleiner gemaakt	5	Tijdens het naar huis rijden wordt er weinig gesproken.	Het kind kijkt om zich heen in de lucht naar de bomen en vogels. Als hij thuis is rent hij voorbij moeder naar de achtertuin.	1 leider begeleidt het paard en 1 begeleider begeleidt het kind.

3. Observatie Zaterdag 07-04-2018: Individuele begeleiding Cliënt B.

Aanwezigen cliënten: 1.

Begeleiders: 2

Observator: 1

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. Observator op afstand.

Tijd: 14.15 uur tot 14.45 uur.

Opvallend: Cliënt B. draagt koptelefoon.

Tijd	Activiteit	Omschrijving	Doel	Duur in minuten	Manier van uitleg aan cliënt	Reacties van Cliënt	Gedrag hulpverleners
14.15	Aankomst	De arena ingaan en op het paard opstijgen	Begin van de les.	5	Leider wenst moeder en cliënt goedendag en maakt een praatje.	Cliënt B. houdt handen voor zijn ogen en trekt zijn muts omlaag. Hij gaat liggen op de springbalken. En drukt zijn handen op zijn koptelefoon.	Leider haalt de zonnebril op bij zijn moeder en geeft hem aan het kind. Zodra hij op het paard zit. De andere leider houdt het paard vast.
14.20	Woorden oefenen	De woorden bij de letters in de bak worden geoefend terwijl de bakjes die eerder waren weggehaald worden teruggebracht.	Rustig een rondje inkomen. De bakjes opruimen.	2	Steeds bij ieder bordje de vraag stellen: 'what is this?'. De leider vraagt zijn aandacht terug door zijn naam te zeggen.	De cliënt geeft antwoord. Hij weet de antwoorden. Hij schaterlacht omdat zijn muts voor zijn ogen zakt en doet het daarna nog eens zelf.	1 leidt het paard en 1 leidt het kind.
14.22	Voorwerpen matchen	Het kind kan de woorden op de plaatjes zeggen. Nu krijgt hij ze als voorwerpen in zijn handen en hij moet zelf zeggen wat het is om vervolgens te laten zien waar het plaatje De vis wordt overgegooid tijdens te oefening.	Het kind kan zien wat een voorwerp is, dit benoemen en vergelijken met een plaatje. Coördinatie, grove motoriek.	13	Leider vraagt eerst welk voorwerp het is. Bij een goed antwoord volgt kort: Show me.	Cliënt B. benoemt de voorwerpen en herkent ze. Het duurt even voor hij ook begrijpt dat hij ze moet aanwijzen zodat ze erheen kunnen lopen met het paard. Maar hij doet dit foutloos. Als hij graag over de balken wil lopen begint hij enthousiast met zijn handen naar leiding te zwaaien.	1 leidt het paard en 1 leidt het kind. Leider kalmeert hem door te zeggen dat hij rustig moet doen.

						Het kind kan de vis vangen. Hij lacht hard en gooit de vis terug.	
14.35	Ronde over de boerderij	Op de boerderij worden verschillende oefeningen gedaan.	Verskillende doelen. Vooral spraak en kleuren beheersen.		Onderweg vraagt leider onder andere om voorwerpen te benoemen die ze tegenkomen, Flower, Owl and Bee. De leider vraagt om de gekleurde ringen te matchen waar zij om vraagt. De leider geeft aan dat ze een stukje gaan draven. De leider geeft aan dat hij Bird moet zeggen tegen de vogel.	Het kind benoemd alle voorwerpen. Na een tijdje nadenken kan hij ook de ringen pakken in de kleur waar om gevraagd wordt. Hij schaterlacht bij het draven en zegt goed Bird tegen de vogel.	1 leidt het paard en 1 leidt het kind.
14.45	Afsluiting	Hij wordt van het paard afgehaald en naar zijn moeder gebracht. Moeder en leider praten nog even.	afsluiten	5	De leider geeft aan dat hij zijn been opzij mag doen en eraf mag komen. De leider praat met moeder.	Het kind gaat in de auto zitten.	De andere leider zet het paard weg.

4. Observatie Maandag 09-04-2018: Individuele begeleiding Cliënt C.

Aanwezigen cliënten: 1.

Begeleiders: 2

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. Observator participierend als begeleider paard.

Tijd: 15.00 uur tot 15.30 uur.

Tijd	Activiteit	Omschrijving	Doel	Duur in minuten	Manier van uitleg aan cliënt	Reacties van Cliënt	Gedrag hulpverleners
15.00	Plaatjes Reeks afmaken.	Opstijgen en beginnen met het eerste spel. Op een bord hangt een briefje met een rijtje dieren. De dieren keren terug in een patroon, Cliënt C. moet deze afmaken. Ze moet zelf het goede plaatje kiezen uit een bakje vol met plaatjes van verschillende dieren.	Patronen herkennen.	15	De cliënt krijgt één keer te zien hoe het plaatje eruit ziet en verteld daarna zelf al wat ze denken dat ze moet doen nadat leider de vraag stelt: 'Wat denk je wat je moet doen?'	De cliënt ziet gelijk wat ze moet doen en is in staat dit zonder problemen te doen. Ze vind het leuk maar het valt op dat de cliënt steeds gelijk het goede antwoord weet zonder lang na te moeten denken.	1 leidt het paard en 1 leidt het spel.
15.15	Ronde over de boerderij.	Verschillende spellen worden gespeeld. Onder andere het spel waarbij de ringen bij de goede kleur gehangen moeten worden op een bord. Daarna maakt de cliënt op een krijtbord een mooie tekening.	Goed rekken en strekken en andere lichamelijke doelen. Kleuren leren en fijne motoriek.	15	De cliënt heeft de ronde al vaak gedaan en heeft geen uitleg meer nodig.	De cliënt vraagt of ze op het bord mag tekenen. De cliënt lijkt niet na te hoeven denken over de ringen ze doet dit binnen enkele seconden.	1 persoon leidt het paard en eentje loopt naast de cliënt voor de veiligheid.

5. Observatie Maandag 09-04-2018: Individuele begeleiding Cliënt D.

Aanwezigen cliënten: 1.

Begeleiders: 2

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. Observator participierend als begeleider paard.

Tijd: 15.45 uur tot 16.15 uur.

Tijd	Activiteit	Omschrijving	Doel	Duur in minuten	Manier van uitleg aan cliënt	Reacties van Cliënt	Gedrag hulpverleners
15.45	Reeks plaatjes afmaken (makkelijk)	Op een bord hangt een briefje met een rijtje dieren. De dieren keren terug in een patroon, Cliënt D. moet deze afmaken. Ze krijgt maar twee plaatjes om uit te kiezen.	Patronen herkennen. Lichamelijke doelen rekken en strekken.	15	Voordoen en samen doen. Alleen lukt nog niet.	Cliënt D. reageert vaak niet, benoemt het verkeerde plaatje. Ze lijkt snel afgeleid. Als ze wel goed kijkt wijst ze het goede antwoord aan. Ze heeft er een aantal goed. Ze geeft daarna aan niet meer te willen.	Hulpverlener gaat in op het niet meer willen en schakelt over naar de volgende activiteit.
16.00	Rondje over de Boerderij	Verschillende spellen worden gespeeld. Onder andere het spel waarbij de ringen bij de goede kleur gehangen moeten worden op een bord. Onderweg worden verschillende voorwerpen foutloos benoemd die in de bosjes hangen.	Kleuren matchen. Woordjes oefenen.	15	De cliënt heeft de ronde al vaak gedaan en heeft geen uitleg meer nodig. Wel wordt duidelijk gezegd welke kleur ring ze moet pakken.	Cliënt D. heeft geen moeite met de spellen. Ze geeft overal netjes antwoord op voor zover ze daartoe in staat is.	Hulpverlener complimenteert als ze iets goed doet. Aan het eind brengt ze haar terug naar de auto op het paard.

6. Observatie Maandag 09-04-2018: Individuele begeleiding Cliënt E.

Aanwezigen cliënten: 1.

Begeleiders: 2

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. Observator participierend als begeleider paard.

Tijd: 16.30 uur tot 17.05 uur.

Tijd	Activiteit	Omschrijving	Doel	Duur in minuten	Manier van uitleg aan cliënt	Reacties van Cliënt	Gedrag hulpverleners
16.30	Voorwerpen en plaatjes matchen	De voorwerpen staan op een ton in het midden van de arena. Cliënt E. moet de voorwerpen halen en naar de juiste plaat brengen die op het hek hangt. Op de plaat staat het voorwerp afgebeeld.	Lichamelijke oefeningen door rekken en strekken.	10	Er wordt verteld wat ze moet doen in korte woorden. Bij de eerste wordt ze geholpen.	Ze heeft er een aantal goed en geeft dan aan geen zin meer te hebben. Ze reageert soms erg laat op opdrachten of helemaal niet.	Cliënt E. houdt van zingen, als de opdrachten worden gezongen voert zij ze wel uit en dit weet de leider. Na een tijdje gaat ze over naar de volgende opdracht als het niet meer werkt.
16.40	Rondje over de Boerderij	Verschillende spellen worden gespeeld. Onder andere het spel waarbij de ringen bij de goede kleur gehangen moeten worden op een bord. Onderweg worden verschillende voorwerpen foutloos benoemd die in de bosjes hangen.	Kleuren matchen. Woordjes oefenen.	15	Soms moet de leider zeggen: 'What is that, there between the trees?' En de kleuren benoemen die de cliënt moet pakken van de ringen.	Ze geeft aan koeien te willen zien en langs het huis te willen. Ze zegt duidelijk nog niet naar huis te willen. De kleuren kan ze pakken als ze even nadenkt. De namen van de verstopte dieren wist ze meteen.	Leider geeft aan langs het huis te gaan en zingt tussendoor liedjes met haar.
16.55	Langs het woonhuis	De lange oprit naar het woonhuis wordt opgereden om één van de kinderen thuis te begroeten terwijl er liedjes worden gezongen.	Spraak stimuleren	10	De cliënt had zelf aangegeven dit te willen, liedjes zingt ze vanzelf mee.	Vrolijk, ze vind het leuk om met de dochter van de leider te praten en zingt de liedjes enthousiast mee. 'The wheels on the bus'	Zingt lekker hard de liedjes, zodat de cliënt dit grappig vind en plezier heeft.
17.00	Naar huis	Ze wordt met het paard naar de auto gereden.	Afsluiten	1	'Tot de volgende keer.'	'Doei.'	Zwaaien de auto uit.

7. Observatie Dinsdag 10-04-2018: Individuele begeleiding Cliënt F.

Aanwezigen cliënten: 1.

Begeleiders: 2

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. Observator participierend als begeleider paard.

Tijd: 10.30 uur tot 11.00 uur.

Tijd	Activiteit	Omschrijving	Doel	Duur in minuten	Manier van uitleg aan cliënt	Reacties van Cliënt	Gedrag hulpverleners
10.30	Reeks plaatjes afmaken (makkelijk)	Op een bord hangt een briefje met een rijtje dieren. De dieren keren terug in een patroon, Cliënt D. moet deze afmaken. Ze krijgt maar twee plaatjes om uit te kiezen.	Patronen herkennen. Lichamelijke doelen rekken en strekken.	20	De cliënt wordt meegenomen naar de plaatjes zodat zij ze kan zien. Dan wordt er samen met haar de dieren die ze ziet opgenoemd en maakt ze het alleen af.	De cliënt lijkt erg van streek. Volgens groepsleiding komt dit door iets wat eerder gebeurd is. Ze brabbelt veel op een jammerende manier en is erg beweeglijk. Ze gilt ook opeens. Na een tijdje wil ze het spel niet meer doen en geeft ze dit aan.	De leider kalmeert de cliënt door het zingen van liedjes. 'If you are happy and you kno wit clap your hands.' De leider geeft heel veel korte instructies om de aandacht van de cliënt vast te houden zodat ze rustiger blijft. Als ze niet meer wil gaan ze wat anders doen.
10.50	Ringen goed hangen.	Er wordt geen hele boerderij ronde gelopen omdat cliënt F. dit niet leuk vindt. Dus mag ze de ringen op kleur hangen en daarna wordt omgekeerd.	Kleuren leren en spraak stimuleren.	10	De leider geeft instructies welke kleur ring er gepakt moet worden. Daarna matcht het kind hem met de juiste stok.	De cliënt kon dit goed, soms moest ze even nadenken. Ze had er geen problemen mee.	Rustig en kalm. Eén begeleidt het paard en één het kind.

8. Observatie Dinsdag 10-04-2018: Individuele begeleiding Cliënt G.

Aanwezigen cliënten: 1.

Begeleiders: 2

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. Observator participierend als begeleider paard.

Tijd: 13.00 uur tot 13.30 uur.

Tijd	Activiteit	Omschrijving	Doel	Duur in minuten	Manier van uitleg aan cliënt	Reacties van Cliënt	Gedrag hulpverleners
13.00	Flesjes omgooien	Op de ton in het midden van de arena staan flesjes met nummers erop. Het kind haalt uit de bakjes aan het hek de ballen. De bakjes hangen op verschillende hoogtes. De ballen worden daarna steeds gebruikt om flesjes om te gooien. Tussendoor wordt gedraafd.	Lichamelijke doelen. Cijfers leren	15	De leider nam de cliënt mee en liet haar in een bakje kijken, daar vond ze een bal. Daarna liepen ze naar de flesjes en werd er gezegd dat ze mocht gooien.	De cliënt vond het wel even leuk maar was na een tijdje uitgekeken op de getallen, ze raden veel van de getallen. Heel random wist ze ook weer wel getallen. Ze gaf aan te willen stoppen. Ze knuffelt het paard heel erg veel en vaak.	Toen cliënt G. wilde stoppen werd er een afspraak gemaakt over wat ze wilde doen. Ze wilde over de boerderij.
13.15	Rondje over de Boerderij	Verschillende spellen worden gespeeld. Onder andere het spel waarbij de ringen bij de goede kleur gehangen moeten worden op een bord. Onderweg worden verschillende voorwerpen foutloos benoemd die in de bosjes hangen. Aan het eind is er een vogeltje wat fluit en waar ze hoi of dag tegen mogen zeggen.	Kleuren matchen. Woordjes oefenen. Lichamelijke doelen bij de ringen.	10	Cliënt kent de route dus uitleg was niet nodig. Alleen werd er gezegd welke kleur ringen ze moest pakken.	Soms moest cliënt G. nadenken over de kleuren maar ze had ze allemaal goed.	Eén begeleidt het paard en de ander het kind.
13.25	Koeien	Met het paard wordt de koeienstal ingereiden zodat bij de pasgeboren kalfjes gekeken kan worden.	Plezier	5	'Kijk daar is een kalfje.'	Cliënt zet grote ogen op, lacht en kijkt verwonderd.	Leiders laten het kind even in rust kijken. Voordat ze de les afsluiten.

9. Observatie Donderdag 12-04-2018: Individuele begeleiding Cliënt H.

Aanwezigen cliënten: 1.

Begeleiders: 2

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. Observator participierend als begeleider paard.

Tijd: 12.15 uur tot 12.45 uur

Tijd	Activiteit	Omschrijving	Doel	Duur in minuten	Manier van uitleg aan cliënt	Reacties van Cliënt	Gedrag hulpverleners
12.15	Borstelen	Het paard zijn manen worden gekamd en de vacht wordt geborsteld. Ondertussen voelt de cliënt ook aan het paard.	Sensomotorische stimulatie Paard klaarmaken	10	'Maak jij de manen mooi?' 'Voel maar met je andere hand.' 'Nu wordt het paardje weer mooi glimmend.'	Grote lach op het gezicht.	Beide begeleiders van het meisje stimuleren haar om te borstelen. De leiders begeleiden haar en helpen door zelf ook te borstelen en de hoeven uit te krabben.
12.25	Puzzel	De puzzel gaat om vormen, het is geen normale puzzel met puzzel stukjes maar een puzzel met een motor die in de vorm van een motor moet. Voor kinderen. De puzzel gaat over voertuigen.	Spraak stimuleren, hopelijk om hele zinnen te maken.	10	De leider zegt de zin voor en de cliënt maakt de zin af of zegt hem na.	De cliënt lacht veel en een aantal van de zinnen lukken goed. Bijvoorbeeld: 'The plane flies in the sky.' Met andere zinnen heeft ze meer moeite. Bijvoorbeeld: 'The Motorbike goes on the road.'	Complimenteren als het lukt. Maar niet straffen als het niet lukt, gewoon nog een keer proberen. Q
12.35	Ronde over de boerderij	Op de boerderij worden diverse spellen gespeeld. Zoals het plaatsen van ringen om de goed kleur paal of het oefenen van woorden van voorwerpen die langs de weg hangen.	Genieten en woorden en kleuren oefenen.	10	Er wordt steeds een letterlijke vraag gesteld die beschrijft wat ze moet doen. Zoals		

10. Observatie Donderdag 12-04-2018: Individuele begeleiding Cliënt I.

Aanwezigen cliënten: 1.

Begeleiders: 2

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. Observator participierend als begeleider paard.

Tijd: 16.00 uur tot 16.35 uur

Tijd	Activiteit	Omschrijving	Doel	Duur in minuten	Manier van uitleg aan cliënt	Reacties van Cliënt	Gedrag omstanders
16.00	Borstelen	Het paard zijn manen worden gekamd en de vacht wordt geborsteld. Ondertussen voelt de cliënt ook aan het paard.	Sensomotorische stimulatie Paard klaarmaken	10	'Maak jij de manen mooi?' 'Hoe vind je dit nu?' 'Voel maar met je andere hand.'	Het kind lijkt kijkt wel in de richting van het paard en probeert het met één hand mee te doen. Hij zet wel grote ogen op en vraagt steeds aan zijn tantes om te komen en te helpen.	De tantes die komen als het kind hen roept. De leider geeft aan dat ze beter een beetje afstand kunnen houden omdat dat beter is voor de concentratie van de Cliënt.
16.10	Blokken vorm puzzel.	In de bakjes rond de arena zitten steeds twee dezelfde kleur blokjes. Hij moet zeggen welke kleur en vorm het is en ze dan tijdens het terugrijden ieder in één hand hoog in de lucht houden. Daarna moet hij ze in het juiste gat van de blokkendoos steken.	Kleuren oefenen vormen leren en balans bewaren op het paard.	15	'De blokken worden samen met de cliënt in het bakje gedaan. De rest wordt duidelijk door directe vragen zoals: 'How is this shape called?'	Het kind zegt sommige vormen goed, niet allemaal. Het kind zegt alle kleuren goed. Het kind kan de vormen slecht herkennen en probeert ze vaak verkeerd om erin te stoppen. Wel laat hij met grote ogen en veel geluid zien dat hij met twee handen in de lucht kan rijden.	Leider verteld dat soms de cliënt je voor de gek houdt. Hij weet het dan wel maar doet het expres fout. Ook verteld ze over vooruitgang van zijn balans. Dat hij er in het begin steeds vanaf geleed. Verder voeren ze de opdrachten rustig uit.
16.25	Rondje over de boerderij	Er worden twee spellen gespeeld op de boerderij. De ringen en kleuren matchen en het doe zeggen tegen de vogel. Onderweg worden stimulerende vragen gesteld zoals wat hoor je nu?	Kleuren leren, spraak stimuleren en sensomotorische input.	5	Er worden weer directe vragen gesteld en opdrachten gegeven: 'pak de gele ring.'	Het kind reageert overal normaal en kalm op. Zijn tantes lopen mee achter het paard en lijken hem af te leiden. Hij kijkt steeds in hun richting.	Tantes besluiten niet verder mee te lopen en keren om. Leiding probeert aandacht erbij te halen door zijn naar te blijven zeggen.
16.30	Het paard buiten zetten	Het paard wordt in de wei gelaten zodat de cliënt kan zien hoe dit gaat.	Plezier	5	Laten zien dat hij naar zijn vrienden toegaat en graast.	Hij lacht als hij ernaar kijkt en vraagt wat de paarden eten.	Leiding laat hem antwoord geven op zijn eigen vraag.

11. Observatie vrijdag 13-04-2018: Individuele begeleiding Cliënt J.

Aanwezigen cliënten: 1. Maar ook het zusje en moeder doen mee.

Begeleiders: 2

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. Observator heeft geen andere functie.

Tijd: 15.00

Tijd	Activiteit	Omschrijving	Doel	Duur in minuten	Manier van uitleg aan cliënt	Reacties van Cliënt	Gedrag omstanders
15.10	Borstelen	Het paard zijn manen worden gekamd en de vacht wordt geborsteld. Ondertussen voelt de cliënt ook aan het paard. Ze mogen toekijken hoe de hoeven worden uitgekrabd.	Sensomotorische stimulatie Paard klaarmaken Angst verminderen	10	Vragen of ze met de borstel wil helpen met het kammen van de manen. Ook vragen welke vacht zachter is, de geschoren of de ongeschoren en de manen of de ongeschoren vacht. Ook als ze niet durft vragen of ze het samen willen doen.	Het kind vind de haren vies en is bang van het hoofd van het paard en zegt steeds dat ze het eng vind en dat het hoofd weg moet. Haar zusje probeert haar steeds te helpen door te zeggen: 'kijk zo moet het.'	De moeder blijft herhaaldelijk zeggen dat de kinderen niet achter het paard mogen komen. Ze blijft tegen de oudste dochter met beperking zeggen dat ze mee moet helpen.
15.15	Naar de arena leiden.	Het paard moet naar de arena gebracht worden. Beide meiden willen dit doen dus Butterfly Leading. Aan beide kanten een touw.	Beginnen met rijden	5	Wat moet je doen om het paard te laten lopen?	Ze begrijpen dat ze Go moeten zeggen maar het duurt een tijdje voor het jongste zusje doorheeft dat ze moet trekken en moet gaan lopen.	Moeder stimuleert en praat door de leider heen.
15.20	Leid oefeningen	De meiden moeten het paard laten lopen en stoppen ook over de balken.	Leren hoe ze het paard kunnen stoppen en leiden	5	Leider legt uit dat ze moeten trekken om het paard te laten lopen en dat ze moeten stoppen en tegendruk moeten geven om het paard te laten stoppen.	Het jongste zusje begrijpt het de oudste zus kopieert haar jongste zusje.	Moeder blijft door leider heen commando's geven aan de kinderen.

15.30	Tennisballen	De jongste zus is op het paard gaan zitten en de oudste zus moet het leiden maar ze heeft tennisballen van de grond gepakt. Ze gaan deze nu in de bakjes leggen bij de plaatjes op het hek die de leider benoemd.	Wennen aan het paard, rijden en zien wat de oudste zus al kan van het leiden.	10	Leider benoemd de figuren waar ze heen moeten gaan. En vraagt de oudste zus wat ze moet doen om het paard te kunnen leiden.	De zus heeft door dat ze de ballen kwijt moet en doet ze in het zakje bij de oudste zus. Die probeert haar te helpen door te zeggen dat ze aan het touw moet trekken om te gaan lopen. Uiteindelijk lukt dit alleen het stoppen niet. Ook kan ze de eerste twee figuren niet vinden voor haar zusje het zegt. De laatste wel. Ook geeft de oudste zus aan dat ze moe is.	Moeder blijft de oudste zus constant stimuleren om op het paard te gaan. Terwijl de oudste dochter aangeeft dit echt niet te willen.
-------	--------------	---	---	----	---	--	--

12. Observatie zaterdag 14-04-2018: Individuele begeleiding Cliënt J.

Aanwezigen cliënten: 1. Moeder loopt mee, het is de eerste les.

Begeleiders: 2

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. Observator heeft geen andere functie.

Tijd: 15.00

Tijd	Activiteit	Omschrijving	Doel	Duur in minuten	Manier van uitleg aan cliënt	Reacties van Cliënt	Gedrag omstanders
15.00	Rondjes stappen	Rondjes stappen om te wennen, het is de eerste keer op het paard. Simpele vragen worden gesteld zoals waar is de staart, de manen en je helm. Ook wordt er over de balken heen gestapt om daar kennis mee te maken.	Wennen	15	Directe vragen.	Geeft antwoord, weet het soms niet gelijk. Lijkt plezier te hebben.	Moeder loopt mee. Stelt vragen aan Yvonne.
15.15	Objecten naar de bakjes brengen	Het kind krijgt voorwerpen, moeder pakt deze uit het bakje. Het kind moet bijpassende plaatjes zoeken in de arena en ze bij het goed plaatje in het bakje doen.	Kennis maken met de therapie.	15	Directe vragen, wat is dit? Waar is de olifant?	Het kind kan de plaatjes niet altijd vinden. Kind blijft spelen met de manen.	Moeder praat met Yvonne over hoe het werkt en Yvonne geeft uitleg over wat ze doen.

Bijlage 8: Observaties Kairos A.A.I. en Alexandra Animal Assisted Coaching

1. Participerende observatie Woensdag 14-03-2018: Individuele begeleiding Cliënt A.

Aanwezigen cliënten: 1.

Begeleiders: 3

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. 1 instructeur

Tijd: 9.00 tot 10.30

Het onderzoeksdoel was onder andere achter de activiteiten en de doelen van het kind komen. En hoe er aan de doelen wordt gewerkt. Cliënt A is aanwezig voor de bonding met zijn vader en het stimuleren van zijn balans. Hij zit in een rolstoel en moet ook leren aangeven wat hij wil. Daarnaast is hij bezig met het oefenen van woordjes. Er wordt paard gereden na het borstelen. De cliënt lacht gedurende het borstelen en heeft het naar zijn zin. Voor zijn balans moet hij rijden op een speciaal foam zadel zodat hij goed zit. De letters worden samen met de cliënt in de bak gehangen, naast iedere letter staat een plaatje, het kind probeert uit te spreken wat er staat. De leider stelt steeds vragen aan de cliënt om erachter te komen wat hij wil: 'Wat wil je nu doen?'. De cliënt geeft aan dat hij een rondje over de boerderij wil maken. We gaan kijken bij de koeien. De cliënt lacht. Daarna wil hij graag bij de geitjes gaan kijken. Hier wijst de cliënt naar de geitjes. De leiders houden een klein praatje met de cliënt en de aanwezige moeder. Hierna gaan ze terug naar de blokhut. Tijdens het teruglopen wordt steeds voor de balans van de cliënt een arm op het been gehouden omdat hij steeds scheef zakt. In de blokhut wordt kort geëvalueerd. Hier moet de cliënt zelf aangeven wat hij het leukste vond. Hij verteld in korte zinnen wat hij het leukste vond. Dat was naar de geitjes gaan.

2. Participerende observatie Woensdag 14-03-2018: Individuele begeleiding Cliënt B.

Aanwezigen cliënten: 1.

Begeleiders: 3

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. 1 instructeur

Tijd: 11.00 tot 12.30

De cliënt komt bij de zorgboerderij voor verschillende doelen. Onder andere om te leren vragen stellen en om emoties te leren herkennen. Ook leert de cliënt zijn gedrag in controle te houden en er wordt soms gewerkt aan samenwerking met de broer. Eerst moet het paard geborsteld worden. Hierbij hoort ook het uitkrabben van de hoeven. Het lukt cliënt B niet om dit alleen te doen. Cliënt B wordt boos, hij gooit de hoevenkrabber op de grond. De Leider stelt voor dat ze het voordoet, de cliënt kijkt aandachtig. De tweede hoef doen ze samen. De cliënt lacht. De derde hoef lukte niet en de cliënt geeft aan genoeg te hebben. Ze gaan richting de bak. Ze beginnen bij de cliënt met het oefenen om zelf sturing te geven aan het paard. Dit moet de cliënt op een subtiele manier doen. Als hij te ruw is kan het zijn dat het paard niet doet wat je wil en je mag het paard geen pijn doen. Dit wordt meerdere keren benoemd naar de cliënt. Door deze oefening leert de cliënt zijn gedrag onder controle te houden en emoties te herkennen. Hij voelt zich boos als het niet lukt en blij als het wel lukt. Hij uit dit duidelijk in zijn gezicht door te lachen of te fronsen met zijn wenkbrauwen. Het kind geeft tijdens de les vooral bevelen: 'Pak de borstel, Ik wil naar de koeien.' Steeds wordt er gevraagd of hij een vraag kan stellen. Als hij dit doet wordt er naar hem geluisterd door de begeleiding. We lopen langs de koeien met de cliënt en hij mag een kalfje bekijken hij lacht. De cliënt rijdt heel de les al zonder dekje dit is als stimulatie van de sensomotorische verwerking van het kind. Hij wordt zich hierdoor bewuster van wat hij voelt. Terug in de blokhut moet de cliënt vragen wat hij goed heeft gedaan vandaag en aangeven wat hij het leukste vond. De cliënt vraagt echt iedere leiding om 1 ding wat goed ging. Hierna krijgt hij een stapel kaarten met uitspraken erop, hij moet er twee tussenuit halen. Van die twee kaartjes mag hij er eentje kiezen als hij gelezen heeft, dit wordt bij zijn evaluatie geschreven. Hij vertrekt met moeder naar huis.

3. Participerende observatie Woensdag 14-03-2018: Individuele begeleiding Cliënt C.

Aanwezigen cliënten: 1.

Begeleiders: 3

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. 1 instructeur

Tijd: 13.00 tot 14.30

De cliënt komt binnen en wat gelijk opvalt is dat hij om de nek van zijn moeder hangt. Moeder geeft zelf gelijk aan dit moeilijk te kunnen weigeren. Er wordt begonnen met een oefening met moeder terwijl 1 van de leiding met de cliënt het paard gaat borstelen. Moeder moet een oefening doen met de hond. Ze geeft aan geen idee te hebben hoe ze met de hond moet omgaan. Dus ze knuffelt hem en haalt hem aan waardoor de hond tegen haar op begint te springen en steeds enthousiaster wordt, maar niet meer stopt. Moeder moet nu eerst de hond op zijn plaats zetten, laten zitten en mag hem pas aanhalen als hij rustig is en niet meer springt. Na een aantal keer proberen lukt dit moeder. Moeder geeft aan dat het goed voelt dat het lukt. Nu geeft de leider haar een koppeling naar haar kind. Ze begrijpt het. De oefening voor moeder was een assertiviteitsoefening. Daarna wordt er met het kind een kleurspel gespeeld. Het kind moet steeds aangeven, terwijl hij op de rug van het paard zit, welke kleur iets heeft. Ook wordt het kind gevraagd om iets aan te wijzen in een bepaalde kleur. Hierbij kan het kind gebruik maken van een spiekaart als hij even geen voorwerp heeft. Hij mag ook een voorwerp verzinnen. Dit doet hij dan ook een paar keer. Om de afstand van moeder goed te kunnen oefenen is moeder niet aanwezig en is er afgesproken dat moeder na een bepaald aantal minuten pas mag komen kijken. Het kind reageert hier kalm op en laat geen specifieke veranderingen in het gelaat zien. Het kind lijkt altijd op alles ja te zeggen en daarom is er vandaag een oefening bedacht om dit te trainen. Ze gaan het kind vragen stellen over feiten waardoor soms ook echt Nee moet worden geantwoord, bijvoorbeeld is de olifant op dit plaatje roze. De stagiaire gaat deze oefening uitwerken. Verder wordt er vooral veel gereden met dit kind. Hij is hier namelijk ook voor stimulatie van zijn bloedsomloop en stoelgang naast het hebben van plezier. Moeder heeft haast en gaat vrijwel gelijk na de spellen weg met het kind zonder te evalueren.

4. Participerende observatie Woensdag 14-03-2018: Individuele begeleiding Cliënt D.

Aanwezigen cliënten: 1.

Begeleiders: 4

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. 1 instructeur

Tijd: 13.00 tot 14.30

Deze cliënt komt naar de boerderij om te werken aan motivatie, activatie en structuur. Als de cliënt binnen komt mag hij eerst een aantal minuten schommelen omdat hij hiervan houdt en rustig wordt. Dit doet hij in een hangmat in een kamertje apart. De leiding laat hem dit alleen doen en drinkt koffie met moeder. Na een aantal minuten helpt moeder haar zoon met omkleden. Daarna gaat hij naar de wc. Dit is een vaste structuur die hij altijd heeft. De cliënt geeft aan dat hij graag een grote bosrit wil maken, met alle paarden. Er wordt cliënt volgend gewerkt en dus gaan we dit doen. Alle paarden worden opgezadeld. De cliënt helpt hierbij mee. Hij lacht veel en lijkt het naar zijn zin te hebben. Zelf geeft hij aan dat hij niet wil rijden. Dit wil hij al een tijdje niet meer terwijl hij vroeger heel veel reed geeft de leiding aan. Hij neemt het kleinste paardje te voet mee het bos in. Drie leiding berijden andere paarden en één leiding loopt los bij de cliënt. Tijdens het rijden loopt de cliënt steeds achteraan en rent stukken met het paardje. Hij is heel actief bezig. Om de paar minuten wordt aan hem gevraagd of hij echt niet wil rijden. 'Nee, maar hij wil wel een foto.' Dus iedere paarhonderd meter wordt er een foto gemaakt. De cliënt is erg actief met rennen. Halverwege maken we een groepsfoto omdat de cliënt dit graag wil. Als we verder lopen komen we op een weg met een tractor. Hier worden de paarden onrustig van. Ze beginnen te bokken en de middelste begint te galopperen, de eerste daarna ook. De leiding brengen de paarden makkelijk weer onder controle. Het derde paard leek niet te reageren maar zet opeens ook een sprint in, de berijder (ik), val van het paard af zodra hij opeens stil gaat staan. De cliënt weet niet hoe hij moet reageren en is gelijk opgevangen

door de lopende leiding. Daarna zijn we rustig lopend terug naar de boerderij gegaan. Ik heb de observatie verder moeten staken. Ook de week erna heb ik niet kunnen observeren omdat ik nog te veel pijn had.

5. Participerende observatie Woensdag 28-03-2018: Individuele begeleiding Cliënt E.

Aanwezigen cliënten: 1.

Begeleiders: 3

Verdeling: 1 begeleider voor het kind, 1 voor het paard. 1 instructeur

Tijd: 9.00 tot 11.00

De cliënt die nu aanwezig is komt voor de ontwikkeling van spraak en logopedie. We hangen eerst samen de letters in de bak. Bij de letters staan figuurtjes. Deze moet ze benoemen. Hierbij maakt ze tegelijkertijd het gebaar. Ze doet goed haar best, sommige lukken en sommige nog niet. Hierna mag ze de bak inrichten zoals zij het wil. Ze pakt heel veel pionnen en tilt deze zelf. Haar zusje mag haar helpen. Ze pakt bij alles van elke kleur één en benoemd dit ook. Ze werkt heel vast aan de hand van een pictogrammen bord. Ze wil precies doen wat er op de pictogrammen staat. Eerst aankleden, dan de bak inrichten en daarna de paarden halen en borstelen. Tijdens het borstelen van de paarden duwt één van de paarden haar in een hoek. Ze moet duidelijk en luidt nee, ga terug roepen. Eerst doet de leiding dit voor, dan doen ze het samen en daarna wordt haar gevraagd het alleen te doen. Dit werkt heel goed. Het paard luistert. En Later doet ze het uit zichzelf nog een keer. Na een tijdje is ze klaar met borstelen, maar het paard is eigenlijk nog niet schoon. Toch wil ze niet meer. Moeder pusht het kind door te gaan. Leiding zegt gelijk dat dit niet hoeft. Hierna gaan ze rijden. Moeder en zusje gaan even wat anders doen. Ze lopen het parcours dat het kindje zelf heeft uitgezet en oefenen met de gebaren, woorden en kleuren door middel van de bordjes aan het hek. Alles gaat heel goed. Daarna geeft ze aan naar het bos te willen, ze krijgt een nee omdat daar geen tijd meer voor is. Ze besluiten dus langs de koeien te rijden als een compromis. Ook mogen zij en haar zusje dan even kijken bij het kalfje. Hierbij lacht ze heel erg. Daarna gaan we terug naar de blokhut. Ze kan goed vertellen wat ze het leukste vond maar is afgeleid en speelt met haar zusje met de playmobiel. Dit merk je omdat ze maar een half antwoord geeft. Ze is wel met de playmobiel op de regels want ze vraagt om een cap voor de ruiter omdat hij niet mag paardrijden zonder cap. Hiermee laat ze zien regels wel te begrijpen. Hierna gaat moeder met de kinderen weer naar huis.

Bijlage 9: Observaties RomeoRanch

Observatie Vrijdag 25-03-2018: Try-out Play Date

Aanwezigen cliënten: 2

Begeleiders: 5

Verdeling: 1 leider per kind / 1 leider voor ouders / 1 leider voor het paard / 1 springt bij waar nodig

Tijd: 13.30 uur tot 16.15 uur.

Client F: jongen van 5 jaar met een beperking

Cliënt G: zusje van 3 jaar

Lijst met spullen in de wei, en dus activiteiten:

- Konijnen
- Hoepels
- Wip
- Fiets
- Zandbak
- Trampoline
- Voetbal
- Grote yoga bal
- Stoepkrijt
- Verf met behang
- Kruiwagens
- Kegels
- Jeux de boules ballen
- Een matras
- Puzzels
- Klei
- Blikloop blikken. (blikken met touwtjes eraan).

Tijd	Activiteit	Omschrijving	Doel	Duur in min.	Manier van uitleg aan cliënt	Reacties van Cliënt	Gedrag aanwezigen
13.30	Vorbereiden	Heel veel verschillend speelgoed werd naar de wei gebracht. Taken verdelen Paarden klaarmaken	Zoveel mogelijk aanbod geven waar de kinderen uit kunnen kiezen	30	x	x	X
14.00	Ontvangst cliënten	Het is de eerste keer dat de cliënten komen. Ze worden ontvangen door de leiding die overal ingezet wordt. Zij leidt het geheel.	Ouders en kinderen op het gemak stellen	5	Voorstellen en proberen een hand te geven.	Client F reageert niet en hang aan moeders been. Cliënt G geeft een hand en loopt rond.	Begeleiders doen hun eigen taak. De kinderen worden dus redelijk nauw gevolgd.
14.05	De playdate introductie	De kinderen mogen zelf activiteiten kiezen en er wordt hier in eerste instantie niet in gestuurd. Ook zijn er niet perse paarden bij betrokken.	Kind volgend werken en ontdekken wat de kinderen interesseert	10	Observeren wat de kinderen doen. Zeggen dat ze overal mogen kijken.	Client F. gaat meteen trampoline springen. Dit kent hij van thuis. Cliënt G. gaat overal kijken. Eerst op de wip, dan met de bal en daarna bij de konijnen en ook nog even puzzelen.	Ouders proberen cliënt F. te stimuleren om andere dingen ook te ontdekken zoals zijn zusje doet maar dit wil hij niet, hij geeft duidelijk nee aan. Uiteindelijk springt hij in een hoepel.
14.15	Tekenen op de trampoline	De leiding biedt hem krijtjes aan. En begint zelf mee te tekenen.	Contact maken met cliënt F. Kleuren oefenen.	10	Tekenen samen met het kind en zeggen wat ze tekent. Ook benoemt ze de kleuren van de krijtjes.	Cliënt F. begint mee te doen met het tekenen van blauwe strepen op de trampoline. Hij wil alleen het blauwe krijtje gebruiken.	Begeleiders houden toezicht op de veiligheid. Ouders spreken duidelijk uit niet te weten wat er in het hoofd van cliënt F. omgaat.
14.25	Contact met het paard.	Het kleinste paardje wordt gehaald. In de hoop dat de cliënten contact willen maken met de paarden.	Eerste contact met paard.	10	Leiding biedt het paard aan en zegt dat hij niks zal doen. Zelfs niet als je erachter gaat staan. Ze suggereert na een tijdje dat cliënt F. wel even mag zitten.	Na een aantal keer zijn hand wegtrekken besluit cliënt F. het paard te aaien. Hij knuffelt wel steeds moeder tussendoor. Cliënt G. is terughoudend en vertoont een angstig mimiek met grote	Vader pusht de kinderen steeds tot meer contact. Uiteindelijk tilt vader cliënt G. opeens op, ook al zegt ze dit niet te willen. Hij zet haar erop nadat Cliënt F. dit bleef

						ogen en gefronste wenkbrauwen. Cliënt F. gaat heel even zitten op het paardje. Als hij eraf is blijft hij roepen dat cliënt G. ook moet. Maar zij wil niet.	vragen. Cliënt F begint dan ook enthousiast te spreken.
14.35	Trampoline springen en kleuren.	De kinderen gaan na het contact met het paard terug trampoline springen en kleuren.	Terug op het gemak stellen en plezier maken.	5	Leiding geeft aan naar ouders dat ze de kinderen even moeten laten.	Het kind valt tijdens het springen tussen de trampoline en zoekt veiligheid bij moeder.	Leiders schaduwen iedereen maar de schaduw van cliënt F. was te laat met vastgrijpen van het kind. Moeder kijkt of het kind pijn heeft en zet hem terug overeind.
14.40	Zandbak	De kinderen spelen in de zandbak.	Sensomotorische ontwikkeling	15	Leiding geeft het kind een doekje om de ogen schoon te maken en praat met ouders over medicatie tegen de allergie.	Cliënt F. geeft aan pijn in de ogen te hebben. Het lijkt een allergische reactie op de paarden te zijn. Ze laten hem dus spelen tot er minder last van de ogen is.	Ouders geven aan dit al te weten en er naar te willen gaan kijken mocht de therapie ze bevallen.
14.55	Paardrijden	De kinderen krijgen de gelegenheid om samen met een ouder op een paard te gaan. Het paard wordt van achter gestuurd door de lange teugel te gebruiken.	Bonding tussen ouder en kind. Angst voor het paard wegnemen en vertrouwen stimuleren. Geluk en communicatie-hormoon vrij laten komen.	15	1.De kinderen moeten een Cap opzetten. Dit begeleidt de leiding. 2. leiding laat vader even zijn gang gaan omdat vader blijft pushen. Daarna zegt ze dat het kind hier helemaal niks moet. Dus dat ze hem niet wil dwingen.	1.Cliënt G. wil geen cap op. Als ze deze wel op heeft gaat ze op het paard en rijdt ze heel lang met moeder. 2. Cliënt F. wil niet uit de zandbak en blijft aangeven pijnlijke ogen te hebben. Hij zegt duidelijk nee tegen het paard. Slaat en schopt en gilt als papa hem tilt. Gaat daarna terug in de zandbak.	1.Mama zet ook een cap op. Kijk eens hoe mooi dat jou staat. Nu wil cliënt G. het wel. Moeder lacht om het rijden met cliënt G. 2.Papa probeert hem toch bij mama op het paard te tillen. Cliënt F. wordt boos en gaat slaan en schoppen en gillen. Papa zet hem neer en laat hem in de zandbak.

15.05	Cirkels tekenen en tellen	Cliënt F. begint vanuit zichzelf met de hoepels cirkels te tekenen op de trampoline.	Cliënt F. laten tellen en haar laten verbeteren in het tellen.	10	Ze telt hardop, en slaat expres nummers over en maakt fouten.	Het kind reageert nergens op en blijft geconcentreerd meer cirkels tekenen.	1 van de leiding helpt met het vasthouden van de hoepel 1 nummert ze en 1 gaat het gesprek aan met de leiding die nummert. Ouders kijken toe.
15.05	Met de Yoga Bal spelen	Cliënt G. begint de yoga bal te rollen met een leiding. Zo rollen over naar elkaar. Ze slaan heel hard op de bal en luisteren naar het geluid. Ze gaan op de bal zitten. Ze leggen de bal in de hoepel.	Sensomotorische ontwikkeling en ontwikkeling van het motoriek.	10	Er wordt geen uitleg gegeven de leiding die volgt het kind hierin helemaal.	Het kind lacht veel en is erg beweeglijk met handen en voeten.	Ouders kijken toe. Andere leiding zijn met Cliënt F. bezig.
15.15	Met de bal op de trampoline	Beide cliënten zijn nu op de trampoline met de bal. Ze laten de bal veel stuiteren.	Plezier en samenspel	10	Leiding verteld ouders dat alles wat de kinderen meemaken als ze gelukkig zijn, dat ze dat bij blijft. Ook wordt aan vader uitgelegd dat het stelle van directe vragen niet werkt.	Cliënt F. begint vanuit zichzelf de bal over te rollen met zijn zusje en leiding. Ook laten ze de bal springend stuiteren. Beide cliënten schaterlachen en zijn heel beweeglijk met armen en benen.	Ouders doen niet mee. Vader stelt veel directe vragen aan het kind en zegt veel nee, pas op en niet doen tegen het kind.
15.25	Spelen op de matras	Op de matras liggen puzzels en klei.		5	Leiding ruimt de puzzel op. En leert de kinderen de kleuren van de klei. Ook laat ze zien dat je door kleuren te mengen groen kan maken. Leiding leidt hem af van het gooien met de klei	Eerst gooien de kinderen de puzzel overhoop. Daarna kleien ze. Ze zeggen de kleuren weer na. Cliënt F. maakt een kussentje van klei en gaat liggen op de matras hij doet alsof hij slaapt.	Vader zegt dat de kinderen de klei niet mogen mengen maar dit mag wel. Vader zegt dat hij niet met de klei mag gooien.

					door wat anders te gaan doen op de trampoline.	Daarna pakt hij de klei en gooit deze op de trampoline.	
15.30	Rollen met de hoepels	Cliënt F. rolt de hoepels over met ouders.	Coördinatie, samenspel met ouders en plezier.	10	Ouders leiden deze activiteit.	Cliënt F. probeert echt te communiceren hij geeft de hoepels aan zijn ouders die ze moeten rollen als hij tot drie telt en dan vangt hij ze.	Ouders spelen mee met het kind.
15.30	Blokken voetbal	Cliënt G. Trapt met de bal blokken om en telt hoeveel er nog staan.	Tellen	10	Leiding helpt het kind met tellen.	Cliënt G. telt samen met leiding de blokken. Ze lacht veel.	Twee leiding schaduwen nu cliënt G. want verder is iedereen bij cliënt F.
15.40	Kruiwagen tikkertje	De kinderen worden in een kruiwagen gezet met een foam zwaard en mogen nu tikkertje spelen.	Het leren begrijpen van tikkertje.	15	De leiding zegt steeds wat er gebeurt en wie hem is.	Cliënt F. en G. worden heel fanatiek. Ze pakken ook elkaars foam zwaarden af. Echter lachen ze wel veel en maken ze lol.	Ouders en alle leiding doen mee met het tikkertje spel.
15.55	Trampoline met hoepels	Cliënt F. herhaalt met ouders de oefening van eerder. Cliënt G. kijkt ook mee.	Coördinatie, samenspel met ouders en plezier.	5	Leiding laat het even gaan en bereid het laatste spel voor.	Cliënten tellen samen af 1,2,3 en dan mag de hoepel rollen.	Ouders doen leuk mee met de kinderen.
16.00	Verven	De kinderen mogen verven met hun handen op stukken behang.	Groot en klein onderscheiden bij handen. En plezier maken.	10	Leiding laat het verschil tussen een grote en kleine hand zien.	Cliënt G. begint met verven en heeft haar handen afgedrukt op het behang. Cliënt F. wil dit ook. Ze lachen veel.	Ouders kijken toe.
16.10	Schoonmaken En afsluiten	De kinderen wassen hun handen en gezicht. En worden naar de auto begeleidt.	Schoon worden	5	Leiding helpt de kinderen bij het wassen van de handen en begeleidt ze naar de auto.	De kinderen willen niet naar huis maar gaan uiteindelijk als ze goed schoon zijn wel mee.	De ouders bedanken de leiding en bespreken bij de auto nog even kort na.

Bijlage 10: Activiteiten van K.E.F.

De volgende activiteiten bood K.E.F. al aan voor zij aan het onderzoek deelnamen.

1. Sensomotorisch Bospad

Doel: Lichamelijk en plezier

Inhoud: Tijdens het afleggen van de sensory trail worden oefeningen gedaan zoals het opstaan om een windtriangel te laten klingelen en het gooien van een bal in de basket.

2. Cijfers op tel plaatjes plakken

Doel: Academisch en lichamelijk

Inhoud: het kind moet de juiste cijfers op de tel plaatjes plakken en moet daarvoor strekken of draaien op het paard om erbij te komen.

3. Stickers plakken:

Doel: Lichamelijk

Inhoud: fijne motoriek trainen door het plakken van stickers.

4. De kleuren vuurtoren

Doel: Lichamelijk en Academisch

Inhoud: In de bakjes liggen delen van de vuurtoren, deze worden verzameld en in elkaar gezet. Eventueel met oefenen van kleuren.

5. Clipjes in de manen klikken

Doel: Lichamelijk

Inhoud: Er worden haarclips in de manen van het paard gedaan. Hiervoor moet je voorover op het paard leunen, rekken. Ook verbeterd het de motoriek.

6. Wasknijperspel

Doel: Lichamelijk

Inhoud: Er worden spullen aan een waslijn gehangen.

7. Dobbelstenen met cijfers

Doel: Academisch

Inhoud: de spellen met de dobbelstenen stimuleren het tellen.

8. Pop-Up spel:

Doel: Lichamelijk

Inhoud: De motoriek wordt geoefend. Als de juiste beweging wordt gemaakt op het kastje dan komt er een poppetje omhoog. Bijvoorbeeld de knop draaien, indrukken of verschuiven.

9. Vissen vangen

Doel: Lichamelijk

Inhoud: Het vangen van de vissen met een hengel verbeterd de motoriek.

10. Kleuren ballen met kopjes matchen

Doel: Lichamelijk en academisch

Inhoud: De ballen liggen in bakjes rond de arena, het kind moet ze halen en in het kopje van dezelfde kleur doen. De bakjes hangen op moeilijke plekken, het daagt het kind uit erbij te kunnen komen.

11. Grote lepels met ballen en pittenzakken

Doel: Lichamelijk

Inhoud: De bal moet op de lepel worden gehouden door het vinden van de perfecte balans.

12. Vissen met kleuren matchen

Doel: Lichamelijk en academisch

Inhoud: Het matchen van de kleuren leert kinderen de kleuren en de vissen moeten weer in bakjes gezocht worden rond de arena.

13. Peppa Pig plaatjes matchen

Doel: Lichamelijk

Inhoud: Het matchen van de plaatjes gaat door de plaatjes weer uit de bakjes te halen die op uitdagende plekken hangen.

14. Nummers op volgorde plaatsen

Doel: Academisch

Inhoud: De cijfers moeten op de juiste volgorde worden geplaatst in de arena.

15. Plaatjes matchen

Doel: Academisch

Inhoud: Aan het hek van de arena hangen plaatjes met de bijbehorende letters. Het kind heeft de plaatjes in het klein en moet deze naar hetzelfde plaatje in het groot toebrengen.

16. Woorden oefenen

Doel: Academisch

Inhoud: De plaatjes langs de arena aan het hek moeten worden benoemd. Appel, vis, beer, Mickey Mouse, Koe, Huis, olifant en sleutels.

17. Voorwerpen met plaatjes matchen

Doel: Academisch en lichamelijk

Inhoud: Het kind moet de voorwerpen herkennen en matchen met het plaatje langs de zijkant in de arena en deze hier in het bakje doen.

18. Overgooien

Doel: Lichamelijk

Inhoud: Tijdens het paardrijden wordt een voorwerp overgegooid ter stimulatie van balans en motoriek.

19. Plaatjes reeksen afmaken

Doel: Academisch

Inhoud: Het kind moet een ritme afmaken, hond, kat, kat hond, kat kat, hond, ?. Het kind krijgt de keuze uit verschillende plaatjes en moet de juiste kiezen om het rijtje af te maken.

20. Flesjes omgooien

Doel: Lichamelijk en academisch

Inhoud: Er liggen ballen in de bakjes deze moeten gehaald worden. In het midden staat een ton met daarop genummerde flessen, deze moeten omgegooid worden.

21. Langs de koeien

Doel: plezier

Inhoud: Er wordt langs de koeien en kalfjes gereden op de boerderij te kijken.

22. Borstelen

Doel: Het paard schoonmaken. Sociaal-emotioneel.

Inhoud: Het paard wordt geborsteld bij slecht weer of voor het opzadelen als dit nog niet gedaan was. Ook als kinderen bang zijn van paarden wordt er eerst geborsteld. Drie keer wordt er in de twaalf observaties geborsteld, waarvan twee keer wegens slecht weer en één keer vanwege angst.

23. Vormpuzzel

Doel: Lichamelijk en academisch

Inhoud: Het kind verzamelt de puzzelstukken die verspreid liggen in de arena. De motor moet dan in de puzzel in de vorm van de motor worden gedaan. Het woord motor word dan gezegd. Bijvoorbeeld: 'The motor goes on the road.'

24. Blokkendoos puzzel

Doel: Academisch en lichamelijk

Inhoud: De blokken worden verzameld uit de bakjes. De vorm wordt benoemd en ze moeten in de blokkendoos worden gedaan.

25. Het paard in de wei zetten

Doel: Plezier

Inhoud: Het kind mag kijken hoe het paard na afloop in de wei wordt gelaten.

26. Leidoefeningen

Doel: Sociaal-emotioneel

Inhoud: Het kind moet het paard aan het halstertouw laten lopen en stoppen. Ook over de balken. Dit is goed voor het zelfvertrouwen van het kind.

27. Tennisballen in bakjes leggen

Doel: Lichamelijk

Inhoud: De tennisballen worden in de bakjes rond de arena gelegd.

28. Ronde over de boerderij

Doel: Lichamelijk, academisch en plezier

Inhoud: Tijdens de ronde over de boerderij kom je verschillende spellen tegen. Uit een kluisje worden duplo dieren en blokken gepakt, deze worden in een zak meegenomen tijdens de rit. De dieren en duplo blokken worden even later aan elkaar geklikt op een bord wat verder van het paard staat. Het stimuleert de motoriek en het rekken en strekken en de balans. Er is ook een bord met gekleurde stokken waar de ringen van dezelfde kleur aangehangen moeten worden. Onderweg hangen verschillende voorwerpen in de bosjes die benoemd moeten worden, een bij, bloem, uil en vogeltje.

29. Kamp

Doel: plezier en leren van verschillende vaardigheden die niet in lessen aan bod komen.

Inhoud: Bij het begin van het kamp borstelen de kinderen de paarden zelf en ze zadelen zelf het paard op. Tijdens het inrijden worden rondjes gestapt. Hierna wordt aandacht besteed aan het leren sturen op een paard met de teugels. Er wordt gedraafd en voor kinderen die dit niet kunnen wordt een ander spel bedacht. Verder worden de volgende spellen gedaan.

Kaartjes spel: de kinderen krijgen een woord, deze komt overeen met een afbeelding op de rand van de arena en ze moeten het plaatje daar naartoe brengen. Hierna worden de kaartjes weer gehaald. Het doel is academisch.

Ballen sorteren: De kinderen krijgen een balletje of paasei (paaskamp) en moeten deze in de slang doen die naar de juiste kleur emmer leidt. De slangen kruisen elkaar op verschillende plekken. Het doel is academisch.

Hobbelpaardjes knutselen: Er wordt een knutselactiviteit gedaan waarbij moet worden geknipt en geplakt. Het doel is plezier en lichamelijke stimulatie.

Butterfly leading: Het paard wordt aan twee halstertouwen begeleidt door twee kinderen. Ieder kind staat aan één kant. Ze mogen niet praten en moeten het paard over een parcours krijgen. Het doel was plezier.

Paaseieren jacht: De kinderen krijgen een nummer en gaan te paard paaseieren zoeken. Bij ieder paasei ligt een kaartje met hun nummer. Wie vind er de meeste?

Bijlage 11: Afkortingen en Begrippen

In deze scriptie worden een aantal vaktermen en afkortingen gebruikt. Hieronder vindt u een kort overzicht van de betekenissen van deze woorden op alfabetische volgorde. Ook wordt de bron vermeld waar de betekenis van het begrip is gevonden.

ADHD:	Attention Deficit Hyperactivity Disorder. Kinderen met ADHD hebben aandachts- en concentratieproblemen, impulsieve en hyperactieve kenmerken (Van Hintum & Rigter, 2015).
ASS:	Autisme spectrum stoornis. Kinderen met deze stoornis hebben de volgende hoofdkenmerken: problemen met sociale interactie, taalproblemen en een extreme voorkeur aan vaste rituelen en gewoontes (Van Hintum & Rigter, 2015).
Autistische stoornis:	Klassiek autisme. Een vorm van ASS met problematisch sociaal gedrag en stereotype gedragingen (Van Hintum & Rigter, 2015).
Best Practices:	Succesvol gebleken zorgpraktijk die zodanige verbeteringen in de zorg heeft opgeleverd dat deze als voorbeeld dient voor andere praktijken (Nederlandse Encyclopedie, n.d.).
Citizens information:	Online overheidsplatform in Ierland zoals de rijksoverheid website in Nederland (Citizens information, 2018).
Communicatieve vaardigheden:	Vaardigheden op het gebied van verbale en non-verbale communicatie zoals de ontwikkeling taalbegrip en het lezen van lichaamstaal (Van Hintum & Rigter, 2015).
Competentietraining:	Het trainen van vermogens, vaardigheden en kwaliteiten (Heemskerk, Petrina & Vosters, 2011).
CSO:	Central Statistics Office. Vergelijkbaar met het centraal bureau van statistiek (CBS) in Nederland (CSO, 2016).
EFETA:	Equine Facilitated Education and Therapy Association. Organisatie die trainingen aanbiedt op het gebied van werken met paarden (EFETA, n.d.b.).
Executieve functies:	Vaardigheden die nodig zijn voor het uitvoeren van bewust, zelfgekozen en doelgericht gedrag. Dit gaat om de denkvaardigheden zoals plannen en organiseren en om de

vaardigheden waarmee we ons gedrag sturen en aanpassen om een doel te bereiken zoals emotieregulatie en doorzettingsvermogen (Van Hintum & Rigter, 2015).

Festina Lente:	Organisatie die trainingen aanbiedt op het gebied van werken met paarden in Ierland (Festina Lente, n.d.b.).
Kairos A.A.I.	Kairos Animal Assisted Interventions. Organisatie die begeleiding met paarden aanbiedt aan kinderen (Kairos A.A.I., n.d.a).
K.E.F.:	Kilkieran Equestrian Farm, de opdrachtgever van dit onderzoek.
NCSE:	National Council for Special Education. Een organisatie die is opgezet in Ierland door hun minister van educatie in 2003 om de positie van kinderen met speciale behoeftes in het Onderwijs te verbeteren, (NCSE, n.d.).
PDD-NOS:	Pervasive Developmental Disorder Not Otherwise Specified. ASS stoornis met minder dan zes hoofdkenmerken (Van Hintum & Rigter, 2015).
Sensory trail:	Een spoor dat is ontworpen om sensorische stimulatie en ontwikkeling te bieden. Dit wordt gedaan met water, bos, heuvels, geluiden, verschillende oppervlakten en spelletjes (Festina Lente, n.d.b.).
Social Farming:	Social Farming betekend dat er op de boerderij gewerkt wordt met mensen met een beperking (Y. Hoban, persoonlijke communicatie, 12 februari 2018).
Syndroom van Asperger:	Een vorm van een autistische spectrum stoornis met een normale taalontwikkeling en een gezond of bovengemiddeld IQ (Van Hintum & Rigter, 2015).

Bijlage 12: Autism and Equine-Assisted Interventions: A Systematic Mapping Review

The next most commonly measured outcomes in the 25 studies of EAAs pertained to *interpersonal interactions* (10 studies; 40%), which included development of social skills and improved relationships with family and friends, and *communication* (9 studies; 36%), which included receptive and expressive communication. Among the 10 studies of TR or EFL that measured interpersonal interactions, nine (90%) reported improvements in one or more domains of interpersonal interaction, including adaptive social behaviors, mood and tone of parent–child interactions, social cognition, social communication, and overall social functioning. The most common outcome assessment used to measure interpersonal interaction was the Social Responsiveness Scale (SRS) (Constantino and Gruber [2007](#)). Among the 9 studies of TR or PER that measured communication, eight (89%) reported improvements in one or more domains of communication, such as adaptive communication behaviors and expressive verbal communication. Communication was most often measured through behavioral observations and the Vineland Adaptive Behavior Scale, Second Edition (VABS-II; Sparrow et al. [2006](#)).

Also among the 25 studies of EAAs, *sensory processing* (7 studies; 28%), *control of voluntary movement* (6 studies; 24%), *autism severity* (4 studies; 16%), and *quality of life* (4 studies; 16%) were commonly measured outcomes. Among the 7 studies of TR that measured sensory processing, five (71%) reported improvements. Sensory processing included changes in sensory seeking behaviors, sensory registration, sensory sensitivity, multisensory processing, and other sub-domains of sensory processing, most commonly measured with the Sensory Profile (Dunn [1999](#)). Among the 6 studies of TR or PER that measured control of voluntary movement, four (67%) reported improvements. Control of voluntary movement was most often measured with the Bruininks-Osteretsky Test of Motor Proficiency, Second Edition (BOT-2) (Bruininks and Bruininks [2005](#)). Autism severity improved in all 4 studies of TR or PER that measured it, and was mostly assessed with the Gilliam Autism Rating Scale-2 (Gilliam [2006](#)). Finally, quality of life improved in all 4 studies of TR or the CTR program that measured it.

The 8 studies of EATs emphasized outcomes related to movement and functional abilities (Table [5](#)). Among the 5 studies (63%) that measured *control of voluntary movement*, all (100%) reported improvements after HPOT, EAT-unspecified, or the SDHR program. Control of voluntary movement referred to outcomes such as balance, postural control, and various gross and fine motor skills (e.g., running, jumping, and paper and pencil tasks). The 2 studies of HPOT that measured *self-care* outcomes (e.g., bathing, toileting, dressing) reported statistically-significant improvements.

While studies of EATs generally focused on motor-related outcomes, there were some exceptions. The study of ST-EAT, an intervention that had a strong psychosocial dimension, measured autism severity. One study of HPOT measured volition during play, while one other study of HPOT measured salivary cortisol and progesterone. All of these studies

reported improvements in their respective outcomes. Of note, only the study of EAT-unspecified mentioned individualized goals for the child.

Altogether across the 33 studies, 114 outcomes were identified and organized into the general categories of ICF activity/participation (ICF-AP), ICF body functions (ICF-BF), autism severity, and other. Outcomes concerning activity/participation and body functions were most prevalent. Indeed 37% of outcomes were categorized as ICF-AP in comparison to 30% that were categorized as ICF-BF and 26% that were categorized as other. Only 7% of all outcomes were categorized as pertaining to autism severity. Furthermore, authors tended to report positive findings: 45% of all outcomes were reported to be statistically-significant; 22% were reported as otherwise positive findings (especially outcomes in single-subject design research); and 33% were reported as negative findings.

Lastly, in the sole study with qualitative findings, parents were interviewed and reported positive changes in their children after EFL, such as having “an easier time at school,” interacting “with peers much more,” and paying “attention to consequences of behavior” (Erdman et al. [2015](#), p. 32).